Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social

MAPA DE LA POBRESA A CATALUNYA

(PRIMER DOCUMENT DE TREBALL)

EL PLA DE LLUITA CONTRA LA POBRESA A LES COMUNITATS EUROPEES I A CATALUNYA.

PRIMER VOLUM

EL PLA DE LLUITA CONTRA LA POBRESA A LES COMUNITATS EUROPEES I A CATALUNYA

(PRIMER DOCUMENT DE TREBALL)

ÍNDEX

Pàgina

PÒRTIC..... 0

1. EVOLUCIÓ DE LA POLÍTICA SOCIAL COMUNITÀRIA..... 1

2. ITINERARI DEL PLA DE LLUITA CONTRA LA POBRESA A LES COMUNITATS EUROPEES..... 5

2.1. El primer programa de lluita contra la Pobresa..... 5

2.1.1. Aprovació del Primer Pla i definició de la Pobresa..... 6

2.1.2. Iniciatives dutes a terme en el Primer Pla..... 8

2.1.2.1. Projectes-pilot..... 9

2.1.2.2. Les recerques..... 21

2.1.2.3. Els dossiers sobre la Pobresa a cada un dels països membres..... 31

2.2. La segona acció comunitària específica de lluita contra la Pobresa (1985-1988)..... 37

2.2.1. Abans de la incorporació d'Espanya i Portugal..... 37

2.2.2. Ampliació arran de la incorporació d'Espanya i Portugal..... 50

3. RECERCA: "EL MAPA DE POBRESA A CATALUNYA"..... 51

PÒRTIC.

El present és un primer document de treball que el Gabinet d'Estudis Socials, que duu a terme la recerca "Mapa de la Pobresa a Catalunya", presenta a la Comissió Assessora del Programa Català de Lluita contra la Pobresa.

Aquest document inclou bàsicament l'itinerari del Pla de Lluita contra la Pobresa seguit a les Comunitats Europees, integrat pels dos programes endegats durant els darrers 15 anys.

L'absència de l'Estat espanyol a les Comunitats i la seva recent incorporació obliguen a integrar-se en el Segon Pla -que es desenvolupa des de 1985 a 1989- sense haver gaudit dels esforços i nivells de coneixements que el Primer ha suposat.

Aquesta absència en el Primer Pla demana que s'hagin de realitzar a l'Estat espanyol -i, en concret, a Catalunya- més ràpidament els objectius i les formes del Primer Pla, contemplant així mateix la possibilitat de combinar-les amb les del Segon.

En aquest sentit, cal valorar la constitució d'aquesta Comissió Assessora així com l'encàrrec per part de la Generalitat de la realització de l'esmentada recerca sobre la Pobresa a Catalunya. Aquestes iniciatives, ben segur, poden permetre recórrer una part del camí fet en els altres països de la Comunitat durant els anys corresponents al Primer Pla, els quals es dedicaren, juntament amb la posta en marxa d'alguns projectes-pilot, a la realització de recerques i dossiers que ajudessin a l'anàlisi de la Pobresa a cada un dels països membres.

Més endavant el Gabinet d'Estudis Socials anirà lliurant durant els propers mesos, alguns altres documents. Uns, per ajudar al debat teòric sobre la pobresa, i, d'altres, per anar actualitzant la informació sobre les iniciatives que es duen a terme a Europa i a la resta de l'Estat espanyol dins el Segon Programa de Lluita contra la Pobresa. Així mateix anirà facilitant les informacions més sobresortints que es vagin derivant de la recerca sobre la Pobresa a Catalunya.

1. EVOLUCIÓ DE LA POLÍTICA SOCIAL COMUNITÀRIA.

Per a comprendre la política social de la CEE en la qual s'inscriuen els programes de lluita contra la Pobresa, convé distingir clarament tres etapes.

La primera etapa, de 1957 a 1972, es caracteritza per la globalitat de les intencions, la manca de concreció quant a la seva definició, objectius i mesures i la residualitat en termes de pressupostos i mesures. Així, en el Tractat CECA (1951) (Comunitat Econòmica Carbó i Acer), hom parla que aquesta Comunitat ha de "contribuir a l'elevació del nivell de vida" i estableix com a missió de la CECA juntament amb l'expansió econòmica "el desenvolupament i millora del nivell de vida en els Estats membres".

Així mateix, en el Tractat Euratom (1957) (Comunitat Europea de l'Energia Atòmica) també es fa una genèrica referència a la finalitat d'aquesta Comunitat a fi d'aconseguir "l'elevació del nivell de vida".

Finalment, en el Tractat de la CEE (1957) les referències a la política social comunitària són més àmplies. Es parla, en el preàmbul, com a objectiu

del Tractat de Roma (CEE), l'"aconseguir una unió cada cop més estreta entre els pobles europeus" i d'"assegurar el progrés econòmic i social". També es planteja com a "finalitat essencial, la millora constant de les condicions de vida i d'ocupació dels seus pobles".

En aquesta línia, l'article 118 de la CEE determina les tasques a acomplir en el camp social; en el 117 i 235 es parla de la finalitat de "promoure la millora de les condicions de vida i de treball" amb la finalitat d'aconseguir "la igualtat en el progrés". Segons l'article 235 es permet al Consell decidir sobre les accions que es considerin necessàries per aconseguir els objectius establerts. Aquest es dedica fonamentalment a "l'harmonització dels sistemes socials" i a "l'aproximació de les disposicions legislatives reglamentàries i administratives" dels països membres. Es crea el Fons Social Europeu i el principal objectiu d'aquest període és la lliure circulació dels treballadors entre països. Algunes mesures varen ésser preses arran de la reconversió industrial decidida en el marc de la CECA de cara a pal.liar els efectes més negatius de l'expulsió dels treballadors de les empreses afectades. Aquestes mesures procuraven facilitar la reconversió professional, la mobilitat geogràfica de la mà d'obra i atorgaven ajudes complementàries de tipus social (indemnitzacions, prejubilació, etc...).

La segona etapa, comença el 1972, i pot ésser qualificada com la d'una política social comunitària més activa, partint de la voluntat política expressada en la cimera de París de Caps d'Estat i de Govern, en què es concedia formalment la mateixa importància a la política social que a la política econòmica. Aquesta voluntat es tradueix en el primer Programa d'Acció Social presentat per la Comissió el 25 d'octubre de 1973 i aprovat pel Consell de Ministres en la seva resolució de 21 de gener de 1974.

La tercera etapa s'inicia el 1980, i té com a punt de partida el memorandum presentat pel govern francès sobre l'activació econòmica de la Comunitat, en què s'al.ludeix a la creació de l'"espai social europeu" que pretén donar una nova dimensió a la Política Social Comunitària.

L'itinerari seguit, d'ençà la creació de la CEE fins a l'actualitat, par la d'una importància progressiva de la política social. En efecte, sembla prou evident l'avenç constatat, tot i que encara avui es pot afirmar que la política social és una de les menys desenvolupades en l'àmbit de la CEE, atès que aquesta és considerada simplement com a subsidiària de la política econòmica, que és la base i la raó primera de l'origen del Mercat Comú.

Un exponent d'aquest progrés és l'existència i desenvolupament del Fons Social Europeu que canalitza els recursos comunitaris que contribueixen a fer realitat aquesta política social i a endegar multitud d'iniciatives que fan possible la concreció d'uns principis prou genèrics i difuminats sobre el "progrés econòmic i social" o "la millora del nivell de vida i de treball".

El quadre que segueix a continuació palesa l'avenç, tant de les sol.licituds d'ajuda al Fons Social Europeu (F.S.E.) com els ajuts realment concedits els darrers anys.

QUADRE NÚM. 1. EVOLUCIÓ DE LES SOL.LICITUDS I QUANTITATS CONCEDIDES PEL FONS SOCIAL EUROPEU (1978-1985).

	SOL.LICITUDS				QUANTITATS CONCEDIDES	
Any	Nombre	Creixement en % (Índex 1979=100)	ECUs (milions)	Índex (1978=100)	ECUs (milions)	Index (1978=100)
1978			1.095	100	568	100
1979	251	100	1.316	120	774	136
1980	267	106	1.625	148	1.014	178
1981	355	141	1.924	175	997	175
1982	474	188	2.888	263	1.505	265
1983	752	299	3.179	290	1.872	329
1984	3.370	1.342	3.583	327	1.859	327
1985	4.785	1.906	4.998	456	2.091	368

FONT: Fons Social Europeu.

Com es por comprovar, l'evolució del paper del F.S.E. ha experimentat un progrés molt fort d'ençà el 1978, que arriba a triplicar els ajuts concedits el 1985 en relació als de 1978, i les sol.licituds presentades aconsegueixen un índex de 456 en el mateix període.

2. ITINERARI DEL PLA DE LLUITA CONTRA LA POBRESA DE LES COMUNITATS EUROPEES.

2.1. El primer programa de lluita contra la Pobresa.

La primera manifestació comunitària de lluita contra la pobresa troba el seu origen en la resolució del consell de 21 de gener de 1974, aprovant el programa d´acció social per als anys 1974-76. Aquesta resolució va ésser precedida per la Conferència de Caps d´Estat o de Govern dels Estats membres de la CEE en què es va afirmar que l´expansió econòmica no hauria d´ésser una finalitat en si mateixa, sinó un instrument per millorar la qualitat de vida.

Els objectius genèrics d´aquest programa es poden resumir en els següents:

- Realització de la plena i millor ocupació.
- Millora de les condicions de vida i de treball.
- Desenvolupament de la participació dels interlocutors socials i dels treballadors.

Dins del segon objectiu es fa especial esment de moltes persones que habiten en països de la CEE i hi viuen en una situació de pobresa. És per aquesta raó que es proposà un primer programa de projectes i estudis-pilot de lluita contra la pobresa, i que es poden distribuir en quatre grups:

- Renovació dels barris particularment pobres o amenaçats per la pobresa.
- Satisfacció de les necessitats de grups de la població particularment pobres o amenaçats per la pobresa.
- Restructuració de serveis especials envers les persones pobres i llurs famílies.
- Millor adaptació dels serveis socials existents a les necessitats específiques dels pobres.

2.1.1. Aprovació del Primer Pla i definició de la pobresa.

El citat programa d'acció social no comptava amb el corresponent pressupost de cinc anys, aprovat prèviament, sinó que es composava de dues fases separades. De bon començament, estava previst dur a terme, en col.laboració amb els Estats membres, mesures específiques de lluita contra la Pobresa mitjançant la preparació de projectes pilots. Després de consultar nombrosos experts governamentals i independents, la Comissió va elaborar un document indicant els objectius del programa, els criteris de selecció dels projectes i els tipus d'ajut financer previstos per la CEE. Després de l'examen en el Parlament europeu i en el comitè econòmic i social, les propostes de la Comissió van ésser aprovadespel Consell el 22 de juliol de 1975. El programa va ser dotat de 2,5 milions d'ECUs per al 1975 i de 2,8 milions d'ECUs per al 1976. Els projectesvan ésser seleccionats per cada un dels Estats membre i, el novembre de 1975, la Comissió va aprovar els projectes, a finançar al 50% per la CEE i pels Estats respectius. A més, la Comissió va proposar dos estudis internacionals, acceptats pels Estats membres afectats i totalment finançats per la CEE. D'entrada, aquests estudis internacionals només han estat finançats durant un any i els rapports finals resultants han estat presentats a la Comissió.

Després del debat sostingut en el Parlament europeu on el programa va rebre un ampli suport, el Consell de Ministres va acceptar el 13 de desembre de 1977 una segona fase del programa per un període suplementari de tres anys. El pressupost del programa ha estat augmentat amb la finalitat de permetre l'adopció de sis nous projectes i estudis, així com d'una segona fase per a cada un dels dos estudis precedents. El muntant concedit per a 1977, 1978 i 1979 era, respectivament, de 3,5, 5 i 5,75 milions d'ECUs. El 20 de desembre de 1980, el Consell de Ministres va autoritzar 0,7 milió d'ECUs, remanent del pressupost precedent, per cobrir el període desembre 1980-novembre 1981. En total, el programa costava al voltant de 20 milions d'ECUs

Es va crear un comitè consultiu a nivell comunitari composat per un expert governamental per Estat membre, set experts independents i un representant de cada un dels components socials. El grup es va reunir per primer cop el març de 1976, i va anar treballant amb una mitjana d'un cop cada dos mesos. Durant el 1977, cada un dels projectes va rebre la visita de, com a mínim, un membre del grup consultiu. El contacte entre els diferents projectes va estar propiciat per reunions anuals. Un seminari preparatori va tenir lloc a Brussel.les del 28 al 30 de juny de 1976 i un seminari a Chantilly del 18 al 22 de setembre de 1977, per invitació del govern francès. El 1978, una sèrie de tres reunions de dos dies van ésser organitzades a Brussel.les per diferents grups de caps de projectes. En aquestes reunions informals, els caps de projectes van poder discutir sobre llurs experiències, llurs avenços i llurs dificultats i comparar-les. D'altres reunions es van anar organitzant a nivell d'Alemanya, a França, al Regne Unit, mentre que els projectes irlandesos van ser coordinats per un equip nacional. Arran d'una reunió d'agents de projectes tinguda a Londres el 1979, es creà una associació per promoure la lluita contra la pobresa a Europa "El programa europeu d'accions sòcio-comunitàries" (ESCAP). El desembre de 1978, la Comissió va encarregar a una unitat de recerca britànica (ESPOIR Ltd.) de fer una avaluació global del programa de projectes i estudis pilots. ESPOIR va enviar el seu rapport a la Comissió el novembre de 1980.

El 1979, experts independents de cada país van ésser invitats a adreçar un rapport nacional sobre la pobresa a cada Estat membre, rapports que van ser finalitzats el 1980. Un seminari de tres dies es va organitzar a Brussel.les del 22 al 24 d'abril de 1980 a fi d'aplegar els redactors dels rapports nacionals, els caps dels projectes i el grup consultiu.

La decisió del Consell de la CEE de 22 de juliol de 1975 dóna les següents definicionsreferents a la situació de pobresa:

"Persones pobres: individus o famílies els recursos dels quals són tan reduïts que es veuen exclosos de les formes de vida mínimament acceptables dins l'Estat membre en què hi viuen".

"Recursos: rendes en espècie, béns i serveis disponibles en el terreny públic i privat".

Aquesta definició de la Pobresa expressa una noció que varia segons els Estats membres. El nivell absolut considerat, doncs, com a situació de pobresa varia segons els països.

La pobresa és definida en termes de rendes reals, aspecte que és determinant en aquesta noció de pobresa. D'aquesta definició de pobresa és impossible deduir un nivell de pobresa específic. A més, la pobresa pren altres nombroses dimensions que no poden ésser mesurades uniformement a partir de les estadístiques existents. Fins i tot les estadístiques dels Estats membres relatives a la pobresa calculada sobre les rendes tampoc no poden oferir una visió completa de la situació. Es per tot això que les definicions utilitzades en els diferents rapports i estudis realitzats difereixen considerablement i reflecteixen en certa mesura les posicions dels diferents Estats membres i les òptiques adoptades pels recercadors. Cal dir, però, que aquesta definició aplega alhora els pobres de llarga i curta durada. En efecte, tant es pot esdevenir pobre, com hom pot eixir d'aquest estat. La definició ha estat fixada abans que la crisi econòmica no aconseguís la gravetat actual i abans que no es fos conscient de la seva llarga durada. De tota manera, el primer programa de lluita contra la pobresa ha situat el debat sobre la noció de pobresa a una escala europea.

2.1.2. Iniciatives dutes a terme en el Primer Pla.

Hom analitza a continuació els rapports i estudis presentats i que es poden dividir en:

- Projectes pilot.
- Estudi de recerca.
- Rapports nacionals realitzats pels experts de cada país

2.1.2.1. Projectes-pilot.

La decisió del Consell de 22 de juliol de 1975 va establir diversos criteris de selecció dels projectes:

- experimentar i desenvolupar nous mètodes destinats a ajudar les persones pobres o amenaçades de pobresa dins la Comunitat;

- ésser elaborats i realitzats en la mesura del possible amb les persones afectades;

- presentar un interès pel conjunt de la Comunitat en el sentit que responguin a problemes comuns a diversos Estats membres.

Aquests criteris han servit per fer una selecció de projectes situats en tots els Estats membres. Els projectes aprovats foren els següents:

- Les Marolles a Brussel.les (Bèlgica).
- ATD a Breda (Holanda).
- Kofoeds Skole a Copenhaguen (Dinamarca).
- COPES a París; ATD a Reims, Noisy-Le-Grand, Toulon i Herblay; PACT a Guémené-sur-Scorff, Orange i Roubaix; Habitatge i Vida Social a Strasbourg, Woippy i Le Havre (França)
- ISS a Duisburg-ESSEN; ISG a Köln; la universitat de Tübingen per al projecte de Stuttgart; la universitat de Erlangen-Nürnberg per al projecte de Ambert (Alemanya).
- El programa nacional irlandès composat per 24 projectes.
- El municipi de Padova i el centre de medicina social a Giugliano (Itàlia).
- Els gabinets de consulta cívica a Wolverhampton; els centres de dia per a famílies a Londres i Liverpool; els centres de recursos locals a Govan, en el Sud del País de Gales i a Londres; SCDP a Edimburg; CFS a Craigmillar i el projecte "drets socials" de Belfast a Irlanda del Nord (Gran Bretanya).

Principals característiques.

La major part dels projectes se situaven en grans aglomeracions i d'altres en regions essencialment rurals. N'hi havia que es lligaven amb serveis socials existents depenents de les autoritats públiques, mentre que d'altres eren duts a terme per organitzacions voluntàries independents. El personal que participà en els projectes variava entre uns pocs assalariats a varis centenars.

Hom pot establir una classificació en tres grans grups:

- projectes que intenten ajudar el conjunt de la població en una zona geogràfica determinada mitjançant una acció comunitària;

- projectes dirigits a millorar el funcionament dels sistemes d'ajuda social existents;

- projectes dirigits a ajudar determinats grups particularment pobres o amenaçats per la pobresa.

Aquests projectes-pilot han estat endegats entre 1976 i 1980, i no representen sinó una petita part del conjunt de l'acció de lluita contra la pobresa duta a terme per part de les organitzacions voluntàries i els poders públics dins la CEE; tampoc no són necessàriament els projectes més innovadors, i no han fet -molt d'ells- més que perllongar una acció començada de fa molt de temps. Així mateix, no es pot oferir un balanç complet i exhaustiu de la lluita contra la pobresa duta a terme en la Comunitat durant aquests darrers cinc anys, però sí que es poden descriure les activitats seleccionades i finançades parcialment per la CEE.

No és fàcil d'avançar una xifra precisa de la població total directament afectada pels projectes. Diversos projectes, però, fan referència a ajudes personals i es pot dir en aquest sentit que unes 73.000 persones n'han rebut ajuts directes i personals.

Tanmateix, certs programes (entre els quals cal incloure els projectes italians de Padova i Giugliano) tenen una visió a llarg termini i llurs activitats permetran d'ajudar 315.000 persones.

En el cas de diversos projectes, no es tracta de determinar el nombre total de persones afectades, atès que les activitats d'aquests projectes no han estat concebudes per ajudar els individus, sinó més aviat per impulsar el desenvolupament econòmic i social de regions senceres mitjançant l'ajut aportat a les col.lectivitats. En aquest context, cal subratllar els centres de recursos locals i el programa de desenvolupament comunitari i social d'Edimburg.

Igualment, atès que el programa nacional irlandès afecta potencialment tota la població del país i específicament els seus membres més pobres, és impossible de donar una xifra precisa del nombre de persones que se n'han beneficiat.

L'organització dels projectes varia considerablement, però hom pot distingir cinc grans tipus, alguns dels quals poden trobar-se de vegades en un sol projecte.

Un primer grup de projectes ha estat administrat per organismes públics, a nivell nacional (projectes irlandesos), regional o local (ajuntament de Padova, COPES, SCDP), i un segon per organitzacions voluntàries (Kofoeds Skole, de consulta cívica, centres de dia per a famílies). El tercer grup, més limitat, aplega els projectes organitzats per un institut de recerca universitària (Amberg, Colònia), i el quart, els projectes que han creat llur pròpia organització (Les Marolles, CFS a Craigmillar, Giugliano). Finalment, certs projectes -a Stuttgart i a Belfast, per exemple- han estat realitzats en comú per un institut de recerca universitària i les organitzacions socials competents.

La magnitud, la localització, els mètodes empleats i la població afectada eren molt diferents d'un projecte a l'altre.

Certs projectes associaven elements relativament diferents (Marolles), mentre que uns altres estaven de vegades coberts per un sol contracte (centres de dia per famílies).

D'altres projectes es referien a poblacions limitades (per exemple Kofoeds Skole, centres de dia per a famílies), d'altres, poblacions molt disperses (Irlanda, Padova, gabinets de consulta cívica, centres de recursos locals); alguns feien referència a equips nombrosos de treballadors (Pàdua, Marolles, Irlanda, Giugliano, CFS a Craigmillar) i uns altres només a alguns pocs (Kofoeds Skole, Amberg, ATD-France, centres de dia per a famílies, centres de recursos locals, SCPD).

Uns projectes eren específicament urbans, mentre que d'altres eren rurals o bé mixtos (Irlanda, centres de recursos, gabinets de consulta cívica -Wolverhampton, SCDP- Edimbourg).

Alguns projectes tenien com a punt de mira certs grups socials, per exemple els més pobres entre els pobres (centres de dia per a famílies, Kofoeds Skole, Stuttgart, Duisburg, ATD-France, ATD-Breda), d'altres uns serveis determinats (COPES, PACT, Habitatge i Vida social, Padova, Giugliano, Belfast), o bé regions geogràfiques delimitades (Marolles, Amberg, Irlanda, Wolverhampton, centres de recursos locals, SCDP, Craigmillar).

Estratègies utilitzades.

Les quatres estratègies que sostenen a diferents nivells els diversos projectes són: la planificació social, el desenvolupament comunitari, l'acció comunitària i l'ajuda a grups específics.

- Planificació social. Es tracta d'una aplicació de les tècniques clàssiques de planificació al problema de la pobresa: definició precisa de l'objectiu i mètodes a aplicar per aconseguir-lo. L'eficàcia de l'acció depèn de la relació entre l'objectiu i els mètodes triats. Per exemple, a Pàdova,

l'objectiu era descentralitzar i coordinar els serveis sanitaris i socials de la ciutat, i obrir-los a tota la població sense discriminació, oferint l'accés als pobres i posar l'accent sobre la prevenció. A Stuttgart, l'objectiu era modificar el paper i la funció de les institucions que s'ocupen dels vagabunds i sense sostre, a fi de crear en la ciutat un conjunt de serveis socials relacionant l'acció preventiva a noves formes d'ajuda comunitària i institucional.

- Desenvolupament comunitari. Aquesta estratègia es posa com a objectiu promoure el progrés econòmic i social de tota la comunitat, amb la participació activa dels seus membres, tot explotant o creant una sèrie d'iniciatives locals.

- Acció comunitària. A diferència de l'anterior, l'acció comunitària es dirigeix a fomentar el desenvolupament d'una comunitat afirmant els drets dels pobres enfront dels millors situats. Els pobres no només s'han d'organitzar ells mateixos per progressar, sinó que s'han de fer sentir per part de la resta de la comunitat, fins i tot encara que això comporti un conflicte. Les formes d'extrema pobresa han estat combatudes posant en evidència la situació desesperada dels més pobres, llur exclusió de la resta de la societat i llurs reivindicacions enfront d'aquesta.

- Ajuda a grups específics. És la forma d'acció més propera a les formes "tradicionals" de les quals difereix per l'amplitud que els nous mètodes han donat al seu contingut. Exemples: els projectes PACT i Habitatge i Vida social, centrats en el sector de l'habitatge, així com el projecte de Copenhague, centrat en el problema de vagabunds.

Mentre que l'acció social tradicional assumeix la protecció de les persones que en tenen necessitat (en el terreny de la salut psíquica o mental, de l'educació, de la delinqüència o de la vellesa), que implica una relativa pèrdua de responsabilitat per part de les famílies o individus afectats, en els projectes que hom analitza l'acció iniciada implica mètodes fortament oposats. Aquestes accions han permès a les famílies i individus afectats retrobar el sentiment de "controlar" llur pròpia situació (tornant a recobrar aquesta res

ponsabilitat). A més, gairebé tots els projectes han intentat arribar fins a les estructures de serveis administratius responsables de les poblacions implicades.

El primer objectiu era de suprimir aquesta noció d'"encarregar-se d'algú", i el segon, de donar un caràcter més eficaç i sistemàtic a les mesures preses per part dels serveis per combatre la pobresa.

Les accions endegades i l'ajuda específica oferta.

Tres tipus d'accions eren comuns a la gran majoria dels projectes:

- La millora dels coneixements, de les competències i de les possibilitats de promoció social i econòmica de la població afectada;

- El desenvolupament de l'aptitud dels pobres a relacionar-se amb la resta de la societat;

- La millora de la naturalesa, coordinació i formes de prestació dels serveis socials a favor de les esmentades poblacions.

- Millora dels coneixements, competències i possibilitats. Les primeres mesures intenten millorar l'ensenyament i la formació professional, l'estat sanitari general i l'habitatge. N'hi ha hagut adults i joves que han aconseguit una formació professional. Tots els projectes que havien previst una atenció i uns serveis especials per als infants han aconseguit una major estabilitat dels nois caracterials. Alguns projectes han provocat una reducció de l'absentisme escolar i del fracàs escolar.

En el que fa a l'habitatge i medi ambient, la major part dels projectes han treballat en col.laboració amb els òrgans locals competents. Alguns han iniciat la construcció de nous habitatges, d'altres han llençat un programa de millora d'aquests i de l'entorn. N'hi ha hagut que han aconseguit posar habitatges usuals a disposició de famílies o individus mal allotjats.

Alguns projectes indiquen que han constribuït a millorar l'estat de sanitat de la població afectada, per mitjà d'accions d'informació i consulta, atencions mèdiques als pobres, organització de nous dispensaris mèdico-socials descentralitzats i fàcilment accessibles, que ofereixen a la població uns serveis preventius.

Gairebé tots els projectes han intentat assegurar una renda a les poblacions afectades o augmentar llur nivell. Els projectes han aconseguit la creació d'uns 300 a 400 nous llocs de treball. A més han ajudat a una major capacitació material i psicològica per ocupar un lloc de treball. Aquest ha estat el cas de diversos centres de dia per a famílies dedicades a tenir cura dels fills petits mentre els seus pares anaven a treballar.

- Desenvolupament de la col.laboració i la solidaritat. Els projectes han intentat atenuar les conseqüències psicològiques de la pobresa i tots constaten que llur acció ha reforçat l'amor propi i la confiança en si mateix de les poblacions afectades. Subratllen un desenvolupament del sentit social de les persones ajudades, el que ha provocat un reforçament de les relacions de grup i ha fet néixer una voluntat de treballar conjuntament, per exemple en el desenvolupament de llur regió o barri.

- Millora de la naturalesa, de la coordinació i de les formes de prestació dels serveis socials. La majoria dels projectes han millorat la relació entre les poblacions implicades i els responsables dels serveis socials. Això ha ajudat a fer desaparèixer les pors experimentades enfront dels organismes oficials i ha provocat una atenció especial sobre certes dificultats derivades d'un posicionament burocràtic impersonal envers els problemes socials. Com a conseqüència, s'han fet propostes específiques de modificació tant de la legislació com del funcionament dels organismes. Alguns projectes han provocat una restructuració completa dels serveis socials.

Contribució dels projectes a la recerca.

Tots els projectes contenien un element de recerca, però alguns (Kofoeds Skole, Duisburg, Köln, Stuttgart i Amberg) tenien un contingut teòric més clarament definit que els altres.

Les conclusions de la recerca abasten quatre aspectes:

- Les característiques dels pobres. En primer lloc cal constatar que a Europa són presents casos d'extrema pobresa. En segon lloc, es donen noves formes de pobresa (baixos salaris, atur, formes precàries d'ocupació...). Una tercera conclusió es refereix a la pobresa entre els immigrats. Una altra conclusió reflecteix que el percentatge dels pobres és més elevat dins de certes categories socials (famílies monoparentals, treballadors migrants, els treballadors no qualificats i les persones grans), la pobresa dels quals no prové de mancances personals, sinó més aviat del fet de pertànyer a grups particularment vulnerables, mal coberts per la seguretat social o sotmesos a condicions de vida particularment incerta. En cinquè lloc, la major part de pares desfavorits són capaços d'educar llurs fills, sobretot si se'ls lliura de situacions de por, angoixa i preocupació sobre el seu futur de la seva situació econòmica i social. Una sisena conclusió és que la pobresa no pot ésser superada sense un alleugeriment dels seus efectes psicològics. I la darrera posa de relleu la necessitat d'evitar d'adoptar mesures externes que no tinguin en compte el tipus de vida social i cultural existent de la població afectada.

- Circumstàncies que provoquen la pobresa. La major part dels projectes analitzen la pobresa de la població afectada des d'un punt de vista històric, en el context de l'evolució sòcio-econòmica. Alguns veuen les arrels en el procés d'urbanització que desplaça i desorganitza grups sencers de població deteriorant les xarxes socials. D'altres afirmen l'existència d'un quart món, d'una "subclase". Els projectes subratllen el caràcter "relatiu" de la pobresa en el sentit que la seva dimensió cultural s'amplifica per l'oposició amb altres formes de vida. Així mateix una política de lluita contra la pobresa no pot adreçar-se simplement als pobres, sinó que ha d'abastar el conjunt d'una regió geogràfica concreta, on és possible millorar no només la situació mate-

rial dels pobres, sinó també les relacions psicològiques, culturals i socials entre pobres i no pobres.

Els projectes han demostrat la importància de l'ocupació en el problema de la pobresa. L'atur (sobretot l'atur de llarga durada) pot ésser i sovint ho és causa de pobresa, d'una pobresa de la qual hom pot eixir mitjançant un lloc de treball estable. En aquest sentit se subratlla la importància capital de l'estabilitat de l'ocupació en la lluita contra la pobresa.

A més, els projectes han atret l'atenció no solament sobre la importància de l'ensenyament, de la formació professional, de la salut i de les condicions d'habitatges en la gènesi de la pobresa, sinó igualment sobre la necessitat de trobar solucions no discriminatòries.

- Les polítiques de lluita contra la pobresa i la seva posta en marxa. En la seva forma tradicional, la lluita contra la pobresa és un conjunt de mesures heterogènies i mal coordinades que, per bé que puguin ésser positius els seus efectes, no afronten el problema de la pobresa en el seu conjunt, sinó que més aviat el descomposen en els seus diferents elements. La major part dels projectes són favorables a l'elaboració de "plans de desenvolupament" de regions, ciutats o grups de població sencers, plans en el marc dels quals han d'ésser examinats el conjunt de problemes a la recerca de solucions globals.

La fragmentació afecta així mateix els organismes que han d'aplicar aques tes polítiques. Diferents projectes han intentat, doncs, coordinar els diversos serveis existents, i adaptar-los a les necessitats i situacions de les poblacions afectades.

La major part dels projectes constaten que els règims de seguretat social existents no aconsegueixen evitar atenuar la pobresa en les poblacions corresponents. D'una banda, a causa de la ignorància de les condicions d'accés i, de l'altra, per la resistència a un procés que culpabilitza. En conseqüència, aquests projectes han llançat grans campanyes d'informació al públic per fer-los prendre consciència dels seus drets i ajudar a fer-los respectar, i envers

els organismes per fer-los veure les dificultats resultants de l'excesiu formalisme burocràtic impersonal existent.

- Treballadors socials i organitzacions voluntàries. Els treballadors socials que han participat en els projectes han intentat fer caure els obstacles a la comunicació tot guiant els pobres a través de laberints dels reglaments perquè puguin complir les condicions d'accés als diferents tipus d'ajuda. Generalment les organitzacions voluntàries, molt més flexibles que els organismes públics, han jugat un paper important en aquesta tasca innovadora, no només pel canal dels projectes pilot en els quals hi han participat, sinó també fora d'aquest marc.

Avaluació sobre la base dels criteris fixats pel Consell.

Els tres criteris utilitzats són: la innovació, la participació i la dimensió europea.

- Innovació. La principal innovació del programa és la utilització d'una "doble estratègia" en la lluita contra la pobresa. La primera consisteix en fer els pobres més capaços per fer front a llur situació per aconseguir l'ajut públic, i la segona a modificar la relació entre els serveis i llurs "clients", cosa que sovint ha comportat una modificació de la forma de prestació dels serveis.

El caràcter innovador dels projectes es palesa quan se'ls compara amb els antics mètodes de lluita contra la pobresa, tant del sector públic com privat. L'acció abans es duia a terme per part de tota una sèrie d'organismes especialitzats i cadascú s'ocupava d'un símptoma de pobresa, la solució del qual era de competència pròpia.

Els projectes, partint de la multidimensionalitat de la pobresa han intentat:

. atenuar els fenòmens de dependència i culpabilitat;

. obrir la porta a les possibilitats d'ajuda mútua, facilitant el desenvolupament del conjunt de la col.lectivitat.

A més, els projectes han intentat prevenir la pobresa futura, alhora que s'esforçaven a atenuar els efectes actuals impedint que les mancances esdevinguessin cròniques.

També els projectes han intentat fer créixer l'eficàcia dels règims legals en favor dels pobres, apropant en general els serveis als grups o individus interessats.

Finalment, els projectes han experimentat formes d'acció social. Han apropat treballadors socials i pobres, descentralitzant els nivells d'intervenció i procurant que l'acció social servís per animar i ajudar els pobres en llurs activitats més que no pas tancar-los en una xarxa formal de traves administratives.

- Participació. La participació, objectiu comú a tots els projectes, havia d'ésser una garantia d'estabilitat de les modificacions introduïdes pel programa. S'ha donat en diferents nivell i formes.

La més important ha estat la participació dels propis pobres, mitjançant la seva mobilització. En altres casos, s'ha reduït a la simple consulta o informació. En altres s'ha conseguit la participació de la població implicada en el marc de la qual es donen situacions de pobresa. Quan es tractava d'oferir a la població serveis d'experts, la participació s'ha traduït en la utilització d'aquests serveis. També s'ha constatat que els grups més pobres no arriben a un cert nivell de participació,si no és amb molta lentitud.

Es pot concloure que l'objectiu de la participació no ha estat plenament aconseguit, atès que era el mes difícil realitzar. És necessari un canvi radical dels mètodes de lluita contra la pobresa i demana sovint un període més llarg que no pas la durada d'un projecte.

- Dimensió europea. Aquesta dimensió pot ser entesa de dues formes. Pot significar que el projecte no hauria pogut ésser realitzat sense la participació activa de la Comunitat, i que el fet d'ésser membre ha estat determinant per al tipus d'acció endegada. O bé pot significar que els mitjans utilitzats i els resultats probables són transportables a d'altres situacions locals, àdhuc reproduïbles en qualsevol altre país de la CEE.

En conclusió, cal subratllar dos punts:

1. Per bé que no tots els projectes-pilot hagin creat formes d'activitat absolutament noves, han posat en joc noves modalitats de lluita contra la pobresa. En aquest sentit, han estat innovadors.

2. Al final del finançament comunitari de la meitat del cost, certs projectes han continuat essent finançats per cada país, mentre que d'altres han hagut d'aturar llurs activitats perquè no ha estat possible de trobar noves fonts de finançament.

2.1.2.2. Les recerques.

Les recerques destinades a "contribuir a la comprensió de la naturalesa, causes, dimensió i dinàmica de la pobresa" han adoptat nombrosos mètodes diferents. Gairebé tots tenien un caràcter transnacional. La major part de les dades de base presenten un interès suficient per justificar una anàlisi "secundària" i certs estudis plantegen,a més,qüestions importants que demanen una recerca més aprofundida.

S'han dut a terme les set recerques (1) que se citen a continuació:

- Pobresa i política social.
- Atur i mesures de lluita contra la pobresa.
- La percepció de la pobresa a Europa.
- Estudi de la pobresa subjectiva en vuit Estats membres.
- Pobresa persistent.
- Nòmades, gitanos, etc., a Bèlgica, Alemanya, França i Holanda.
- Paper de les organitzacions voluntàries en la lluita contra la pobresa.

a) Pobresa i política social.

L'objectiu d'aquesta recerca era experimentar els mètodes de recerca (estudis transnacionals per mitjà d'enquestes per mostres) a fi de recollir dades comparables sobre la pobresa i l'impacte de les polítiques socials. Hom esperava que una recerca d'aquest tipus ajudés a comprendre els mecanismes de reducció de la pobresa.

---

(1) D'aquestes recerques en el present informe només es fa un breu resum. Hom posseeix, però, una informació completa de cada una d'elles, que es pot consultar, si es creu necessari.

Així, d'entrada, la recerca contemplava els següents problemes metodològics:

- Selecció de regions destinades a ésser l'objecte de la comparació transnacional.

- Confecció de la mostra que assegurés una representació adequada de les categories de persones susceptibles d'ésser pobres.

- Definicions de la pobresa, en termes de rendes i altres formes de privació (habitatges mediocres, sobrepoblació, equipament de l'habitatge, disminucions físiques o mentals, lleure i aïllament social).

L'estudi pilot ha estat realitzat el 1976 a França, Alemanya i Gran Bretanya. A cada país, l'enquesta s'ha realitzat en 500 famílies (400 en regions urbanes i 100 en regions rurals).

L'estudi ha arribat a tres conclusions generals:

- Hi ha més pobresa calculada sobre la renda, en relació al nivell mitjà de vida, a França que a Alemanya o a Gran Bretanya.

- Hi ha més famílies pobres de qualsevol tipus a França i a Alemanya que a Gran Bretanya.

- Entre el 20% de la població més pobra, la pobresa està distribuïda d'una forma més igual entre àmplies categories de famílies a França que a Gran Bretanya.

Les altres conclusions, relatives al 20% dels més pobres de la mostra, poden ésser classificades per categories de població i manifestacions de la pobresa.

- Famílies que tenen més fills. A França sembla que els subsidis per fill i altres ajuts a la família aconsegueixen compensar millor que no pas a Gran Bretanya o a Alemanya els desavantatges financers que representa tenir més fill Les famílies monoparentals són més sovint pobres que les famílies biparentals a Gran Bretanya i a Alemanya. Les famílies nombroses (més de 3 fills) són més so vint pobres que les famílies amb menys fills, en els 3 països.

- Treball. Per a les mares que tenen fills petits, l'existència de possibilitats d'ocupació pot ser tan important com les mesures socials de lluita cor tra la pobresa familiar. El ple desenvolupament d'aquestes possibilitats depèn de la posta en marxa dels serveis d'ajuda, com escoles bressol. Els aturats constitueixen una minoria particularment afectada; el percentatge de pobres entre els aturats és elevat en tots els països. Tanmateix sembla que els règims d'assegurança-atur són més eficaços a França que a Alemanya i a Gran Bretanya.

- Els malalts i disminuïts. Els caps de família o malalts o disminuïts semblen ser ajudats més eficaçment pel sistema francès. En els tres països, els disminuïts pobres reben probablement menys ajuda que els que no ho són. En cap dels tres països, els disminuïts i les altres persones desfavorides no reben tota l'ajuda a què tenen dret. Es necessari millorar la informació sobre els serveis existents i distribuir-los millor.

- Les persones grans. A Alemanya hi ha un règim de jubilació per al matrimoni més eficaç que l'anglès o el francès. En canvi, les persones que viuen soles es beneficien d'un ajut financer més eficaç a França i a Alemanya per a Gran Bretanya.

- Habitatge i béns de consum durables. La política d'habitatge aporta una ajuda més eficaç als pobres de Gran Bretanya que a Alemanya i a França.

- Allament social. Per raó de les reduccions sobre els mitjans de transport i altres facilitats acordades per a les vacances a França, els pobres es veuen menys privats de vacances que a Gran Bretanya o a Alemanya. En els tres països, nous tipus de centres socials podrien jugar sens dubte un paper útil

contribuint a reduir l'aïllament social, per raó de la contribució que els subsidis familiars aporten ja de fa temps als pressupostos de les famílies d'aques països.

Aquest estudi obre un nou camí intentant recollir, en el diversos països, dades precises i comparables mitjançant un qüestionari complex. Intenta identificar i resoldre els problemes metodològics fonamentals de les mostres, indispensable per efectuar estudis detallats sobre els pobres que siguin eficaços en relació al seu cost.

b) Atur i mesures de lluita contra la pobresa.

Aquest estudi pilot, començat el 1979 i centrat sobre l'atur, anava dirigit a comparar l'eficàcia de les polítiques dutes a terme en aquest terreny a França, Alemanya i Gran Bretanya, amb l'ajut d'estudis socials geogràficament limitats.

L'estudi compara la renda mitjana de les següents categories amb les rendes d'una llar-tipus el cap de la qual treballa i no ha arribat encara a l'edat de la jubilació:

- pensionistes aïllats;
- matrimoni de pensionistes (cap dels dos no treballa);
- caps de família en atur;
- caps de família disminuïts;
- famílies monoparentals;
- famílies nombroses (més de 3 fills de 0 a 15 anys).

L'estudi extreu sis conclusions "provisionals" per a les regions estudiades, referents als següents temes:

- lluita contra l'extrema pobresa;
- lluita contra la pobresa dels jubilats;

- fracàs de l'ajuda als aturats;
- pobresa de les famílies nombroses;
- formació, jubilació anticipada i atur;
- prestacions lligades a un límit de recursos.

c) La percepció de la pobresa a Europa.

En aquest projecte s'examinen les següents qüestions:

- en quina mesura la població és conscient de l'existència de la pobresa en la pròpia ciutat, barri o poble?

- quines són les causes de la pobresa?

- existeixen diferents actituds envers la pobresa i els pobres?

- aquestes actituds provenen dels sistemes de valors i de la posició social i econòmica dels interessats?

L'estudi té una utilitat pràctica evident. Les seves conclusions més interessants són aquestes:

- Al voltant de la meitat de la població de la Comunitat no és conscient de la pobresa existent en la pròpia ciutat, barri o poble.

- Són els qui estan a prop de la pobresa els qui acusen els més pobres de llur pobresa.

Els autors pensen que és necessari endegar una campanya d'educació de la població, paral.lelament a una lluita contra les causes objectives i estructurals alhora de la pobresa i de les actituds i percepcions dels menys pobres.

d) Estudi de la pobresa subjectiva en vuit Estats membres.

Un estudi de la pobresa comença generalment per fixar un nivell de rendes sota del qual les persones són qualificades com a pobres. L'autor d'aquest estudi intenta establir nivells de pobresa sobre la base de les opinions subjectives de persones preses a l'atzar més que no pas d'experts.

En aquesta òptica, l'autor utilitza mostres per:

- definir els nivells de pobresa de famílies de diferents composicions;
- calcular el nombre de pobres sobre aquesta base;
- avaluar l'amplitud de llur pobresa;
- identificar les característiques socials associades a la pobresa;
- analitzar l'impacte de l'ajuda social o de la seguretat social sobre la pobresa;
- comparar l'extensió de la manca d'igualtat de les rendes en els di Estats membres.

Els resultats d'aquesta recerca són els següents:

- L'avaluació de la situació material específica d'una família varia enormement a Europa. Un nivell de benestar material considerat com a bo en un país serà qualificat com a insuficient en un altre país.

- Hom constata que la pobresa comença amb uns ingressos molt més baixos en un país que en un altre.

- No és, doncs, realista definir un nivell de pobresa europeu en termes de poder de compra.

- Sigui quin sigui el tipus de mesures utilitzat, sembla que la pobresa està molt estesa a Europa, però el percentatge de pobres varia molt d'un Estat a un altre.

- L'amplitud de la desigualtat en matèria de rendes per família varia així mateix molt d'un Estat a un altre.

- Sembla que existeix una relació entre la pobresa subjectiva i la desigualtat de les rendes.

- La sensibilitat de les taxes de pobresa subjectiva a les variacions dels imports de les prestacions socials varia considerablement d'un país a un altre.

- La pobresa subjectiva està distribuïda de forma desigual (grans ciutats, camp, etc.).

- En certs països, la pobresa subjectiva està concentrada en certes ses d'edat que poden ser els més joves o les persones grans, o bé am[illegible]

- En la majoria de països, les persones sense ocupació remunerada tenen taxes de pobresa subjectiva molt més elevades que la població activa.

- Existeix una relació estreta entre el feble nivell d'educació i la pobresa subjectiva.

- El nombre d'assalariats és un altre factor determinant de la pobresa subjectiva. Una família amb dos membres que treballin és molt menys sovint pobra que aquella en la qual només treballa un.

e) Pobresa persistent.

En aquesta recerca es plantegen els següents interrogants: Es transmet la pobresa en el si dels mateixos grups o famílies d'una generació a l'altra? Una herència eventual de la pobresa, és imputable a les famílies afectades o bé a la societat?

Allà on la pobresa persistent cohabita amb l'extrema pobresa i on la pobresa i l'exclusió tenen la durada de la vida d'un home o de vàries generacions,

els treballadors socials constaten que els més pobres entre els pobres no tenen cap contacte amb la resta de la societat. D'altres, però, creuen que les famílies es transmeten llur pobresa d'una generació a l'altra a causa de llurs esquemes de comportament, sobretot la socialització insuficient de llurs fills, i que la pobresa s'atribueix, per tant, als propis pobres.

L'objectiu d'aquest estudi era el determinar si existeix transmissió intergeneracional de la pobresa, identificar-la dins el conjunt de la societat, calcular la seva importància i, en tot cas, estudiar el procés de transmissió a fi de trobar el mitjà per limitar-la.

f) Nòmades, gitanos i d'altres, a Bèlgica, Alemanya, França i Holanda.

Aquesta població constitueix una minoria heterogènia. Es composa de diversos grups ètnics els modes de vida dels quals difereixen considerablement per la freqüència i la durada de llurs desplaçaments i pel nivell d'integració dins la població local durant els períodes d'estacionament. Aquests grups exerceixen nombroses activitats que completen les de la societat dominant, amb un estil de vida i d'habitatge molt diferents.

Les qüestions plantejades són les següents:

- Quines són les manifestacions, característiques i les causes de la pobresa en aquests grups que tenen, tot i posseir diferències entre ells, uns trets culturals fonamentals en comú?

- Quines són les actituds de la població envers aquestes minories, i viceversa?

- Quina és la reacció de la societat en el seu conjunt i quin efecte tenen sobre la població nòmada diferents tipus d'intervenció social que modifiquen les seves aspiracions, el seu comportament i la seva situació econòmica?

Com a mètode, s'han utilitzat diferents tipus de dades:

- Estudi de la literatura sobre aquestes minories.

- Estudi de les lleis, reglaments i polítiques dels Estats membres i llur impacte sobre els nòmades.

- Entrevistes diversificades i aprofundides amb persones amb contínua mobilitat i amb nòmades gairebé sedentaris.

- Distribució d'un qüestionari a una mostra aleatòria de 2.000 caps de família a tot França.

- Distribució d'un qüestionari a 22.000 escolars.

- Entrevistes aprofundides a 80 personalitats oficials (consellers elegits, administradors, treballadors socials i altres).

- Observació de la forma de vida nòmada per mitjà de la participació.

- Dades mèdiques, demogràfiques i antropològiques.

g) Paper de les organitzacions voluntàries en la lluita contra la pobresa.

Aquesta sèrie d'estudis ha començat per un dossier sobre el paper i la funció de les organitzacions voluntàries a Irlanda del Nord. Davant de l'abundància de les informacions obtingudes, es va decidir demanar a cada un dels Estats membres un balanç sobre el paper de les organitzacions voluntàries en la lluita contra la pobresa. Les principals conclusions són aquestes:

- Les organitzacions voluntàries participen de fa molt temps en la lluita contra la pobresa.

- El desenvolupament continu dels serveis socials públics ha comportat un nou desplegament de l'esforç voluntari.

- El ventall de les organitzacions voluntàries actualment compromeses en la lluita contra la pobresa és molt ampli: va des de les grans organitzacions l'acció de les quals abasta tot Europa (Caritas, Exèrcit de Salvació) a petits grups informals.

- El seu estatut jurídic varia molt. Unes són simples "associacions", d'altres són "institucions de caritat" que els garanteix una protecció jurídica i nombrosos avantatges fiscals i la possibilitat de rebre subvencions públiques.

- Les organitzacions voluntàries tenen generalment quatre fonts de finançament: les donacions, les subvencions públiques, les subvencions provinents de la seguretat social i el diner que recullen directament, comprès el preu que cobren per certs serveis.

- Les diferències principals se situen probablement a nivell del paper dels treballadors voluntaris. Aquests provenen d'una àmplia gamma de classes socials i la major part d'ells continuen ajudant els pobres de moltes maneres en funció de les necessitats.

- És difícil quantificar l'esforç i la vitalitat del moviment voluntari: nombre d'organitzacions i de persones que hi participen, nombre d'activitats realitzades i nombre de persones ajudades. Gairebé no existeixen estadístiques. Una estimació prudent permet afirmar que existeixen uns centenars de milers d'organitzacions en la CEE i uns 15 milions de col.laboradors voluntaris.

2.1.2.3. Els dossiers sobre la pobresa a cada un dels països membres.

La Comissió de la CEE va encarregar a un grup d'experts independents a cada Estat membre de realitzar un balanç de la naturalesa, causes i extensió de la pobresa i avaluar les polítiques de lluita contra la pobresa. Els diferents governs nacionals no han intervingut en la redacció d'aquests balanços, que, per tant, no reflecteixen necessàriament les posicions governamentals.

Aquests dossiers no han donat lloc a una recerca original, sinó que més aviat s'han inspirat en les estadístiques oficials, informes d'organismes governamentals, enquestes oficials, així com recerques i estudis ja realitzats amb anterioritat en els diferents països. Han evidenciat greus llacunes en les informacions disponibles sobre la pobresa a cada país, i sobretot en les estadístiques oficials, llacunes que no només han fet difícil la redacció dels balanços nacionals, sinó també han obstaculitzat la recollida d'informacions comparables a nivell europeu.

Amb caràcter de resum -que es podria ampliar si es considerés necessari-, s'avancen a continuació una sèrie de trets que es poden considerar com a més significatius i que es deriven dels diferents dossiers dels Estats membres.

Multidimensionalitat de la pobresa.

La insuficiència dels ingressos està en el centre de qualsevol debat sobre la pobresa. D'aquí es deriven els nombrosos factors que poden anar acumulant mancances en les famílies i en els individus.

En aquest sentit, la pobresa no és només multidimensional, sinó també acumulativa.

Quants pobres n'hi ha?

Es recullen dades que no són estrictament comparables. Es refereixen a anys diferents, es basen en definicions i fonts diverses i utilitzen escales

distintes per relacionar les famílies.

La dimensió de la població pobra és considerada només a partir d'una sola dimensió: les rendes o ingressos que es reben.

Composició de la població pobra i percentatge de pobres en els grups escollits.

Els dossiers prenen posicions molt diverses en relació a allò que constitueix la pobresa i al nivell que separa els pobres dels que no ho són. Fins i tot la noció de nivell concret no sempre s'accepta. Per raó d'aquesta v... tat de posicions que es troben molt arrelades en les tradicions culturals, s... cials i polítiques dels Estats membres, els dossiers varien molt en les seves apreciacions. En conseqüència, per bé que s'utilitza el nivell comú entre el 40% i el 60% de la renda neta mitjana per situar la pobresa dels ingressos, els resultats no són totalment comparables.

Els principals problemes per fer la comparació són els següents:

- diferències en el que fa a la definició de la renda neta a nivell global i individual o familiar;

- diferències quant a les escales d'equivalència utilitzades per comparar famílies de diferents dimensions o persones d'edats diferents.

En resum, però, es pot afimar que, en la major part dels països, el percentatge de pobres és superior o netament superior a la mitjana en els següents grups:

- famílies en què el cap és una dona;
- famílies en què el cap és una persona gran;
- famílies composades d'una persona sola i les formades per 5 persones o més;
- famílies que tenen més de 3 fills;

- famílies el cap de les quals és divorciat o vidu;
- famílies monoparentals que tenen més d'un fill;
- famílies en què el cap no treballa, sigui jove o vell.

Llacunes estadístiques a solucionar.

Com ja s'ha dit, els dossiers han constatat importants llacunes estadístiques. La manca de dades s'aplica no solament a la qüestió de la pobresa --- lada sobre les rendes, sinó també a les mancances en el tema d'habitat i ensenyament. Algunes llacunes són greus, d'altres més marginals, però cap país no disposa d'informacions completes que permetin avaluar l'efecte de les polítiques socials actuals de lluita contra la pobresa. Segons els experts nacionals, cal prendre el més aviat possible mesures per millorar els sistemes estadístics nacionals.

El treball i la pobresa.

El treball es troba en el centre de qualsevol debat sobre la pobresa. És el tema que té la influència més constant sobre les nivells de vida i sobre la participació en la vida social. Els treballadors a ple temps, i sobretot les famílies en què treballa més d'un membre, estan menys amenaçats per la p que els que no treballen, ja sigui per raó de malaltia, atur, invalidesa o vellesa. Una ocupació estable i ben remunerada en el mercat de treball permet adquirir un màxim de drets a les prestacions de la seguretat social i als règims complementaris convencionals, que són la clau d'un nivell de vida decent.

En els informes nacionals s'especifiquen diversos sectors del mercat de treball en què es constata l'existència de baixos salaris (llocs de treball ocupats per joves treballadors, que són aprenents i que realitzen un treball qualificat; ocupacions manuals no qualificades o amb caràcter temporal o estacional, treball negre; petits propietaris agrícoles i petites empreses familiars....).

Els llocs de treball mal remunerats s'analitzen generalment en termes de persones que els ocupen, joves, dones, treballadors de més de 50 anys, treballadors no qualificats, persones amb problemes de malaltia, etc. Aquesta anàlisi és força vàlida, però es pot dir que sempre existeixen les situacions esmentades, fins i tot quan la situació econòmica és més pròspera; en aquest cas, les ocupacions es mantenen, però són cobertes per altres treballadors provinents del camp, de la immigració, etc. Canvia el grup de treballadors, però es manté la situació de baixes rendes que porta a la pobresa.

Tots els dossiers nacionals estableixen un lligam directe entre la pobresa i els baixos salaris, i estableixen una sèrie de mesures per lluitar contra la pobresa que es deriva dels baixos salaris.

L'augment de l'atur, i sobretot l'atur intermitent i de llarga durada, és un greu problema, tant per als aturats com per a llurs famílies i per al conjunt del país. És aquesta una constatació comuna a tots els informes.

S'apunten, així mateix, tres tipus de polítiques que es consideren importants per lluitar contra l'atur com a problema de pobresa:

- Polítiques de desenvolupament regional i rural.
- Intervenció selectiva sobre el mercat de treball.
- Règim de seguretat social a favor dels aturats.

Quant a la seguretat social, es constata que la població que en depèn va augmentant permanentment i suposa una part important del PNB de cada país. S'enumeren les possibles causes que han motivat aquest augment continu de les despeses, i s'apunta que aquest fenomen crea dificultats no solament per a les finances públiques, sinó també té repercussions sobre els beneficiaris actuals i futurs de la seguretat social. En efecte, hom constata la reticència a augmentar encara més les despeses millorant el nivell de vida d'aquells qui en depenen, i, en certs països, s'exerceix una pressió en el sentit d'una reducció de les despeses.

Els dossiers contenen nombroses recomanacions sobre les millores a aportar als règims de la seguretat social i sobre les llacunes que cal omplir en el sistema actual.

Altres dimensions de la pobresa.

Els dossiers nacionals han insistit, a més, en tres terrenys d'intervenció importants (habitatge, salut i educació), així com sobre el paper dels serveis socials i de les organitzacions voluntàries en matèria de pobresa.

Quant a l'habitatge, es constata en tots els països que els pobres són els més desfavorits en matèria d'allotjament i la majoria ocupen els habitatges més pobres de les zones més marginals. N'hi ha així mateix persones que no tenen casa per viure, són els sense-sostre.

Qualsevol debat sobre la salut i la política sanitària té la tendència a fixar-se sobretot en la cura de la salut. És important, en efecte, que l'accés a bons serveis de sanitat és primordial per als pobres que es posen malalts. Tanmateix, si hom vol descobrir les causes de la mala salut dels pobres i posar en marxa mesures destinades a prevenir aquest fenomen, cal posar l'atenció no solament sobre la medecina preventiva, sinó també sobre qüestions com els habitatges dolents, l'alimentació o la calefacció insuficients, el fenomen dels sense-sostre, la pol.lució, les dolentes condicions de treball i la inseguretat econòmica.

Quant a l'educació, hom constata en els darrers anys una explosió pedagògica consistent en un desenvolupament de l'ensenyament preescolar, prolongació de l'escolaritat obligatòria, augment del nombre de nois que freqüenten els instituts i escoles de segon ensenyament, ampliació de les universitats i escoles d'ensenyament superior. Els dossiers apunten, però, que els fills dels grups i regions pobres i desfavorides són els que menys es beneficien dels sistemes d'ensenyament. Són els que menys possibilitats tenen de continuar l'ensenyament secundari i superior, i tenen el risc d'abandonar l'escola abans de finalitzar l'escolaritat obligatòria.

S'examinen també les polítiques seguides en matèria d'educació, tant pel que fa als problemes relatius a certs grups de població (analfabetisme, infants, disminuïts físics i psíquics, fills d'immigrants, joves que abandonen l'escola sense cap qualificació), com pel que fa a l'organització i distribució dels recursos.

Finalment, es fa un examen dels serveis socials a cada país. No tots els informes coincideixen en el paper dels serveis socials i dels treballadors socials. Coincideixen, però, en el fet que examinen quatre grups de problemes de creació de serveis socials dirigits a:

- prevenir la pobresa mitjançant una intervenció adequada en un estudi precoç del desenvolupament d'un problema potencial de pobresa;

- ajudar els individus i les famílies a sortir de llur pobresa, fent-los retrobar noves possibilitats econòmiques i socials de desenvolupar-se per ells mateixos;

- ajudar els individus i les famílies a trobar tot allò a què tenen dret en els principals programes socials i a elevar llur nivell de vida per sobre del llindar de la pobresa;

- oferir serveis que permetin portar una vida independent raonable i que els pobres serien incapaços de "comprar-los" per ells mateixos.

Aquests tres darrers grups de programes es troben en la major part dels països. Tanmateix, són pocs els informes que situen la prevenció en el primer lloc de les prioritats a acomplir per part dels serveis socials. En tots els països, els serveis socials públics treballen de costat o en estreta col.laboració amb els serveis voluntaris en aquest camp.

2.2. La segona acció comunitària específica de lluita contra la Pobresa (1985-1988).

2.2.1. Abans de la incorporació d'Espanya i Portugal.

El desembre de 1982, el Consell de les Comunitats Europees, un cop coneguts els dictàmens elaborats pel Parlament Europeu i pel Comitè Econòmic i Social, va aprovar l'informe final de la Comissió elegida per fer el balanç del que havia estat el primer pla de lluita contra la pobresa. Entre les conclusions el Consell va considerar que s'havia de posar en marxa una acció més específica per part de la CEE.

Al llarg de 1983, la Comissió ha fet nombroses consultes sobre els ambients afectats pels problemes de la pobresa amb la finalitat de desenvolupar temes d'interès comú als Estats membres en la lluita contra la pobresa. S'ha evidenciat que les manifestacions més concretes de la pobresa anaven lligades als problemes de regions urbanes desfavorides i de zones rurals empobrides i que els següents grups de població eren els més necessitats: "els aturats de llarga durada, els joves sense ocupació, les persones grans, les famílies noparentals, la segona generació de migrants, els refugiats, els migrants de retorn i els grups anomenats marginals".

Partint d'aquestes manifestacions de la pobresa, els temes prioritaris per als projectes d'acció-investigació són els següent:

Segons l'enfoc geogràfic.

- Regions urbanes desfavorides. És fa necessària una acció integrada dirigida a regenerar les regions urbanes desfavorides, interessant-se per tots els elements que constitueixen l'entorn urbà: ocupació, atur, habitatge, educació, cultura, vida social, etc. Aquests projectes hauran de reforçar, amb una contribució específica, l'acció dels Estats membres en les regions urbanes

i fixar-se els següents objectius:

. desenvolupament de l'acció concertada, de la participació i de la cooperació entre la població urbana i els diferents serveis, per mitjà de l'establiment de contractes regulars entre totes les persones, organitzacions i institucions que participin en la campanya comuna de lluita contra la pobresa;

. millora de les condicions físiques i sòcio-comunitàries en els barris desfavorits;

. reintegració de poblacions "marginades" en la societat urbana.

- Zones rurals empobrides. A més a més que sovint són víctimes de problemes sòcio-econòmics (salut, males condicions d'habitatges i baixos ingressos), els habitants d'aquestes zones rurals empobrides tendeixen a marginar-se a caure en l'apatia i a perdre el sentit d'iniciativa i d'identitat cultural. Això té la seva explicació essencialment en la manca de recursos financers per a inversions productives, l'èxode de la població que condueix a l'abandó dels recursos i les activitats locals, i en la manca d'informació, coneixement i formació. En conseqüència, qualsevol acció dirigida a millorar la situació d'aquestes zones rurals, ha de basar-se en un enfoc integrat del desenvolupament local, i tendir a associar els serveis socials oficials (serveis de sanitat, centres d'informació i de formació, ensenyament, etc.) amb el desenvolupament sòcio-cultural de la col.lectivitat en la seva totalitat.

Els projectes, per tant, hauran d'esforçar-se a constituir un marc capaç d'ésser permanent, gràcies a un finançament i a un desenvolupament autònom:

. adoptant i afavorint un model de desenvolupament comunitari que permeti administrar els recursos locals amb la participació activa de la població local;

. creant estructures o grups locals encarregats de promoure contactes

regulars entre les autoritats, les administracions i les institucions locals i nacional, de manera que les accions no quedin aïllades o al marge;

. afavorint el desenvolupament cultural mitjançant l'explotació dels aspectes positius de la cultura local i el seu enriquiment amb elements nous.

Per grups de població.

- Els aturats de llarga durada i els joves en atur. Els problemes d'aquests grups són aspectes de la vida comunitària que necessiten una solució a nivell local, nacional i europeu. S'han posat en marxa diverses polítiques i accions tant per part de la CEE com dels Estats membres a fi de fer front als problemes dels aturats. Tanmateix, nombroses raons (insuficiència o manca de formació, de protecció social, de recursos, etc.) condueixen, en certs casos, molts d'ells a una situació de pobresa, i és a aquesta categoria a la qual es dirigeix especialment l'acció específica comunitària de lluita contra la pobresa. El desenvolupament comunitari és evidentment un instrument essencial en aquesta estratègia, i la comissió considera que els projectes locals s'ha d'incloure en el context de programes locals i nacionals de lluita contra l'atur. Així es pretén integrar els aturats dins la societat, evitant la seva duplicació amb els projectes nacionals i europeus que promouen la creació de llocs de treball. El projectes hauran de desenvolupar-se, al contrari, paral.lelament a aquests programes.

Així doncs, la Comunitat donarà prioritat als projectes que tinguin com a finalitat essencial prevenir qualsevol nou deteriorament de la situació dels aturats. Per tant, els projectes hauran de:

. aportar nous elements a projectes ja existents, finançats o no per la CEE, com ara serveis d'orientació i d'informació;

. crear centres de reunions i d'esplai per als aturats on puguin desenvolupar l'ajuda recíproca (psico-social) i l'autonomia;

. crear un nou tipus d'organització que treballi amb col.laboració directa amb els serveis competents, particularment de seguretat i assistència social, i que ajudi a solucionar els problemes quotidians (habitatge, compres a crèdit, pressupost familiar, cura dels fills, etc.);

. identificar i promoure una nova forma d'integració en la societat, que no estigui lligada a un estatut professional. Quant als joves en atur, per als quals les perspectives de treball són molt limitades, aquests projectes haurien de dirigir-se sobretot a proporcionar noves estructures marc que permetin desenvolupar aptituds per abordar els problemes de la vida, tenint en compte les aspiracions i els interessos dels joves.

- Les persones grans. Els projectes que poden dirigir-se a aquest grup d'edat (persones grans i pobres) hauran de referir-se als aspectes específics següents:

. Educació i temps lliure. Les aptituds de les persones grans estan subestimades. Les persones grans pobres no disposen de facilitats i de recursos necessaris per mantenir-se en activitat, ampliar el ventall de llurs interessos i enriquir-se mútuament. Se'ls hauria d'animar a reunir-se en centres específics on se'ls informés de noves possibilitats quant a educació i oci, i se'ls animés a desenvolupar qualitats específiques (artesania, manualitats, etc.).

. Salut i assistència. Per bé que hi ha nombroses residències per a persones grans, cal promoure la pràctica comunitària d'assistència a domicili, amb la finalitat d'animar i permetre a aquestes persones a romandre el màxim de temps a casa seva. Tant els que viuen en residències com els que viuen a casa seva, han d'estar protegits i per

això es necessiten treballadors (voluntaris o no) que coordinin i adoptin els serveis existents (mèdics, voluntaris i institucionals), promoguin l'assistència informal i proporcionin ajuda als que viuen amb ells i en tenen cura en els seus domicilis.

. Habitatge. Es tracta de donar ajuda a les persones grans pobres, els mitjans per resistir les pressions que els obliguen a abandonar les seves llars, el que implica el manteniment, millora i adaptació de llurs habitatges, instal.lació de línies telefòniques o d'urgència i la promoció d'experiències de vida comunitària.

- Famílies monoparentals. Els projectes dirigits a aquest grup (pares aïllats sense recursos suficients) haurien de proporcionar infrastructures d'acollida, d'entorn i cura dels fills. Qualsevol projecte haurà de completar els serveis existents.

. Creació de serveis d'acollida de nens, que responguin a les necessitats locals en la matèria.

. Creació d'un servei de consulta i orientació, sobretot en el moment de la ruptura del matrimoni, separació o divorci, arribant fins als problemes financers i jurídics.

. Vida quotidiana. Seria convenient organitzar classes col.lectives per a ensenyar temes com problemes de pressupost, compres a crèdit, habitatge, recursos, etc.

- Migrants de la segona generació. Els projectes han de dirigir-se a reforçar els objectius existents, que utilitzin un enfoc multidimensional per combatre la pobresa entre els migrants de la segona generació, posant especial esment en l'escolarització de fills de treballadors migrants que no tinguin recursos suficients. Els aspectes que s'han de tenir més en compte són els següents:

. informació i orientació, en matèria de drets, particularment en l'ajuda social, proporcionar consell als pares sobre les possibilitats d'accés a l'ensenyament preescolar, funcionament i utilitat d'aquest ensenyament per als seus fills, i sobre la participació en aquestes activitats;

. educació dels fills, hauran de crear-se escoles de preescolar i el seu primer objectiu ha d'ésser el millorar la integració social dels nens en la societat i en l'entorn del país d'acollida.

- Refugiats i migrants en retorn. El problema més greu al qual s'han d'enfrontar aquests dos grups és l'atur. La creació de llocs de treball i la formació en vistes a l'ocupació depenen del Fons Social Europeu, però la Comissió acollirà favorablement qualsevol element que s'integri en els projectes per promoure l'ocupació de refugiats i migrants al seu retorn. Es donarà prioritat als projectes que tinguin com a objectius:

. l'estimulació de l'esperit empresarial, donant consell a tots aquells que desitgin crear una empresa o una cooperativa. I a més, informació sobre les disposicions legals i sobretot les fonts públiques disponibles que existeixin per crear empreses;

. educació i informació sobre tots els drets que tenen els refugiats i els migrants que retornen.

- Els marginats. No és possible proposar una definició única de la categoria de marginats; cada Estat membre posseeix la seva pròpia definició. Generalment s'inclouen en aquesta noció: gitanos, nòmades, bohemis, vagabunds, els qui no tenen habitatge, els exclosos, i tots aquells, que, voluntariàment o no, viuen fora de qualsevol protecció social. Tanmateix, els problemes que es troben són molt diferents d'una minoria a una altra. En aquest sentit, la Comissió es proposa invitar, de bell antuvi, a fer un inventari de projectes nacionals ja

existents en favor dels "marginats", i informar a la resta dels Estats membres, amb la finalitat d'incitar-los a realitzar projectes anàlegs. En aquest sentit, tot i que la Comissió accepti favorablement les peticions de finançament d'estudis dirigits als grups marginats durant el primer any del programa, no es considerarà cap projecte d'acció abans del final del primer any del programa. A partir d'aquest moment serà possible endegar una acció transnacional en favor dels grups marginats.

El Consell de la CEE, després d'haver recollit el parer del Parlament Europeu i del Comitè Econòmic i Social sobre la proposta de decisió del Consell presentada el juliol de 1984 per la Comissió relativa a un nou programa comunitari per combatre la pobresa en els citats grups de població, ha decidit posar en marxa l'acció comunitària específica de lluita contra la pobresa durant el període 1985-1988 (Decisió del Consell 85/8 desembre 1984). Aquesta decisió permet a la Comissió promoure o ajudar financerament diferents tipus d'acció-recerca que:

. es dirigeixin a endegar i posar en marxa nous mètodes destinats a ajudar persones pobres o amenaçades de pobresa en la Comunitat;

. siguin elaborats i realitzats, en la mesura del possible, amb la participació de les persones afectades, i

. que presentin un interès particular per a la Comunitat pel fet que responguin a problemes comuns a diversos Estats membres.

La gran majoria dels 65 projectes transnacionals que s'han de beneficiar d'una ajuda financera total de 18 milions d'ECUs (és a dir el 72% del pressupost total previst pel programa) (2) tenen una durada de quatre anys. Entre

---

(2) El 28% restant seran utilitzats per coordinar i avaluar els projectes i difondre les experiències, per la recerca a fi d'establir estadístiques comunitàries de pobresa i per altres iniciatives de la Comissió.

rors cobreixen els temes prioritaris identificats i han estat seleccionats en dos temps, 61 el setembre de 1985 i 4 el febrer de 1986. Seran sotmesos a un procés intens d'intercanvi i col.laboració que implicarà tres tasques independents:

. un intercanvi permanent d'experiències i de mètodes entre els projectes dirigits al mateix tema i relatiu al treball de camp;

. la difusió durant el temps de realització del programa de l'experiència de forma que el benefici dels esforços de la Comunitat no es redueixi al cercle tancat dels qui tenen un contacte directe amb cada un dels projectes;

. l'avaluació permanent dels projectes que permeti obrir un procés "d'aprenentatge per la pràctica" i de capitalitzar les potencialitats innovadores dels diferents elements del programa.

La Comissió ha confiat, per mitjà d'un contracte, aquestes tasques a l'Institut für Sozialforschung und Gesellschaftspolitik de Köln i al Centre for the Analysis of Social Policy de l'Universitat de Bath.

Dels 65 projectes, 52 estan situats en un entorn urbà, 11 en una zona rural i 2 es refereixen a una regió sencera. La llista i distribució dels projectes per tema i per Estat es reflecteixen tot seguit.

PROJECTES D'ACCIÓ RECERCA

- Distribució per països.

ORGANITZACIÓ	TEMA
BÈLGICA	
La Porte Ouverte, Bruxelles	. Projecte integrat urbà: persones grans, migrants de la segona generació, refugiats.
Centre Public d'Aide Sociale de Liège	. Migrants de la segona generació.
Centre Public d'Aide Sociale de Charlerol	. Joves aturats.
Service Social des Etrangers, Bruxelles	. Migrants de la segona generació i refugiats.
Provinciale Welzijnscommissie Antwerpen, Brusselse Welzijnsraad, Gentse Welzijnsraad	. Aturats de llarga durada i joves aturats.
VZW Interleuven Opbouwwerk en Streekontwikkeling Zuid-Limburg	. Projecte integrat rural: aturats de llarga durada, joves aturats i persones grans.
DINAMARCA	
Mødrehjælpen af 1983, København	. Famílies monoparentals.
Dansk Flygtningehjælp, København	. Refugiats.
REPÚBLICA FEDERAL ALEMANYA	
Diakonisches Werk, Hannover & Munchen	. Aturats de llarga durada.
Landeshauptstadt Düsseldorf Jugendamt	. Famílies monoparentals.
Diakonisches Werk, Berlin-West	. Migrants de la segona generació i migrants en retorn.
Gesellschaft für Arbeits- und Berufsförderung, Bielefeld	. Aturats de llarga durada.
Stadtverwaltung Mainz	. Joves aturats.
Arbeitslosenzentrum Dortmund e.V.	. Aturats de llarga durada.
GRÈCIA	
Kentro Symparastaseos Palinnostoyngeynton Metanaston, Athens	. Migrants de la segona generació i migrants en retorn.
Demos Tebaion	. Projecte integrat urbà: aturats de llarga durada, refugiats i migrants de la segona generació.
Koinotiko Sumboulio Eudelos, Ikaria	. Projecte integral rural.
Ethnikos Organismos Pronias, Athens & Thessalonika	. Migrants en retorn.
Ethnikos Organismos Pronias, Pellas	. Migrants en retorn.

ORGANITZACIÓ	TEMA
Ypoyrgeio Etnikes Paideias Kai Treskeymaton, Acharnes	. Refugiats i joves aturats.
Demos Anogeion, Anogia	. Projecte integral rural.
FRANÇA	
Aide aux Personnes Sans Abri, Lens	. Projecte integrat urbà: aturats de llarga durada, joves aturats, famílies monoparentals, refugiats i migrants en retorn.
Centre Communal d'Action Sociale de la ville de Tourcoing	. Projecte integrat urbà: aturats de llarga durada, joves aturats, famílies monoparentals, migrants de la segona generació.
Centre Social Alma Gare, Roubaix	. Projecte integrat urbà.
Association "Le Plantaurel", Midi-Pyrénées	. Projecte integrat rural: aturats de llarga durada, joves aturats.
Mission d'Education Permanente, Essonne	. Famílies monoparentals.
Entraide Sociale Poitevine	. Aturats de llarga durada i joves aturats.
Compagnons d'Emmaus	. Sense habitatge.
IRLANDA	
South Inner City Community Development Association, Dublin	. Projecte integrat urbà: aturats de llarga durada, joves aturats, persones grans, famílies monoparentals.
West Tallaght Resource Centre, Tallaght Welfare Society, Dublin	. Projecte integrat urbà: aturats de llarga durada, joves aturats, migrants en retorn.
Darndale/Belcamp Centre for the Unemployed, Dublin	. Aturats de llarga durada.
Parents Alone Resource Centre, Coolock, Dublin	. Famílies monoparentals.
Coisti Pobal Cheanntar Chluain Chearbháin, Louisburgh, Co Mayo	. Projecte integrat rural: aturats de llarga durada, joves aturats, persones grans, famílies monoparentals.

ORGANITZACIÓ	TEMA
Community Resource & Education project Connemara West Ltd., Connemara	. Projecte integrat rural: aturats de llarga durada, joves aturats, persones grans, famílies monoparentals.
Innishowen Community Development Group, Donegal	. Projecte integrat rural: aturats de llarga durada, joves aturats, persones grans.
Sligo Youth Contact Centre, Sligo	. Joves aturats.
Simon Community	. Sense habitatge.
ITÀLIA	
Centro di Solidarietà Internazionale Lavoratori, Milano	. Migrants de la segona generació.
Centro Ricerche Economiche e Sociali per il Meridione, Sicilia	. Projecte integrat rural: aturats llarga durada, joves aturats, migrants en retorn.
Centro Ricerche Economiche e Sociali per il Meridione, Campania	. Projecte integrat urbà/rural: aturats de llarga durada, joves aturats, migrants de la segona generació, refugiats, migrants en retorn.
COOPSIND, Friuli	. Projecte integrat rural: aturats de llarga durada, joves aturats i persones grans, migrants en retorn.
Associazione Cultura Assistenza Popolare, Roma	. Persones grans i joves aturats.
Associazione per la Lotta Contro l'Emarginazione, l'Aquila & Bari	. Projecte integrat urbà: aturats llarga durada, joves aturats, persones grans, famílies monoparentals, migrants en retorn.
Gruppi di Volontariato Vinzenziano AIC, Milano	. Aturats de llarga durada, joves aturats.
Centro Ricerche Economia del Lavoro, Roma	. Persones grans, joves aturats.
Communita di Solidarieta di Fano	. Marginals.

ORGANITZACIÓ	TEMA
LUXEMBURG	
Aide Familiale - Aide Senior, Luxembourg	. Persones grans.
Inter-Actions Faubourgs, Luxembourg	. Joves aturats.
Femmes en Détresse, Luxembourg	. Famílies monoparentals.
HOLANDA	
Nederlandse Federatie Bejaardenbeleid	. Persones grans, joves aturats, aturats de llarga durada.
GRAN BRETANYA	
The Beth Johnson Foundation, Stoke-on-Trent	. Persones grans.
Barnardo's, Whitley Bay	. Joves aturats.
Wolverhampton Metropolitan Borough Council	. Aturats de llarga durada.
Bolton Women's Aid	. Famílies monoparentals.
Bristol One-Parent Project	. Famílies monoparentals, aturats de llarga durada, migrants de la segona generació.
National Council for One-Parent Families	. Famílies monoparentals.
Age Concern Lancashire	. Projecte integrat rural: persones grans, joves aturats.
Toynbee Hall Universities' Settlement in East London	. Migrants de la segona generació.
Newham Parents' Centre	. Projecte integrat urbà: aturats llarga durada.
West Glamorgan Community Service Council	. Projecte integrat rural: aturats llarga durada, joves aturats, persones grans, famílies monoparentals.
Wales Council for Voluntary Service	. Aturats llarga durada, persones grans.
South Glamorgan Care for the Elderly	. Persones grans.
Northern Ireland Council for Voluntary Action	. Projecte integrat rural.
Northern Ireland Voluntary Trust, Northern Ireland Rural Association & Strabane and District Citizens' Advice Bureau	
Belfast Unemployed Centre & Derry Unemployed Workers' Group	. Aturats llarga durada, joves aturats, persones grans, famílies monoparentals.
Shelter - Bayswater Hotel	. Sense habitatge.

- Distribució per temes.

TEMA	Nombre Projectes	Ajuda Comunitària (milers d'ECUs)	Percentatge sobre total
1. Regions urbanes desfavorides.	9	1.763	10
2. Zones rurals empobrides.	11	2.791	16
3. Aturats llarga durada.	10	3.146	17
4. Joves aturats.	5	2.371	13
5. Persones grans.	7	1.756	10
6. Famílies monoparentals.	8	2.672	15
7. Migrants de la segona generació.	5	1.299	7
8. Refugiats.	2	722	4
9. Migrants en retorn.	4	798	4
10. Sense habitatge i marginals.	4	690	4
TOTAL	65	18.008	100

- Distribució per Estat membre.

	Nombre Projectes	Ajuda Comunitària (milers d'ECUs)	Percentatge sobre total
1. Bèlgica.	6	1.833	10
2. Dinamarca.	2	849	5
3. Alemanya.	6	2.976	17
4. Grècia.	7	1.164	6
5. França.	7	1.622	9
6. Irlanda.	9	1.867	10
7. Itàlia.	9	2.923	16
8. Luxemburg.	3	1.459	8
9. Holanda.	1	120	1
10. Gran Bretanya.	15	3.195	18
TOTAL	65	18.008	100

2.2.2. Ampliació arran de la incorporació d'Espanya i Portugal.

Arran de l'entrada d'Espanya i Portugal a la CEE, l'esmentada Decisió 85/8 desembre de 1984 ha estat modificada en el sentit d'augmentar la quantitat que era considerada necessària per a la realització de les mesures previstes en aquella Decisió, en el sentit de l'aplicació del programa de lluita contra la Pobresa (1985-1988) per part de la Comunitat. Així doncs, la quantitat global s'estableix en 29 milions d'ECUs per a l'esmentat període de 4 anys. Per decisió del Consell presa el mes de Maig de 1986, a proposta de la Comissió, es diu que "amb motiu de l'adhesió d'Espanya i Portugal, procedeix ampliar l'acció Comunitària de lluita contra la Pobresa amb l'objecte d'incloure aquests dos Estats membres".

En aquest sentit, han estat presentats 96 projectes per part de les Comunitats Autònomes, dels quals, un cop feta una primera selecció, només 17 han arribat a Brussel.les. Definitivament, han estat seleccionats 15 per part de la Comunitat Europea. Per a la realització d'aquests projectes des de la CEE es destinen uns 220 milions de pessetes (1,5 milions d'ECUs), corresponents al 50% dels costos globals. D'aquests quinze projectes, dos pertanyen als ajuntaments de Barcelona i de Girona, i han estat canalitzats a través de la Generalitat de Catalunya.

3. RECERCA: "EL MAPA DE POBRESA A CATALUNYA".

L'objectiu principal d'aquesta recerca és arribar a confeccionar un mapa, concebut com a instrument de la planificació i de la política social del Pla de Lluita contra la Pobresa.

Per aconseguir aquest objectiu cal, com a primera tasca, fer un balanç sistemàtic i el més exhaustiu possible de les iniciatives actuals de lluita contra la pobresa. Això suposa l'elaboració d'un qüestionari que s'haurà de passar per uns 200 o 250 punts arreu de Catalunya. La selecció d'aquestes instàncies o punts d'enquesta han de comprendre els criteris de públic/privat; administració central/autonòmica/provincial i local; municipis grans/petits; zones rurals/industrials/turístiques; recursos molts/pocs.... Aquest recull d'iniciatives premetrà fer una primera avaluació del conjunt d'esforços que s'estan duent a terme i conèixer quins es dupliquen, quins es cavalquen i quins no són contemplats.

A partir del citat balanç es poden detectar els col.lectius que són objectiu de les diferents intervencions i els que queden exclosos.

S'han de formular alhora uns criteris que permetin entrar en el camp de l'avaluació i l'impacte de les iniciatives que es prenen, tant en termes de cost, inversió, com de coherència entre objectius, recursos i resultats.

També cal delimitar els cercles de la demanda social a través de la municipalització de les dades d'atur registrat, de l'atorgament dels F.A.S. i de les demandes que arriben als Serveis Socials territorials.

S'han de seleccionar així mateix els indicadors de tipus demogràfic, laborals, de dependència familiar, escolars, sòcio-econòmics, que permetin delimitar les zones més carencials de Catalunya i tenir una definició territorial de les bosses de pobresa.

Cal fer, a més, una prospecció que permeti establir un llistat dels diferents grups que es poden incloure globalment com a potencialment pobres. De bell antuvi s'han d'incloure: aturats, vells, disminuïts, joves mal escolaritzats, quart món, marginació urbana, estrangers, bosses de pobresa rural, minories étniques, gitanos, mendicants, transeünts, etc. Aquesta primera prospecció haurà de permetre definir no solament els grups com a tals, sinó també els diferents estrats i nivells que poden trobar-se en l'interior de cada grup.

A través de les tècniques d'anàlisi qualitativa (entrevistes en profunditat, històries de vida, grups de discussió, etc.), caldrà establir una tipologia de problemàtiques que provoquen entrar en els diferents cercles de la pobresa: treball, salut, habitatge, escola, etc. Aquests poden ésser descrits com els circuits que porten a la pobresa.

Les parts de la recerca descrites fins ara s'hauran de desenvolupar durant el present any de 1987.

Tot al llarg del pròxim any -1988- es tractaria de fer una enquesta tensiva i sistemàtica, com les que s'ha realitzat a tota Europa, que permeti descriure alhora les característiques, formes de vida, nivells d'ingressos i despeses dels pobres en comparació amb les dels que no ho són.

A través d'aquesta recerca s'haurà d'intentar respondre a uns interrogants comuns a tots els estudis que s'han anat realitzant arreu d'Europa:

1) Qui es considera pobre?
2) Com han estat tractats els pobres i que s'està fent?
3) Quants pobres hi ha i on es troben territorialment?
4) Quines són les causes i els circuits que originen la pobresa?
5) Quines són les condicions i les característiques de la seva existència?
6) A través de quins processos interns i externs poden sortir de la pobresa?

Aquests sis punts estan estretament connectats entre sí. Sembla evident que no és suficient un exercici de comptabilització i de localització de la pobresa, sinó que s'ha d'intentar comprendre per què es produeix la pobresa, com s'està intervenint, què és el que la caracteritza, per desembocar en un disseny de com es pot sortir d'aquesta situació.

La pobresa és una situació relativa i canviant que depèn de factors objectius i subjectius. Tots els autors estan d'acord que cal començar per definir un sistema de relacions bàsicament econòmiques a partir del qual una determinada població se situa per sota d'uns nivells de benestar que es prenen com a mesura. Això ha portat a mesurar la pobresa en termes quantitatius (nivells de renda). Les Comunitats Europees en un principi han adoptat aquest criteri. Però també pràcticament tothom està d'acord que utilitzar únicament un sol criteri és simplificar excesivament una qüestió que necessita incloure paràmetres sociològics i culturals. En aquest sentit, s'ha parlat que existiria una cultura específica de la pobresa que, fins i tot, seria independent de les variables econòmiques.

En qualsevol cas la pobresa, en definitiva, s'identifica amb manca de recursos per fer front a les necessitats individuals i col.lectives. Aquestes tampoc no són fàcils de determinar, i per tant serà també un dels objectius a esbrinar al llarg de l'esmentada enquesta.

MAPA DE LA POBRESA A CATALUNYA

INTRODUCCIÓ METODOLÒGICA A L'ANÀLISI DE LES INICIATIVES SOBRE LA POBRESA A CATALUNYA

VOLUM II (PRIMERA PART)

INTRODUCCIÓ METODOLOGICA A L'ANALISI DE LES INICIATIVES SOBRE LA POBRESA A CATALUNYA

(SEGON DOCUMENT DE TREBALL)

ÍNDEX

Pàgina

PORTIC..... 1

1. ITINERARI I METODOLOGIA DEL BALANÇ DE LES INICIATIVES SOBRE LA POBRESA A CATALUNYA..... 8
   1.1. Primer objectiu: un balanç exhaustiu de les iniciatives... 8
   1.2. La relació de centres..... 9
   1.3. L'elaboració de l'enquesta..... 12
   1.4. El treball de camp dels enquestadors..... 15
   1.5. Tasca d'homogeneïtzació de les dades recollides..... 16
   1.6. Processament de les dades..... 16

2. LÍMITS I DIFICULTATS..... 17

ANNEX núm. 1. ENQUESTA UTILITZADA PER ACONSEGUIR LES DADES DELS CENTRES QUE ACTUEN SOBRE LA POBRESA A CATALUNYA..... 22

ANNEX núm. 2. RELACIÓ DE CENTRES, PER COMARQUES, ALS QUALS SE'LS HI HA PASSAT L'ENQUESTA (Annex núm. 1.)..... 40

ANNEX núm. 3. VARIABLES INFORMATITZADES I CREUAMENTS REALITZATS... 51

PÒRTIC

Des de la fi de l'any 1985 i inicis de 1986 en successives converses entre responsables de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials, la Direcció General de Serveis Socials i el Gabinet d'Estudis Socials, anava aflorant la preocupació pel tema de la pobresa. Aquesta de forma semblant a la resta de societats urbanitzades industrialitzades, està ressorgint a Catalunya, tot adoptant una fesomia i unes formes de marginació i desagregació social diferents a les del passat.

Tot i que una bona part dels programes i recursos de Serveis Socials incideixen directament o indirectament sobre les situacions de pobresa, calia trobar fórmules i mecanismes específics per a estudiar-les i per actuar-hi.

Així, després de l'estiu de 1986 es proposava que el Gabinet formulés un projecte que permetés concretar aquella preocupació i avançar en l'estudi i la posterior actuació. Aquest projecte va presentar-se el mes d'Octubre. En ell es precisava que "sota el nom de nova pobresa, quart món, pobresa persistent, torna a aparèixer en les societats altament industrialitzades i urbanitzades un vell fenomen, però que adopta una fesomia diferent. La tela de fons en el qual cal situar aquest sorgiment és la crisi econòmica que, iniciada en la dècada anterior, genera un conjunt de processos que porten en els anys vuitanta a l'exclusió i la marginació de diversos col.lectius de la població. Els Estats del Benestar, cristal.litzats després de la segona guerra mundial, tenen creixents dificultats per a complir les seves inicials finalitats de redistribució de la riquesa.

"Cada cop és més gran el nombre de persones que per un o altre motiu no s'integren en els serveis i prestacions socials. Aquesta situació, no solament afecta els treballadors immigrants, les minories ètniques i els diferents tipus d'exclusions físiques (disminuïts, malalties cròniques, etc...) i mentals (bojos, internats, etc...), sinó també i de forma creixent els sectors més febles de les poblacions autòctones (dones, joves, vells), i es dóna tant en zones rurals (pagesia pobra) com en àrees metropolitanes (suburbis). Les raons no són exclusivament econòmiques (atur, nivells de renda), sinó també socials (processos de marginació), culturals

(fracàs escolar, absentisme, desqualificació) i institucionals (burocratització, prestacions inadequades, situacions no previstes, etc...). Els treballadors socials i els serveis socials que es troben en la primera línia d'aquests tipus de demandes es veuen desbordats per aquest allau, i han de recomposar les seves formes d'intervenció.

"Tot aquest panorama ha provocat per un costat un renovat interès per conèixer causes, processos i conseqüències de la nova pobresa, i per un altre ha obligat a replantejar moltes de les polítiques socials anteriors i a formular noves mesures".

La Comunitat Econòmica Europea no podia restar al marge, i ja l'any 1974 el Consell de Ministres va adoptar el Programa d'Acció Social i en el seu si el Programa Europeu de Lluita Contra la Pobresa a desenvolupar en dues fases (1975-77 i 1978-1980).

En les decisions del Consell de les Comunitats de 22 de Juliol de 1975 i de 12 de Desembre de 1977 s'establia que el programa es desenvoluparia en tres direccions:

- projectes locals concernint, per exemple, la marginació a Copenhage, les famílies monoparentals a Londres, la coordinació dels Serveis Socials a Pàdua;

- estudis transnacionals sobre certs aspectes (atur i pobresa a França, Alemanya i Gran Bretanya);

- dossiers nacionals sobre la pobresa a cada país.

El balanç de la primera etapa va ésser publicat l'any 1981 i aprovat pel consell i el Parlament l'any següent. S'hi determinava unes delimitacions (persones que tenen una renda inferior a la meitat de la renda mitjana per habitant), unes quantificacions (30 milions de persones), unes circumstàncies i unes mesures. El Parlament dotava uns crèdits de 500.000 ECUS per a l'any 1983 i 1.000.000 ECUS per a 1984 per a finançar els programes aprovats i un pla a realitzar en els quatre anys següents (1985-

1988) amb un total de 35 milions d'ECUS. Aquest pressupost ha d'ajudar 65 projectes d'acció-recerca a aplicar en tots els països per un conjunt d'institucions públiques i privades.

L'entrada de l'Estat Espanyol en les Comunitat Econòmiques Europees possibilitava que pogués acollir-se als Programes de Lluita Contra la Pobresa. Així ha succeït i el mes de Maig de 1986 el Consell de les Comunitats decidia ampliar el Pla d'Acció Comunitària de Lluita Contra la Pobresa amb la incorporació d'Espanya i Portugal, augmentant en 29 milions d'ECUS més, la quantitat destinada al Programa.

Això reforçava l'oportunitat de fer un balanç del que havien estat els esforços de les Comunitats Europees en la seva lluita contra la Pobresa. Aquest era, doncs, el primer objectiu del Projecte que el Gabinet d'Estudis Socials presentava a la Direcció General de Serveis Socials i que quedava aprovat i signat el 3 de Novembre de 1986. El 21 de Desembre es lliurava el Document titulat "Mapa de la pobresa a Catalunya. El Pla de lluita contra la pobresa a la CEE". D'acord amb el projecte el Document incloïa una anàlisi de l'evolució de la política social Comunitària, un examen aprofundit de l'itinerari del Pla de Lluita Contra la Pobresa a les Comunitats Europees i algunes orientacions operatives, així com una bibliografia internacional selectiva sobre la Pobresa.

Les orientacions operatives que el Document contenia ajudaven que en el primer trimestre de 1987 es poguessin convocar i presentar un conjunt de projectes catalans de lluita contra la pobresa. Dos d'ells, els de l'Ajuntament de Barcelona i de Girona, varen ésser seleccionats pel govern central i per les Comunitats Europees, que finalment van aprovar-ne 16 per al conjunt de l'Estat Espanyol. En la reunió que es realitzava sota la presidència del Sr. Nualart, i en presència del Sr. Luis Vila representant de l'Estat Espanyol en la Comissió Consultora de les Comunitats Europees, quedava clara la conveniència d'una coordinació dels projectes catalans i la necessitat del seu seguiment i avaluació, així com de la possibilitat que el Govern de la Generalitat pogués arbitrar mitjans perquè altres projectes, no aprovats a nivell central i internacional, es portessin a terme.

La dimensió internacional de la recerca permetia establir lligams amb Helmut Hartman, director del Centre de Política Social de Colònia encarregat del "Clearing House" (Difusió i Documentació del II Programa Europeu), amb Etiènne Leroy, sociòleg belga especialista en aquesta temàtica, amb Jean Pierre Hiernaux, responsable de la Coordinació del II Programa Europeu i amb Graham Room, director del Centre For the Analysis of Social Policy i responsable de l'avaluació del II Programa. També es contactava amb Gaston Scheber director de l'Institut d'Etudes et Recherches i autor de diverses recerques sobre la pobresa i amb H. Deleeck, director del Centre de Politique Sociale de la Universitat d'Antwerpen i de la Investigació Internacional sobre la Pobresa encarregada per les Comunitats Europees. Igualment es mantenia relació amb els responsables de la gestió del II Programa a Brussel.les (Sr. Praderie, Sres. Collett, Van Loo, etc...). Totes aquestes persones i les que eren connectades a escala espanyola (L.Vila, D. Casado, V. Renes, etc...) mostraven llur interès per la recerca i oferien la possibilitat d'aportar-hi els seus coneixements i col.laboració.

Tal com ja s'anunciava en el primer projecte, es tractava d'articular una recerca en tres fases que la situés al ritme i característiques de les Europees. Una vegada acabada la primera, el Gabinet d'Estudis Socials presentava el mes de Març de 1987 un segon projecte que definia la segona fase de la recerca.

El plantejament inicial d'aquest segon projecte parteix dels següents interrogants:

"1) Qui es considera pobre.

2) Com han estat tractats i què s'està fent actualment.

3) Quants pobres hi ha i on es troben territorialment.

4) Quines són les causes i els circuits que originen la pobresa.

5) Quines són les condicions i les característiques de la seva existència.

6) A través de quins processos interns i externs poden sortir de la pobresa.

"Aquests sis punts estan estretament connectats entre si. Sembla evident que no és suficient un exercici de comptabilització i de localització de la pobresa, sinó que s'ha d'intentar comprendre per què es produeix la pobresa, com s'està intervenint, què és el que la caracteritza per desembocar en un disseny de com es pot sortir d'aquesta situació.

"La pobresa és una situació relativa i canviant que depèn de factors objectius i subjectius. Tots els autors estan d'acord que cal començar per definir un sistema de relacions bàsicament econòmiques a partir del qual una determinada població se situa per sota d'uns nivells de benestar que es prenen com a mesura. Això ha portat a mesurar la pobresa en termes quantitatius (nivells de renda). Les Comunitats Europees en un principi han adoptat aquest criteri. Però també pràcticament tothom està d'acord que utilitzar únicament un sol criteri és simplificar excessivament una qüestió que necessita incloure paràmetres sociològics i culturals. En aquest sentit, s'ha parlat que existiria una cultura específica de la pobresa que fins i tot seria independent de les variables econòmiques".

A partir d'aquestes consideracions els objectius concrets d'aquest segon projecte de recerca quedaven definits al voltant de:

1) Fer un balanç sistemàtic i el més exhaustiu possible de les iniciatives actuals contra la pobresa a Catalunya.

2) Delimitar les bosses territorials de pobresa on les carències potencials s'hi manifestin amb més claredat.

3) Detectar quins són els col.lectius més afectats per situacions de pobresa i quines són les problemàtiques més freqüents que presenten.

4) Determinar els cercles de la demanda social que expressen directament o indirectament uns certs tipus de carències.

El projecte quedava aprovat pel Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya en les seves sessions dels dies 6 i 9 d'Abril de 1987.

Així mateix, al llarg d'aquests mesos, s'anava obrint camí la idea d'elaborar un Pla Integral de Lluita contra la Pobresa a Catalunya. En el Pla del Consell General de Serveis Socials de 23 de Juny de 1987 es constituí la Comis

sió Assessora del Programa Català de Lluita Contra la Pobresa com a òrgan consultiu, assessor i de seguiment de les actuacions de la Generalitat contra la pobresa i la marginació mitjançant l'elaboració del Mapa de la Pobresa a Catalunya i del Programa de Lluita Contra la Pobresa. Aquest organisme es constituïa sota la presidència del Conseller de Sanitat i Seguretat Social, Honorable Sr. Laporte, el dia 4 de Novembre de 1987. Entre altres funcions, s'estableix la de l'elaboració d'estudis i investigacions adreçades al coneixement de la pobresa, així com un Pla Integral de Lluita Contra la Pobresa a Catalunya.

Des del mes de Novembre, la Comissió Assessora s'ha dotat d'una Comissió Coordinadora i d'uns Grups de Treball. Aquests són sis: conceptes bàsics sobre la pobresa (coordinat per Pilar Malla), el món del treball i la pobresa (coordinat per Maria Jesús Cabrero), el món de l'ensenyament i la pobresa (coordinat per Francesc Toha), el món de l'habitatge i la pobresa (coordinat per Pere Caralps), la salut i la pobresa (coordinat per Àngels Treserra) i els serveis socials i la pobresa (coordinat per Anna Ruano). Tots els membres del Plenari de la Comissió Assessora s'han integrat en aquests grups de treball que, a més, han ampliat els seus efectius amb especialistes interessats en cada una de les temàtiques. En conjunt, són prop de cinquanta persones, les que actualment estan treballant en aquesta direcció.

El Gabinet d'Estudis Socials va fornir un esquema comú per a tots els grups de treball de cara a evitar una possible dispersió i poder concentrar els esforços dins d'una línia comparativa. A més es formulaven unes demandes adicionals d'informació. Els grups de treball han reelaborat el propi esquema, acceptant les suggerències que el primer contenia. Uns primers resultats comencen a veure la llum en el sentit de l'interès de moltes persones que aporten llurs esforços, de la utilitat d'una coordinació de les diverses Direccions Generals implicades, de la col.laboració entre administració pública i iniciativa social i de la revisió dels criteris, processos administratius i indicadors de les accions que es porten a terme.

Per altra banda, i en el marc del Pla d'Actuació Social (1988-1991) de la Generalitat, s'ha definit un subprograma destinat a la lluita contra la pobresa i s'ha dotat pressupostàriament. Això permet que es puguin presentar

un conjunt de projectes concrets que enriquiran, seguint els criteris de les Comunitats Europees, l´actuació operativa en aquest camp.

Per fi, el Gabinet d´Estudis Socials ajudat per la Direcció General de Serveis Socials i per la Conselleria, ha obtingut l´acord del Programa Europeu de Lluita Contra la Pobresa perquè Catalunya quedi incorporada en la investigació internacional comparativa sobre la pobresa que dirigeix el professor Deleeck del Centre de Política Social de la Universitat d´Amberes, i que abasta França, Holanda, Bèlgica, Irlanda, Grècia i Luxemburg. Això implica el corresponent finançament i el desenvolupament de la recerca al llarg de 1988 i 1989.

Aquests tres eixos, Recerca, Comissió Assessora i Projectes d´Actuació són complementaris i haurian de culminar en l´elaboració del Pla Integral de Lluita Contra la Pobresa.

Els tres documents que segueixen contenen en primer lloc (II Document de Treball) l´itinerari i la metodologia utilitzada; el III Document de Treball inclou el balanç global de les iniciatives enquestades que existeixen a Catalunya en la lluita contra la pobresa; el IV Document de Treball explica la territorialitació de les polítiques sectorials. Hom preveu lliurar un cinquè document destinat a aprofundir en la situació de Barcelona, i un sisè que presenti un resum dels resultats més significatius.

1. ITINERARI I METODOLOGIA DEL BALANÇ DE LES INICIATIVES SOBRE LA POBRESA A CATALUNYA.

La realització del Mapa de la Pobresa a Catalunya comprèn un conjunt d'objectius, el primer dels quals és el de fer un inventari el més exhaustiu possible de les iniciatives que actualment s'estan duent a terme arreu de Catalunya, i que -directament o indirectament- contribueixen a pal liar les situacions de pobresa. Aquest apartat explica l'itinerari seguit i la metodologia utilitzada per a cobrir aquest primer objectiu.

1.1. Primer objectiu: un balanç exhaustiu de les inciatives.

En primer lloc, cal establir que la present recerca ha dirigit els seus esforços a recollir les dades de les iniciatives dutes a terme durant l'any 1986, que és el darrer any complet abans d'iniciar aquest Mapa. Quan s'han utilitzat dades de 1987 o dels anys anteriors això queda especificat en el text.

El punt de partida del Mapa és, doncs, palesar i aplegar el màxim d'iniciatives a nivell territorial i sectorial. Hom ha marcat com a objec tiu, quant al territori, arribar a totes les comarques de Catalunya, assumint les seves peculiaritats i tenint en compte que la pobresa adopta formes molt diverses segons que les zones siguin preferentment industrials, agrícoles, turístiques, d'alta muntanya, etc. Hom pensa que no s'han de limitar les investigacions sobre la pobresa a les zones més industrials, per bé que en aquestes les situacions carencials arribin a nivells potser més peremptoris.

Quant als sectors i col.lectius, hom no n'ha exclòs cap dels que puguin estar afectats per nivells de pobresa. L'objectiu precisament és fer la relació de tots aquells als quals hi arriba d'alguna manera la intervenció dels centres que actuen en aquest camp.

Un altre punt d'interès és arribar a totes les institucions, tant públiques com privades, que dediquen esforços a pal.liar les situacions de pobresa, incloent-hi no solament els centres i els recursos que tenen aquesta finalitat sinó també aquells que de forma indirecta hi incideixen.

Sembla obvi que una recerca que ha de reflectir i recollir les situacions de pobresa i els col.lectius més afectats per ella, col.loqui la seva base indefugiblement en l'extens repertori d'intervencions ja endegades arreu de Catalunya.

En aquest sentit, hom pensa que si del Mapa de la Pobresa a Catalunya s'ha de derivar un eventual pla d'actuació sobre la població més marginada, cal afirmar indubtablement que aquest no començaria de zero.

1.2. La relació de centres.

La primera fita a aconseguir, doncs, era determinar i contactar amb els centres que treballen en aquest camp.

Es va començar, el mes de juny de 1987, a fer un llistat en què es recollissin les institucions o organismes que es relacionen amb la problemàtica de la marginació. Aquest llistat havia de recollir iniciatives procedents, tant del camp públic com del privat.

Entre les iniciatives de caràcter públic es van pensar en les que provenen, en primer lloc, de la Generalitat i de les quatre Diputacions. Quant

als Ajuntaments, es van escollir tots els corresponents a municipis de més de 10.000 habitants i, així mateix, els de menys d'aquesta població però que fossin cap de comarca. S'ha contactat generalment amb el departament de Serveis Socials respectiu. Hom afegia també alguna mancomunitat de municipis que té plantejaments comuns quant als serveis socials. També es consideraven possibles iniciatives depenents de l'Estat espanyol, per exemple tot el referent a l'INEM per la importància de l'ampli col.lectiu de persones afectades per l'atur.

Pel que representen quant al seu volum i complexitat, hom especifica a continuació les iniciatives concretes depenents de les tres institucions públiques que apleguen major nombre d'iniciatives: Generalitat, Diputació de Barcelona i Ajuntament de Barcelona.

Dins la Generalitat, hom ha demanat dades a cinc Departaments específics en allò que poden tenir de relació amb l'objectiu del balanç d'iniciatives de lluita contra la Pobresa. Són els següents:

- Departament de Sanitat i Seguretat Social, que inclou la Direcció General de Serveis Socials i l'ICASS. D'aquest Departament depenen les ajudes del FAS de vellesa i malaltia, el servei d'ajuda per menjador i colònies per a vells, i les ajudes d'urgència a famílies i centres.

- Departament d'Ensenyament, en concret la Direcció General de Promoció i Serveis Escolars i la Direcció d'Ordenació i Innovació Educativa. D'aquí depenen els ajuts de menjador per a les escoles d'acció especial i les incloses dins el programa de "Marginats Socials". Així mateix els ajuts per colònies d'estiu i les beques per a tots els nivells d'ensenyament.

- Departament de Treball. Direcció General d'Ocupació. D'aquest Departament hom ha pogut obtenir la informació sobre la distribució de les subvencions dels plans d'ocupació juvenil a nivell municipal; les dades sobre l'atur registrat i subvencionat a nivell municipal; així com la formació subvencionada en col.laboració amb l'INEM.

- Departament de Justícia. Direcció General de Protecció i Tutela de Menors. D'aquí es desprèn la informació sobre els ajuts i assistència a menors atesos des d'aquest departament.

- Departament de Política Territorial i Obres Públiques. Direcció General d'Arquitectura i Habitatge. D'ell depenen els ajuts extraordinaris per a llogaters que no poden fer front al lloguer de l'habitatge on hi viuen.

Pel que fa a la Diputació de Barcelona, hom ha connectat amb l'Àrea de Serveis Socials, concretament amb dues sots-seccions, la de Centres d'Infància i la d'Acció Social i Drogodependència. De la primera depèn l'assistència i ajuts de la població internada en els Centres d'Acollida, Llars Maternals, Escoles Bressol i Residències infantils/juvenils. En la primera s'hi troba el Departament de prevenció i seguiment del qual depèn l'assistència i ajuts a la població desinternada.

Dins de la complexitat organitzativa de l'Ajuntament de Barcelona, hi ha dos punts especialment relacionats amb intervencions dirigides a població marginada. En primer lloc, l'Àrea de Serveis Socials, on consta la corresponent memòria, dins la població atesa des dels centres de Serveis Socials d'Atenció Primària. Existeix, així mateix, el Subprograma de Serveis d'Informació d'Adults i Marginació, depenent de l'Oficina Permanent de Serveis Socials. També hi consta la població atesa a través del Subprograma de Residències d'Infància i Joventut. Funcionen, a més a més, subprogrames referents als Centres de Dia i a les Aules Taller per a Infància i Joventut; Servei d'Acolliment de Famílies; Menjadors per a Adults i Marginació; Oficina de Recursos i Albergs per a Adults i Marginació. A part de l'Àrea de Serveis Socials, el Patronat Municipal de l'Habitatge també compta amb uns pressupostos dirigits a col.lectius concrets amb dificultats o mancances en l'aspecte de l'habitatge.

Pel que fa a les iniciatives privades, hom constatava de bon començament la forta dispersió existent i la dificultat de confeccionar, de bell antuvi, un llistat prou exhaustiu. Es van determinar, com a centres indispensables, la xarxa depenent de Caritas -territorialment dividida en vuit

diòcesis, amb les seves ramificacions parroquials-; ordes religioses que tradicionalment orienten les seves actuacions envers els pobres; entitats d'estalvi que tenen dins dels propis estatuts un apartat de dedicació de fons amb finalitat social; altres iniciatives lligades amb associacions, patronats i fundacions que també hi incideixen... També es van consultar algunes guies que apleguen adreces d'institucions (1) relacionades amb sectors de població marginats.

Aquest primer llistat, restava, de moment, obert per anar-ho eixamplant i completant amb d'altres iniciatives que es poguessin conèixer al llarg de l'estudi.

1.3. Elaboració de l'enquesta.

Un cop elaborat aquest primer llistat provisional i obert, es va confeccionar un qüestionari-enquesta (veure Annex núm. 1) per aconseguir les dades dels centres escollits sobre llurs actuacions envers els col.lectius afectats per la pobresa.

Paral.lelament, es va reunir els 10 enquestadors/ores que havien de dur a terme el treball de camp, per anar recollint les dades que ajudessin a fer el balanç d'intervencions existents.

Després d'uns dies de preparació d'aquests enquestadors (aprofundiment dels objectius globals de la recerca, comprensió de l'enquesta en tots els

---

(1) Preferentment la "Guia d'institucions assistencials de Catalunya i Balears" realitzada per l'Institut de Sociologia i Psicologia Aplicades (I.S.P.A.). Obra Social de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis de Catalunya i Balears. 1983. Aquesta Guia s'està actualitzant, i aquestes dades actualitzades -encara no publicades- han estat tingudes en compte en aquesta selecció de punts d'enquesta.

seus apartats, metodologia i criteris a seguir, etc.), es va posar a prova el qüestionari en uns quants centres per introduir les modificacions oportunes, abans de fer el seu redactat definitiu.

El qüestionari modificat i que ha servit d'instrument de base consta de tretze apartats i un dedicat a observacions generals. Al començament hi consta la data d'obtenció de les dades, així com el nom de la persona entrevistada i càrrec que exerceix.

Per mitjà de les tres primeres qüestions es vol identificar el centre i situar-lo en el corresponent municipi i comarca, així com l'àmbit geogràfic en què actua. També es pretén conèixer el seu caràcter jurídic, si és públic, privat o mixt.

La següent qüestió vol determinar la política sectorial que desenvolupa el centre, el nombre de persones ateses, problemàtiques presentades, concretant els beneficiaris que d'una manera exclusiva o compartida hi són atesos.

També es demanen els criteris que s'apliquen per actuar sobre les persones que arriben al centre, especificant els que més es tenen en compte.

Un altre punt de l'enquesta es dirigeix a tenir informació sobre les característiques socials dels beneficiaris, edat, ingressos que reben al marge de l'ajut que puguin rebre en el centre, i origen d'aquests ingressos.

Per saber els mitjans que realment arriben als beneficiaris, hom demana l'especificació de les ajudes directes o indirectes que se'ls hi ofereixen en els centres enquestats.

La concreció de les despeses totals (personal, transferències) i els ingressos (aportació usuaris, quotes associats, subvencions, donatius, etc.) del centre ofereixen una panoràmica del cost global que ha de suportar la institució corresponent per atendre els col.lectius i beneficiaris atesos. Aquest és l'objectiu de la part de l'enquesta dedicada als aspectes econòmics dels centres.

Un pas més de l'enquesta consisteix en la informació sobre el personal que hi treballa, tant si es tracta de professionals contractats com de voluntaris. Es demana el nombre, qualificació, hores treballades, i, en el cas dels contractats, tipus de contracte i retribució mitjana que reben.

Finalment, les darreres qüestions volen recapitular el nombre de persones que s'han presentat al centre, les que han estat ateses i les que han quedat excloses, i el motiu d'aquesta exclusió.

Per mitjà de tot aquest conjunt d'interrogants plantejats a cadascun dels centres i institucions, hom intenta tenir una panoràmica informativa prou completa sobre tots els punts que, en un començament, s'havien plantejat com a objectiu a aconseguir.

Finalment, s'introdueix una pregunta, no referent al centre enquestat, sinó dirigida a eixamplar el llistat d'iniciatives, a què hom s'ha referit abans, demanant si existeix coneixement d'altres centres o institucions que actuen en la lluita contra la pobresa. Es partia aquí del fet que dins d'un mateix municipi no era pas massa difícil el mutu coneixement dels qui hi treballen en aquest camp determinat.

Hom considera l'enquesta, com un instrument idoni per aprofundir d'una manera fidedigna en el coneixement de la xarxa de centres dedicats a donar respostes a la pobresa, atès que la contesten els mateixos interessats i, sens dubte, ells són els més indicats per donar les dades objectives del desenvolupament del centre i alhora les opinions i avaluacions subjectives sobre les tasques executades.

S'ha volgut, amb aquest objectiu, mantenir alhora el caràcter tancat i obert de les preguntes per obtenir, d'aquesta manera, no només les dades fredes i objectives, sinó també els parers i les valoracions de les persones implicades, tot i reconeixent que aquestes darreres dades són més difícils de tractar informàticament.

El llistat de centres s'ha anat enriquint amb noves iniciatives que els propis centres enquestats han anat indicant, cosa que ha suposat arribar al 217 punts d'enquesta, que durant els mesos de juliol, agost, setembre i octubre han estat visitats personalment pels enquestadors. Amb aquests, es va fer una distribució territorial de manera que cap comarca d'arreu de Catalunya no quedés, en principi, al marge d'aquesta primera operació de detecció de les iniciatives (veure Annex núm. 2).

1.4. El treball de camp dels enquestadors.

A partir d'aquí, va començar el treball dels enquestadors, que generalment amb cada centre implicava diferents fases. En primer lloc, contactar amb algun responsable, normalment per telèfon, concretant motiu, dia i hora de l'entrevista, i en segon lloc, entrevista amb la persona contactada (en alguns casos s'omplia el qüestionari; en la majoria dels casos, però, s'havia de deixar i esperar algunes setmanes per anar a recollir l'enquesta).

En l'esmentat annex hom inclou també les enquestes que, malgrat la insistència reiterada dels enquestadors, no han estat omplertes o ho han estat fet d'una manera molt deficient. Hi ha hagut casos, sobretot quan es tractava de serveis socials d'alguns ajuntaments, en què hom ha fet l'esforç de complimentar les escasses informacions rebudes amb les memòries realitzades pels propis ajuntaments i que es troben en l'arxiu de l'ICASS. Els casos en què, malgrat l'esforç, la informació era massa minsa, han estat deixats de banda, sense introduir-los en l'ordinador.

En aquest annex també hi consta un reduït nombre de centres que, tot i haver contestat l'enquesta, no han estat considerats de cara a les dades globals, atès que el tipus de beneficiaris o les intervencions que s'hi oferien no concordaven plenament i d'una manera diferenciada amb els contemplats com a objecte directe de la recerca.

1.5. Tasca d'homogeneïtzació de les dades recollides.

Un cop rebuts els qüestionaris amb les respostes, hi ha hagut una etapa necessària d'homogeneïtzació de les dades que s'hi incloïen. Ha estat una tasca imprescindible, abans de la prèvia informatització, perquè altrament els resultats processats haurien ofert una visió potser confusa i possiblement poc entenedora. Això ha estat necessari perquè, tot i que els criteris de resposta de l'enquesta eren comuns i homogenis per a tots els entrevistadors, no tots els centres els han tingut en compte a l'hora de posar sobre el paper llurs respostes, sobretot en aquells casos en què els enquestadors han deixat l'enquesta en el centre, i aquesta ha estat contestada sense la presència física dels enquestadors. Aquesta tasca d'homogeneïtzació s'ha realitzat a través d'una anàlisi detinguda enquesta per enquesta juntament amb l'enquestador respectiu. Això s'ha fet, per exemple, amb les respostes referents a les famílies, si es consideren com una unitat o composta per diferents membres; també quant als tipus i nombre de problemàtiques, sobretot en l'apartat "D'altres"; les edats i ingressos dels beneficiaris tampoc no han rebut resposta homogènia; així mateix hi havia força confusió en les respostes referents al personal, tant professionals com voluntaris, en el que feia referència a les hores treballades (diàries, setmanals, mensuals) i a la remuneració mitjana (anual, mensual, salari brut, net, amb o sense pagament de la seguretat social, etc.).

1.6. Processament de les dades.

Finalitzada la tasca d'homogeneïtzació de les enquestes, començava la de processar les dades contingudes en elles. Això es duia a terme a la Direcció General de Serveis Socials. En col.laboració amb els tècnics programadors responsables, es determinaren les variables de l'enquesta que es volien creuar (veure Annex núm. 3).

Per fi, una vegada introduïda la informació en l'ordinador i d'acord amb el corresponent programa, s'han analitzat els resultats que permeten elaborar el següent document de treball (Document núm. III).

2. LÍMITS I DIFICULTATS.

L'itinerari recorregut per aconseguir aplegar el màxim d'informació relativa a les actuacions i iniciatives per pal.liar les situacions de pobresa no ha estat senzill.

En primer lloc, l'objectiu de l'exhaustivitat, quant a la recollida d'informació, es pot considerar com a quelcom que és irrealitzable, atesa la dispersió, multiplicació i dinàmica de les iniciatives estables que des del camp públic i privat es duen a terme.

En aquest sentit, hom ha hagut de limitar el camp de recerca en alguns aspectes. D'una banda, s'han exclòs els ajuntaments de menys de 10.000 habitants, excepte quan aquests són caps de comarca. La raó ha estat -i això queda confirmat en les respostes a les enquestes per part dels ajuntament de menor població- perquè en ells no es preveu generalment una partida i una organització específica per a la població autòctona marginada o per als transeünts. Tot es redueix generalment a actuacions esporàdiques i puntuals que no tenen un reflex estadístic i pressupostari, i tampoc no s'efectua una recollida de les característiques socials d'aquests beneficiaris, generalment esporàdics.

Una altra limitació ha estat el no arribar a la informació de les iniciatives de Caritas que es desenvolupen a nivell de parròquies o interparroquial. Aquesta limitació no s'ha aplicat d'una manera sistemàtica. Hi ha enquestes que recullen la informació a aquests nivells, sobretot en municipis en què es preveia interessant pel seu volum o pel nivell organitzatiu de les seves intervencions. Hi ha hagut, però, casos (vegi's Annex núm. 2) en què, malgrat l'interès per recollir una informació que es preveia important, aquesta no ha estat facilitada, o bé pel treball que això suposava, o bé al.ludint a la informació centralitzada a nivell de diòcesi. Sovint, en el nivell parroquial, es fa difícil avaluar econòmicament els ajuts totals facilitats per Caritas, atès que, a part de les aportacions econòmiques per solucionar problemes concrets dels beneficiaris, aquestes reben aliments, roba, etc., l'avaluació econòmica dels quals és més complexa.

Una altra qüestió és que hom ha escollit les iniciatives formalitzades amb una certa estabilitat, grau d'organització interna, aplicació de recursos, etc... Queden per tant fora de l'enquesta, no així de la recerca, tots aquells col.lectius que informalment lluiten per pal.liar la seva pobresa i tots aquells esforços que a través de la xarxa social primària es porten a terme. La seva inclusió en aquest examen hagués desbaratat l'enquesta ja que no és possible posar en una mateixa sistemàtica situacions tan diverses. Això dit, i com un apartat específic, es presenten un conjunt de monografies que precisament posen de manifest les característiques, intencions, pràctiques i activitats del fenomen que hom anomena "buscar-se la vida" i que són aquelles persones o col.lectius que tracten de sortir de llur precarietat de manera informal.

En el moment d'omplir les enquestes s'han constatat dificultats, més o menys nombroses segons el tipus de centre. Dificultats de tota mena.

En primer lloc, la resposta ha estat molt diferent quan es tractava d'un centre que es dedicava a un sector determinat de beneficiaris (vellesa, menors, transeünts, etc.), o d'un servei d'assistència primària, per exemple, dels ajuntaments al qual hi acudeixen tot tipus de persones amb les més variades problemàtiques i amb demandes molt diverses. En els primers casos omplir l'enquesta no era gens complicat. En canvi, la dificultat s'accentuava en el segon grup. En aquests, es donava una doble situació: o bé no es tenia una informació sistematitzada, o bé la que existia no s'adeia a l'esquema i apartats continguts en l'enquesta. La conseqüència d'aquesta doble situació era, en el primer cas, intentar sistematitzar la informació fins a uns nivells prou fiables, i, en el segon, procurar adaptar la informació existent als diferents apartats de l'enquesta. Això suposava un esforç notable per part dels professionals implicats, que en la majoria dels casos han respost correctament; en d'altres, però, no han facilitat les dades -posant generalment com a motiu l'excés de treball- i per aquesta raó s'han hagut de recórrer simplement a les memòries de 1986 dels esmentats serveis, en el cas dels Ajuntaments. Recórrer a les memòries suposa gairebé sempre una limitació, primer perquè no existeix la confrontació de les dades directament amb els professionals responsables d'aquestes per adaptar-les a les exigències de l'enquesta, i, segon, perquè sovint les memòries són massa globalitzadores, parteixen dels programes endegats durant l'any i hi manquen dades sòcio-econòmiques dels beneficiaris de cadascun dels serveis. Tot amb

tot, però, hom ha preferit utilitzar les dades de les memòries que no pas deixar buits punts informatius importants.

Una dada, prou difícil d'aconseguir, són els ingressos dels beneficiaris dels centres, atès que en molts d'ells només els hi fan constar en les fitxes quan es tracta de persones amb les quals es fa un seguiment, altrament quan es tracta de visites o d'ajuts puntuals no hi consta aquesta dada.

Una altra dificultat -aquesta molt generalitzada- ha estat relacionada amb l'obtenció de les dades econòmiques, tant pel que fa als ingressos com a les despeses dels centres o serveis. Arreu s'ha constatat una reacció molt peculiar davant d'aquest punt de l'enquesta. Un grup de centres -preferentment iniciatives privades d'església- han afirmat no portar un control d'entrades i sortides, reduint-se a atendre els beneficiaris que s'hi presentaven (entrepans, ajuts en espècie, etc.), però sense que això es concretés en una comptabilitat específica. Un altre grup -generalment ordes religiosos- han optat per no facilitar aquestes dades o facilitar-les molt parcialment. Un tercer grup -aquest integrat sobretot per ajuntaments- ha donat parcialment les dades o, fins i tot, han orientat aquesta informació cap als arxius de la Generalitat (ICASS), on ja hi consten. D'altres ajuntaments s'han referit als pressupostos generals que hi dediquen a serveis socials, sense concretar gaire més les partides o intervencions que arriben als beneficiaris que es poden considerar com a pobres i marginats.

Totes aquestes situacions condicionen, sens dubte, aquest punt de l'enquesta i caldrà matisar l'anàlisi dels mitjans econòmics que s'hi dediquen ja ara en la lluita contra la pobresa, segons es desprèn de les respostes de les enquestes. El que, ben segur, quedaran suficientment reflectides seran les línies globals, les tendències i unes quanties que oferiran pistes del que comporta econòmicament l'atenció a la pobresa amb una distribució aproximada per sectors i comarques.

A part del tema econòmic -que, certament, és el més conflictiu-, hi ha hagut sovint un problema a l'hora de comptabilitzar els beneficiaris dels centres o serveis. Tot i que a l'enquesta es demanava el recompte individual -fins i tot quan fossin famílies senceres les beneficiàries-, hi ha institucions (en concret Caritas té el criteri de comptabilitzar i actuar sobre les

unitats familiars) que la seva documentació la tenen referida a famílies. En aquests casos s'ha calculat una mitjana aproximada dels integrants de les famílies, a partir dels càlculs i orientacions dels propis professionals entrevistats; i en cas de no posseir aquesta darrera orientació, s'ha aplicat una mitjana de quatre membres per unitat familiar.

En aquest apartat, cal fer esment d'una polèmica que s'ha fet present arran de la simple presentació de la present enquesta sobre les intervencions que es duen a terme en la lluita contra la pobresa. No han estat pocs centres -professionals, en concret, d'aquests centres- els que s'han situat amb un notable recel davant del fet en si de tornar a replantejar el polèmic tema de la pobresa. Aquesta reacció s'ha fet present, sobretot, en certs departaments de serveis socials d'alguns ajuntaments i en algunes entitats d'estalvi.

En alguns moments les esmentades reaccions es poden interpretar com un posicionament envers la pobresa com un objecte no reconegut i sobre el qual, per tant, no es pot especular ni es poden fer enquestes. Amb l'accent posat sobre la superació i el rebuig de qualsevol intervenció que recordi la tradicional beneficència i la funció purament assistencial de l'atenció dels problemes puntuals individualitzats, es tendeix a aconseguir com a finalitat dels serveis socials el benestar de tots els ciutadans i la prevenció i supressió de la marginació en un sentit ampli. I atès que l'objectiu de qualsevol pla de treball social consisteix a millorar la qualitat de vida de tota la comunitat, creant o millorant serveis en funció de les necessitats que vagin sorgint i de la demanda de la població, sempre prioritzant aquests serveis sobre les prestacions econòmiques, es fa difícil destriar -d'entre totes les informacions existents en els esmentats departaments- les que fan referència a les persones marginades o pobres, la situació sòcio-econòmica dels quals està molt per sota de la mitjana de la població i de la comunitat en el seu conjunt.

Aquests interrogants han provocat, doncs, que a la pràctica, en municipis determinats hagi estat complicat identificar les intervencions directes i específiques sobre la població objectivament pobra i marginada.

Una altra dificultat, aquesta al marge del contingut de l'enquesta, ha estat donada pel fet de la sobresaturació de molts professionals dels centres enquestats quant a diferents tipus d'enquestes que han de contestar al llarg de l'any (alguns parlen de 7 o 8). Això els situa fàcilment amb un posicionament de prevenció davant d'un nou qüestionari al qual han de respondre.

Malgrat, però, els entrebancs i els límits que s'han constatat en tot l'itinerari de recollida de dades per mitjà de les enquestes i les entrevistes realitzades, a hores d'ara hom compta amb un cúmul d'informacions sobre el que es pot considerar com el conjunt de les iniciatives més significatives que es duen a terme arreu de Catalunya, tant des de la iniciativa pública com de la privada, dirigides a pal.liar les situacions de pobresa dels col.lectius més marginats.

ANNEX núm. 1

ENQUESTA UTILITZADA PER ACONSEGUIR LES DADES DELS CENTRES QUE ACTUEN SOBRE LA POBRESA A CATALUNYA

gabinet d'estudis socials

MAPA DE LA POBRESA A CATALUNYA

ronda universitat, 21, 8.º D, 08007 barcelona – tel. 317 72 00 ext. 93

CODI
IDENTIFICACIÓ: _____

NOM DE L'ENTREVISTADOR/A:

_____

DADES DE L'ENQUESTA

Data d'obtenció de les dades: _____

Nom de l'entrevistat: _____

Càrrec que exerceix: _____

Documents que s'annexen: _____

_____

_____

1. DADES D'IDENTIFICACIÓ.

Nom del centre: _____

Adreça: _____

_____ Telèfon: _____

Comarca: _____

Localitat: _____ C.P.: _____

Barri: _____

Nom del director o responsable: _____

_____

2. CARÀCTER JURÍDIC DEL CENTRE.

El centre és públic, privat o mixt? Públic ☐
Privat ☐
Mixt ☐

PÚBLIC, depèn de:
Estat ☐
Generalitat ☐
Diputació ☐
Mancomunitat ☐
Municipi ☐
Patronat ☐
D'altres (especificar): ☐
_____

PRIVAT, depèn de:
Caritas ☐
Caixa d'Estalvis ☐
Associació ☐
Patronat ☐
Cooperativa ☐
Fundació ☐
D'altres (especificar): ☐
_____
_____

MIXT, depèn de:
Estat i _____ ☐
Generalitat i _____ ☐
Diputació i _____ ☐
Mancomunitat i _____ ☐
Municipi i _____ ☐
Caritas i _____ ☐
Caixes d'Estalvi i _____ ☐
Associació i _____ ☐
Patronat i _____ ☐
Cooperativa i _____ ☐
Fundació i _____ ☐
D'altres (especificar): _____ ☐
_____

3. AMBIT GEOGRÀFIC EN EL QUAL ACTUA EL SERVEI.

- Barri ☐
- Poble/municipi ☐
- Comarca ☐
- Província ☐
- Catalunya ☐
- Diòcesi ☐
- Subcomarca ☐
- Mancomunitat ☐
- D´altres (especificar): ☐

_____

_____

4. POLITICA SECTORIAL EN QUÈ S´INSCRIU EL SERVEI I PROBLEMES QUE ATEN.

VELLESA ☐

Nombre persones ateses/ any	Tipus de problemes	Problemàtiques que s´han atès (198_) Nombre	%
	Habitatge.		
	Salut		
	Desnonaments.		
	Econòmics.		
	D´altres (especificar): _____		
	TOTAL		100%

	Nombre persones ateses/ any	Tipus de problemes	Problemàtiques que s'han atès (198_) Nombre	%
INFANCIA-ADOLEC. ☐		Desescolarització.		
		Alimentació.		
		Situacions risc/pre-delinqüència . .		
		Mal atès/semi-abandonat		
		D'altres (especificar): _____		
		TOTAL		100%

			Nombre	%
DISMINUITS ☐		Habitatge		
		Salut.		
		Suport familiar		
		Laborals.		
		Econòmics		
		D'altres (especificar): _____		
		TOTAL		100%

			Nombre	%
JOVENTUT ☐		Atur		
		Delinqüència		
		Formació.		
		Treball eventual-subocupació . . .		
		Drogodependència		
		Econòmics		
		D'altres (especificar): _____		
		TOTAL		100%

	Nombre persones ateses/ any	Tipus de problemes	Problemàtiques que s'han atès (198_) Nombre	%
FAMILIES NECESSITADES ☐	☐	Habitatge.	☐	
		Salut	☐	
		Atur	☐	
		Desnonaments.	☐	
		Econòmics.	☐	
		D'altres (especificar): _____	☐	
		TOTAL	☐	100%

			Nombre	%
ATURATS ☐	☐	Treball	☐	
		Habitatge.	☐	
(Majors de 25 anys sense responsabilitats familiars)		Salut	☐	
		Desnonaments.	☐	
		Sense subsidi	☐	
		Formació	☐	
		Econòmics.	☐	
		D'altres (especificar): _____	☐	
		TOTAL	☐	100%

			Nombre	%
FAMILIES MONOPARENTALS ☐	☐	Habitatge.	☐	
		Salut	☐	
		Escola Bressol.	☐	
		Atur	☐	
		Laboral (sub-ocupació; treball even.) .	☐	
		Desnonaments.	☐	
		Formació	☐	
		Econòmics.	☐	
		D'altres (especificar): _____	☐	
		TOTAL	☐	100%

MINORIES ÈTNIQUES ☐
(Gitanos)

Nombre persones ateses/ any: ☐

Problemàtiques que s'han atès (198_)

Tipus de problemes	Nombre	%
Habitatge.		
Salut		
Laboral (sub-ocupació; treball even.) .		
Desnonament		
Atur		
Formació		
Econòmics.		
D'altres (especificar): _____		
TOTAL	☐	100%

TRANSEÜNTS ☐ ☐

Tipus de problemes	Nombre	
Allotjament		
Alimentació		
Salut		
Econòmics.		
D'altres (especificar): _____		
TOTAL	☐	

RECLUSOS EX-RECLUSOS ☐ ☐

Tipus de problemes	Nombre	%
Habitatge.		
Salut		
Atur		
Laboral		
Econòmics.		
D'altres (especificar): _____		
TOTAL	☐	100%

	Nombre persones ateses/ any	Tipus de problemes	Problemàtiques que s'han atès (198_) Nombre	%
ESTRANGERS ☐	☐	Laborals.		
		Administratius.		
		Formació.		
		Salut.		
		Econòmics		
		D'altres (especificar): _____		
		TOTAL	☐	100%

			Nombre	%
D'ALTRES ☐ (especificar): _____	☐			
_____	☐			
_____	☐			

5. QUINS SÓN ELS PRINCIPALS CRITERIS QUE ES PRIORITZEN PER ACTUAR SOBRE EL CAS?

- Econòmics. . . . . ☐
- Condicions de l'habitatge . . . . . ☐
- Situació laboral . . . . . ☐
- Salut . . . . . ☐
- Situacions de risc (adolescents i joves) . . . ☐
- Nivell de formació. . . . . ☐
- Problemàtica familiar. . . . . ☐
- D'altres (especificar): _____ ☐

_____

Observacions: _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

6. BENEFICIARIS DEL SERVEI (198_).

EDAT	Nombre persones	
	Homes	Dones
Menys de 16 anys		
De 17 a 25 anys		
De 26 a 49 anys		
De 50 a 64 anys		
De 65 a 74 anys		
De 75 a 84 anys		
Més de 85 anys		
TOTAL		

INGRESSOS QUE REBEN	Nombre persones
Cap	
Menys de 14.000 ptes.	
De 14.001 a 30.000	
De 30.001 a 42.000	
Més de 42.001 ptes.	

ORIGEN DELS INGRESSOS	Nombre persones
Cap	
Remuneracions eventuals	
Remuneracions fixes	
Ajudes no periòdiques	
Ajudes periòdiques	
D'altres (especificar):	

Observacions (Especificar d'altres característiques socials del grup afectat que tinguin un cert interès): _____

_____

_____

_____

_____

7. MODALITATS D'AJUDA.

Ajudes DIRECTES (198_)

	Nombre BENEFICIARIS	Import total LIQUIDAT 198_	Nombre ajudes PUNTUALS	Nombre ajudes MENSUALS
AJUDA ECONÒMICA				

Observacions: _____

_____

ALIMENTACIÓ				

Observacions: _____

_____

DESPESES CORRENTS DE LA LLAR (Aigua, llum, gas, lloguer...)				

Observacions: _____

_____

BEQUES MENJADOR ESCOLAR				

Observacions: _____

_____

EXEMPCIÓ TAXES MUNICIPALS				

Observacions: _____

_____

AJUDA PER A L'HABITATGE				

Observacions: _____

_____

FORMACIÓ				

Observacions: _____

_____

Ajudes INDIRECTES (198_)

Nombre BENEFICIARIS

FORMACIÓ

Observacions: _____

_____

EDUCADOR DE CARRER

Observacions: _____

_____

CASA D'ACOLLIDA FAMILIAR

Observacions: _____

_____

LLAR INFANTIL

Observacions: _____

_____

SALUT

Observacions: _____

_____

REHABILITACIÓ

Observacions: _____

_____

RESIDÈNCIES ANCIANS

Observacions: _____

_____

AJUDA A LA LLAR

Observacions: _____

_____

8. PART ECONÒMICA.

DESPESES CORRENTS	Liquidació 198_
REMUNERACIONS DE PERSONAL.....	
TRANSFERÈNCIES	
A persones físiques-individuals.....	
A persones físiques-famílies.....	
A entitats privades.....	
A altres administracions (especificar):_____	
Total transferències	
ALTRES DESPESES (especificar):_____	
TOTAL DEPESES	
INVERSIONS (198_).....	

INGRESSOS

	Liquidació 198_
APORTACIÓ USUARIS	
Ingressos en règim de residència.....	
Ingressos en règim de mitja pensió.....	
Ingressos en règim extern.....	
Per prestació de serveis diversos.....	
Total aportació usuaris.....	
QUOTES DELS ASSOCIATS	
Aportacions periòdiques.....	
Aportacions no periòdiques.....	
Total quotes dels associats.....	
SUBVENCIONS A L'EXPLOTACIÓ	
De l'administració pública	
ICASS.....	
Generalitat de Catalunya.....	
Diputació.....	
Mancomunitat.....	
Ajuntament.....	
Altres administracions (especificar): _____	
Total subvencions a l'explotació Ad. Púb.	
Entitats privades	
Caixes d'Estalvis.....	
Institucions religioses.....	
Altres entitats privades (especificar): _____	
Total subvencions a l'explotació Ent. Priv.	
Total subvencions a l'explotació.....	
APORTACIONS DIRECTES DE PRESSUPOSTOS ADMINISTRATIUS	
Per titularitat exclusiva.....	
Per titularitat compartida.....	
Total aportacions directes de pres. admin.	
ALTRES INGRESSOS	
Donatius.....	
Ingressos extraordinaris (sorteigs, rifes, etc.)....	
Altres ingressos (especificar): _____	
Total altres ingressos.....	
TOTAL INGRESSOS	

PROFESSIONALS

TITULACIO	NOMBRE	HORES DEDICACIÓ SETMANAL	TIPUS DE CONTRACTE: Nombre FIX	TIPUS DE CONTRACTE: Nombre EVENTUAL	REMUNERACIÓ MITJANA
Estudis primaris ☐					ptes.
BUP COU ☐					ptes.
Estudis mitjans ☐					ptes.
Estudis superiors ☐					ptes.
TOTAL					Mitjana ptes.

ALTRES PERSONES QUE COL.LABOREN HABITUALMENT (voluntaris alumnes en pràctiques, etc.)

TITULACIÓ	NOMBRE	HORES DEDICACIÓ SETMANAL	RELACIO 1	2	3	4
Estudis primaris ☐			☐	☐	☐	☐
BUP COU ☐			☐	☐	☐	☐
Estudis mitjans ☐			☐	☐	☐	☐
Estudis superiors ☐			☐	☐	☐	☐
TOTAL			☐	☐	☐	☐

1. Conveni amb institució educativa.
2. Programa de desenvolupament del voluntariat.
3. Associacions de sostenïment (A.P.A., altres).
4. Col.laboració espontània.

10. BALANÇ RESUM DE LES INTERVENCIONS EN EL DARRER ANY.

Persones que s'han PRESENTAT	Persones que s'han ATÈS
Nombre [ ]	Nombre [ ]

11. QUINS RESULTATS CREIEU QUE S'OBTENEN AMB AQUEST TIPUS D'INTERVENCIÓ?

12. EXPLICAR BREUMENT QUINES PERSONES DE LES QUE ACUDEIXEN AL SERVEI RESTEN EXCLOSES D'AQUESTES INTERVENCIONS I PER QUÈ?

13. ALTRES INICIATIVES QUE CONEIXEU QUE ACTUEN EN LA LLUITA CONTRA LA POBRESA: _____

14. OBSERVACIONS GENERALS: _____

ANNEX núm. 2

RELACIÓ DE CENTRES, PER COMARQUES, ALS QUALS SE'LS HI HA PASSAT L'ENQUESTA (ANNEX núm. 1)

A) CENTRES QUE HAN CONTESTAT L'ENQUESTA, I LES DADES DELS QUALS HAN ESTAT TRACTATADES INFORMATICAMENT.

Centres	Comarques
1. Centre Serveis Socials Ajuntament de Valls.	Alt Camp
2. Centre S.S.A.P. Comarcal.	Alt Camp
3. Residència Montserrat Cuadrada de Valls.	Alt Camp
4. Departament de Serveis Socials Ajuntament de Figueres.	Alt Empordà
5. Caritas Figueres.	Alt Empordà
6. Ajuntament de L'Escala.	Alt Empordà
7. Ajuntament de Vilafranca del Penedès.	Alt Penedès
8. S.S.A.P. Seu d'Urgell i Subcomarca.	Alt Urgell
9. Caritas Igualada.	Anoia
10. Departament de Serveis Socials Ajuntament d'Igualada.	Anoia
11. Caritas Manresa.	Bages
12. Ajuntament de Manresa.	Bages
13. S.S.B. Ajuntament de Cambrils.	Baix Camp
14. S.S.A.P. Ajuntament de Reus.	Baix Camp
15. Caritas Interparroquial de Reus.	Baix Camp
16. Caritas Diocesana de Tortosa.	Baix Ebre
17. Caritas Interparroquial de Tortosa.	Baix Ebre
18. Ajuntament de Tortosa.	Baix Ebre
19. Departament de Serveis Socials Ajuntament de Palafrugell.	Baix Empordà
20. Centre Assistència Social Ajuntament de Palamós.	Baix Empordà
21. Depart. Serveis Socials Ajunt. St. Feliu de Guíxols.	Baix Empordà
22. Serveis Socials Ajuntament Torroella de Montgrí.	Baix Empordà
23. Ajuntament de Castelldefels.	Baix Llobregat
24. Depart. Serveis Socials Ajunt. Cornellà de Llobregat.	Baix Llobregat
25. Ajuntament del Prat de Llobregat.	Baix Llobregat

Centres	Comarques
26. Ajuntament d´Esparraguera.	Baix Llobregat
27. Serveis Socials Ajuntament de Gavà.	Baix Llobregat
28. Ajuntament d´Hospitalet.	Baix Llobregat
29. Ajuntament de Martorell.	Baix Llobregat
30. Àrea Sanitat i Serveis Socials Ajuntament Molins de Rei.	Baix Llobregat
31. Ajuntament Olesa de Montserrat.	Baix Llobregat
32. La Inmaculada de Sant Andreu de la Barca.	Baix Llobregat
33. Ajuntament de Sant Andreu de la Barca.	Baix Llobregat
34. Ajuntament de Sant Boi.	Baix Llobregat
35. Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat.	Baix Llobregat
36. Ajuntament de Sant Joan Despí.	Baix Llobregat
37. Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts.	Baix Llobregat
38. Ajuntament de Viladecans.	Baix Llobregat
39. S.S.A.P. Ajuntament del Vendrell.	Baix Penedès
40. Serventes de Maria de Barcelona.	Barcelonès
41. Centre Obert Camp de la Bota de Barcelona.	Barcelonès
42. Residència Betania de Barcelona.	Barcelonès
43. Obra Social Sant Martí de Barcelona.	Barcelonès
44. Guarderia Los Angeles de Barcelona.	Barcelonès
45. Creu Roja Assemblea Provincial de Barcelona.	Barcelonès
46. Centre de Temps Lliure Poble Sec de Barcelona.	Barcelonès
47. Centre Obert Besòs de Barcelona.	Barcelonès
48. Acció Solidària contra l´Atur de Barcelona.	Barcelonès
49. Casa de Misericordia de Barcelona.	Barcelonès
50. Centre Obert Joan Salvador Gavina de Barcelona.	Barcelonès

Centres	Comarques
51. Servei Acolliment Familiar de Barcelona.	Barcelonès
52. Residència Filles de Sant Josep de Barcelona.	Barcelonès
53. Comissió Diocesana de Migració de Barcelona.	Barcelonès
54. Estella Maris de Barcelona.	Barcelonès
55. Fundació Jaume Espona de Barcelona.	Barcelonès
56. Centre Serveis Socials Erasme Janer de Barcelona.	Barcelonès
57. Centre Informació i Urgències per a la Dona de Barcelona.	Barcelonès
58. Maternal Eulàlia Fundació Maria Raventós de Barcelona.	Barcelonès
59. Granja Escola Sinaí de Barcelona.	Barcelonès
60. Taller Adolescents del Raval de Barcelona.	Barcelonès
61. Residència Psicopedagògica de Barcelona.	Barcelonès
62. Centre d'Acollida de Barcelona.	Barcelonès
63. Escola Bressol Avet de Barcelona.	Barcelonès
64. Llars Maternals Residència Gestants de Barcelona.	Barcelonès
65. Residència Fabregas de Barcelona.	Barcelonès
66. Residència Serradel Trabal de Barcelona.	Barcelonès
67. Residència Zona Franca de Barcelona.	Barcelonès
68. Residència de Vilapiscina de Barcelona.	Barcelonès
69. Cotolengo del Padre Alegre de Barcelona.	Barcelonès
70. A.C.S.A.R. Montjuïc-Sants de Barcelona.	Barcelonès
71. Col.lectiu Padró A de Barcelona.	Barcelonès
72. Casa de la Jove de Barcelona.	Barcelonès
73. IRES de Barcelona.	Barcelonès
74. Cooperativa Èxodo de Barcelona.	Barcelonès
75. C.P.A. Ajuntament de Barcelona.	Barcelonès

Centres	Comarques
76. Menjador Transeünts del Clot de Barcelona.	Barcelonès
77. Menjador Transeünts del Paral.lel de Barcelona.	Barcelonès
78. Menjador Transeünts O.C.D.P. Canuda de Barcelona.	Barcelonès
79. Casa Familiar Federico Ozanar de Barcelona.	Barcelonès
80. Obra Social de la Caixa de Pensions - Barcelona.	Barcelonès
81. Centre Acollida Dones Maltractades i Residència Juvenil Germanes Adoratrius de Barcelona.	Barcelonès
82. Casal dels Infants del Raval de Barcelona.	Barcelonès
83. Obra Nostra Senyora de Fàtima de Barcelona.	Barcelonès
84. Obinso de Barcelona.	Barcelonès
85. Alberg Sant Joan de Déu de Barcelona.	Barcelonès
86. Residència Francesc Darder de Barcelona.	Barcelonès
87. Germanes de Jesús Pacient de Barcelona.	Barcelonès
88. Obra de la Visitació de Nostra Senyora de Barcelona.	Barcelonès
89. Obra Mercedària de Barcelona.	Barcelonès
90. Residència Mare Teresa de Barcelona.	Barcelonès
91. Serventes de Maria de Barcelona.	Barcelonès
92. Assoc. contra l'atur i marginació juvenil Can Xatarra de Barcelona.	Barcelonès
93. Serventes de Maria de Barcelona.	Barcelonès
94. Depart. Treball Social. Patronat Municipal Habitatge de Barcelona.	Barcelonès
95. Villa Teresita de Barcelona.	Barcelonès
96. Convalescència Nostra Senyora de Montserrat de Barcelona.	Barcelonès
97. Col.lectiu Infantil Junta de Comerç de Barcelona.	Barcelonès
98. Caritas Diocesana de Barcelona.	Barcelonès
99. L'Hora de Déu de Barcelona.	Barcelonès
100. Residència Col.lectiu de Joves Canyelles de Barcelona.	Barcelonès

Centres	Comarques
101. Maria Reina de Barcelona.	Barcelonès
102. Centre Temps Lliure Olzinelles de Barcelona.	Barcelonès
103. Aula Taller Olzinelles de Barcelona.	Barcelonès
104. Aula Taller Zona Franca de Barcelona.	Barcelonès
105. Residència Infantil Canyelles de Barcelona.	Barcelonès
106. Centre Obert Carmel de Barcelona.	Barcelonès
107. Residència Col.lectiva Juvenil El Cano de Barcelona.	Barcelonès
108. Centre Obert Zona Franca de Barcelona.	Barcelonès
109. Serveis Socials Ajuntament d'Esplugues de Llobregat.	Barcelonès
110. Guarderia Jahibe de Sant Adrià de Barcelona.	Barcelonès
111. C.A.P. Besos Trajana de Sant Adrià de Besòs.	Barcelonès
112. C.A.P. Sant Adrià Nort de Sant Adrià de Besòs.	Barcelonès
113. C.A.P. Mina Catalana de Sant Adrià de Besòs.	Barcelonès
114. Ajuntament de Sant Just Desvern.	Barcelonès
115. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet.	Barcelonès
116. Ajuntament de Berga.	Berguedà
117. Assoc. Protectora Disa Psíquics de Berga i comarca.	Berguedà
118. Ajuntament de Sant Pere de Ribes.	Garraf
119. Ajuntament de Vilanova i la Geltrú.	Garraf
120. C.A.P. Les Garrigues de l'Ajuntament de Borges Blanques.	Garrigues
121. Caritas de Banyoles.	Gironès
122. Comunitat Infantil Segre de Girona.	Gironès
123. Residència Geriàtrica de Girona.	Gironès
124. Centre social Sa ta Eugènia de Ter de Girona.	Gironès
125. Caritas Interparroquial de Girona.	Gironès

Centres	Comarques
126. Caritas Diocesana de Girona.	Gironès
127. Hospital Santa Caterina de Girona.	Gironès
128. Centre Social de Base de l'Ajuntament de Salt.	Gironès
129. Serveis Socials de l'Ajuntament d'Olot.	La Garrotxa
130. Serveis Socials de l'Ajuntament de Blanes.	La Selva
131. Serveis Socials de Base de l'Ajuntament d'Arenys de Mar.	Maresme
132. Complex Maricel d'Arenys de Mar.	Maresme
133. C.A.P. de l'Ajuntament de Masnou.	Maresme
134. Alberg per a Transeünts de l'Ajuntament de Mataró.	Maresme
135. Fundació Sant Joaquim de Mataró.	Maresme
136. Centres Assistència Malalts de Mataró.	Maresme
137. Residència Sant Jordi i Llar d'Infants de Montgat.	Maresme
138. Ajuntament de Pineda de Mar.	Maresme
139. Servei Assistència Primària de l'Ajunt. de Vilassar de Mar.	Maresme
140. Centre S.S.A.P. de l'Ajuntament d'Amposta.	Montsià
141. Ajuntament de Torelló.	Osona
142. Ajuntament de Vic.	Osona
143. Caritas Interparroquial de Vic.	Osona
144. Sant Vicenç de Paul de Vic.	Osona
145. S.S.A.P. de l'Ajuntament de Falset.	Priorat
146. S.S.A.P. de l'Ajuntament de Flix.	Ribera d'Ebre
147. Ajuntament de Ripoll.	Ripollès
148. Serveis Socials de Base de l'Ajuntament de Cervera.	Segarra
149. Granja Escola El Segre de Lleida.	Segrià
150. Departament de Serveis Socials de l'Ajuntament de Lleida.	Segrià

Centres	Comarques
151. Creu Roja Espanyola de Lleida.	Segrià
152. S.S.A.P. de l'Ajuntament de Solsona i comarca.	Solsonès
153. S.S.A.P. de l'Ajuntament de Tarragona - Barri Torreforta.	Tarragonès
154. S.S.A.P. de l'Ajuntament de Tarragona - Barri Casc Antic.	Tarragonès
155. S.S.A.P. de l'Ajuntament de Tarragona - Barri Camp Clar.	Tarragonès
156. S.S.A.P. de l'Ajuntament de Tarragona - Barri L'Esperança.	Tarragonès
157. S.S.A.P. de l'Ajuntament de Tarragona - Barri Serrallo.	Tarragonès
158. S.S.A.P. de l'Ajuntament de Tarragona - Barri Bonavista.	Tarragonès
159. S.S.A.P. de l'Ajuntament de Tarragona - St. Pere i St. Pau.	Tarragonès
160. S.S.A.P. de l'Ajuntament de Tarragona - Barri Zona Centre.	Tarragonès
161. S.S.A.P. Municipal de Tarragona.	Tarragonès
162. Caritas Interparroquial de Tarragona.	Tarragonès
163. Caritas Diocesana de Tarragona.	Tarragonès
164. Casa de Transeünts de Tarragona.	Tarragonès
165. Caritas Diocesana de Tarragona.	Tarragonès
166. Casa Tutelar Sant Josep de Tarragona.	Tarragonès
167. Betania de Tarragona.	Tarragonès
168. S.S.A.P. de Gandesa.	Terra Alta
169. Caritas Parroquial de Tàrrega.	Urgell
170. S.A.P. de l'Ajuntament de Tàrrega i comarca.	Urgell
171. Mancomunitat Assistencial de Vielha i comarca.	Vall d'Aran
172. Ajuntament de Caldes de Montbuí.	Vallès Occidental
173. Ajuntament de Cerdanyola.	Vallès Occidental
174. Residència Montserrat Institut Semlas.	Vallès Occidental
175. Joan XXIII Obra Promoció Social.	Vallès Occidental

Centres	Comarques
176. Ajuntament de Montcada i Reixac.	Vallès Occidental
177. Ajuntament de Ripollet.	Vallès Occidental
178. Serveis Socials de l´Ajuntament de Sabadell.	Vallès Occidental
179. Teresa de Calcuta de Sabadell.	Vallès Occidental
180. Traperos de Emaus de Sabadell.	Vallès Occidental
181. Caixa de Sabadell.	Vallès Occidental
182. Ajuntament de Santa Perpètua de la Mogoda.	Vallès Occidental
183. Servei d´Atenció Social de l´Ajuntament de Terrassa.	Vallès Occidental
184. Residència de Caldes de Montbuí.	Vallès Occidental
185. Ajuntament de Canovelles.	Vallès Oriental
186. Depart. Serveis Socials de l´Ajuntament de Granollers.	Vallès Oriental
187. Ajuntament de La Llagosta.	Vallès Oriental
188. Centre Socio-Cultural Joves El Local de les Franqueses.	Vallès Oriental
189. Colònia Agrícola Santa Maria del Vallès de Lliçà de Vall.	Vallès Oriental
190. Ajuntament de Mollet.	Vallès Oriental
191. Aldees Infantils S.O.S. de Sant Feliu de Codines.	Vallès Oriental

NOTA: Dels següents Ajuntaments s´han utilitzat les Memòries corresponents a 1986 per manca de resposta directa a l´enquesta: Tortosa, Cornellà, Esparraguera, Sant Boi, Sant Joan Despí, Sant Vicenç dels Horts, Hospitalet, Santa Coloma de Gramenet, Salt, Arenys de Mar, Vilassar de Mar, Cervera i Terrassa.

B) CENTRES QUE HAN CONTESTAT L'ENQUESTA, I LES DADES DELS QUALS NO HAN ESTAT TRACTADES INFORMATICAMENT.

Centres	Comarques
192. Caixa Penedès.	Alt Penedès
193. Caixa Manresa.	Bages
194. Hospital Psiquiàtric Ntra. Sra. de Montserrat de Sant Boi.	Baix Llobregat
195. Caixa de Barcelona.	Barcelonès
196. Caixa Postal.	Barcelonès
197. Hospitalitat Nostra Senyora de Lourdes de Barcelona.	Barcelonès
198. Casal d'Avis de Berga.	Berguedà
199. Casal d'Avis de Balaguer.	Noguera
200. Caixa Manlleu.	Osona
201. Casal d'Avis de Tremp.	Pallars Jussà
202. Diputació de Lleida.	Segrià
203. Caritas Diocesana de Solsona.	Solsonès
204. Caixa de Tarragona.	Tarragonès
205. Diputació de Tarragona.	Tarragonès
206. Caixa de Terrassa.	Vallès Occidental

C) CENTRES QUE NO HAN DONAT INFORMACIO, TOT I HAVER REBUT L'ENQUESTA (*).

Centres	Comarques
207. Ajuntament de Badalona.	Barcelonès
208. Caixa d'Estalvis de Catalunya.	Barcelonès
209. Ajuntament de Montblanc.	Conca de Barberà
210. Ajuntament de Sitges.	Garraf
211. Ajuntament de Lloret.	La Selva
212. Ajuntament de Calella.	Maresme
213. Ajuntament de Malgrat.	Maresme
214. Ajuntament de Premià.	Maresme
215. Caritas Interparroquial de Mataró.	Maresme
216. Ajuntament de Manlleu.	Osona
217. Ajuntament de Sort.	Pallars Sobirà

(*) NOTA: Alguns centres han promès el lliurament de les dades. Si arriben les respostes, aquestes es tindran en compte per a fer l'anàlisi, tot i que no han estat tractades informàticament.

ANNEX núm. 3

VARIABLES INFORMATITZADES I CREUAMENTS REALITZATS

1. Centres enquestats per municipis i comarques.
2. Caràcter Jurídic.
3. Naturalesa Jurídica.
4. Àmbit territorial en què actuen.
5. Política sectorial a què es dediquen els centres: nombre de beneficiaris i problemàtiques que plantegen.
   - vellesa,
   - infància,
   - disminuïts,
   - joventut,
   - famílies necessitades,
   - aturats,
   - famílies monoparentals,
   - minories ètniques,
   - transeünts,
   - reclusos/ex-reclusos,
   - estrangers.
6. Criteris que es prioritzen en els centres per actuar.
7. Nombre de centres i persones ateses per comarques.
8. Nombre de centres i persones ateses per municipis.
9. Nombre de centres i persones ateses segons naturalesa jurídica dels centres.
10. Nombre de centres i persones ateses segons l'àmbit territorial en què actuen.
11. Nombre de problemàtiques i persones ateses segons els sectors, per comarques.
12. Nombre de beneficiaris per edat i sexe, segons caràcter jurídic dels centres.
13. Nombre de beneficiaris per nivell d'ingressos, segons caràcter jurídic dels centres.
14. Ajudes directes i indirectes segons el caràcter jurídic dels centres.

15. Despeses corrents per conceptes, segons el caràcter jurídic dels centres.

16. Ingressos per conceptes, segons el caràcter jurídic dels centres.

17. Despeses corrents totals, per comarques.

18. Ingressos totals, per comarques.

19. Nombre de professionals, dedicació i titulació, segons el caràcter jurídic dels centres.

20. Nombre de professionals, dedicació i nombre d'atesos, segons el caràcter jurídic dels centres.

21. Nombre de voluntaris i dedicació, segons el caràcter jurídic del centre.

22. Nombre de beneficiaris i total import liquidat de les ajudes directes per àmbit territorial en què actuen els centres.

23. Nombre de beneficiaris de les ajudes indirectes per àmbit territorial en què actuen els centres.

24. Despeses corrents per conceptes per àmbit territorial.

25. Ingressos per conceptes per àmbit territorial.

26. Relació dels voluntaris amb els centres.

27. Nombre total persones ateses per comarques i municipis.

MAPA DE LA POBRESA A CATALUNYA

INTRODUCCIÓ METODOLÒGICA A L'ANÀLISI DE LES INICIATIVES SOBRE LA POBRESA A CATALUNYA

VOLUM II (SEGONA PART)

BALANÇ DE LES INICIATIVES ENQUESTADES

(TERCER DOCUMENT DE TREBALL)

ÍNDEX

Pàgina

1. INTRODUCCIÓ..... 1

2. RESULTATS GLOBALS DE LES ENQUESTES..... 4

2.1. Nombre i caràcter jurídic dels Centres..... 4
2.2. Àmbit territorial en el qual actuen els Centres..... 9
2.3. Nombre de Centres i usuaris atesos per Comarques..... 11
2.4. Polítiques sectorials que es desenvolupen en els centres i problemàtiques que s'hi atenen..... 16
2.4.1. Problemàtiques d'onze sectors específics..... 16
2.4.1.1. Sector Vellesa..... 21
2.4.1.2. Sector Infància-Adolescència..... 23
2.4.1.3. Sector Disminuïts..... 25
2.4.1.4. Sector Joventut..... 27
2.4.1.5. Sector Famílies Necessitades..... 29
2.4.1.6. Sector Aturats amb responsabilitats familiars..... 31
2.4.1.7. Sector Famílies Monoparentals..... 33
2.4.1.8. Sector Minories ètniques..... 35
2.4.1.9. Sector Transeünts..... 37
2.4.1.10. Sector Reclusos i Ex-reclusos..... 39
2.4.1.11. Sector Estrangers..... 41
2.4.2. Polítiques sectorials segons caràcter jurídic del centre..... 43

Pàgina

2.5. Principals criteris que es prioritzen en els centres per actuar..... 52
2.6. Dades sòcio-econòmiques sobre la situació dels usuaris dels centres..... 54
2.6.1. Menors, vells i dones, els casos més freqüents..... 54
2.6.2. Usuaris amb uns ingressos mínims..... 56
2.7. Modalitats d´ajuda que reben els usuaris dels centres..... 58
2.7.1. Ajudes directes a l´usuari..... 59
2.7.2. Usuaris beneficiats per ajudes indirectes..... 61
2.7.3. Ajudes directes i indirectes per àmbit territorial... 63
2.7.3.1. Ajudes directes..... 63
2.7.3.2. Ajudes indirectes..... 65
2.8. Situació i anàlisis econòmica dels serveis..... 67
2.8.1. Despeses corrents dels centres..... 68
2.8.2. Ingressos econòmics dels centres..... 71
2.8.3. Despeses i ingressos per comarques..... 75
2.8.4. Despeses i ingressos per àmbit territorial..... 78
2.9. Personal que presta els seus serveis en els centres..... 84
2.9.1. Personal professional..... 84
2.9.2. Personal voluntari..... 105

1. INTRODUCCIÓ.

En aquest Document i en el següent es fa el balanç i anàlisi de totes les iniciatives detectades, arreu de Catalunya, que s'emmarquen dins l'objectiu global de lluita contra la pobresa.

Hom parla d'iniciatives detectades, atès que, segons s'indicava en el II Document és una tasca impossible ésser totalment exhaustius. Ja s'hi ha deixat palès que han quedat al marge de la recerca certes iniciatives o bé de recentíssima creació, o bé que arribar a elles hauria suposat un esforç complementari extraordinari per la seva dispersió (municipis petits, una part de les actuacions de Caritas a les parròquies, etc.). Cal dir, així mateix, que no tots els centres connectats han facilitat la totalitat de llur informació -malgrat la insistència dels responsables de la recerca-, cosa que ja ha quedat apuntada en el II Document com una limitació. A més a més, hom ha constatat una multiplicitat d'iniciatives informals, que no passen precisament pels mecanismes estadístics dels centres enquestats o de les institucions visitades, i que, tot i que s'inclourà un apartat dedicat a aquest tipus d'iniciatives sota el títol de "Buscar-se la vida", aquestes són inabastables amb la metodologia que ara s'utilitza, perquè la gran majoria d'elles neixen i moren en el moment de la seva realització (recollida de cartrons, netejavidres de cotxes, venda d'objectes al carrer i al Metro...).

L'objectiu, doncs, de l'exhaustivitat queda matisat i emmarcat en els esmentats límits. La qual cosa però, no treu validesa als resultats d'aquesta recerca, que és, ben segur, la primera que es realitza a Catalunya sobre les iniciatives que actuen sobre la pobresa, amb la pretensió d'una notable exhaustivitat. Les dades recollides, en efecte, són notables, i arriben a tots els sectors i tipus de col.lectius que es troben implicats en els circuits de la pobresa.

El balanç de les iniciatives compta amb una doble font de dades. En primer lloc, els resultats informatitzats de les respostes al qüestionari fetes pels centres que, amb una dedicació exclusiva o parcial, treballen en el camp de la pobresa. La segona font, són les informacions aconseguides arran de les visites a institucions públiques que hi intervenen (Departaments de la Generalitat, Diputacions, INEM...) i que vénen a complementar les intervencions contingudes en les enquestes. Actuacions com, per exemple, el FAS, el subsidi d'atur, ajuts d'urgència, beques menjador per a escoles públiques considerades com "d'acció especial", ajuts extraordinaris a lloguers, etc., no es reflecteixen directament en els respostes dels centres enquestats sinó que provenen directament de la informació de les corresponents institucions. Ambdues fonts s'utilitzen, doncs, per a realitzar l'anàlisi de les iniciatives.

En l'elaboració del balanç, hom ha considerat bàsic remarcar dos eixos que faciliten la comprensió del panorama objecte de la recerca. D'una banda, la política sectorial duta a terme per cadascun dels centres enquestats i de les institucions visitades. En aquest sentit, s'han determinat els següents sectors, sobre els quals actuen els serveis corresponents:

. Vellesa,
. Infància-adolescència,
. Disminuïts,
. Joventut,
. Famílies necessitades,
. Aturats,
. Famílies monoparentals,
. Minories ètniques,
. Transeünts,
. Reclusos, ex-reclusos,
. Estrangers.

Sobre cadascun d'aquests sectors s'ha determinat el nombre d'usuaris i problemàtiques que presenten; distribució per edat, sexe i ingressos; així com el nombre de centres que hi actuen arreu de Catalunya.

El segon eix del balanç, és el territorial. L´objectiu és detectar com a cada comarca i/o municipi gran estan atesos els esmentats sectors, quins d´ells són els predominants, i els centres que ofereixen llur dedicació exclusiva o compartida a cadascun d´ells. S´indiquen, de cada centre, el caràcter jurídic, l´àmbit geogràfic en el qual actuen, les polítiques sectorials en què s´inscriuen, els criteris prioritaris d´actuació, les ajudes directes i/o indirectes que concedeixen, les despeses que suposa el manteniment del centre i l´origen dels ingressos que reben, així com el personal -professional o voluntari- que hi treballa, titulació, hores que hi dedica, i -quant als professionals- tipus de contracte i remuneració mitjana.

Tot analitzant aquests dos eixos, s´ofereix també una certa panoràmica que recull les principals orientacions sectorials de cadascuna de les institucions i centres analitzats per tenir una visió global dels seus objectius prioritaris (Generalitat, Diputacions, Ajuntaments, Caritas, Ordes religiosos, Caixes d´Estalvi,....).

2. RESULTATS GLOBALS DE LES ENQUESTES.

Abans d'entrar en l'estudi específic de cadascun dels sectors, hom ofereix els resultats globals derivats de les respostes de les enquestes i que afecten tot el conjunt de sectors.

2.1. Nombre i caràcter jurídic dels Centres.

S'han recollit informació de 191 centres o serveis arreu de Catalunya.

D'aquests, tal com reflecteixen el Quadre núm. 1 i el Gràfic núm. 1, 117 pertanyen a la iniciativa pública (el 60,7), 71 a la privada (36,6) i 3 a la mixta (2,6).

Dels que tenen una naturalesa jurídica pública, els ajuntaments apleguen el 85% del total (99 centres), el 9,5% (11 centres) la Diputació de Barcelona, el 2,6% la Generalitat (3 centres), l'1,7% (2 Mancomunitats) i l'1% (1 Patronat). (Quadre núm. 2 i Gràfic núm. 2.)

Als centres privats, s'ha fet una distinció metodològica que cal tenir en compte. S'han considerat a part els centres depenents de Caritas, sense incloure'ls dins de l'apartat més global d'Església, atès que l'esmentada institució té una activitat prou important com per fer una anàlisi específica de les seves actuacions.

La distribució dels 71 centres privats enquestats, vegi's Quadre núm. 3 i Gràfic núm. 3, és la següent: 33 pertanyen a l'Església -generalment ordes religiosos- (el 47%), 16 a Caritas (el 23%), 12 són Associacions (17%), i la resta (9) són Caixes d'Estalvi, Patronats, Cooperatives i Fundacions.

De naturalesa mixta, només hi ha 3 centres en els quals intervé alhora alguna institució pública i privada.

Com es desprèn d'aquestes dades, predominen els serveis i centres dependents de la iniciativa pública sobre els de la privada, representant els mixtos un mínim percentatge. Cal dir, però, que hi ha moltes entitats privades que reben subvencions de les institucions públiques, o bé puntualment o bé d'una forma periòdica, per mitjà d'acords o convenis entre elles, sense considerar-les, per això com a iniciatives mixtes, sinó tant sols subvencionades. Atès el petit pes dels centres mixtos, l'anàlisi que se seguirà en endavant es reduirà als centres públics i privats.

QUADRE NÚM. 1. NOMBRE I CARACTER JURIDIC DELS CENTRES.

Caràcter jurídic	Nombre centres	Percentatge
Públic	117	60,7
Privat	71	36,6
Mixt	3	2,6
TOTAL	191	100,0

FONT: Elaboració pròpia a partir dels resultats de l'enquesta.

GRÀFIC NUM. 1. DISTRIBUCIÓ DELS CENTRES SEGONS EL SEU CARÀCTER JURÍDIC.

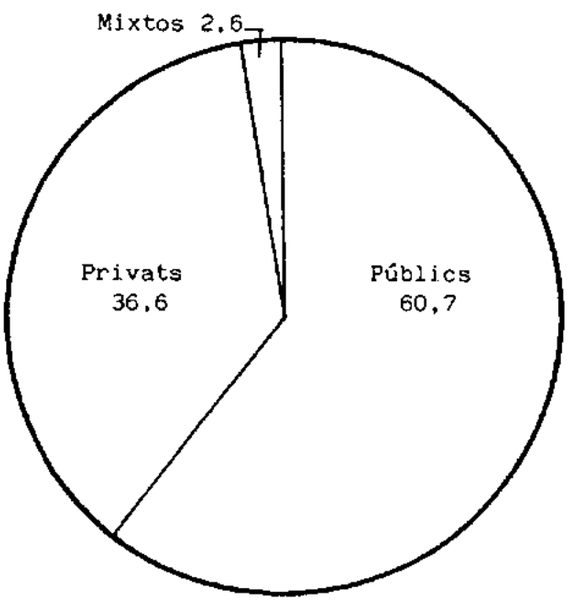

FONT: id.

QUADRE NOM. 2. DISTRIBUCIÓ DELS CENTRES PÚBLICS QUE ACTUEN SOBRE LA POBRESA, PER NATURALESA JURÍDICA.

Dependència	Nombre centres	Percentatge
Ajuntaments	99	84,6
Diputació	12	10,2
Generalitat	3	2,6
Mancomunitat	2	1,6
Patronat	1	1,0
TOTAL	117	100,0

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 2. DISTRIBUCIÓ DELS CENTRES PÚBLICS QUE ACTUEN SOBRE LA POBRESA, PER NATURALESA JURÍDICA.

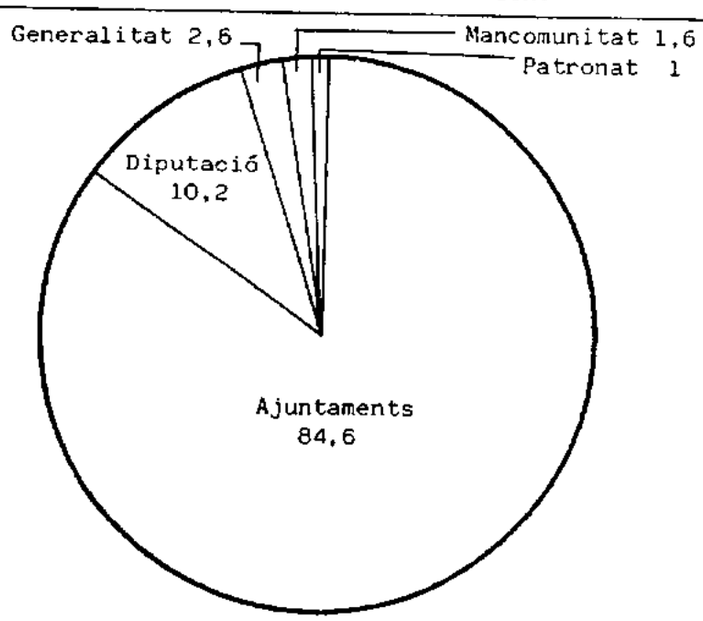

FONT: id.

QUADRE NOM. 3. DISTRIBUCIÓ DELS CENTRES PRIVATS QUE ACTUEN SOBRE LA POBRESA, PER NATURALESA JURÍDICA.

Dependència	Nombre centres	Percentatge
Església	33	46,5
Caritas*	16	22,5
Associacions	12	17,0
Patronats	4	5,6
Caixes Estalvis	2	2,8
Cooperatives	2	2,8
Fundacions	2	2,8
TOTAL	71	100,0

* Tot i que Caritas pertany a l'Església, es considera a part per la importància global de les seves actuacions.

FONT: id.

GRAFIC NOM. 3. DISTRIBUCIÓ DELS CENTRES PRIVATS QUE ACTUEN SOBRE LA POBRESA, PER NATURALESA JURÍDICA.

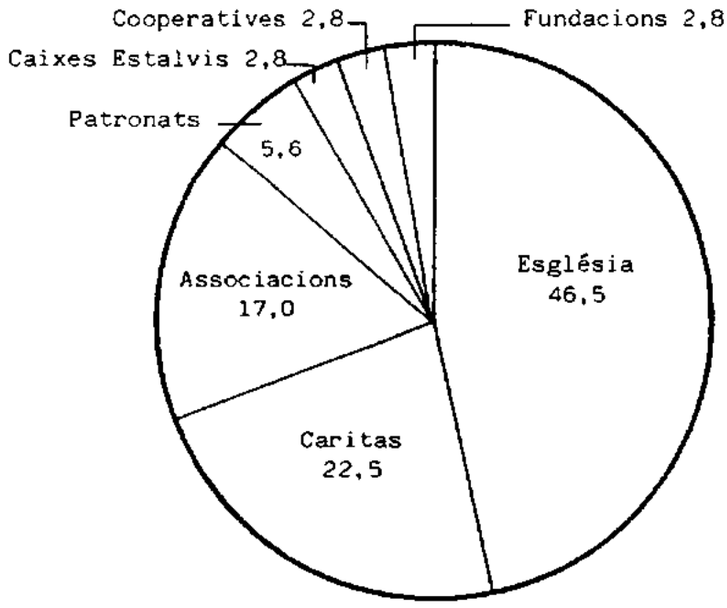

FONT: id.

2.2. Àmbit territorial en el qual actuen els Centres.

No tots els centres posseeixen la mateixa irradiació territorial. N'hi ha que actuen en àmbits molt delimitats (barri, municipi...) i d'altres ho fan en espais més amplis, arribant, fins i tot al conjunt de Catalunya.

Alguns indicaven en l'enquesta una irradiació superior (Estat, internacional...), però aquest no s'ha fet constar, atès que els límits de la recerca s'emmarquen dins el territori de Catalunya.

Segons es fa constar en el Quadre núm. 4 i el Gràfic núm. 4, l'àmbit més freqüent és el del municipi (84 centres), seguit del de barri (30) i de Catalunya (23).

La preferència dels centres, quant a l'àmbit de la pròpia actuació, es troba molt circumscrit als espais més propers a la gent pobra. Així un 60% escolleix el barri o el municipi per a dur a terme les seves actuacions, i un altre 11,5% la subcomarca i la comarca. Quan es tracta de territoris més amplis, es constata en molts casos que en el nivell diocesà, provincial o el de tot Catalunya existeixen ramificacions que descentralitzen llurs estructures per arribar més directament als usuaris dels serveis que s'hi ofereixen.

QUADRE NOM. 4. ÀMBIT TERRITORIAL D'ACTUACIÓ DELS CENTRES.

Àmbit territorial	Nombre centres	Percentatge
Barri	30	15,7
Municipi	84	44,0
Subcomarca	6	3,1
Comarca	16	8,4
Diòcesi	8	4,2
Província	16	8,4
Catalunya	23	12,0
Altres	1	0,5
No consta	7	3,7
TOTAL	191	100,0

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 4. ÀMBIT TERRITORIAL D'ACTUACIÓ DELS CENTRES.

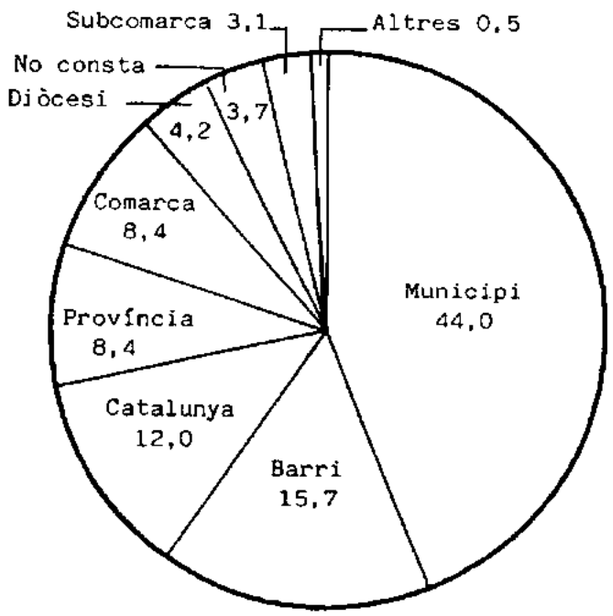

FONT: id.

2.3. Nombre de Centres i usuaris atesos per Comarques.

Com a fruit de les enquestes rebudes, hom té informació de 33 de les comarques de Catalunya. De les 5 que hi manquen, del Pallars Jussà i de la Noguera es tenen respostes dels casals d'avis de les respectives capitals -Tremp i Balaguer-, però finalment aquestes dades no han estat tingudes en compte, atès que s'han deixat de banda els casals d'avis en general, perquè la població que hi va no pot ésser englobada, com a tal, dins dels col.lectius de pobres. A la Conca de Barberà, es va insistir a obtenir les dades de l'ajuntament de Montblanc, però finalment no va ésser possible d'aconseguir-les. L'ajuntament de Sort (Pallars Sobirà) no ha pogut oferir les dades corresponents, atès que s'hi iniciava l'estructuració dels Serveis Socials. A la Cerdanya, finalment no es va poder connectar amb l'ajuntament de Puigcerdà, d'on s'havien d'obtenir les dades corresponents al municipi i a la comarca.

Deixant de banda aquestes excepcions, s'ha obtingut -per mitjà de les enquestes- informació a la resta de comarques dels centres que hi actuen d'alguna manera sobre la pobresa i dels usuaris que han passat per ells. El Quadre núm. 5 i el Mapa núm. 1, recullen aquesta informació.

Quant a nombre de centres, encapçala la llista el Barcelonès amb 76, seguit del Baix Llobregat amb 16. Al Tarragonès hi consten 15, atès que en aquesta comarca s'ha dividit l'enquesta corresponent al municipi de Tarragona per barris. Per sobre dels cinc centres per comarca, hom troba el Vallès Occidental (13), Maresme (9), Gironès (8) i Vallès Oriental (7). Amb quatre, Baix Empordà i Osona. Amb tres, Alt Camp, Alt Empordà, Baix Camp, Baix Ebre i Segrià. A la resta de comarques només s'ha analitzat un o dos centres per comarca.

Si hom relaciona la població existent en les comarques amb el nombre de centres enquestats, s'obté una mitjana d'un centre per cada 30.000 habitants. Aquest percentatge es manté en comarques amb molta població com

el Barcelonès, Baix Llobregat, Maresme, Osona i Vallès Oriental. Bastant per sobre d'aquesta mitjana, Alt Penedès, Anoia, Baix Camp, Garrotxa, La Selva, Montsià, Segrià i Vallès Occidental. Molt per sota, per raó sobretot de llur població total, Alt Camp, Alt Urgell, Berguedà, Priorat, Ribera d'Ebre, Segarra, Solsonès, Terra Alta, Urgell i Vall d'Aran. I també per sota de la mitjana, però per raó del nombre de centres existents, Baix Ebre, Baix Empordà, Gironès i Tarragonès.

D'altra banda, la relació entre el nombre d'usuaris dels centres analitzats i els habitants totals de la comarca (Mapa núm. 2) ofereix una mitjana conjunta per a totes les comarques del 2,14% d'usuaris per població total. Sobresurt el percentatge del Baix Ebre (11,17) atès que s'hi ha enquestat, a part dels serveis de l'ajuntament, dos centres de Caritas, el corresponent a Caritas interparroquial de Tortosa i el de la Diòcesi que aplega diferents comarques. Aquesta sembla ésser la raó per la qual el percentatge de nombres d'usuaris es dispara molt per sobre de la resta de comarques.

També és prou alt el percentatge en dues comarques més: Tarragonès (5,64) i Baix Llobregat (4,45). En ambdues, el nombre de centres enquestats és molt alt (15 i 16, respectivament), la qual cosa sembla ajudar que els usuaris augmentin. Encara amb més de mig punt per sobre de la mitjana (2,14%), se situen Alt Empordà (3%) i Anoia (2,86), i amb escasses dècimes les comarques de l'Alt Camp, Ripollès, Osona, Terra Alta i Solsonès.

La resta de comarques té un percentatge d'usuaris per sota de la mitjana. D'elles, algunes com Vallès Oriental, Barcelonès, Urgell i Segarra molt poc per sota d'aquesta línia. D'altres, una mica més allunyades, entre mig punt i un punt per sota (Vallès Occidental, Baix Camp, Alt Urgell, Baix Empordà, Baix Penedès, Berguedà, Gironès, Segrià). Finalment el grup restant se situa més d'un punt per sota del percentatge mitjà.

QUADRE NÚM. 5. NOMBRE DE CENTRES ENQUESTATS I USUARIS ATESOS PER COMARQUES, EN RELACIÓ A LA POBLACIÓ TOTAL DE LA COMARCA.

COMARCA	Centres enquestats		Usuaris		Nombre població comarca (1986)	Relació (%) Nombre usuaris/població total comarca
	Nombre	%	Nombre	%		
Alt Camp	3	1,6	861	0,7	33.757	2,55
Alt Empordà	3	1,6	2.546	2,0	85.196	3,00
Alt Penedès	1	0,5	652	0,5	65.601	1,00
Alt Urgell	1	0,5	292	0,2	18.867	1,55
Anoia	2	1,0	2.237	1,8	78.013	2,86
Bages	2	1,0	1.699	1,4	150.287	1,13
Baix Camp	3	1,6	2.031	1,6	123.324	1,64
Baix Ebre	3	1,6	7.577	6,0	67.847	11,17
Baix Empordà	4	2,0	1.131	0,9	82.470	1,37
Baix Llobregat	16	8,4	23.099	18,4	519.232	4,45
Baix Penedès	1	0,5	442	0,3	32.547	1,36
Barcelonès	76	39,8	45.870	36,5	2.435.775	1,88
Berguedà	2	1,0	575	0,5	40.746	1,41
Cerdanya	-	-	-	-	-	-
Conca de Barberà	-	-	-	-	-	-
Garraf	2	1,0	576	0,5	73.016	0,79
Garrigues	1	0,5	65	0,05	22.404	0,29
Garrotxa	1	0,5	187	0,15	45.162	0,41
Gironès	8	4,2	2.046	1,6	142.746	1,43
Maresme	9	4,7	1.759	1,4	269.241	0,65
Montsià	1	0,5	259	0,2	50.513	0,51
Noguera	-	-	-	-	-	-
Osona	4	2,0	2.614	2,0	111.755	2,34
Pallars Jussà	-	-	-	-	-	-
Pallars Sobirà	-	-	-	-	-	-
Priorat	1	0,5	115	0,1	10.161	1,13
Ribera d'Ebre	1	0,5	200	0,16	23.638	0,84
Ripollès	1	0,5	829	0,7	32.086	2,58
Segarra	1	0,5	342	0,3	17.085	2,00
Segrià	3	1,6	2.230	1,8	170.658	1,30
Selva	1	0,5	500	0,4	89.780	0,55
Solsonès	1	0,5	238	0,2	10.661	2,23
Tarragonès	15	7,8	8.430	6,6	149.516	5,64
Terra Alta	1	0,5	322	0,3	13.443	2,39
Urgell	2	1,0	680	0,5	35.332	1,92
Vall d'Aran	1	0,5	37	0,03	6.034	0,61
Vallès Occidental	13	6,8	10.355	8,25	626.303	1,65
Vallès Oriental	7	3,7	4.714	3,7	224.780	2,09
CATALUNYA	191	100,0	125.510	100,00	5.857.876	2,14

FONT: id.

MAPA NÚM. 1. NOMBRE DE CENTRES ENQUESTATS PER COMARQUES.

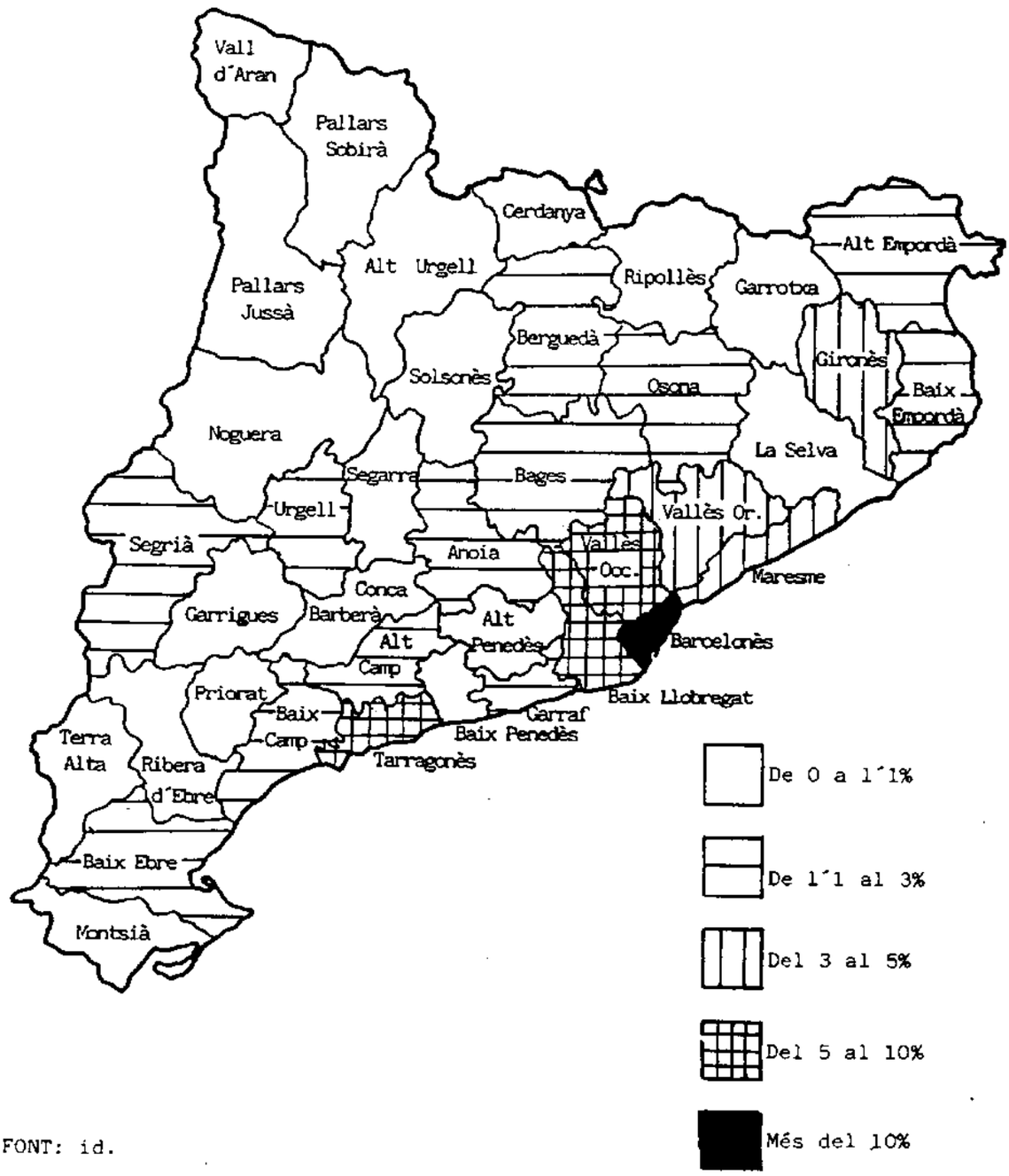

FONT: id.

MAPA NÚM. 2. RELACIÓ DEL NOMBRE D'USUARIS DELS CENTRES AMB LA POBLACIÓ DE LA COMARCA.

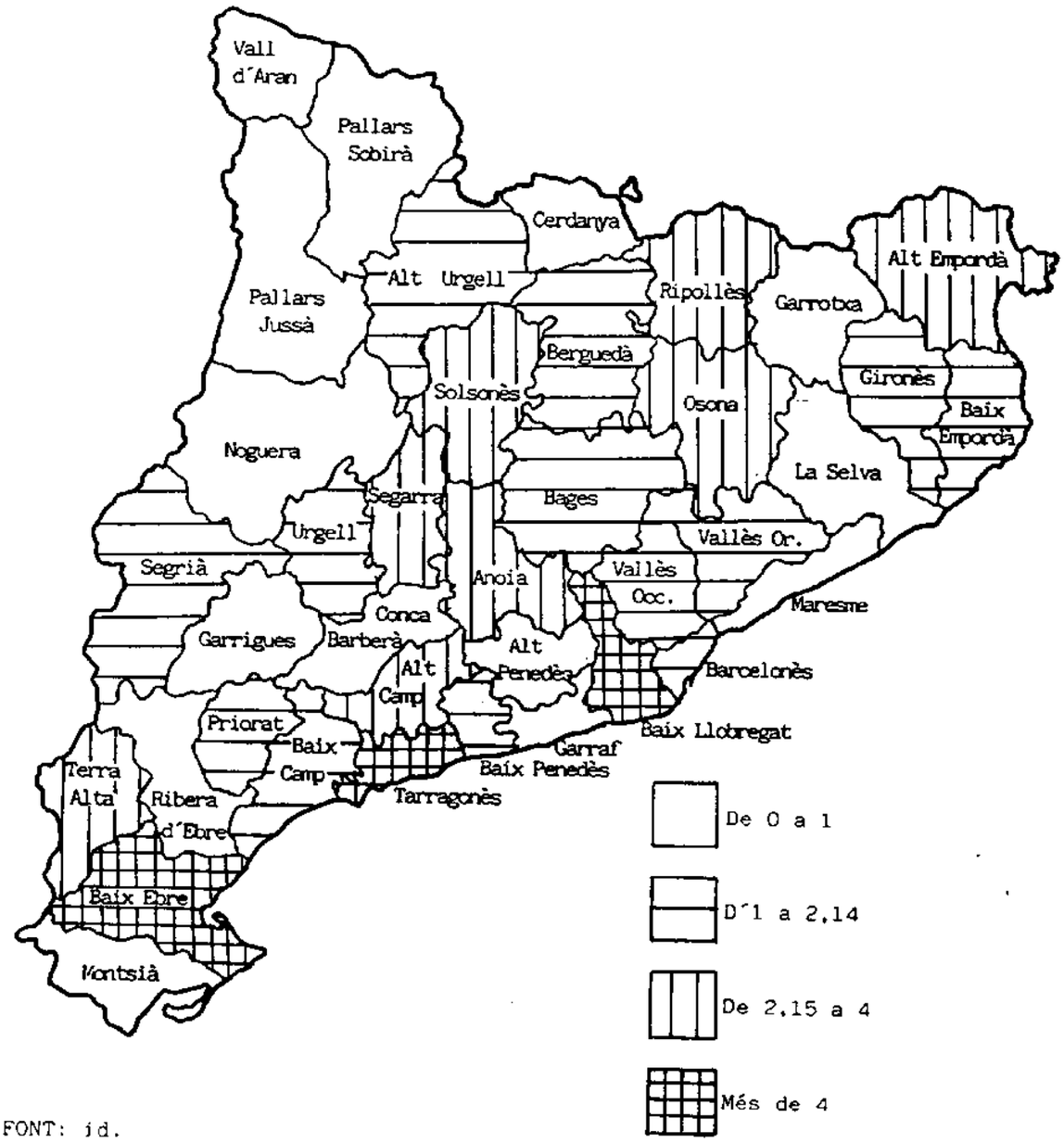

FONT: id.

2.4. Polítiques sectorials que es desenvolupen en els centres i problemàtiques que s'hi atenen.

2.4.1. Problemàtiques d'onze sectors específics.

Aquesta part de l'enquesta distingeix les diverses polítiques sectorials en què s'inscriuen els serveis oferts pels centres i especifica els tipus de problemes que presenten i plantegen els usuaris que hi fan cap. S'hi enumeren onze sectors específics.

Abans d'entrar en cadascun d'ells, el Quadre núm. 6 i els Gràfics núm. 5 i núm. 6 ofereixen el nombre de centres que actuen en els diferents sectors i el nombre d'usuaris atesos durant l'any 1986.

Tal com es desprèn del Quadre núm. 6, del total de centres enquestats, el sector que s'ha atès en més centres és el d'infància i adolescència (130). En 99, atenen les famílies necessitades. Segueix el de vellesa amb 98 centres. En 87 i 80 centres, s'han acollit problemàtiques corresponents a disminuïts i joves. A continuació en 62 centres s'han atès aturats, generalment majors de 25 anys i amb responsabilitats familiars. Transeünts han estat acollits en 60 serveis. Famílies monoparentals -generalment mares solteres amb fills- han rebut acollida en 57 centres. El gruix més fort de les minories étniques el composa la població gitana; aquesta ha presentat els seus problemes en 56 dels centres analitzats. Els reclusos i ex-reclusos s'han fet presents amb llur problemàtica en 40 d'aquests centres. Finalment, els estrangers -sobretot nord-africans- han estat atesos en 39 centres.

Quant a les persones ateses (77.560), destaquen primer les famílies necessitades que representen més d'una quarta part del total d'usuaris atesos (20.147). El segon lloc, amb un 16,2, l'ocupen els menors (infants i adolescents), seguit de prop pel grup pertanyent a la vellesa (14,1). Els aturats majors de 25 anys generalment amb responsabilitats familiars són més de 6.000 (8,3). Percentatges al voltant del 5 i el 6% se situen cinc sectors més (minories ètniques, transeünts, joventut, disminuïts i famílies monoparentals). Finalment els reclusos i ex-reclusos (1,4) i els estrangers (1,7) són els sectors menys nombrosos dels que recorren als centres.

GRÀFIC NOM. 5. NOMBRE DE CENTRES QUE ACTUEN EN CADASCUN DELS SECTORS.

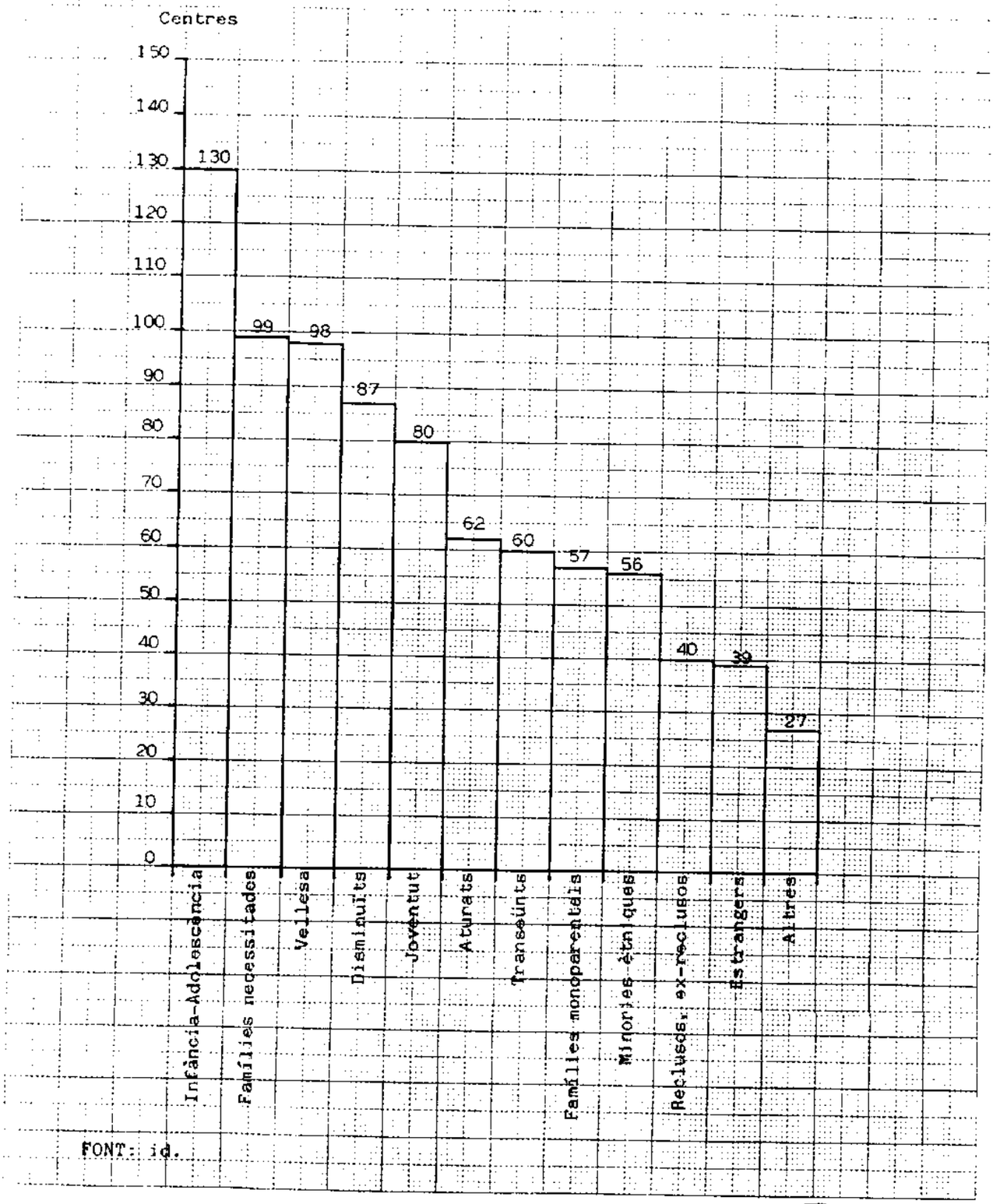

FONT: id.

QUADRE NOM. 6. NOMBRE DE CENTRES QUE ACTUEN EN ELS DIFERENTS SECTORS I NOMBRE DE PERSONES ATESES L'ANY 1986.

Sector	Nombre centres	Nombre persones ateses/1986	%
Vellesa	98	10.914	14,1
Infància-Adolescència	130	12.600	16,2
Disminuïts	87	3.745	4,8
Joventut	80	3.785	4,9
Famílies necessitades	99	20.147	26,0
Aturats (+ de 25 anys)	62	6.463	8,3
Famílies Monoparentals	57	3.492	4,5
Minories ètniques	56	5.113	6,6
Transeünts	60	4.612	5,9
Reclusos/ex-reclusos	40	1.105	1,4
Estrangers	39	1.342	1,7
D'altres	27	4.242	5,5
TOTAL		77.560	100,0

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 6. DISTRIBUCIÓ ATESOS (1986) EN ELS CENTRES ENQUESTATS.

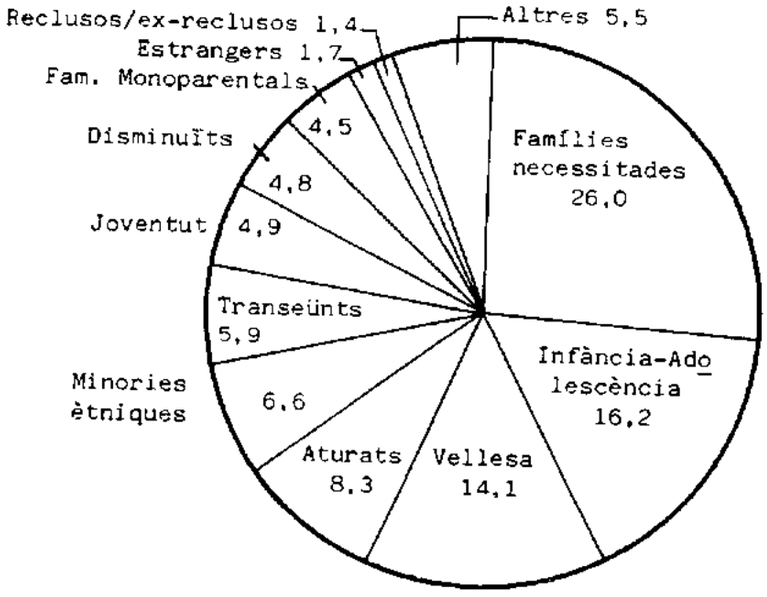

FONT: id.

En una bona part dels centres (132), vegi's Quadre núm. 7 i Gràfic núm. 7, l'atenció que s'ofereix i les polítiques sectorials que s'hi desevolupen són polivalents, és a dir els col.lectius atesos són diversos. En canvi, n'hi ha 59 que estan especialitzats en una política concreta, sobresortint els que es dediquen a la infància i adolescència (27). La resta de polítiques sectorials específiques compten amb pocs centres exclusius (5, transeünts; 4, vells, famílies necessitades i joves; 3, famílies monoparentals; 2, aturats i minories ètniques; 1, disminuïts).

QUADRE NOM. 7. GRAU D'ESPECIALITZACIÓ DELS CENTRES A POLÍTIQUES SECTORIALS CONCRETES.

Política Sectorial	Nombre centres	Percentatge
Atenció polivalent	132	69,0
Infància-adolescència	27	14,0
Transeünts	5	2,6
Vellesa	4	2,1
Famílies necessitades	4	2,1
Joves	4	2,1
Famílies monoparentals	3	1,6
Aturats	2	1,0
Minories ètniques	2	1,0
Disminuïts	1	0,5
Altres	7	3,7
TOTAL	191	100,0

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 7. GRAU D'ESPECIALITZACIÓ DELS CENTRES.

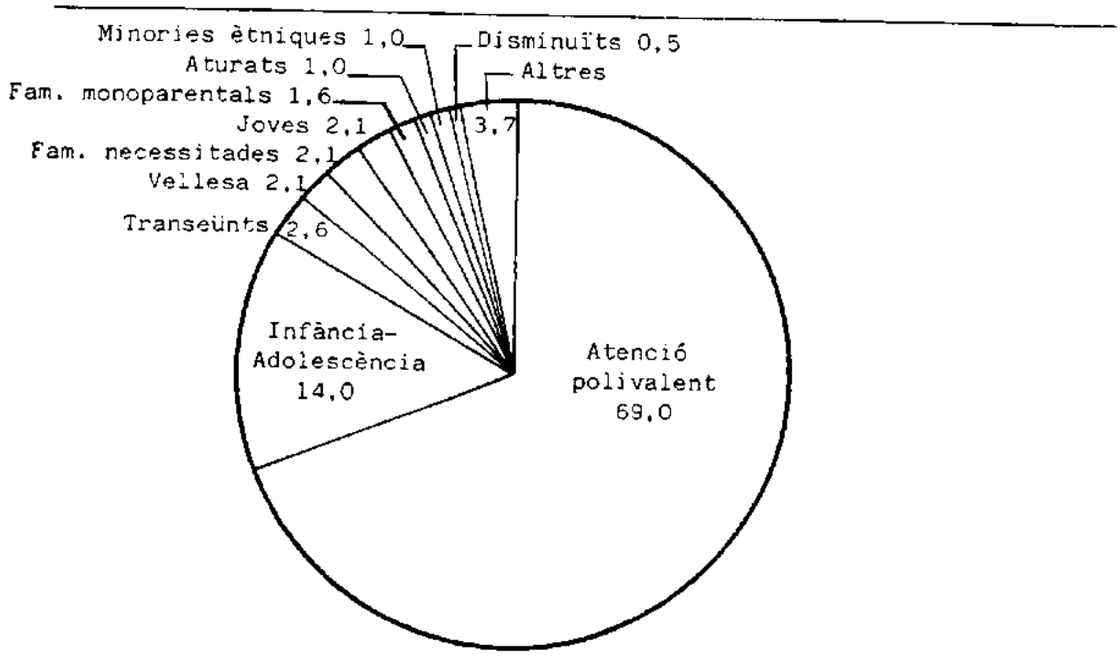

FONT: id.

2.4.1.1. Sector Vellesa.

A continuació s´examinen les problemàtiques que presenten els usuaris que arriben als serveis, distingint-los segons les polítiques sectorials en què s´inscriuen. Cal recordar que un mateix usuari pot presentar diversos problemes i és per això que les problemàtiques descobertes poden superar el nombre del total d´usuaris.

El Quadre núm. 8 i el Gràfic núm. 8 especifiquen les principals problemàtiques plantejades per les persones grans ateses en els 98 serveis on s´hi han presentat.

Com palesa el quadre esmentat, els problemes econòmics i de salut representen gairebé les tres quartes parts dels problemes soferts pels ancians que recorren als serveis dels centres. Els problemes d´habitatge i desnonaments, a què es fa referència explícita, també es poden interpretar com una conseqüència de la manca de recursos econòmics d´aquestes persones. En el 15,7% restant -altres-, s´inclouen generalment mancances i desavinences amb les respectives famílies, cosa que provoca unes situacions difícils en els vells, a afegir a la citada escassetat de mitjans econòmics. Dins d´aquest darrer percentatge també s´han de comptar els tràmits burocràtics i d´agilització per obtenir alguna pensió, sobretot el FAS de vellesa.

QUADRE NÚM. 8. PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES EN EL SECTOR DE VELLESA.

Problemàtica	Nombre de cada problemàtica	Percentatge
Problemes econòmics	5.064	45,7
Salut	3.040	27,5
Habitatge	1.150	10,4
Desnonaments	79	0,7
Altres	1.735	15,7
TOTAL	11.068	100,0

FONT: id.

GRÀFIC NÚM. 8. PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES: SECTOR VELLESA.

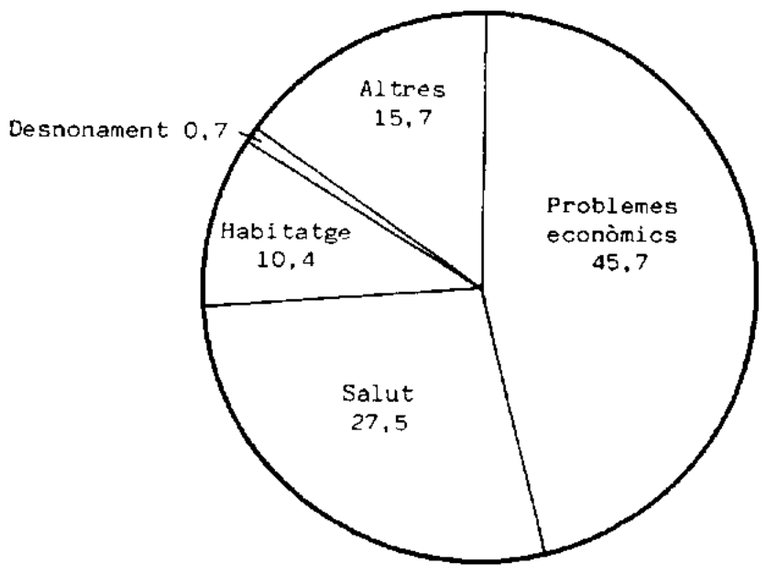

FONT: id.

2.4.1.2. Sector Infància-Adolescència.

Com s'ha dit abans, els centres que tenen cura dels infants i adolescents són els més nombrosos. En el Quadre núm. 9 i Gràfic núm. 9, es contemplen els problemes més freqüents que afecten els infants que, directament o per mitjà de llurs famílies, són acollits en els esmentats centres. Les problemàtiques que afecten aquests infants es troben molt barrejades i interrelacionades. La que abunda més és la de l'escassetat de la seva alimentació (3.661 casos); hi ha també 2.744 més que palesen una situació de desescolarització amb la conseqüent manca de formació i de preparació professional; s'afegeix en 2.230 casos més el fet que estiguin mal atesos o semiabandonats; tot plegat porta a una situació de risc en l'infant-adolescent, constatada en 2.527 ocasions, que el poden abocar a un ambient o situació de predelinqüència.

El 20% restant -"altres"- aplega problemes relacionats amb la manca de salut dels infants, que podria estar relacionat amb una alimentació insuficient, i amb situacions freqüents de desestructuracions familiars que motiven la manca d'atenció necessària per al desenvolupament dels menors.

QUADRE NOM. 9. PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES EN EL SECTOR D'INFÀNCIA-ADOLESCÈNCIA.

Problemàtica	Nombre de cada problemàtica	Percentatge
Alimentació	3.661	26,1
Desescolarització	2.744	19,5
Situació de risc	2.527	18,0
Mal atès	2.230	15,9
Altres	2.878	20,5
TOTAL	14.040	100,0

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 9. PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES: SECTOR INFÀNCIA-ADOLESCÈNCIA.

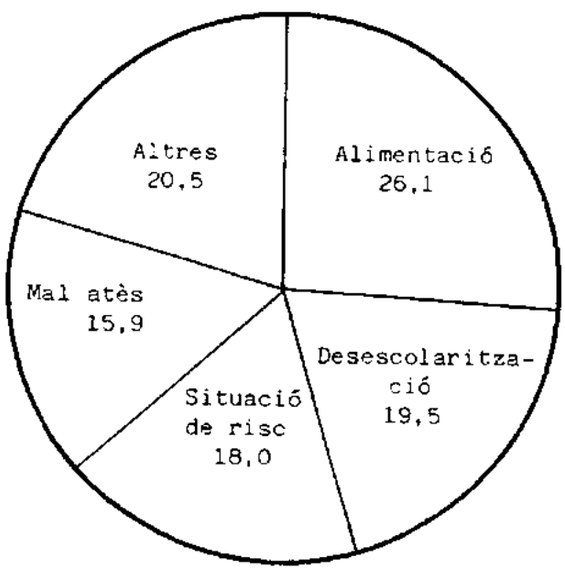

FONT: id.

2.4.1.3. Sector Disminuïts.

Aquest sector centra la seva problemàtica en dos aspectes bàsics: la manca de recursos econòmics (1.372 casos) i els problemes de salut (1.098). Entre ambdós, tal com indiquen el Quadre núm. 10 i el Gràfic núm. 10, apleguen al voltant del 70% de les problemàtiques presentades. En primer lloc, se situen -com gairebé tot al llarg de la present recerca- els problemes econòmics.

En el cas dels disminuïts, s´afegeixen, òbviament, els problemes derivats de la manca de salut o d´una salut insuficient per al seu desenvolupament progressiu. Prop d´un 10% es veuen afectats per la manca de suport familiar, la qual cosa en aquest col.lectiu és primordial. En 263 casos s´ha plantejat la necessitat de treballar, constatant la manca d´ocupació efectiva. Hi ha un petit nucli que planteja problemes d´habitatge i de deficiència de les seves condicions.

La resta de problemàtiques fan referència preferentment a les dificultats d´escolarització dels disminuïts la família dels quals no posseeixen un mínim de recursos per basquejar-se per oferir uns mitjans de formació i educació bàsics. També hi ha casos en què els serveis faciliten o agilitzen els tràmits burocràtics de possibles ingressos o pensions (FAS malaltia, LISMI, etc.).

QUADRE NOM. 10. PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES EN EL SECTOR DE DISMINUITS.

Problemàtica	Nombre de cada problemàtica	Percentatge
Problemes econòmics	1.372	38,3
Salut	1.098	30,6
Suport familiar	346	9,6
Laborals	263	7,3
Habitatge	92	2,6
Altres	415	11,6
TOTAL	3.586	100,0

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 10. PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES: SECTOR DISMINUITS.

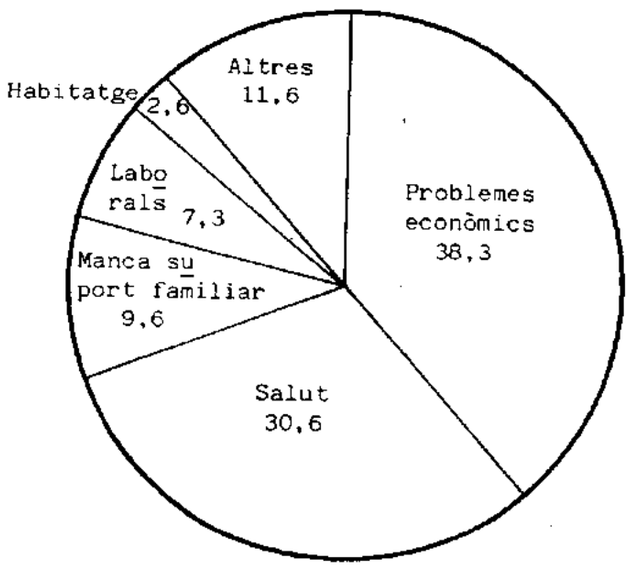

FONT: id.

2.4.1.4. Sector Joventut.

Les problemàtiques presentades per aquest sector superen molt el nombre de joves que han arribat als centres, vegi's Quadre núm. 11 i Gràfic núm. 11. Generalment presenten més d'una problemàtica. La més freqüent és la manca de formació, que representa el 27% del total, i que, sens dubte, va lligada amb la preoucpació manifestada per un grup important de joves que es troben en atur i en recerca d'ocupació -en molts casos la primera-. Un 5,5% de les problemàtiques provenen dels joves que només han pogut comptar amb una ocupació eventual, amb la incertesa que això comporta. Un altre 13% són problemes lligats amb la manca de recursos econòmics també lògicament lligats a la manca de treball i al fet de pertànyer a famílies amb escassos mitjans.

Finalment hi ha dos grups de problemes (amb un alt percentatge, prop del 25% del total) -la delinqüència i la drogodependència- que vénen a agravar les situacions viscudes pels joves que són atesos en els centres, i possiblement lligats amb els exposats anteriorment (atur i manca de formació). El 7% englobats com "altres" es refereixen preferentment a problemes derivats de situacions difícils dins el nucli familiar (desestructuració, manca d'atenció, escassetat de recursos econòmics, etc.).

QUADRE NOM. 11. PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES EN EL SECTOR DE JOVENTUT.

Problemàtica	Nombre de cada problemàtica	Percentatge
Formació	1.587	26,9
Atur	1.409	23,9
Problemes econòmics	761	12,9
Delinqüència	752	12,7
Drogodependència	656	11,1
Treball eventual	322	5,5
Altres	420	7,0
TOTAL	5.907	100,0

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 11. PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES: SECTOR JOVENTUT.

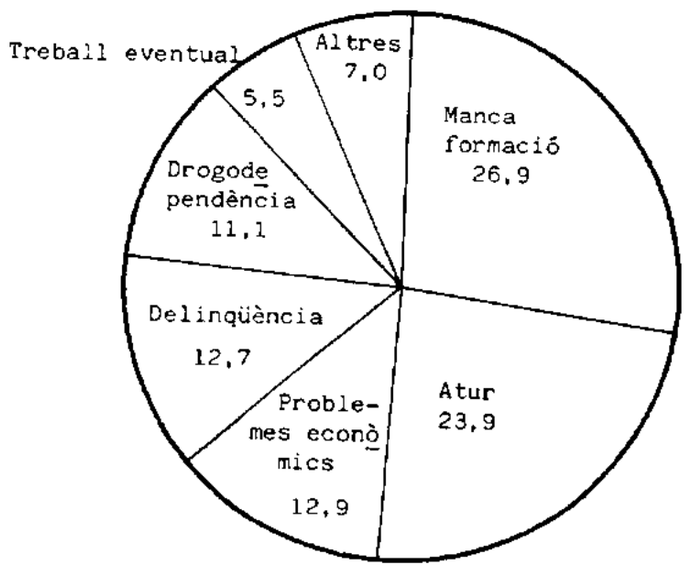

FONT: id.

2.4.1.5. Sector Famílies Necessitades.

És el grup que presenta un major nombre de problemàtiques (14.354). La distribució d'aquestes es pot veure en el Quadre núm. 12 i el Gràfic núm. 12.

Els problemes directament econòmics (40,6) i la manca d'ocupació (17,4) suposen ensems prop d'un 60% del total. Aquests són els bàsics i els que incideixen, ben segur, en la resta de problemàtiques, com deficiències en l'habitatge (10,5) o desnonaments (2,3). La problemàtica de la manca de salut i malalties també aconsegueix un alt percentatge (15,6).

Quan es parla de famílies necessitades, cal pensar que es fa referència al conjunt dels seus membres; és a dir, que tant poden estar implicats els adults, persones ancianes, menors, etc., tot i que normalment sigui un dels pares (la mare, generalment) el que plantegi les situacions de pobresa.

El 13,6 restant respon a diferents tipus de problemes familiars, de sestructuracions familiars i tràmits diversos burocràtics.

QUADRE NOM. 12. PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES EN EL SECTOR DE FAMÍLIES NECESSITADES.

Problemàtica	Nombre de cada problemàtica	Percentatge
Problemes econòmics	5.825	40,6
Atur	2.496	17,4
Salut	2.245	15,6
Habitatge	1.514	10,5
Desnonaments	324	2,3
Altres	1.950	13,6
TOTAL	14.354	100,0

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 12. PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES: SECTOR FAMÍLIES NECESSITADES.

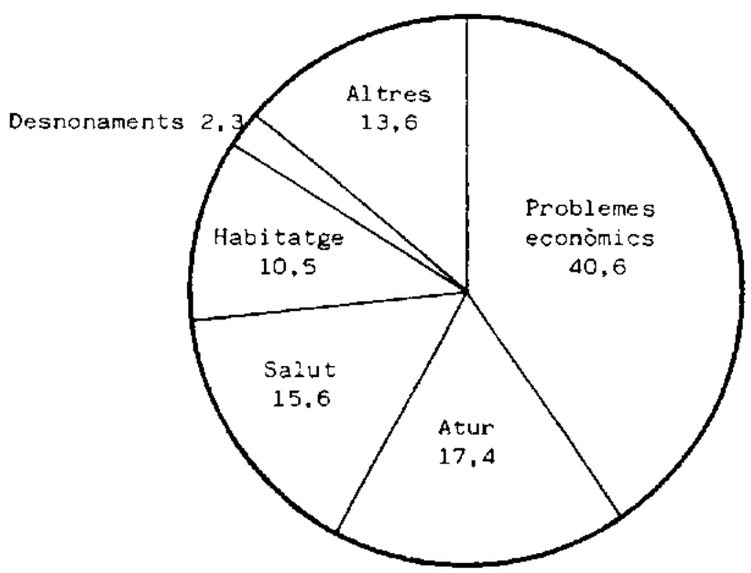

FONT: id.

2.4.1.6. Sector Aturats amb responsabilitats familiars.

Problemàtiques d'aturats, generalment majors de 25 anys i amb responsabilitats familiars, s'han rebut a 62 centres dels enquestats, i la seva distribució consta en el Quadre núm. 13 i Gràfic núm. 13.

El 40% dels problemes radiquen en l'absència de recursos econòmics, com a primer motiu. La manca de treball o la sol.licitud d'una ocupació és el segon grup de necessitats expressades per aquest col.lectiu. En 976 ocasions plantegen el trobar-se -o haver-se quedat- sense subsidi d'atur. Tot això es tradueix en un 5% que presenten mancances quant a l'habitatge o la imminència de desnonaments. Dificultats en el que fa a la salut es troba en un altre 5%, idèntic percentatge dels qui insinuen una manca de formació humana i professional per basquejar-se de cara a trobar un lloc de treball que els faci sortir de la seva situació d'aturat i de pobresa. En les situacions relacionades amb la salut es donen casos que es deriven vers l'alcoholisme.

QUADRE NOM. 13. PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES EN EL SECTOR D'ATURATS.

Problemàtica	Nombre de cada problemàtica	Percentatge
Problemes econòmics	2.180	39,9
Treball	1.262	23,1
Sense subsidi	976	17,9
Formació	293	5,4
Salut	284	5,2
Habitatge	197	3,6
Desnonaments	73	1,3
Altres	194	3,6
TOTAL	5.459	100,0

FONT: id.

GRAFIC NOM. 13. PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES: SECTOR ATURATS AMB RESPONSABILITATS FAMILIARS.

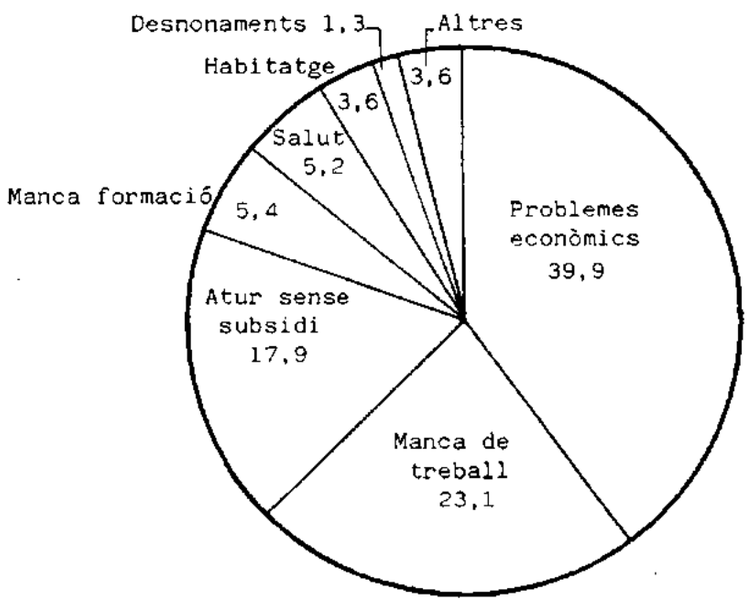

FONT: id.

2.4.1.7. Sector Famílies Monoparentals.

En aquest grup es dóna una doble vessant de problemes, atès que generalment aquestes famílies estan integrades per mares solteres i els seus fills. En primer lloc, els referents a les mares (situació econòmica, manca de treball, etc.); en segon lloc, referent als fills (necessitats d'ubicar-los, escoles bressol, etc.).

El Quadre núm. 14 i el Gràfic núm. 14 reflecteixen de forma concreta l'agrupament d'aquestes problemàtiques. La més freqüent és la manca de recursos econòmics que és explícita en un 36% dels casos. Important és tot el que fa referència a l'atur (20,4), a problemes laborals (3,6), manca de formació de cara a trobar alguna ocupació (4,9). Un altre aspecte plantejat és el referent a la manca de salut dels qui recorren als centres (6,8). Fruit de la manca de recursos econòmics, un cert percentatge presenta problemes d'habitatge (7,2) o, fins i tot, de desnonaments (0,6). La manca de recursos econòmics i el treball, o la necessitat de trobar una ocupació, introdueixen la urgència de trobar un lloc, escola bressol generalment, per portar els fills petits (4,2); altrament, aquests serien un obstacle insalvable per poder treballar les mares.

Hi ha, finalment, un 16,3 que presenta altres problemes, com els referents a la prostitució i als maltractaments que reben aquestes persones, motius que fan que arribin a aquests centres. També es presenten plantejant necessitat de roba o menjar per a elles o als seus fills. Hi ha casos així mateix que evidencien problemes de relació amb els propis fills.

QUADRE NOM. 14. PRINCIPALS PROBLEMATIQUES EN EL SECTOR DE LES FAMÍLIES MONPARENTALS.

Problemàtica	Nombre de cada problemàtica	Percentatge
Problemes econòmics	1.290	36,0
Atur	731	20,4
Habitatge	259	7,2
Salut	245	6,8
Formació	177	4,9
Escola Bressol	149	4,2
Laboral	128	3,6
Desnonaments	20	0,6
Altres	581	16,3
TOTAL	3.580	100,0

FONT: id.

GRAFIC NOM. 14. PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES: SECTOR FAMÍLIES MONOPARENTALS.

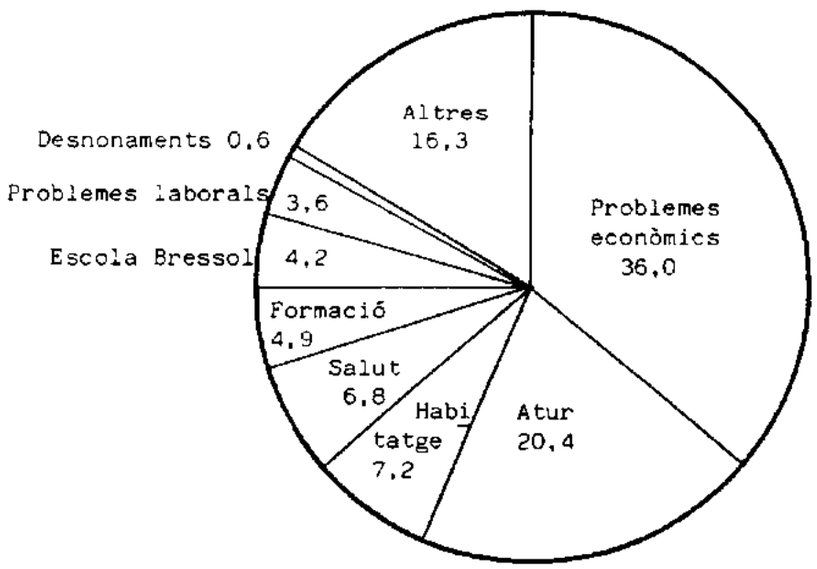

FONT: id.

2.4.1.8. Sector Minories ètniques.

Quan es parla, a l'enquesta, de minories ètniques, gairebé sempre es refereix a la població gitana, atès que els nord-africans, la població de raça negra o els procedents del sud-est asiàtic, que viuen i treballen a Catalunya s'engloben dins el col.lectiu dels estrangers.

Com ha quedat apuntat, hi ha 56 centres que han rebut demandes provinents de 5.113 gitanos que han plantejat prop de 5.800 problemàtiques. El Quadre núm. 15 i el Gràfic núm. 15 les recullen.

Sobresurt com a problemàtica més freqüent la manca de formació (17,3%), entenent com a tal la que permet accedir a uns llocs de treball i que generalment s'aprèn d'una forma reglada a l'ensenyament bàsic i a la formació professional. Es la població gitana la que constata majors dificultats per accedir-hi a aquest ensenyament reglat, ja des de petits. Aquesta manca de preparació professional és un greu obstacle per obtenir una ocupació laboral. El problema laboral (economia submergida, subocupació, treballs esporàdics) i la situació d'atur representen, doncs, el 17,2 i l'11,5, respectivament, del conjunt de problemes exposats per aquest col.lectiu.

En un altre 17,2% es refereixen a problemes de manca d'habitatge, i en un 0,4% a imminents desnonaments.

Els problemes econòmics són plantejats com a bàsics en el 15% dels casos, i els problemes de salut en el 12,7%. El 8,9 restant arriben als centres per tràmits burocràtics, problemes d'escolarització dels fills, obtenció de cartilles mèdico-sanitàries, etc.

QUADRE NOM. 15. PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES EN EL SECTOR DE LES MINORIES ÈTNIQUES.

Problemàtica	Nombre de cada problemàtica	Percentatge
Formació	1.003	17,3
Laboral	997	17,2
Habitatge	993	17,2
Problemes econòmics	860	14,8
Salut	737	12,7
Atur	669	11,5
Desnonaments	21	0,4
Altres	518	8,9
TOTAL	5.798	100,0

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 15. PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES: SECTOR MINORIES ÈTNIQUES.

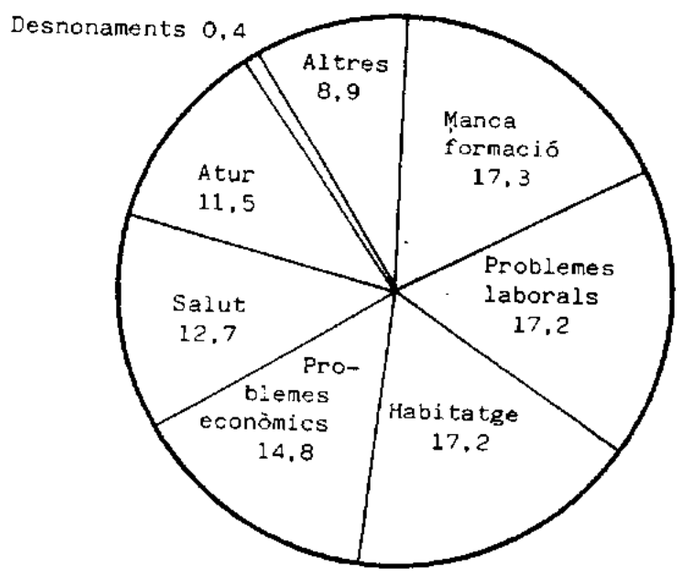

FONT: id.

2.4.1.9. Sector Transeünts.

En parlar de transeünts, es pot suposar que es dóna en alguns casos certes repeticions d'usuaris que es traslladen i fan cap, en el seu itinerari, a diferents centres o serveis del territori de Catalunya.

Les problemàtiques, però, que presenten tots ells són semblants o coincidents, i responen al seu estil, un tant nòmada, de viure. En el Quadre núm. 16 i Gràfic núm. 16 s'hi especifiquen.

L'alimentació amb un 45% és la problemàtica més sovint soferta per aquest col.lectiu de persones, moltes vegades, sense una localització fixa. Com a conseqüència del seu nomadisme, el problema d'allotjament és també generalment presentat per ells en els centres que interpreten que els poden ajudar. Ho han fet d'una manera explícita en el 18,2% dels casos. Aquestes necessitats van lligades a la manca de recursos que també pateixen i que, generalment, és la causa més propera del seu anar d'un cantó a l'altre. Així ho han plantejat un 15% dels transeünts. En alguns casos presenten problemes de salut d'una manera directa (1,5), tot i que cal suposar que la majoria d'ells hi entrarien de ple en mancances d'aquest tipus, i que es pot deduir de la sol.licitud d'una alimentació bàsica i un allotjament provisional.

En el 20,4 restant es poden incloure tots els tràmits burocràtics que es fan en els centres per ajudar aquest col.lectiu, així com la sol·licitud de bitllets de tren o autobús per continuar la seva ruta o per arribar a algun punt de la geografia catalana o de l'estat espanyol, on diuen tenir família on acollir-s'hi d'una manera més permanent.

QUADRE NOM. 16. PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES EN EL SECTOR DE TRANSEUNTS.

Problemàtica	Nombre de cada problemàtica	Percentatge
Alimentació	3.184	45,0
Allotjament	1.285	18,2
Problemes econòmics	1.053	14,9
Salut	105	1,5
Altres	1.446	20,4
TOTAL	7.073	100,0

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 16. PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES: SECTOR TRANSEUNTS.

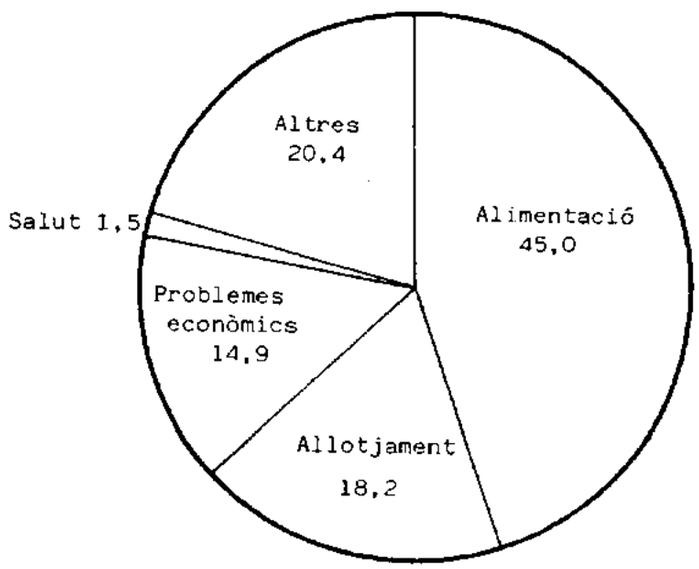

FONT: id.

2.4.1.10. Sector Reclusos i Ex-reclusos.

És un col.lectiu més minoritari que la resta i arriben als centres plantejant uns problemes propis d'una situació derivada de la seva recent posta en llibertat. En el Quadre núm. 17 i el Gràfic núm. 17 hi consten.

Els problemes econòmics (25,8) i els relacionats amb la manca de treball (7,3) o la subocupació, economia submergida, treballs esporàdics, etc. (23) constitueixen el gruix de les necessitats presentades per aquest col.lectiu (un 56% tot plegat). Derivada d'aquestes mancances és la problemàtica de l'habitatge (9,8). En un 12,6 també presenten problemes de salut. El 21,5 restant es refereix, sobretot, a tràmits burocràtics i administratius que se'ls hi exigeix per "posar en ordre" la seva situació personal dins la societat, o bé plantegen dificultats de reinserció o acollida en el medi on viuen.

QUADRE NOM. 17. PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES EN EL SECTOR DE RECLUSOS I EX-RECLUSOS.

Problemàtica	Nombre de cada problemàtica	Percentatge
Problemes econòmics	318	25,8
Laboral	284	23,0
Salut	155	12,6
Habitatge	121	9,8
Atur	90	7,3
Altres	265	21,5
TOTAL	1.233	100,0

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 17. PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES: SECTOR RECLUSOS/EX-RECLUSOS.

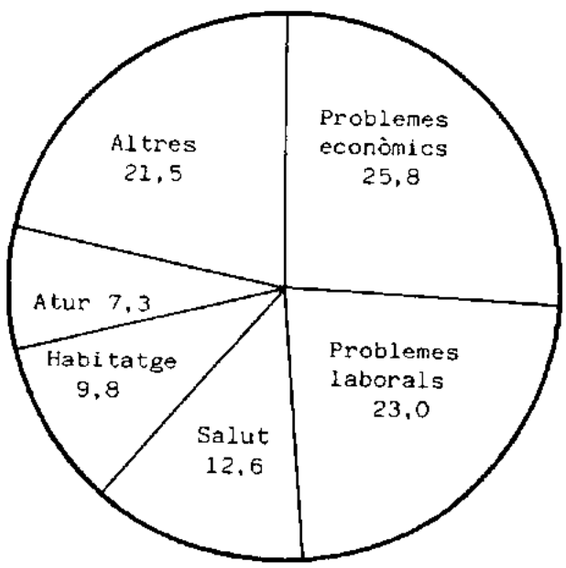

FONT: id.

2.4.1.11. Sector Estrangers.

Com s'ha indicat en l'apartat referent a les minories ètniques, aquí s'inclou els estrangers procedents preferentment de Nord-Africa, Africa negra, Sud-Est asiàtic i Sud-Amèrica. Són els col.lectius que més hi acu deixen als centres entrevistats.

El Quadre núm. 18 i el Gràfic núm. 18, recullen les problemàtiques presentades per aquests diferents grups en els centres.

Les problemàtiques dels estrangers que recorren als centres se centren molt en els problemes econòmics, derivats generalment de la manca de treball i de la dificultat d'aconseguir una ocupació estable. També la manca de formació es presenta com un obstacle per la inserció dins la societat catalana; també, en aquest sentit, és preocupant la manca o escassetat de mitjans per a la formació dels seus fills. Hi ha problemes de salut, i un bon nombre de tràmits administratius i burocràtics per normalitzar o adaptar la seva situació.

QUADRE NOM. 18. PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES EN EL SECTOR D'ESTRANGERS.

Problemàtica	Nombre de cada problemàtica	Percentatge
Problemes econòmics	197	22,1
Laborals	147	16,5
Salut	91	10,2
Tràmits administratius	70	7,8
Formació	27	3,0
Altres	361	40,4
TOTAL	893	100.0

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 18. PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES: SECTOR ESTRANGERS.

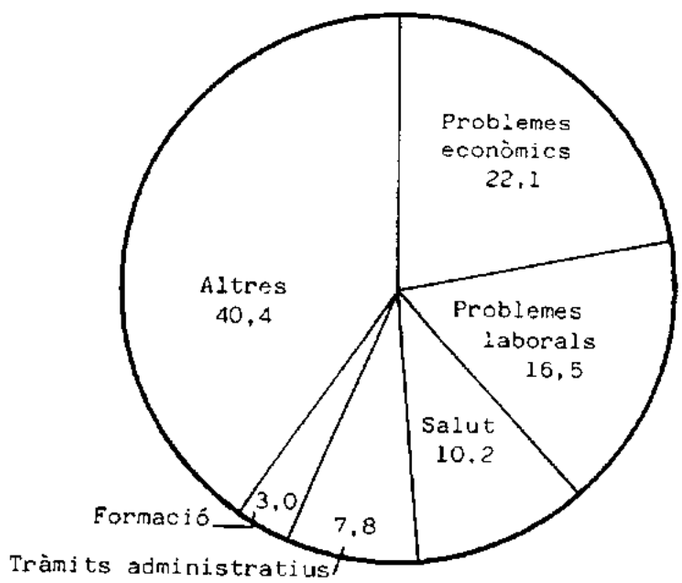

FONT: id.

2.4.2. Polítiques sectorials segons caràcter jurídic del centre.

Si hom fa l'anàlisi de les polítiques sectorials que es desenvolupen en els diversos centres enquestats, introduint la variable del caràcter jurídic del centre, es comprova que en conjunt hi ha un 61,9 d'usuaris que són atesos en centres públics, mentre que la resta (38,1) ho fan en els privats (vegi's Quadre núm. 19 i Gràfics núm. 19 al núm. 30).

Sectorialment, només en tres d'ells (famílies monoparentals, reclusos/ex-reclusos i estrangers) el nombre d'atesos en centres privats supera el que ho ha estat en els públics. En el sector de reclusos, concretament, la iniciativa privada acull les tres quartes parts dels usuaris. En els altres dos, el percentatge de famílies monoparentals arriba al 52% i en el sector d'estrangers al 56,8.

La iniciativa pública supera el 50% en la resta de sectors (8). El percentatge més alt es comprova en el sector de disminuïts (88,1), seguit del de joves (76,7), infància-adolescència (73), famílies necessitades (72,4) i minories ètniques (71,4). Per sota del 70%, se situen la resta de sectors: vellesa (69,3), aturats amb responsabilitats familiars (68,4) i transeünts (58,1).

Dins dels centres públics, sobresurt el pes que tenen els ajuntaments amb uns percentatges molt alts d'acollida d'usuaris dels diversos sectors, que en qualsevol cas supera el 80% dels beneficiaris acollits en els centres catalogats com d'iniciativa pública.

Quant als centres privats, el percentatge més alt d'usuaris correspon als centres depenents de Caritas en sis sectors: vells, infància-adolescència, famílies necessitades, aturats amb responsabilitats familiars, minories ètniques i transeünts. En el sector de disminuïts, a les Caixes d'Estalvi; en el de joventut, a centres depenent d'ordes religiosos; un centre constituït com a Patronat sobresurt en el sector de reclusos, així com tres associacions en el sector d'estrangers.

Quant al nombre de centres que acullen usuaris, generalment coincideix amb el nombre d'usuaris atesos. Tot amb tot, però, hi ha excepcions que indiquen un nombre alt de centres, tot i que el nombre d'usuaris no sigui el més elevat. Això es pot comprovar, per exemple, en els set centres de la Diputació de Barcelona dedicats a infància-adolescència, i, quant als privats, els nombrosos centres d'església en els sectors de vells (10), infància-adolescència (14), famílies necessitades (9) i famílies monoparentals (7).

QUADRE NOM. 19. POLITIQUES SECTORIALS SEGONS CARACTER JURIDIC DEL CENTRE.

NATURALESA JURIDICA		VELLESA		INFÀNCIA-ADOLESCÈNCIA		DISMINUITS		JOVENTUT		FAMÍLIES NECESSITADES		ATURATS		FAMÍLIES NO MONOPARENTALS		MINORIES ETNIQUES		TRANSEUNTS		RECLUSOS EX-RECLUSOS		ESTRANGERS		ALTRES		T O T A L	
		Nombre atesos	Nombre centres	Nombre atesos	Nombre centres	Nombre atesos	Nombre centres	Nombre atesos	Nombre centres	Nombre atesos	Nombre centres	Nombre atesos	Nombre centres	Nombre atesos	Nombre centres	Nombre atesos	Nombre centres	Nombre atesos	Nombre centres	Nombre atesos	Nombre centres	Nombre atesos	Nombre centres	Nombre atesos	Nombre centres	Nombre atesos	Nombre centres
PÚBLIC	GENERALITAT	-	-	20	1	-	-	-	-	80	1	-	-	-	-	1	1	380	2	-	-	-	-	-	-	481	5
	DIPUTACIÓ	90	2	277	7	150	2	57	2	-	-	-	-	144	1	47	2	21	2	1	1	37	1	78	2	902	22
	MANCOMUNITAT	64	2	25	2	38	2	11	2	77	2	3	1	7	1	-	-	74	1	2	1	-	-	-	-	301	14
	MUNICIPI	7.390	71	8.645	83	3.113	71	2.827	59	14.423	71	4.416	46	1.528	36	3.601	40	2.206	40	293	27	231	24	457	12	49.130	580
	TOTAL PÚBLIC	7.544	75	8.967	93	3.301	75	2.895	63	14.580	74	4.419	47	1.679	38	3.649	43	2.681	45	296	29	268	25	535	14	50.814	621
	%	69,3	81,5	73,0	73,8	88,1	86,2	76,7	79,7	72,4	74,7	68,4	75,8	48,1	66,7	71,4	76,8	58,1	75,0	26,8	72,5	43,21	64,1	12,6	51,9	61,9	74,9
PRIVAT	CARITAS	2.005	5	1.133	10	84	7	101	5	3.191	12	1.230	7	105	7	689	5	771	5	45	5	57	6	3	2	9.414	76
	ESGLESIA	944	10	827	14	10	1	330	5	920	9	100	2	726	7	679	5	726	5	201	3	39	3	2.311	7	7.813	71
	CAIXA ESTALVIS	94	1	500	1	200	1	46	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	840	4
	ASSOCIACIO	303	1	680	5	147	2	185	2	412	2	487	3	358	2	35	1	407	4	11	1	5.814	3	1.393	4	10.232	30
	PATRONAT	-	-	160	2	3	1	156	2	116	1	-	-	70	1	11	1	27	1	544	1	4	1	-	-	1.091	11
	COOPERATIVA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	157	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	157	2
	FUNDACIO	-	-	15	1	-	-	60	1	928	1	70	1	554	2	50	1	-	-	8	1	20	1	-	-	1.705	9
	TOTAL PRIVAT	3.346	17	3.315	33	444	12	878	18	5.567	25	2.044	15	1.813	19	1.464	13	1.931	15	809	11	5.934	14	3.707	13	31.252	20
	%	30,7	18,5	27,0	26,2	11,9	13,8	23,3	20,3	27,6	25,3	31,6	24,2	51,9	33,3	28,6	23,2	41,9	25,0	73,2	27,5	56,79	35,9	87,4	48,1	38,1	25,1
T O T A L		10.890	92	12.282	126	3.745	87	3.773	79	20.147	99	6.463	62	3.492	57	5.113	56	4.612	60	1.105	40	6.202	39	4.242	27	82.066	824
	%	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

FONT: Id.

GRÀFIC NOM. 19. POLITICA SECTORIAL SOBRE VELLESA, SEGONS EL CARÀCTER JURÍDIC DELS CENTRES.

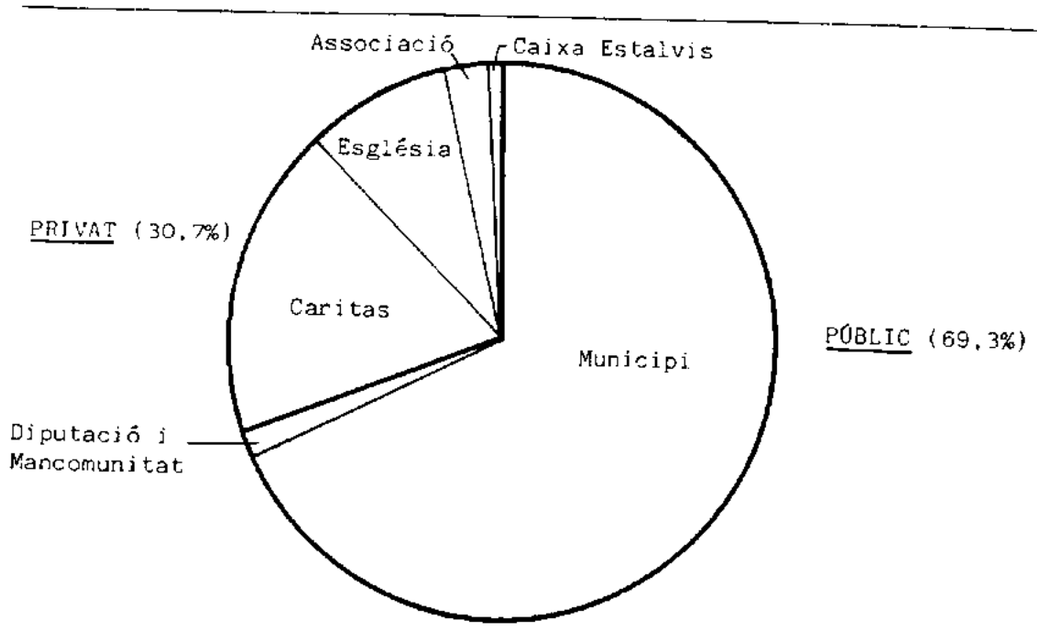

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 20. POLITICA SECTORIAL SOBRE INFANCIA-ADOLESCÈNCIA, SEGONS EL CARÀCTER JURÍDIC DELS CENTRES.

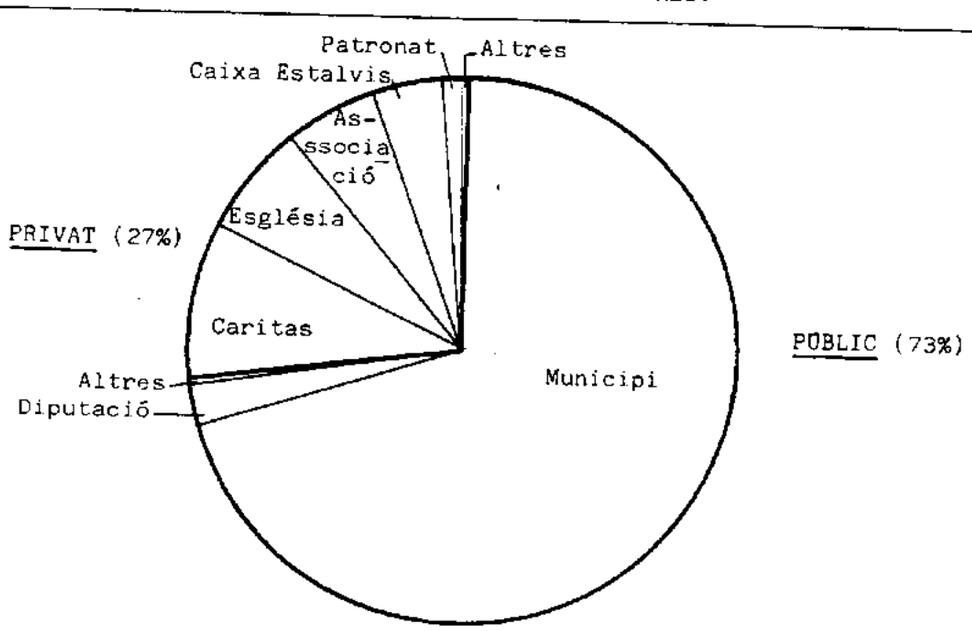

FONT: id.

GRAFIC NOM. 21. POLITICA SECTORIAL SOBRE DISMINUÏTS, SEGONS CARACTER JURÍDIC DELS CENTRES.

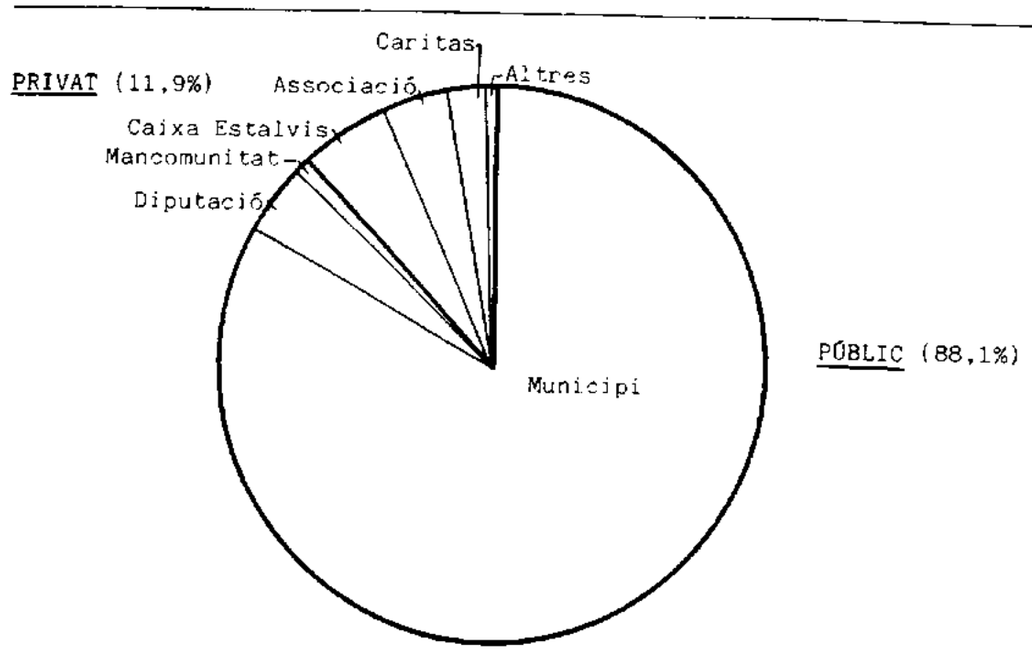

FONT: id.

GRAFIC NOM. 22. POLITICA SECTORIAL SOBRE JOVENTUT, SEGONS CARACTER JURÍDIC DELS CENTRES.

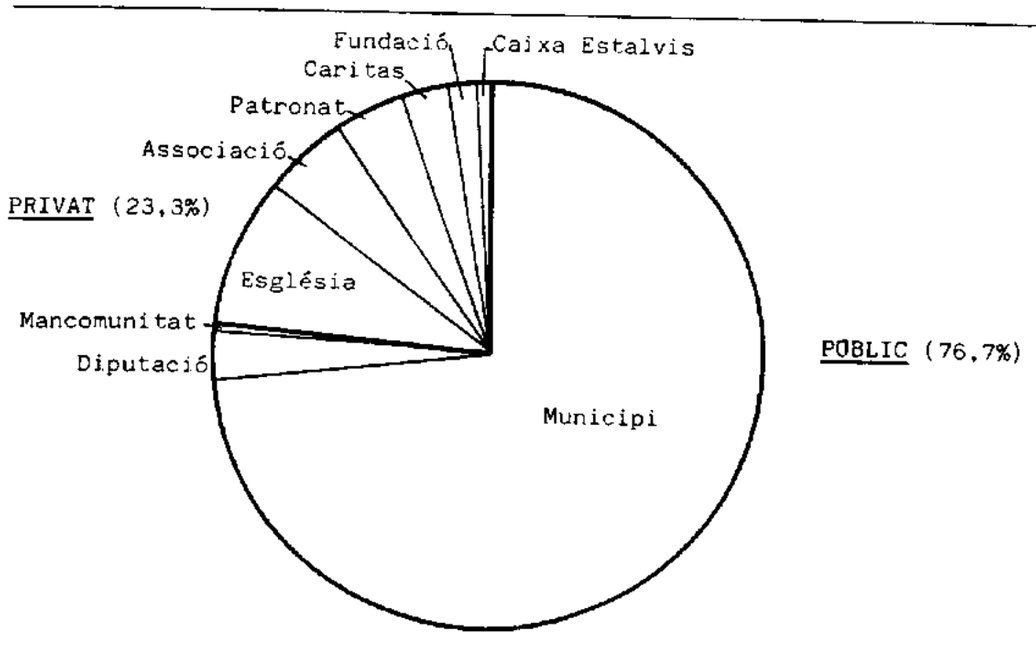

FONT: id.

GRAFIC NOM. 23. POLÍTICA SECTORIAL SOBRE FAMILIES NECESSITADES, SEGONS CARÀCTER JURÍDIC DELS CENTRES.

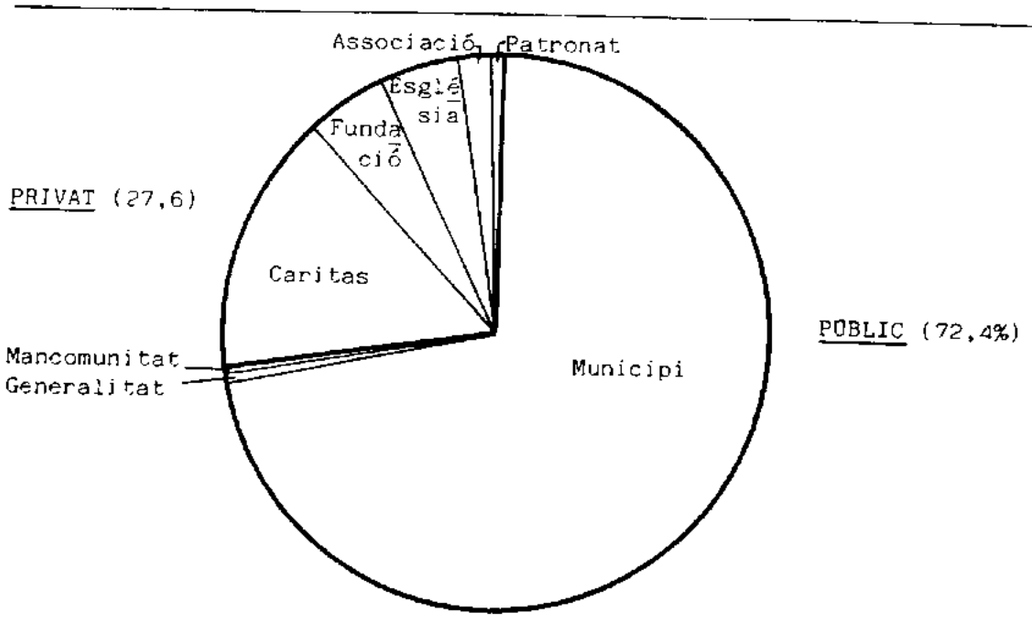

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 24. POLÍTICA SECTORIAL SOBRE ATURATS AMB RESPONSABILITATS FAMILIARS, SEGONS CARÀCTER JURÍDIC DELS CENTRES.

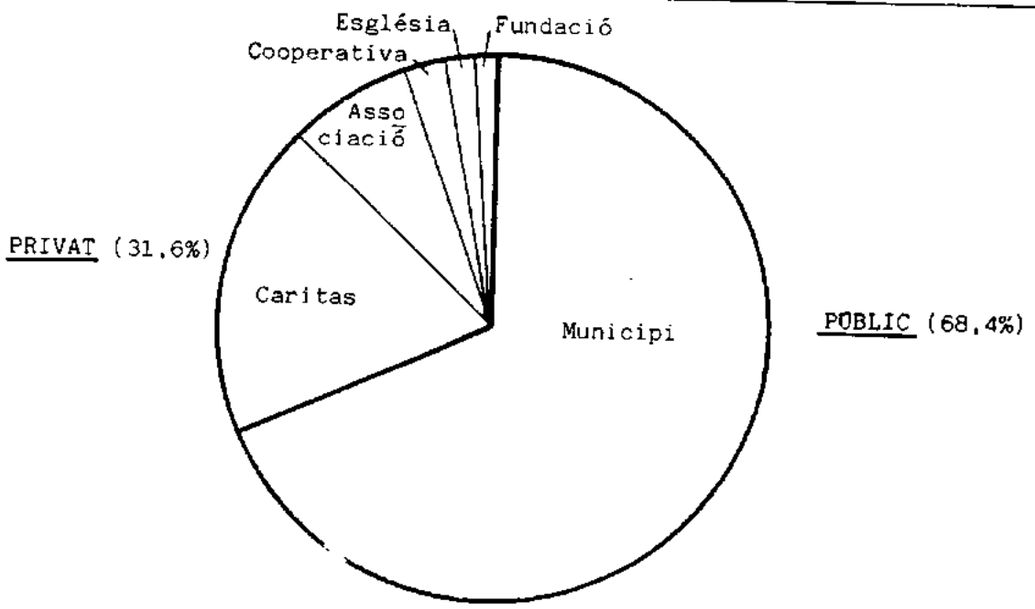

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 25. POLÍTICA SECTORIAL SOBRE FAMÍLIES MONOPARENTALS, SEGONS CARÀCTER JURÍDIC DELS CENTRES.

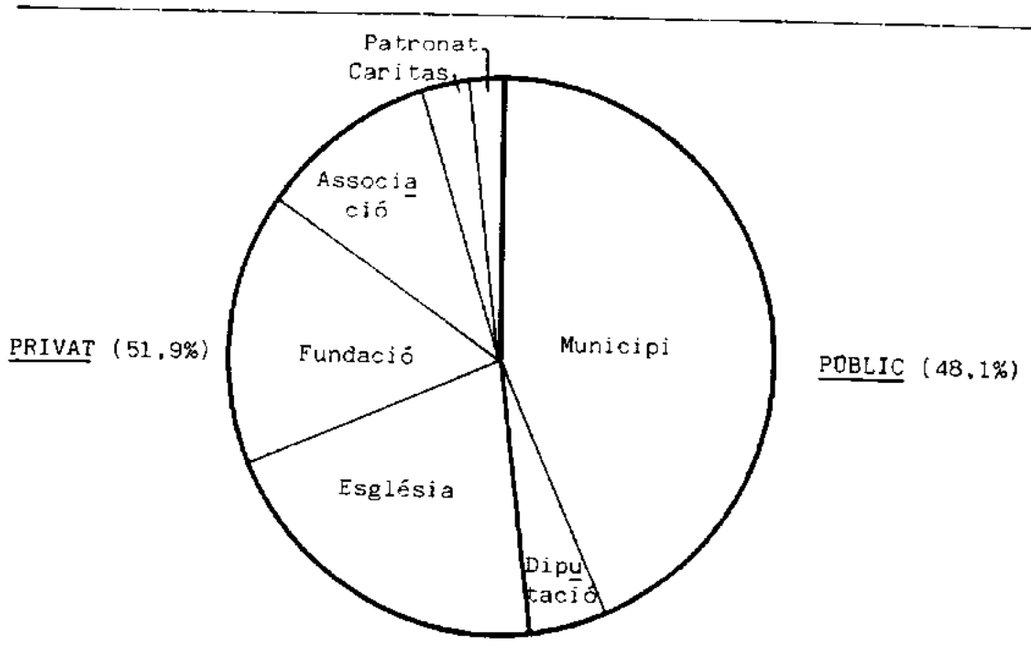

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 26. POLÍTICA SECTORIAL SOBRE MINORIES ÈTNIQUES, SEGONS CARÀCTER JURÍDIC DELS CENTRES.

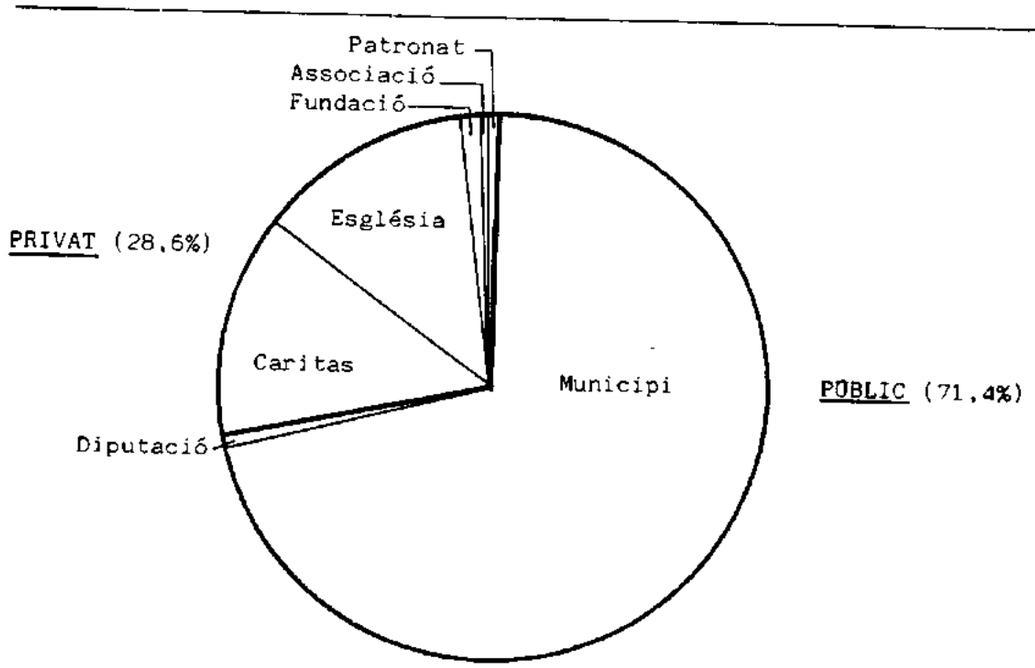

FONT: id.

GRAFIC NÚM. 27. POLÍTICA SECTORIAL SOBRE TRANSEÚNTS, SEGONS CARÀCTER JURÍDIC DELS CENTRES.

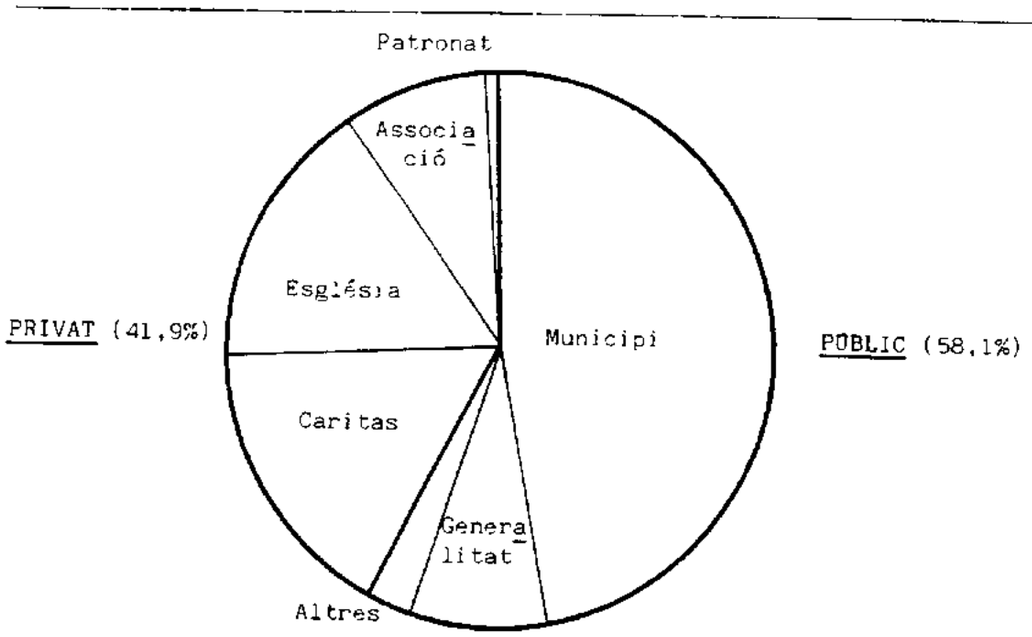

FONT: id.

GRAFIC NÚM. 28. POLÍTICA SECTORIAL SOBRE RECLUSOS I EX-RECLUSOS, SEGONS CARÀCTER JURÍDIC DELS CENTRES.

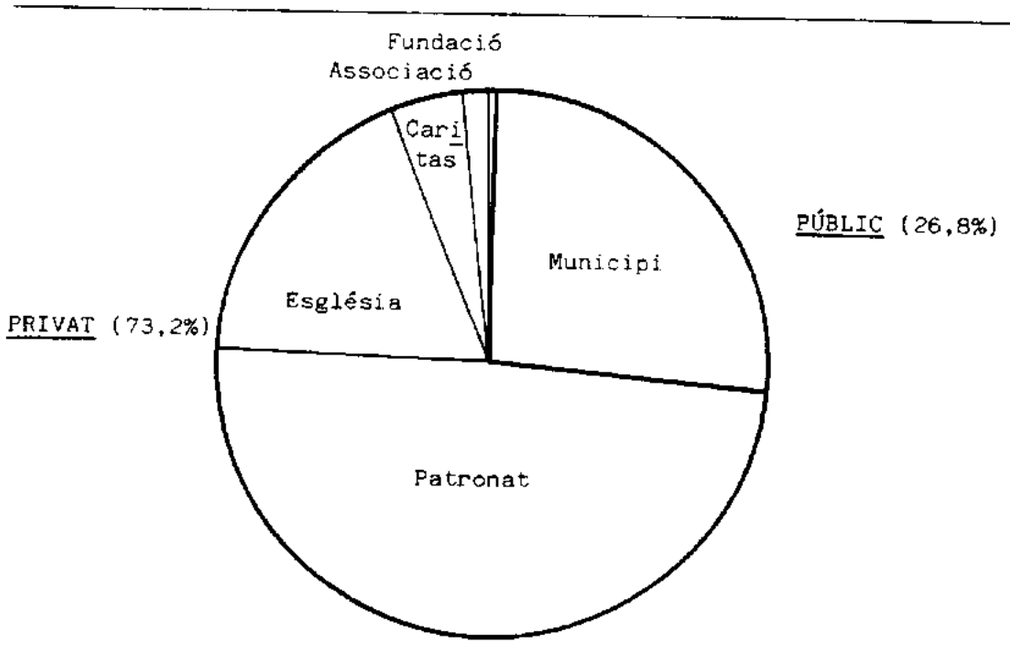

FONT: id.

GRAFIC NOM. 29. POLITICA SECTORIAL SOBRE ESTRANGERS, SEGONS CARÀCTER JURIDIC DELS CENTRES.

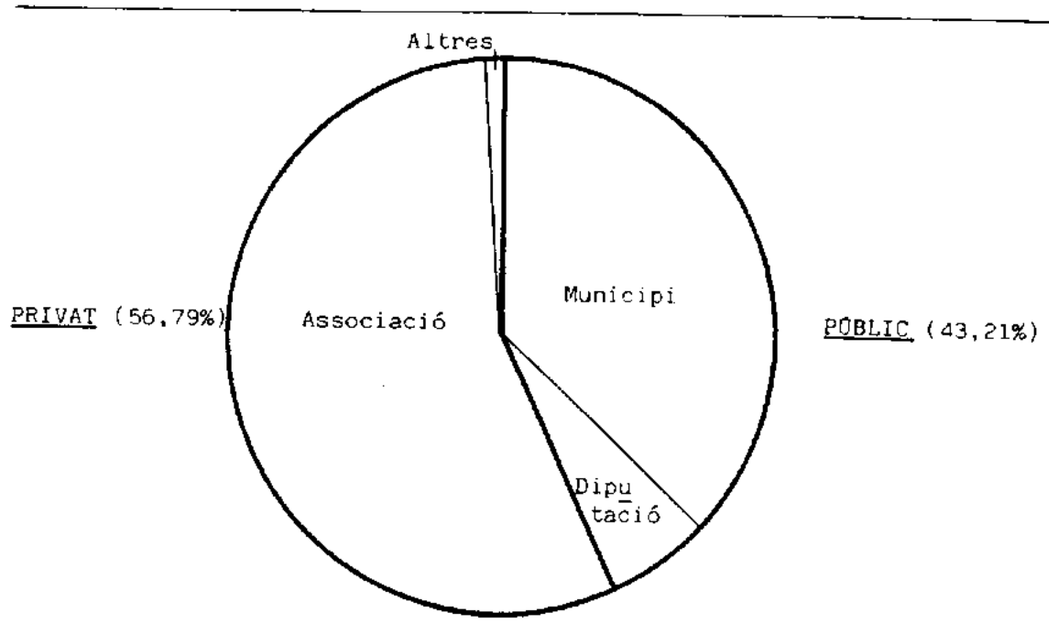

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 30. POLITICA SECTORIAL SEGONS CARÀCTER JURIDIC DELS CENTRES.

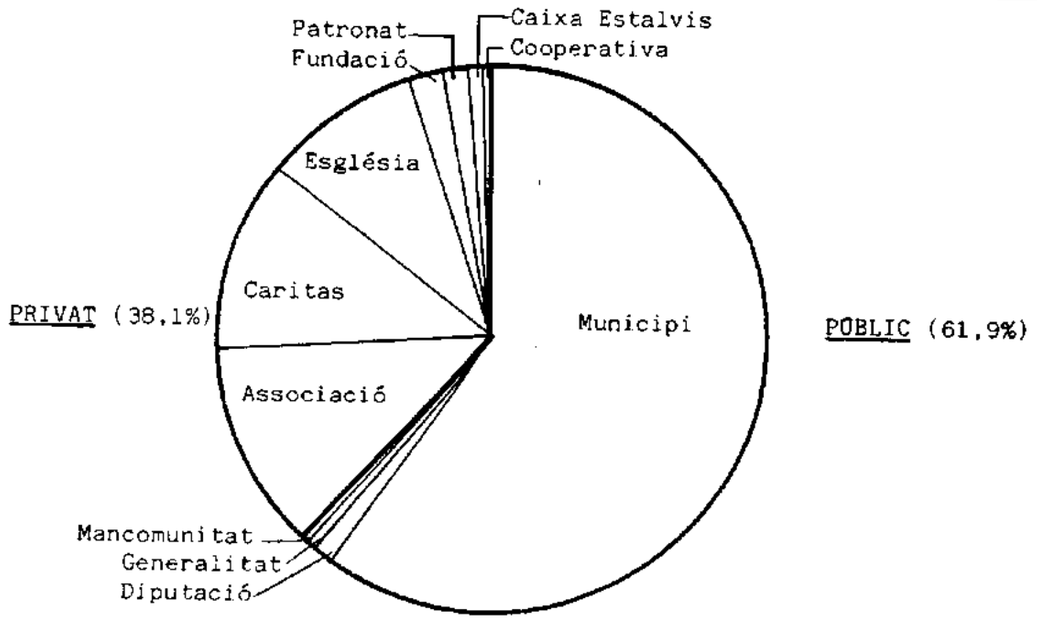

FONT: id.

2.5. Principals criteris que es prioritzen en els centres per actuar.

Als centres se'ls hi pregunta sobre els criteris que utilitzen preferentment per actuar. No hi ha un límit de respostes en cada cas. El Quadre núm. 20 i el Gràfic núm. 31 especifiquen aquests criteris per ordre d'importància i de quantitat de vegades que els centres empren cadascun.

Es tenen en compte, en primer lloc, els problemes familiars (21%), juntament amb els econòmics (20%). Ambdós són els més anomenats i, juntament amb les situacions de risc representen el 60% dels criteris que es fan servir per determinar la necessitat d'actuar en els diferents casos. Ja en un percentatge inferior, hom troba el criteri de la salut (15%) i la situació laboral (10%). En darrer lloc se situen les condicions d'habitatge dels usuaris (6%) que recorren al centre i llur nivell de formació (4%).

No cal dir que es difícil d'establir una distinció rígida entre les diferents situacions dels usuaris i els criteris que s'apliquen per actuar sobre les esmentades situacions. Sovint estan fortament correlacionades i unes situacions condueixen a altres (la situació econòmica, per exemple, és ben segur que incideix sobre altres aspectes com ara problemàtica familiar, situació de risc, condicions d'habitatge, etc.).

QUADRE NOM. 20. CRITERIS QUE PRIORITZEN ELS CENTRES EN LLUR ACTUACIÓ.

Criteris	Quantitat de centres que els utilitzen	% sobre el total de criteris
Problemes familiars	85	21
Problemes econòmics	81	20
Situació de risc	76	19
Salut	61	15
Situació laboral	42	10
Condicions habitatge	26	6
Nivell de formació	16	4
D´altres	19	5
TOTAL	406	100

FONT: id.

GRAFIC NOM. 31. DISTRIBUCIÓ DELS CRITERIS PRIORITZATS EN ELS CENTRES.

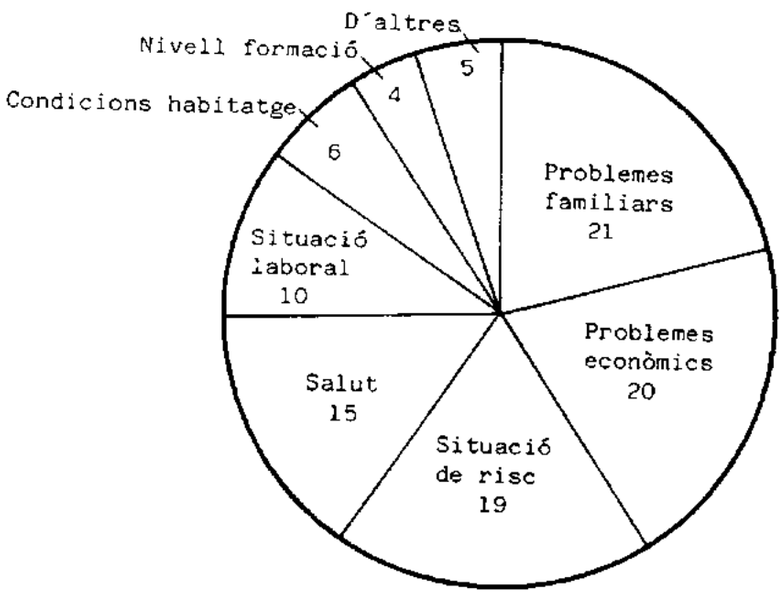

FONT: id.

2.6. Dades sòcio-econòmiques sobre la situació dels usuaris dels centres.

Les dades sòcio-econòmiques que es desprenen de les enquestes es refereixen a l'edat i sexe dels usuaris dels serveis, d'una banda, i als ingressos que reben les persones que hi accedeixen.

2.6.1. Menors, vells i dones, els casos més freqüents.

En el Quadre núm. 21 i Gràfic núm. 32 consta l'edat i sexe dels beneficiaris dels serveis. Sobresurt l'atenció dels centres envers els menors (27,9) si es compara amb la resta dels grups d'edat. Del total de centres, en efecte, 130 acullen problemàtiques d'aquest sector. Sembla que els infants i adolescents són els més directament afectats per les situacions de pobresa i sobre els quals repercuteixen les mancances o dèficits familiars en tots els sentits. Si hom afegeix el grup corresponent als joves (16,4), els usuaris menors de 25 anys representen prop de la meitat.

També és important el percentatge de persones grans que s'acullen als serveis dels diferents centres (18,6).

El percentatge de dones supera en dos punts el dels homes en el còmput global; i s'eixampla en el referent a la tercera edat (3.500 dones per 1.982 homes). La resta de grups d'edat estan més equilibrats.

QUADRE NOM. 21. EDAT I SEXE DELS USUARIS DELS SERVEIS.

Edat	Nombre		Total	Percentatge
	Homes	Dones		
Menys de 16 anys	4.250	3.957	8.207	27,9
De 17 a 25 anys	2.697	2.110	4.807	16,4
De 26 a 49 anys	3.371	3.419	6.790	23,1
De 50 a 64 anys	2.057	2.032	4.089	13,9
De 65 a 74 anys	1.352	2.229	3.581	12,2
De 75 a 84 anys	567	1.058	1.625	5,5
Més de 85 anys	63	213	276	0,9
TOTAL	14.357 (48,9)	15.018 (51,1)	29.375	100,0

FONT: id.

GRAFIC NOM. 32. DISTRIBUCIÓ DELS USUARIS SEGONS EDATS I SEXE.

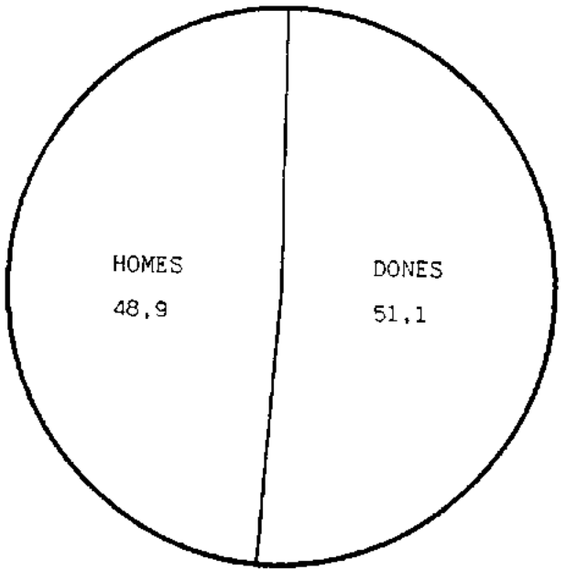

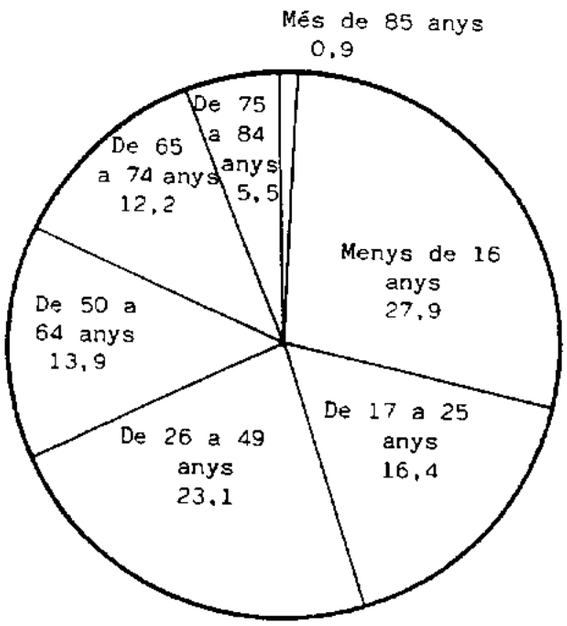

FONT: id.

2.6.2. Usuaris amb uns ingressos mínims.

En el Quadre núm. 22 i el Gràfic núm. 33 es recullen les dades referents als ingressos que percebeixen els usuaris dels centres, al marge dels que poden rebre per l'ajut que se'ls hi proporcioni.

La majoria dels usuaris dels 57 centres que han contestat a aquesta pregunta es troben per sota -o molt per sota- del salari mínim interprofessional. Tan sols un 6,9 el superen. Una tercera part afirma no tenir cap ingrés, i gairebé un altre 20% no arriba al nivell de les pensions assistencials. Un 40% rep aquest tipus de pensions o alguna altra de la Seguretat Social, però sempre sense arribar ni tan sols al Salari Mínim Interprofessional.

Tot això en el ben entès que no es tracta d'ingressos individuals sinó d'ingressos que afecten tota una família integrada per diferents membres, atès que els sol.licitants d'ajuda són o bé el cap de família o la seva dona.

QUADRE NOM. 22. NIVELL D'INGRESSOS DELS USUARIS DELS CENTRES.

Ingressos	Nombre usuaris	% sobre el total
Cap	3.368	33,4
Menys de 14.000 ptes.	1.858	18,4
De 14.001 a 30.000 ptes.	2.085	20,7
De 30.001 a 42.000 ptes.	2.079	20,6
Més de 42.001 ptes.	693	6,9
TOTAL	10.083	100,0

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 33. DISTRIBUCIÓ DELS NIVELLS D'INGRESSOS DELS USUARIS.

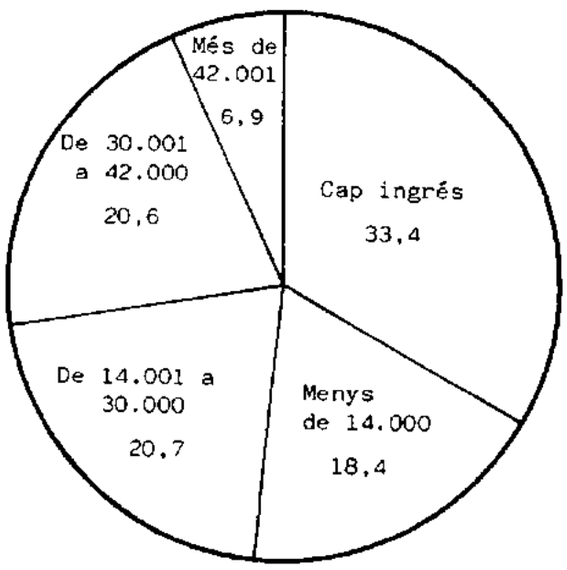

FONT: id.

2.7. Modalitats d'ajuda que reben els usuaris dels centres.

En aquest apartat es distingeixen dues modalitats possibles d'ajudes que poden rebre els qui arriben als serveis enquestats.

D'una banda, es comptabilitzen les ajudes que directament tenen com a objectiu directe l'usuari i que es tradueix en una aportació econòmica o en espècie que rep l'interessat (diners, aliments, exempció de taxes, beques, etc., o bé fins i tot ajuts econòmics que provenen, per exemple, del seguiment de cursos de formació subvencionats per l'INEM).

L'altre grup d'ajuts són els anomenats indirectes, és a dir, repercuteixen en els usuaris però no en forma d'espècies o d'ajut econòmic. Són, per exemple, l'existència de cases d'acollida, llars infantils, residències ancians, o bé el rebre una formació sense compensació econòmica (com succeïa en el cas anterior), la tasca d'un educador de carrer o l'ajuda a la llar dispensada per uns professionals o voluntaris.

Qualsevol tipus d'ajuda es contempla en aquest apartat, tot i que es fa la distinció entre ambdues modalitats.

2.7.1. Ajudes directes a l'usuari.

En el Quadre núm. 23 i el Gràfic núm. 34 hi consten els beneficiaris de les diferents ajudes i l'import total que aquestes suposen en els 95 centres que han respost aquesta pregunta. La mitjana d'ajut directe per usuari se situa en les 14.278 pessetes.

Destaquen tres modalitats d'ajudes directes que, conjuntament, suposen les dues terceres parts del total: en primer lloc, els ajuts econòmics (24,2), ajuts per a l'alimentació (21,6) i beques menjador (20,0). Totes elles s'encaminen a fer front a les necessitats més peremptòries de les persones/famílies que hi recorren als centres.

L'exempció de taxes municipals (vells, aturats,...) i subvenció a la formació se situen al voltant del 12% cadascuna. Amb menor percentatge, despeses corrents de la llar (6,5) i ajuda a l'habitatge (2,4), dirigides -ambdues- a les despeses de llum, aigua, etc. i a aturar les mancances de desnonaments.

També és important el percentatge d'usuaris (21,6) que reben ajut en forma d'aliments, tot i que l'import d'aquests només suposen l'11,3 del total. Així mateix en aquesta línia d'ajut alimentari cal comptar un altre 20% consistent en beques menjador escolar per a nens de famílies necessitades.

Finalment, hi ha un 11,9 d'usuaris que reben subvencions, tot assistint a cursets de formació. Aquest ajut només representa, però, el 5% del total.

QUADRE NOM. 23. NOMBRE DE BENEFICIARIS I IMPORT TOTAL DE LES AJUDES DIRECTES (1986).

Tipus ajuda	Nombre beneficiaris	%	Import total (en milers ptes.)	%
Ajuda econòmica	7.396	24,2	251.643	57,6
Alimentació	6.601	21,6	49.303	11,3
Despeses corrents llar	1.982	6,5	32.063	7,4
Beques menjador escolar	6.134	20,0	67.261	15,4
Exempció taxes municipals	4.128	13,5	6.234	1,4
Ajuda per a l'habitatge	724	2,4	8.203	1,9
Subvenció per a la formació	3.638	11,9	22.229	5,1
TOTAL	30.603	100,0	436.937	100,0

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 34. DISTRIBUCIÓ DE LES AJUDES DIRECTES QUE S'OFEREIXEN EN ELS CENTRES.

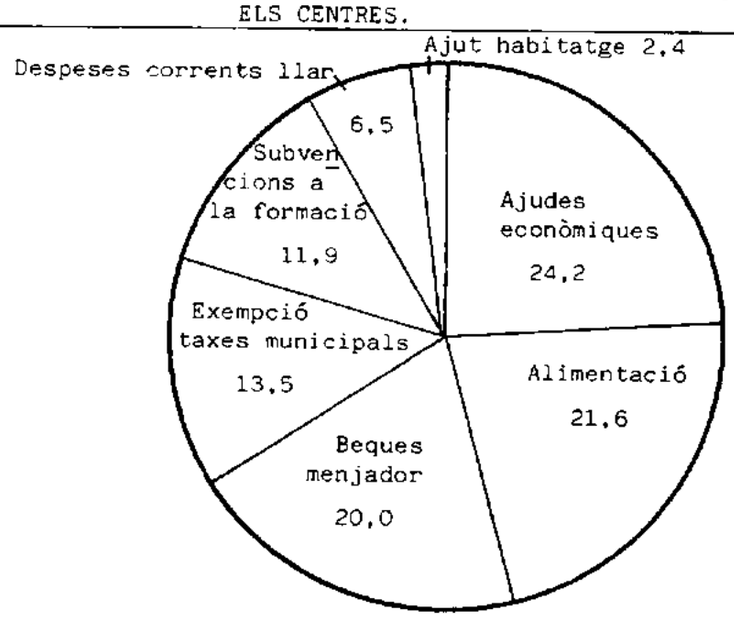

FONT: id.

2.7.2. Usuaris beneficiats per ajudes indirectes.

En el Quadre núm. 24 es recullen els usuaris que explícitament consten en els resultats de les enquestes com a beneficiaris de les ajudes indirectes que ofereixen els centres, per bé que no reben ajuts o d'altres que es puguin comptabilitzar o comprovar en termes econòmics. Són 110 centres els que han donat informació sobre aquest tipus d'ajudes.

En primer lloc, amb un 19,4, les ajudes que repercuteixen en la salut dels usuaris (medecines, cartilles mèdico-sanitàries, etc.). També lligats amb l'atenció a la salut hi ha 317 usuaris que han rebut sessions de rehabilitació. Un alt percentatge, a més, fa referència a la formació que s'imparteix en aquests centres, per bé que els assistents no rebin cap subvenció econòmica per seguir-la.

Un 17,3 -generalment adolescents- reben l'atenció dels educadors de carrer en diferents municipis. Un altre 10% són acollits en llars infantils. Les cases d'acollida familiar ofereixen aixopluc, si més no temporal, a 332 persones.

Les persones grans -703- han pogut, per mitjà dels serveis dels centres, ésser ingressats en residències per a la tercera edat. Finalment, un altre 10% -generalment persones grans o famílies necessitades- s'han acollit a les iniciatives que es concreten en ajudes a la llar provinents de professionals o voluntaris que fan aquesta tasca.

Els tipus d'ajudes indirectes s'orienten preferentment cap a la salut i la formació dels usuaris (entre ambdues, 54,4).

QUADRE NOM. 24. NOMBRE D´USUARIS QUE ES BENEFICIEN DE LES AJUDES INDIRECTES.

Tipus d´ajuda	Nombre beneficiaris	% sobre el total
Formació	4.252	25,2
Educador de carrer	2.922	17,3
Casa acollida familiar	332	2,0
Llar infantil	1.647	9,8
Salut	4.964	29,4
Rehabilitació	317	1,9
Residència ancians	703	4,2
Ajuda llar	1.750	10,4
TOTAL	16.887	100,0

FONT: id.

2.7.3. Ajudes directes i indirectes per àmbit territorial.

Una altra variable que palesa l'actuació dels centres enquestats és el tipus i nombre d'ajudes directes i/o indirectes que s'hi ofereixen segons el seu àmbit o irradiació territorial.

2.7.3.1. Ajudes directes.

En primer lloc, hom analitza els beneficiaris de les ajudes directes. En el Quadre núm. 25 hi consten els set tipus d'ajudes i el nombre de beneficiaris de cadascun d'ells, distribuïts per l'àmbit territorial en què actua el centre.

Sobresurt l'àmbit municipal com a territori on actuen els centres on s'han donat les dues terceres parts del total d'ajudes directes. Cal fer referència, doncs, en primer lloc als ajuntaments, i, a més, la resta d'entitats que tenen una irradiació municipal de la seva activitat.

Per sobre del 10% hom troba els centres que actuen a nivell de tot Catalunya (11,47). En la resta de centres, el 6,16% actuen a nivell de diòcesi (Caritas, sobretot) i el 5,48 a nivell de barri. Els centres dels altres àmbits territorials arriben amb ajudes directes als usuaris en proporcions més reduïdes.

En l'àmbit de barri sobresurten els ajuts de beques menjador (35,8 del total d'aquest àmbit). En l'àmbit de la diòcesi, els ajuts econòmics i les beques menjador suposen un 57,4 del total. Els centres que actuen en l'àmbit de Catalunya dirigeixen els seus ajuts directes sobretot a alimentació (44%) i aportacions econòmiques (33%).

QUADRE NOM. 25. AJUDES DIRECTES QUE OFEREIXEN ELS CENTRES, SEGONS EL SEU AMBIT TERRITORIAL D'ACTUACIÓ. (Nombre beneficiaris.)

Ambit territorial	Ajut econòmic	Alimentació	Despeses corrents llar	Beques menjador	Exempció impostos	Ajuda habitatge	Subvenció a la formació	Total Beneficiaris	%
Barri	208	234	38	589	95	57	425	1.646	5,48
Poble	4.414	3.639	1.376	4.792	3.793	403	1.556	19.973	66,56
Subcomarca	147	272	33	42	-	-	-	494	1,60
Comarca	260	327	474	170	-	39	123	1.393	4,60
Província	518	471	34	9	-	2	173	1.207	4,02
Diòcesi	583	34	20	478	-	177	558	1.850	6,16
Catalunya	1.137	1.516	-	30	-	2	758	3.443	11,47
TOTAL	7.267	6.493	1.975	6.110	3.888	680	3.593	30.006	100,00

FONT: id.

2.7.3.2. Ajudes indirectes.

Aquestes ajudes, a diferència de les anteriors, s'orienten cap al servei dels usuaris i repercuteixen indirectament en ells, tot i que no els hi suposi una ajuda física i material immediata.

En el Quadre núm. 26 hi consten les diferents ajudes indirectes que es canalitzen cap als usuaris dels centres, distingint aquests segons l'àmbit territorial en què actuen.

Tal com succeïa en el cas de les ajudes directes, en el cas de les indirectes sobresurt l'àmbit municipal com aquell en què actuen preferentment els centres. Més de la meitat de les ajudes indirectes es posen a disposició dels usuaris per part de centres la irradiació dels quals és l'àmbit de poble (55,2%). En ells hi destaquen les ajudes dirigides a la formació i a la salut i les derivades de l'actuació dels educadors de carrer.

En els centres que actuen en l'àmbit de Catalunya (15,3% de les ajudes indirectes del total) ressalten les encaminades a la millora de la salut i a la formació.

En tercer lloc, es troba l'àmbit de barri, amb un 15% (cal recordar que, en el cas de les ajudes directes, només suposava el 5,5%), accentuant la seva acció en el terreny de la formació i en les derivades dels educadors de carrer.

A nivell de diòcesi, que suposa el 6,9%, prevaleixen les ajudes indirectes dirigides a la salut i a l'ajuda a la llar. La resta d'àmbits (subcomarca, comarca i província) suposen un volum d'iniciatives indirectes més reduït.

QUADRE NÚM. 26. AJUDES INDIRECTES QUE OFEREIXEN ELS CENTRES, SEGONS EL SEU ÀMBIT TERRITORIAL D'ACTUACIÓ. (Nombre beneficiaris).

Àmbit territorial	Formació	Educador carrer	Casa acollida	Llar infantil	Salut	Rehabilitació	Residència	Ajuda a la llar	Total Beneficiaris	%
Barri	741	718	5	363	447	21	99	80	2.474	14,9
Poble	2.600	1.814	43	478	2.688	221	269	1.066	9.179	55,2
Subcomarca	-	14	32	118	25	-	35	49	273	1,6
Comarca	70	23	64	60	84	13	107	38	459	2,8
Província	80	-	-	190	182	-	50	45	547	3,3
Diòcesi	147	-	72	50	470	-	72	335	1.146	6,9
Catalunya	500	319	116	388	1.006	62	21	130	2.542	15,3
TOTAL	4.138	2.888	332	1.647	4.902	317	653	1.743	16.620	100,0

FONT: id.

2.8. Situació i anàlisi econòmica dels serveis.

Aquest punt ha estat, com ja s'afirmava en el primer capítol, un dels més complexos a l'hora de recollir la informació i en els mètodes aplicats pels centres per facilitar-la.

Des dels que s'han negat a donar qualsevol informació econòmica, fins a aquells que han donat tot el pressupost destinat al conjunt dels serveis socials, per exemple d'un ajuntament, passant per informacions parcials, la gamma és prou diversa. De tota manera, hom interpreta que cal avaluar les dades obtingudes, no tant sols en l'aspecte quantitatiu -que sempre s'hauria de matisar i complementar-, sinó quant a la tendència o valors aproximatius dels fons i partides que es destinen en els diferents tipus de centres -públics i privats- a aminorar les situacions de pobresa que els hi arriben.

Aquestes dades, que es desprenen de les enquestes, es veuran més endavant complementades per altres partides -molt més elevades, ben segur- recollides paral.lelament i generalment obtingudes directament de les administracions corresponents (FAS, subsidis INEM, beques ensenyament, etc.).

Reduint ara l'atenció a les enquestes, en elles es proposava un desglosament prou pormenoritzat de les despeses i ingressos dels centres. La resposta no ha estat tant concreta com s'esperava, segurament per les raons apuntades quant al recel a donar dades econòmiques i també per la raó de temps i de dedicació que això comportava. S'han pres, doncs, conseqüentment, partides més globals, a causa de la manca de dades més desglossades.

2.8.1. Despeses corrents dels centres.

En el Quadre núm. 27 i Gràfic núm. 35 es fa la distinció de les despeses segons el caràcter jurídic dels centres entrevistats, tot fent el desglossament entre les remuneracions dels personal que hi treballa, les tranferències o ajudes que es canalitzen vers altres centres o persones físiques/famílies, o bé altres despeses, que inclouen tot el referent a manteniment, despeses de transport, d'alimentació, etc. Han contestat a aquesta pregunta 154 centres, dels quals 95 són públics, 57 privats i 2 mixtos. Hom analitza tan sols els dos primers grups.

Quant a la remuneració de personal, difereix força el que dediquen els centres públics i els privats a aquesta partida. En el cas dels primers, és més de la meitat del pressupost la que absorbeix aquest concepte, mentre que en el cas dels privats és aproximadament la quarta part del pressupost la que es dirigeix a remuneració del personal.

En els privats, puja, però, el concepte "altres despeses", fins a prop del 50%, mentre que suposen un 20% les transferències que tenen com a objectiu altres centres o persones i/o famílies pobres.

En el cas dels públics, les transferències aconsegueixen un percentatge menor (14,7%), mentre que el concepte "altres despeses" representa el 24,5% del total.

Hi ha un reduït percentatge (7,1 i 6,6, en el cas dels centres públics i privats, respectivament) que no ha quedat especificat, en les respostes de les enquestes, a quines partides corresponen aquestes quantitats.

La diferència entre públics i privats, quant a la remuneració del personal, pot tenir una explicació en el fet que s'ha comptabilitzat generalment com a tal el personal dels ajuntaments adscrits a serveis socials, la dedicació dels quals no es redueix a l'atenció als considerats com a pobres, sinó que es dirigeix alhora a altres ciutadans que arriben als esmentats serveis.

La mitjana de despeses per centre i per any és semblant tant en els públics com en els privats, i signifiquen quantitats al voltant dels 22 milions de pessetes.

QUADRE NOM. 27. DESPESES CORRENTS DELS CENTRES PER CONCEPTES I CARACTER JURÍDIC (en milers de ptes.)

Caràcter jurídic	Remuneració personal	%	Transferències	%	Altres despeses	%	Sense especificar	%	TOTAL DESPESES
Públic	1.168.000	53,6	321.147	14,7	534.000	24,5	154.799	7,1	2.178.182
Privat	344.726	27,4	246.826	19,6	582.736	46,3	83.295	6,6	1.257.583
TOTAL	1.197.971	39,3	563.973	18,5	1.050.927	34,4	238.094	7,8	3.050.965

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 35. DISTRIBUCIÓ DE LES DESPESES DELS CENTRES.

CENTRES PÚBLICS

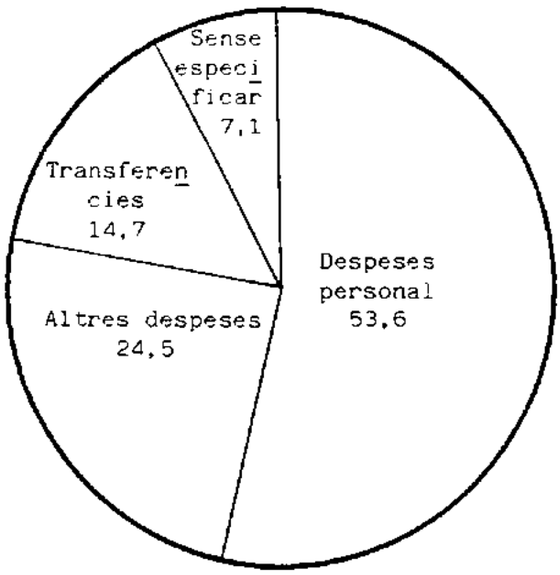

CENTRES PRIVATS

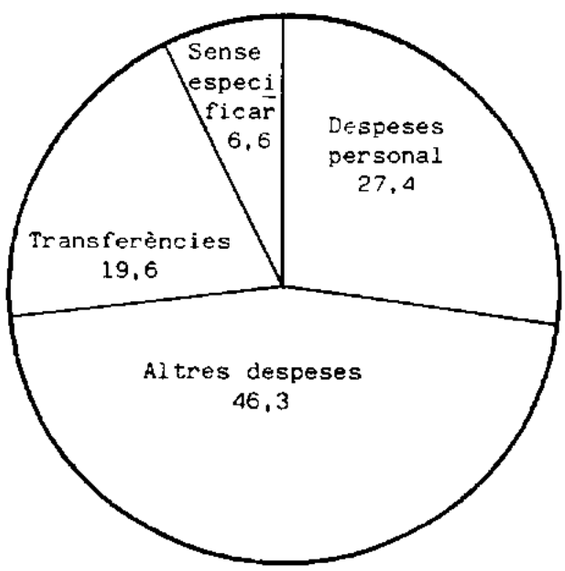

FONT: id.

2.8.2. Ingressos econòmics dels centres.

En el Quadre núm. 28 i el Gràfic núm. 36, es concreten els ingressos econòmics que reben els centres segons el seu caràcter jurídic. En ell hi consten desglossats les diferents procedències dels esmentats ingressos corresponents a 142 centres (83 públics i 59 de privats).

Cal remarcar de bell antuvi l'elevat percentatge que ocupa la partida d'altres ingressos, tant en els entitats privades (60%) com públiques (48%). De vegades s'especifica (donatius, sorteigs, etc.) sobretot en el camp privats. Sovint, però, queda com quelcom genèric i inespecífic.

Un altre concepte prou important és el de les subvencions. La majoria dels centres estudiats, en efecte, tenen un capítol important relatiu a les subvencions. El percentatge es mou, tant en els privats com en els públics, al voltant del 20% del total d'ingressos.

L'aportació dels usuaris i les quotes són mínimes en els centres públics (no arriba a l'1%), mentre que aconsegueixen un nivell força remarcable en el cas dels privats (un 20%).

En els centres públics, el 36% prové de les aportacions directes derivades dels propis pressupostos administratius que es destinen a serveis socials en general o, més concretament, a persones clarament situades en el marc de pobresa.

La mitjana dels ingressos per centre se situa al voltant dels 40 milions de pessetes per any en els públics, mentre davalla un tant (35 milions) en els privats.

Cal observar el desajustament existent entre les despeses i els ingressos reconeguts pels diferents centres enquestats. En el cas de les despeses el global se situa al voltant dels tres mil milions de pessetes, mentre que en el cas dels ingressos supera en molt els cinc mil milions.

És cert que no coincideixen al 100% tots els centres que han respost un i altre concepte, i d´aquí es podria derivar alguna diferència; aquesta, però, és prou important com per buscar altres raons que l´expliquin. Una de possible seria que en molts centres, sobretot privats, no es porta una comptabilitat de les despeses (ajudes econòmiques, aliments, vestits, etc.) que es deriven de l´activitat del propi servei. Es fan, i prou i no queden registrades en cap arxiu.

Una altra explicació pot ser que moltes despeses, per exemple d´infrastructura, manteniment, etc., no s´hagin comptabilitzat com a tals, i no s´hagin reflectit en les respostes de les enquestes.

Pot haver l´explicació global, a què ja s´ha fet referència, del recel que en general s´ha constatat en molts centres, fins i tot en aquells que han donat una resposta a l´aspecte econòmic, a facilitar dades sobre els ingressos i despeses dels centres. Cal, doncs, tenir presents aquestes limitacions per evitar treure massa conseqüències, sobretot en el que fa als aspectes estrictament quantitatius.

El que sí poden oferir aquestes dades són les grans tendències dels pressupostos i el tipus de distribució que es fa de les diferents partides, tant en els centres privats com públics, així com de l´origen dels seus recursos econòmics.

QUADRE NOM. 28. INGRESSOS ECONOMICS DELS CENTRES PER CONCEPTES I CARÀCTER JURÍDIC (en milers de ptes.).

Caràcter jurídic	Aportació usuaris	%	Quotes	%	Subvencions	%	(*)	%	Altres ingressos	%	TOTAL INGRESSOS	%
Públic	17.874	0,5	9.217	0,3	564.192	15,3	1.331.316	36,0	1.771.663	47,9	3.694.261	100
Privat	70.494	3,4	348.053	16,7	428.964	20,6	-	-	1.236.562	59,3	2.084.069	100
TOTAL	88.368	1,5	357.270	6,2	993.156	17,2	1.331.316	23,0	3.008.225	52,1	5.778.330	100
(*) Aportacions directes del propi pressupost.												

FONT: id.

GRAFIC NOM. 36. DISTRIBUCIÓ DELS INGRESSOS DELS CENTRES, SEGONS PROCEDÈNCIA.

CENTRES PÚBLICS

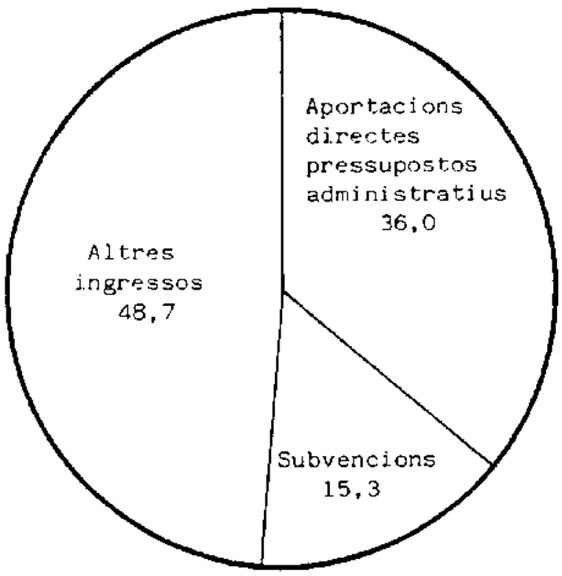

CENTRES PRIVATS

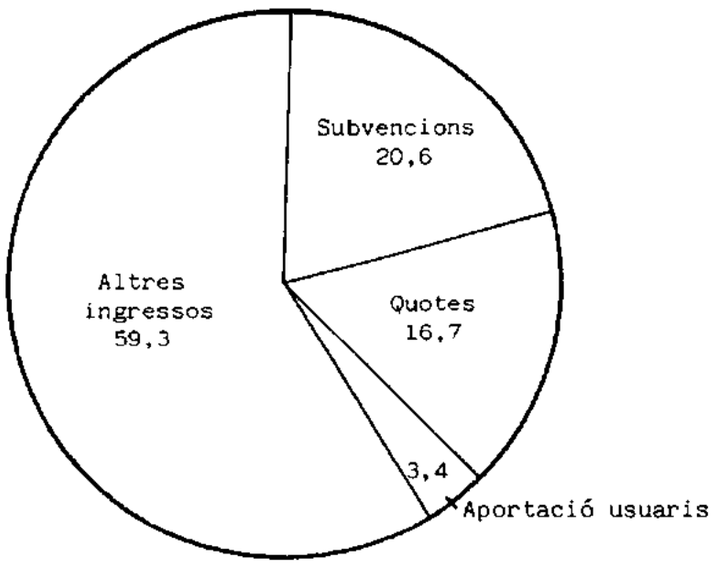

FONT: id.

2.8.3. Despeses i ingressos per comarques.

La distribució dels ingressos rebuts i despeses realitzades pels centres segons les comarques, es concreta en el Quadre núm. 29. Tot i que es fa referència a 154 centres, cal dir que, en el cas de Tarragona, s'ha reduït a una les respostes dels vuit barris d'aquesta ciutat, el mateix que ha succeït en els tres barris de Sant Adrià del Besòs (Barcelonès). La resta de centres (28), fins al total de 191 que han contestat les enquestes, no han donat llurs dades econòmiques i, per tant, han estat exclosos de l'anàlisi en aquest apartat.

Les dades a què es fa esment en el citat quadre, ofereixen, tal com s'ha exposat abans, unes notables diferències entre els ingressos experimentats i les despeses realitzades (més de 2.700 milions a favor dels ingressos). Això ve donat per la informació concedida a través de les enquestes: més explícita en el cas dels ingressos i menys en la partida de les despeses. Es podria deduir d'aquí que la quantitat més vàlida és la dels ingressos, a la qual ben segur es podria igualar la de les despeses, per bé que no existeixi una informació explícita quant a les partides a què s'han destinat els 2.700 milions citats.

Quant als ingressos, comptabilitzant tots els centres que han donat informació sobre aquest concepte, és d'uns 38 milions de pessetes per centre. En el cas de les despeses, aquesta mitjana davalla als 22 milions. Cal dir que les esmentades partides varien extraordinàriament segons si es tracta de centres en què s'acullen els usuaris i hi resideixen, o bé si aquests només hi passen, reben algun ajut i/o són derivats vers algun altre centre o institució.

Les comarques que tenen els centres en què més elevats són els ingressos (i les despeses) són Segrià amb 80 milions, Baix Camp (66,5) i Baix Llobregat (60,7), les tres molt per sobre de la mitjana de Catalunya.

Cinc milions per sobre de la mitjana se situa el Barcelonès (43), amb 67 centres, la qual cosa condiciona extraordinàriament la mitjana global.

Molt a prop de la mitjana, però lleugerament per sota, es presenten Anoia, La Selva i Berguedà (35). Amb menys de 30 milions per centre: Garraf (29), Vallès Occidental i Tarragonès (28), Vallès Oriental (27), Baix Empordà (24,3) i Baix Penedès (23,1).

Per sota dels 10 milions per centre, hom troba un bon nombre de comarques més aviat rurals i poc industrialitzades (Baix Ebre, Garrotxa, Priorat, Ribera d'Ebre, Segarra, Terra Alta, Urgell i Vall d'Aran).

Els casos del Gironès (4,7) i Maresme (9,9), en què la mitjana tant d'ingressos com de despeses és molt baixa, manifesten que en aquestes comarques els centres enquestats no impliquen ajut residencial als usuaris.

QUADRE NOM. 29. TOTAL DESPESES I INGRESSOS PER COMARQUES (milers ptes.).

COMARCA	Centres	Despeses	Ingressos	Mitjana comarcal per centre	
				Despeses	Ingressos
Alt Camp	2	23.300	40.100	11.650	20.050
Alt Empordà	3	26.829	59.103	8.943	19.701
Alt Urgell	1	9.227	14.878	9.227	14.878
Anoia	2	13.750	70.643	6.875	35.321
Bages	2	40.965	76.964	20.482	38.482
Baix Camp	3	101.059	199.613	33.686	66.537
Baix Ebre	3	12.571	20.207	4.190	6.735
Baix Empordà	4	46.652	97.216	11.663	24.304
Baix Llobregat	15	464.498	910.626	30.966	60.708
Baix Penedès	1	11.553	23.105	11.553	23.105
Barcelonès	66	1.657.504	2.879.600	24.738	42.979
Berguedà	1	19.994	35.606	19.994	35.606
Garraf	2	29.272	58.558	14.636	29.279
Garrotxa	1	3.288	8.200	3.288	8.200
Gironès	5	16.646	23.770	3.329	4.754
Maresme	8	40.850	79.867	5.106	9.983
Montsià	1	9.000	13.000	9.000	13.000
Osona	4	38.828	74.774	9.707	18.693
Priorat	1	1.360	2.720	1.360	2.720
Ribera d´Ebre	1	2.200	4.400	2.200	4.400
Segarra	1	1.100	4.763	1.100	4.763
Segrià	1	41.000	79.947	41.000	79.947
Selva	1	17.924	35.707	17.924	35.707
Solsonès	1	5.250	10.500	5.250	10.500
Tarragonès	5	70.819	139.545	14.163	27.909
Terra Alta	1	2.352	4.703	2.352	4.703
Urgell	1	6.779	8.875	6.779	8.875
Vall d´Aran	1	3.200	-	3.200	-
Vallès Occidental	11	251.768	312.210	22.888	28.382
Vallès Oriental	5	89.662	134.241	17.932	26.848
TOTAL	154	3.443.998	5.808.251	22.219	38.212

FONT: id.

2.8.4. Despeses i ingressos per àmbit territorial.

En el Quadre núm. 30 es faciliten les quantitats corresponents a despeses dels 154 centres que han respost, i es distribueixen segons l'àmbit territorial en què actuen. Les despeses es desglossen segons els conceptes.

El concepte que suposa la meitat de les despeses dels centres és el corresponent a la remuneració de personal (47,3). L'àmbit territorial que dedica més diners a aquest concepte és el de la província (63,2) en el qual sobresurten els centres depenents de la Diputació de Barcelona. Hi ha tres àmbits més que superen la mitjana: barri (60,5), subcomarca (59,4) i municipi (50,3). Són els àmbits més propers als usuaris. Segons que l'àmbit es va allunyant de les persones a què va dirigida l'activitat del centre, el percentatge dedicat a la remuneració del personal va davallant: comarca (26,5), diòcesi (24,4), Catalunya (32).

El concepte de transferències, és a dir, les quantitats (en diners o en espècies) que arriben als usuaris, suposa un 17,7 del total de les despeses. Molt per sobre d'aquesta mitjana se situen els centres que actuen en un àmbit comarcal (tot i que són pocs), amb un 46,6%. Lleugerament per sobre, l'àmbit de Catalunya (27), de la subcomarca (23,7) i del municipi (19,6). Percentatges molt per sota de la mitjana corresponen a l'àmbit de província (12,4), de barri (9) i de diòcesi (3,2).

Quant al concepte d'altres despeses, amb un pes important (35%), cal dir que manca una major especificació en les respostes dels centres, per la qual cosa es pot suposar una diferent interpretació a l'esmentada columna. Així, hom veu que en l'àmbit de diòcesi, mentre el concepte de transferències és mínim, el d'altres despeses suposa un 72,4 del total, el doble de la mitjana del conjunt dels centres. L'àmbit de Catalunya encara està per sobre de la mitjana. La resta d'àmbits apareixen per sota de la mitjana citada, sobresortint els àmbits de barri i de municipi (30), el de comarca (27) i de província (24,4).

QUADRE NOM. 30. DESPESES DELS CENTRES ENQUESTATS PER CONCEPTES I AMBIT TERRITORIAL EN QUÈ ACTUEN (en milers de ptes.).

Ambit territorial	Remuneració personal	%	Transferències	%	Altres despeses	%	TOTAL DESPESES	%
Barri	123.597	60,5	18.354	9,0	62.266	30,5	204.217	100
Poble	753.752	50,3	293.637	19,6	450.149	30,1	1.497.538	100
Subcomarca	20.070	59,4	8.012	23,7	5.719	16,9	33.801	100
Comarca	25.540	26,5	44.972	46,6	26.009	26,9	96.521	100
Diòcesi	94.695	24,4	12.345	3,2	281.757	72,4	388.797	100
Província	358.776	63,2	70.192	12,4	138.534	24,4	567.502	100
Catalunya	109.755	32,0	92.656	27,0	140.840	41,0	343.251	100
No consta	32.673	44,0	27.804	37,4	13.799	18,6	74.276	100
TOTAL	1.518.858	47,3	567.973	17,7	1.119.073	35,0	3.209.000	100

FONT: id.

En el Quadre núm. 31 i el Gràfic núm. 37, s'hi especifiquen els ingressos comptabilitzats per conceptes i segons l'àmbit territorial en què actuen els centres.

El percentatge més elevat correspon al concepte d'altres ingressos que supera la meitat del total (52,1%), sobresortint l'àmbit de diòcesi que arriba a comptabilitzar el 93% del total dels seus ingressos. Al voltant de la mitjana hi ha quatre àmbits: municipi i comarca (55), barri i subcomarca (52). Adquireix menys importància aquest concepte en els casos que actuen en l'àmbit de Catalunya i en el de la província, on les diferents partides vénen més especificades.

Per ordre d'importància, quant al volum d'ingressos, en segon lloc apareixen els que provenen de les aportacions directes de pressupostos administratius, és a dir, aquelles partides que els centres públics adjudiquen en els propis pressupostos al camp que s'analitza aquí. Es distingeix en primer lloc l'àmbit provincial (51,6), per tal com els centres depenents de la Diputació, se sostenen en una gran part d'aquest tipus d'aportacions.

Encara per sobre de la mitjana, que en aquest cas se situa en el 22,9, es troben els centres que actuen en l'àmbit de barri (27,2) i en el de poble (26,2). Aquests percentatges provenen dels pressupostos dels propis ajuntaments. En el cas de l'àmbit de la comarca i subcomarca, aquest concepte els hi representa uns percentatges molt reduïts.

El tema de les subvencions que reben els centres ocupa el tercer lloc en importància de cara al seu sosteniment: el 17,3 del total de conceptes. Fora de l'àmbit subcomarcal en què aquestes respresenten el 33,7%, hi ha quatre àmbits que reben uns percentatges semblants de subvencions: el de Catalunya (23), barri (20,2), província (18,5) i municipi (17,4). Els nivells de comarca i diocèsi depenen poc, segons les respostes de les enquestes, de les subvencions (6,2 i 3,2, respectivament).

Els ingressos procedents de quotes, adquireixen una importància, sobretot en dos àmbits: el de Catalunya i el de comarca, en ambdós per sobre del 30% dels seus recursos. Per a la resta de centres, situats tots per sota de la mitjana (6,2), les quotes els hi representa uns percentatges mínims en el global dels seus ingressos.

L´aportació dels usuaris només significa l´1,5% del total d´ingressos dels centres. En els diferents àmbits, aquest concepte en cap cas no supera el 7% dels ingressos: subcomarca (6,6), província (4,1), Catalunya (3).

QUADRE NÒM. 31. INGRESSOS DELS CENTRES ENQUESTATS PER CONCEPTES I ÀMBIT TERRITORIAL EN QUÈ ACTUEN (en milers de ptes.).

Àmbit territorial	Aportació usuaris	%	Quotes	%	Subvencions	%	(*)	%	Altres ingressos	%	TOTAL INGRESSOS	%
Barri	2.111	0,5	-	-	81.957	20,2	1.101.178	27,2	211.003	52,1	405.248	100
Poble	14.045	0,5	16.572	0,5	529.036	17,4	797.160	26,2	1.685.326	55,4	3.042.139	100
Subcomarca	4.328	6,6	-	-	22.010	33,7	4.761	7,3	34.169	52,4	65.268	100
Comarca	4.600	2,8	51.633	31,1	10.352	6,2	8.841	5,3	90.807	54,6	166.263	100
Diòcesi	-	-	16.700	3,8	14.101	3,2	-	-	409.347	93,0	440.147	100
Província	30.691	4,1	80	-	137.922	18,5	384.800	51,6	192.244	25,8	745.736	100
Catalunya	24.340	3,0	270.278	33,2	187.169	23,0	-	-	332.308	40,8	814.095	100
No consta	8.248	6,5	1.977	1,6	22.953	18,2	25.576	20,3	67.497	53,5	126.251	100
TOTAL	88.364	1,5	357.270	6,2	1.005.501	17,3	1.331.316	22,9	3.025.801	52,1	5.808.251	100

(*) Aportacions directes del propi pressupost.

FONT: id.

GRAFIC NÚM. 37. PROCEDÈNCIA DELS INGRESSOS DELS CENTRES SEGONS L'ÀMBIT TERRITORIAL EN QUE ACTUEN.

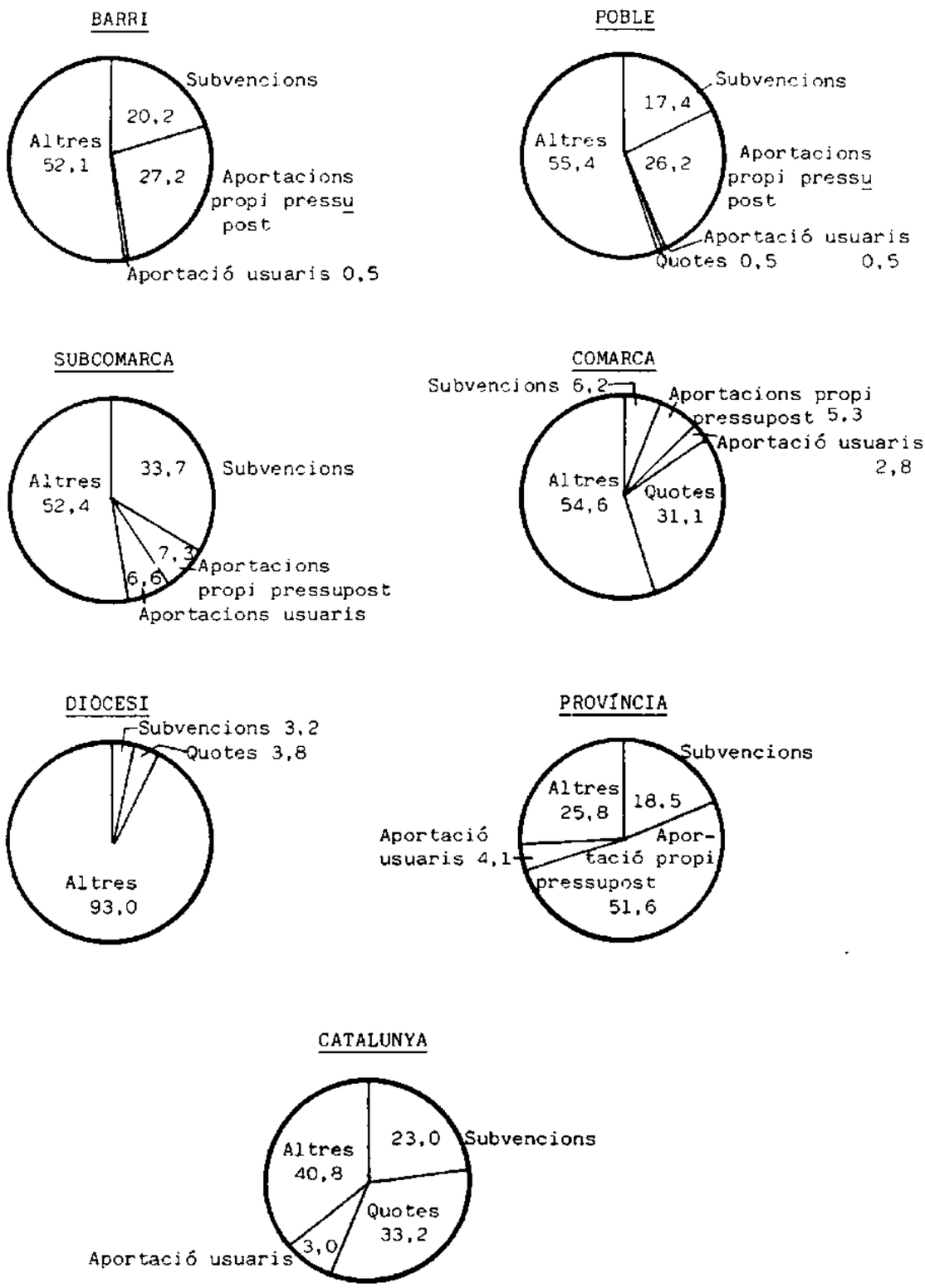

FONT: id.

2.9. Personal que presta els seus serveis en els centres.

En l'apartat del personal que dedica la seva activitat en els centres enquestats, s'ha fet la distinció entre els professionals que reben una remuneració pel seu treball i els voluntaris que col.laboren habitualment amb aquests serveis sense rebre cap compensació econòmica. En ambdós casos s'analitza el nivell de titulació, nombre de persones i hores de dedicació setmanal. En el cas dels professionals, a més a més, consta el tipus de contracte i la remuneració mitjana que reben mensualment. S'analitza també la relació dels voluntaris amb els centres en què dediquen la seva activitat.

2.9.1. Personal professional.

Atenent les respostes del conjunt d'enquestes apareixen 1.448 professionals que treballen en el conjunt de 167 centres enquestats, públics i privats, que han donat informació.

En el Quadre núm. 32 i el Gràfic núm. 38, es recull el nombre de professionals que desenvolupen el seu treball, tenint present les hores de dedicació setmanal, segons el caràcter jurídic dels centres.

Dues terceres parts dels professionals (964), tant els que treballen a ple temps com a temps parcial, ho fan en centres públics i el 33,3 restant en els privats (483). Aquests percentatges varien una mica en relació als que es donen quant als propis centres (60% i 40%, respectivament).

Quant a les hores de dedicació, cal distingir entre els que treballen a ple temps o ho fan a temps parcial. Els primers tenen unes jornades de 38,1 hores setmanals, ressaltant que en els públics la mitjana arriba a les 38,7 i en els privats se situa en les 37 hores justes setmanals. Les persones que treballen a temps parcial dediquen al voltant de les 20 hores setmanals (18,7 en els centres públics i 21,3 en els privats). D'altra banda, el 87,4% (1.265) dels professional dels centres enquestats ho fan a ple temps, mentre que el 12,6 restant (183) hi dediquen només al voltant de mitja jornada.

QUADRE NÒM. 32. NOMBRE DE PROFESSIONALS I LA SEVA DEDICACIÓ, SEGONS EL CARÀCTER JURÍDIC DEL CENTRE.

CARÀCTER JURÍDIC	NOMBRE PROFESSIONALS						HORES DEDICACIÓ					
	Ple temps	%	Temps parcial	%	Total	%	Total professionals ple temps	%	Mitjana setmanal	Total professionals temps parcial	%	Mitjana setmanal
Públic	844	66,7	120	65,6	964	66,6	32.635	67,7	38,7	2.244	62,5	18,7
Privat	421	33,3	63	34,4	483	33,4	15.575	32,3	37,0	1.344	37,6	21,3
TOTAL	1.265	100,0	183	100,0	1.448	100,0	48.210	100,0	38,1	3.588	100,0	19,6

FONT: id.

GRAFIC NÚM. 38. DISTRIBUCIÓ DELS PROFESSIONALS EN RELACIÓ AL NOMBRE DE CENTRES, SEGONS EL CARÀCTER JURÍDIC DEL CENTRE.

NOMBRE PROFESSIONALS

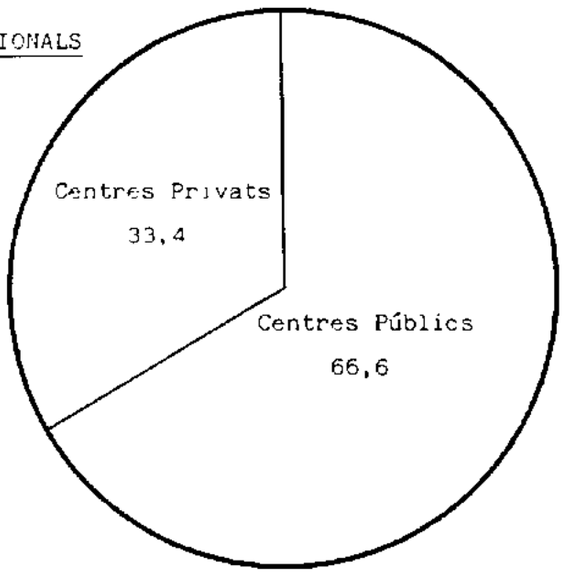

NOMBRE CENTRES

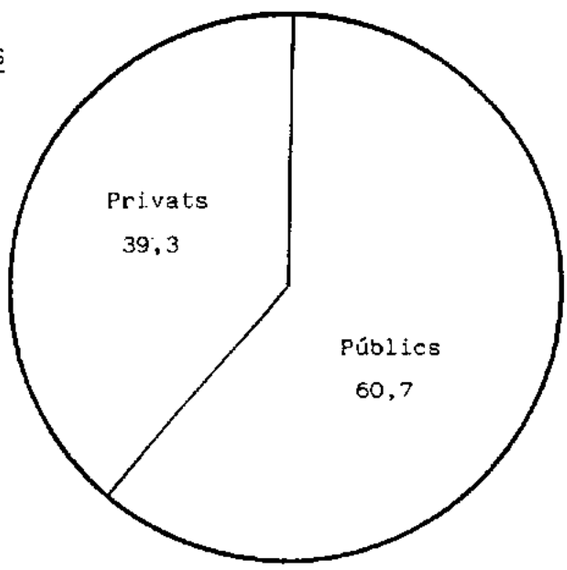

FONT: id.

Es coneixen els tipus de contracte (Quadre núm. 33 i Gràfic núm. 39) de 1.258 professionals. D'aquests, aproximadament un de cada quatre treballa en aquests centres com a eventual.

Dels que treballen a ple temps, només és eventual un de cada quatre, mentre que entre els professionals que ho fan a temps parcial és major el nombre d'eventuals que de fixos (60% i 40%, respectivament). A més hi ha 180 treballadors dles quals es desconeix el contracte que tenen.

Si hom examina el caràcter jurídic dels centres (Quadre núm. 33 i Gràfic núm. 40), l'eventualitat és més difosa en els centres públics. Així, d'entre els professionals a ple temps, el 85,6% dels eventuals treballen en aquest tipus de centre; i els eventuals, dins el col.lectiu de treballadors a temps parcial, es reparteixen així: el 75,8 en els centres públics, i el 24,2 en els privats. En conjunt, el 82,5% dels eventuals treballen en centres públics, i només el 17,5 en els privats.

QUADRE NÚM. 33. TIPUS DE CONTRACTE DELS PROFESSIONALS SEGONS EL CARÀCTER JURÍDIC DELS CENTRES.

CARÀCTER JURÍDIC	Professionals a ple temps					Professionals a temps parcial					T O T A L			
	Fixos	%	Even-tuals	%	TOTAL	Fixos	%	Even-tuals	%	TOTAL	Fixos	%	Even-tuals	%
Públic	612	67,7	172	85,6	784	35	56,5	69	75,8	104	647	67	241	82,5
Privat	292	32,3	29	14,4	321	27	43,5	22	24,2	49	319	33	51	17,5
TOTAL	904	100,0	201	100,0	1.105	62	100,0	91	100,0	153	966	100	292	100,0

FONT: id.

GRAFIC NOM. 39. DISTRIBUCIÓ DELS PROFESSIONALS SEGONS EL TIPUS DE CONTRACTE.

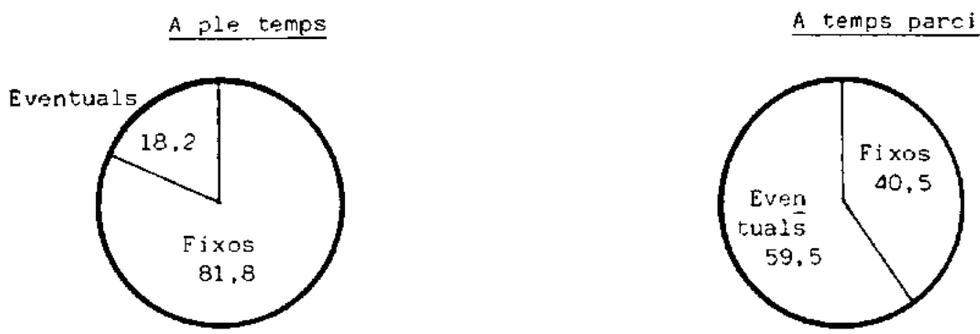

FONT: id.

GRAFIC NOM. 40. DISTRIBUCIÓ DELS TIPUS DE CONTRACTE DELS PROFESSIONALS SEGONS LA SEVA DEDICACIÓ I EL CARÀCTER JURÍDIC DEL CENTRE.

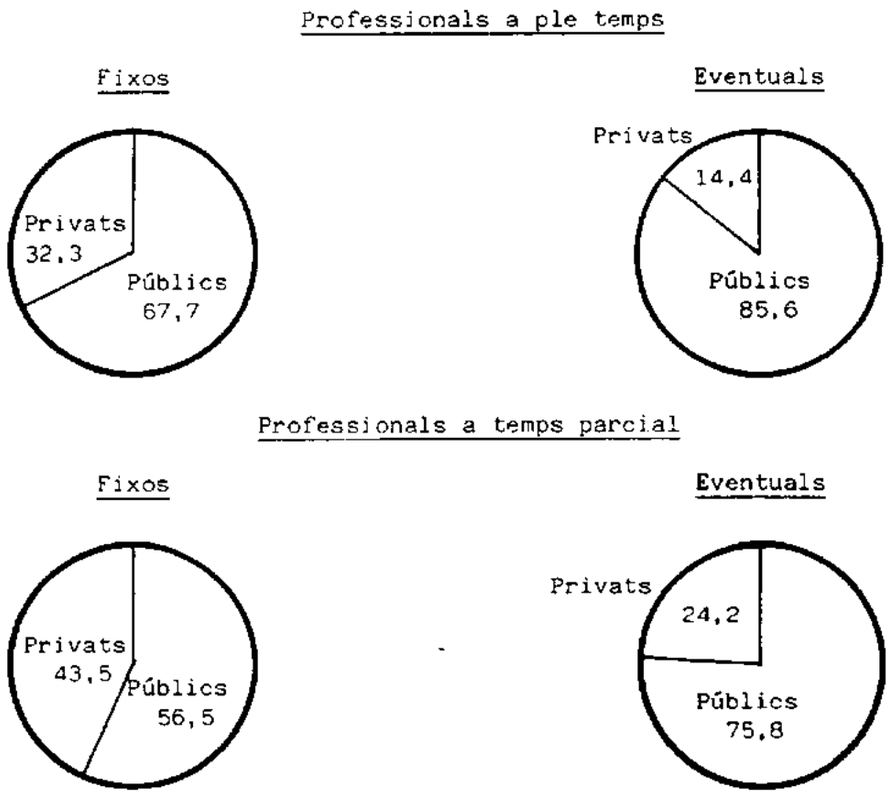

FONT: id.

La remuneració neta que reben els treballadors dels centres enquestats varia segons si aquests són públics o privats (vegi's Quadre núm. 34 i Gràfic núm. 41). La mitjana és més elevada en els primers i suposa una retribució d'unes 86.000 ptes. al mes. En els privats, els salaris només arriben a les 76.635 ptes. mensuals, com a mitjana.

La remuneració total corresponent al conjunt dels professionals implicats s'eleva als 94 milions de pessetes al mes (1.316 milions l'any). Cal dir, però segons consta en el citat quadre, que es coneix la remuneració que reben 1.128 professionals, i no hi ha constància dels salaris dels 320 restants.

La remuneració dels professionals que treballen a temps parcial suposa uns 7 milions al mes (100 milions l'any), depenent molt de la seva dedicació horària. Es pot afirmar, també en aquests casos, que la retribució és sensiblement superior en els centres públics que en els privats.

QUADRE NÚM. 34. REMUNERACIÓ DELS PROFESSIONALS, SEGONS EL CARÀCTER JURÍDIC DELS CENTRES.

CARÀCTER JURÍDIC	Profes-sionals ple temps	Remune-neració total (en milers)	%	Remune-neració mitjana Profes-sionals ple temps	Profes-sionals temps parcial	Remune-neració total (en milers)	%
Públic	799	69.167	73,3	86.567	103	6.173	84,7
Privat	329	25.213	26,7	76.635	39	1.113	15,3
TOTAL	1.128	94.380	100,0	83.670	142	7.286	100,0

FONT: id.

QUADRE NÚM. 41. REMUNERACIÓ DELS PROFESSIONALS, SEGONS EL CARÀCTER JURÍDIC DELS CENTRES.

Remuneració professionals a ple temps

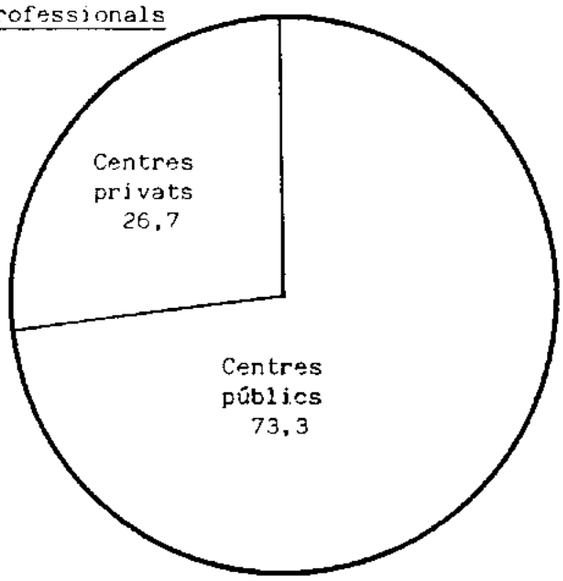

Remuneracions professionals a temps parcial

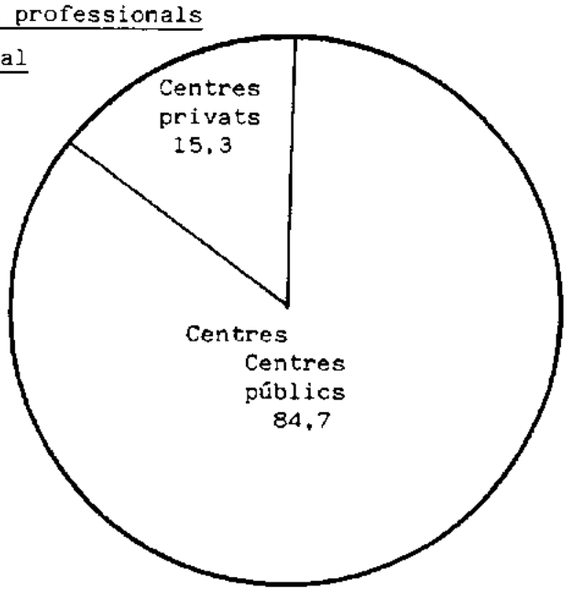

FONT: id.

En els Quadres núm. 35, 36, 37, 38, 39 i 40 i el Gràfic núm. 42, s'examinen les condicions de treball dels professionals segons el seu nivell d'estudi.

En el Quadre núm. 35 es poden apreciar les diferències de remuneracions existents entre els diferentes nivells. En els centres públics les diferències salarials se situen entre 1'1 i 1'1,36, mentre que en els privats de 1'1 a 1'1,51, entre les remuneracions més baixes i les més elevades. Cal fer notar que les quantitats rebudes en els públics són notablement superiors a les que reben les mateixes categories en els privats, i aquestes diferències es fan més paleses en les dues categories inferiors, en les quals les distàncies entre les retribucions en els centres públics i privats són de prop del 25%. No es constata tanta diferència (només un 10%) entre els professionals amb estudis mitjans.

El Quadre núm. 36 i el Gràfic núm. 42 recullen els professionals que treballen en els diferents centres indicant el seu nivell d'estudis. Els nivells més nombrosos -tant en els centres públics com privats- són els d'estudis primaris i mitjans, amb la diferència, però, que el percentatge més elevat el tenen els professionals amb estudis mitjans en els centres privats (44,6) i en els públics són els d'estudis primaris (41,5).

En el conjunt de centres, al voltant del 37% cadascú, es col.loquen els professionals amb estudis primaris i mitjans, mentre que els d'estudis de BUP-COU i similars aconsegueixen el 15%, i els d'estudis superiors només representen un 10% del total.

QUADRE NOM. 35. NOMBRE DE PROFESSIONALS I REMUNERACIÓ SEGONS EL SEU NIVELL D'ESTUDIS I EL CARACTER JURÍDIC DEL CENTRE EN QUE TREBALLEN.

CARACTER JURÍDIC	Nivell d'estudis	Nombre professionals		TOTAL	Remuneració mitjana professionals
		Ple temps	Temps parcial		Ple temps
PÚBLIC	Primaris	359	41	400	75.730
	BUP-COU	115	38	153	87.584
	Mitjans	292	22	314	96.390
	Superiors	78	19	97	102.642
	TOTAL	844	120	964	86.980
PRIVAT	Primaris	122	24	146	57.300
	BUP-COU	52	13	65	68.050
	Mitjans	206	10	216	86.520
	Superiors	41	16	57	80.000
	TOTAL	421	63	484	75.136

FONT: id.

QUADRE NÚM. 36. NIVELL D'ESTUDIS DELS PROFESSIONALS SEGONS EL CARÀCTER JURÍDIC DELS CENTRES.

CARÀCTER JURÍDIC	N I V E L L D ' E S T U D I S								TOTAL	%
	Primaris	%	BUP-COU	%	Mitjans	%	Superiors	%		
Públic	400	41,5	153	15,9	314	32,6	97	10,1	964	100
Privat	146	30,2	65	13,4	216	44,6	57	11,8	484	100
TOTAL	546	37,7	218	15,1	530	36,6	154	10,6	1.448	100

FONT: id.

GRÀFIC NÚM. 42. DISTRIBUCIÓ DELS PROFESSIONALS SEGONS EL NIVELL D'ESTUDIS I EL CARÀCTER JURÍDIC DEL CENTRE.

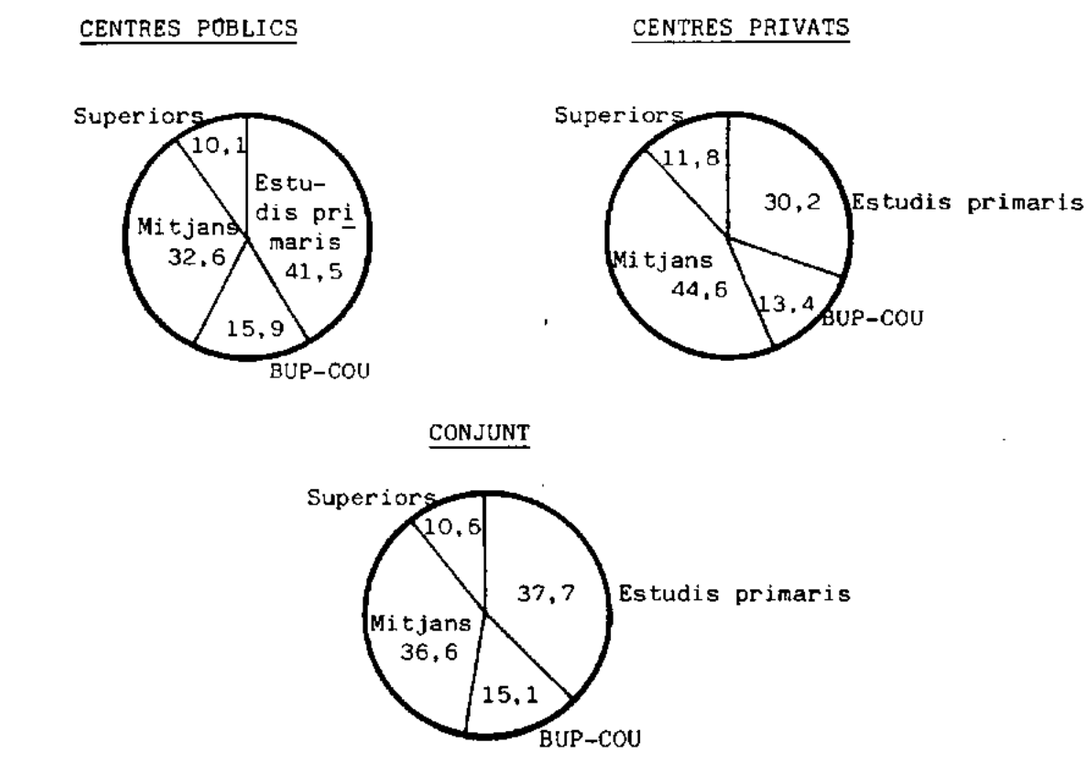

FONT: id.

Amb més detall, els següents Quadres (37 al 40) recullen un per un els quatre nivells professionals a què es fa referència.

En el Quadre núm. 37, el percentatge de treballadors amb estudis primaris és més nombrós en els públics (73,3) que en els privats (26,7), per sobre del percentatge corresponent als centres existents (62 i 38%, respectivament). Els contractes eventuals també són més freqüents en el sector públic que en el privat (80 i 20%, respectivament). La mitjana de dedicació setmanal és idèntica (39,6 hores a la setmana), i és superior a la constatada en la resta de nivells d'estudis. La remuneració mitjana, tal com s'ha dit abans, és sensiblement inferior en els privats (57.300 ptes. al mes), un 25% menys que en els públics.

La situació dels treballadors amb estudis de BUP-COU i similars s'examina en el Quadre núm. 38. El percentatge de professionals amb aquests tipus d'estudis en els centres públics (70%) encara supera lleugerament la distribució existent de centres. Els contractes eventuals encara són proprocionalment més nombrosos que el cas anterior en els centres públics (83 i 17%, respectivament). La remuneració també és sensiblement inferior en els centres privats (68.050 ptes. al mes), un 22% per sota dels salaris del sector públic.

QUADRE NÚM. 37. NOMBRE DE PROFESSIONALS AMB ESTUDIS PRIMARIS, DEDICACIÓ, TIPUS DE CONTRACTE I REMUNERACIÓ, SEGONS EL CARÀCTER JURÍDIC DEL CENTRE.

CARÀCTER JURÍDIC	NOMBRE PROFESSIONALS				TIPUS CONTRACTE								HORES DEDICACIÓ						REMUNERACIÓ MITJANA
					FIX				EVENTUAL				TOTAL				MITJANA SETMANAL		
	Ple temps	%	Temps parcial	%	Professionals Ple temps	%	Professionals Temps parcial	%	Professionals Ple temps	%	Professionals Temps parcial	%	Professionals Ple temps	%	Professionals Temps parcial	%	Professionals Ple temps	Professionals Temps parcial	Professionals Ple temps
Públic	359	74,6	41	63,1	311	74,2	4	36,4	35	83,3	22	75,9	14.216	74,6	807	61,1	39,6	19,7	75.730
Privat	122	25,4	24	36,9	108	25,8	7	63,6	7	16,7	7	24,1	4.835	25,4	514	38,9	39,6	21,4	57.300
TOTAL	481	100,0	65	100,0	419	100,0	11	100,0	42	100,0	29	100,0	19.051	100,0	1.321	100,0	39,6	20,3	71.435

FONT: id.

QUADRE NÚM. 38. NOMBRE DE PROFESSIONALS AMB ESTUDIS DE BUP-COU, DEDICACIÓ, TIPUS DE CONTRACTE I REMUNERACIÓ, SEGONS EL CARÀCTER JURÍDIC DEL CENTRE.

CARÀCTER JURÍDIC	NOMBRE PROFESSIONALS				TIPUS CONTRACTE								HORES DEDICACIÓ						REMUNERACIÓ MITJANA
					FIX				EVENTUAL				TOTAL				MITJANA SETMANAL		
	Ple temps	%	Temps parcial	%	Professionals Ple temps	%	Professionals Temps parcial	%	Professionals Ple temps	%	Professionals Temps parcial	%	Professionals Ple temps	%	Professionals Temps parcial	%	Professionals Ple temps	Professionals Temps parcial	Professionals Ple temps
Públic	115	68,9	38	74,5	76	80,9	10	90,1	29	78,4	34	87,2	4.429	68,5	709	71,3	38,5	18,7	87.584
Privat	52	31,1	13	25,5	18	19,1	1	9,9	8	21,6	5	12,8	2.035	31,5	286	28,7	39,1	22,0	68.050
TOTAL	167	100,0	51	100,0	94	100,0	11	100,0	37	100,0	39	100,0	6.464	100,0	995	100,0	38,7	19,5	83.215

FONT: id.

El grup de professionals amb estudis mitjans (Quadre núm. 39) és el més nombrós en els centres privats, i en ells representa un percentatge (1,3) superior al que es constata en el corresponent a la distribució de centres. També quant als contractes, l'eventualitat és més estesa entre els professionals dels centres públics (el 89% del total d'eventuals). Les hores de dedicació, en aquest nivell, són inferiors en els centres privats (35,1 a la setmana) que en els públics (37,8). La remuneració s'apropa més en aquest grup de professionals que en la resta, tot i que encara els salaris en els centres privats estan un 10% per sota dels que reben els seus corresponents en els públics.

El Quadre núm. 40 ofereix la situació dels professionals amb estudis superiors. Aquests representen al voltant d'un 10% del total i el percentatge entre els que treballen en centres públics i privats és similar a la distribució dels centres. L'eventualitat també suposa una proporció semblant al nombre de centres públics i privats. La jornada laboral és, igual com en el cas anterior, més reduïda en els centres privats que en els públics (36,1 i 37,9, respectivament). La retribució mitjana, tal com es constata en tots els altres grups, està molt per sobre per als professionals del sector públic (un 20% superior).

QUADRE NOM. 39. NOMBRE DE PROFESSIONALS AMB ESTUDIS MITJANS, DEDICACIÓ, TIPUS DE CONTRACTE I REMUNERACIÓ, SEGONS EL CARÀCTER JURÍDIC DEL CENTRE.

CARÀCTER JURÍDIC	NOMBRE PROFESSIONALS				TIPUS CONTRACTE								HORES DEDICACIÓ						REMUNERACIÓ MITJANA
					FIX				EVENTUAL				TOTAL				MITJANA SETMANAL		
	Professionals Ple temps	%	Professionals Temps parcial	%	Professionals Ple temps	%	Professionals Temps parcial	%	Professionals Ple temps	%	Professionals Temps parcial	%	Professionals Ple temps	%	Professionals Temps parcial	%	Professionals Ple temps	Professionals Temps parcial	Professionals Ple temps
Públic	292	58,7	22	68,7	191	57,4	2	12,5	84	92,3	12	70,6	11.035	60,4	462	68,9	37,8	21,0	96.390
Privat	206	41,3	10	31,3	142	42,6	14	87,5	7	7,7	5	29,4	7.224	39,6	208	31,1	35,1	20,8	86.520
TOTAL	498	100,0	32	100,0	333	100,0	16	100,0	91	100,0	17	100,0	18.259	100,0	670	100,0	36,7	20,9	92.915

FONT: id.

QUADRE NÚM. 40. NOMBRE DE PROFESSIONALS AMB ESTUDIS SUPERIORS, DEDICACIÓ, TIPUS DE CONTRACTE I REMUNERACIÓ, SEGONS EL CARÀCTER JURÍDIC DEL CENTRE.

CARÀCTER JURÍDIC	NOMBRE PROFESSIONALS				TIPUS CONTRACTE								HORES DEDICACIÓ						REMUNERACIÓ MITJANA
					FIX				EVENTUAL				TOTAL				MITJANA SETMANAL		
	Ple temps	%	Temps parcial	%	Professionals Ple temps	%	Professionals Temps parcial	%	Professionals Ple temps	%	Professionals Temps parcial	%	Professionals Ple temps	%	Professionals Temps parcial	%	Professionals Ple temps	Professionals Temps parcial	Professionals Ple temps
Públic	78	65,5	19	54,3	34	58,6	17	70,8	24	75,0	1	16,7	2.955	66,6	266	44,2	37,9	14,0	102.642
Privat	41	34,5	16	45,7	24	41,4	7	29,2	8	25,0	5	83,3	1.481	33,4	336	55,8	36,1	21,0	80.000
TOTAL	119	100,0	35	100,0	58	100,0	24	100,0	32	100,0	6	100,0	4.436	100,0	602	100,0	37,3	14,3	94.300

FONT: id.

La distribució dels professionals segons l'àmbit territorial dels centres està continguda en el Quadre núm. 41 i el Gràfic núm. 43.

Més de la meitat dels professionals, dels quals consta aquesta informació (1.320), dediquen la seva tasca en centres amb una irradiació municipal o bé de barri (55,2% global), amb un dedicació que també supera el 50%. Els centres d'àmbit de Catalunya abasten un 16% dels professionals, percentatge semblant al d'àmbit provincial. Els centres de Caritas, que generalment tenen un àmbit territorial diocesà, ocupen el 5,7% dels professionals. Amb inferiors percentatges se situen els centres d'àmbit comarcal i subcomarcal.

Quant a la dedicació, a més a més del que s'ha dit, cal remarcar el percentatge d'hores de dedicació dels professionals dels centres d'àmbit provincial (24,6), tot i que aquests representen només el 15,2% del nombre total de professionals. Les hores de dedicació dels professionals dels centres d'àmbit de Catalunya (11,2) davallen lleugerament respecte al percentatge d'aquells.

Quant als contractes dels professionals, el 29,5% són eventuals, i prop d'un 60% d'aquests es refereixen a professionals que actuen en l'àmbit municipal, i un altre 20% en l'àmbit de barri. En aquest àmbit, un 50% dels professionals són eventuals, i en l'àmbit municipal el 45% es veuen afectats per aquest tipus de contracte. Sembla deduir-se d'aquí que en aquests territoris la mobilitat i la temporalitat dels professionals contractats aconsegueix una taxa més forta que en la resta d'àmbits, excepció feta de l'àmbit comarcal o subcomarcal, en què es constata una eventualitat encara més nombrosa. La major estabilitat contractual es refereix a l'àmbit diocesà i provincial (Caritas i Diputació). En els centres d'àmbit de Catalunya el percentatge d'eventuals supera el 25%.

QUADRE NÚM. 41. NOMBRE, DEDICACIÓ I TIPUS DE CONTRACTE DELS PROFESSIONALS. SEGONS L'ÀMBIT TERRITORIAL DELS CENTRES.

Àmbit territorial	Nombre Professionals	%	Hores dedicació	%	Contractes		
					Fixos	Eventuals	Total
Barri	137	10,4	4.591	9,2	52	52	104
Poble	591	44,8	20.908	41,7	351	159	510
Subcomarca	14	1,1	494	1,0	3	11	14
Comarca	44	3,3	1.555	3,1	8	11	19
Província	201	15,2	12.352	24,6	33	3	36
Catalunya	209	15,8	5.623	11,2	92	25	117
Diòcesi	75	5,7	2.721	5,4	70	4	74
Altres	5	0,4	200	0,4	-	-	-
No consta	44	3,3	1.712	3,4	38	5	43
TOTAL	1.320	100,0	50.156	100,0	647	270	917

FONT: id.

GRAFIC NÚM. 43. DISTRIBUCIÓ DELS PROFESSIONALS I DEDICACIÓ SEGONS L'ÀMBIT TERRITÒRIAL DELS CENTRES

NOMBRE PROFESSIONALS

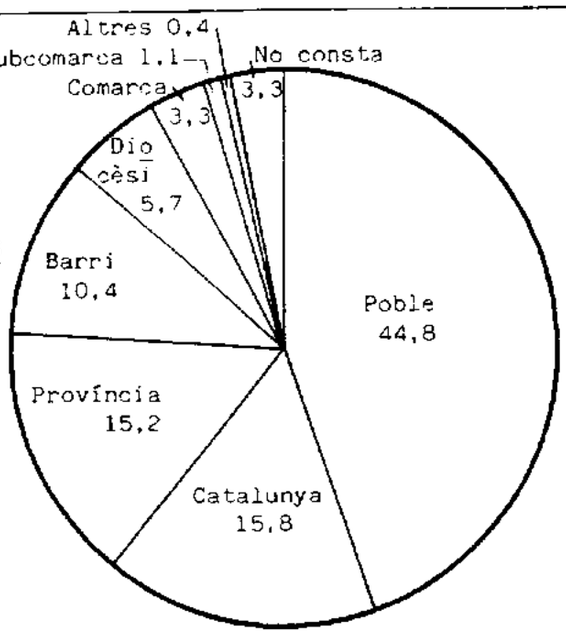

HORES DEDICACIÓ DELS PROFESSIONALS

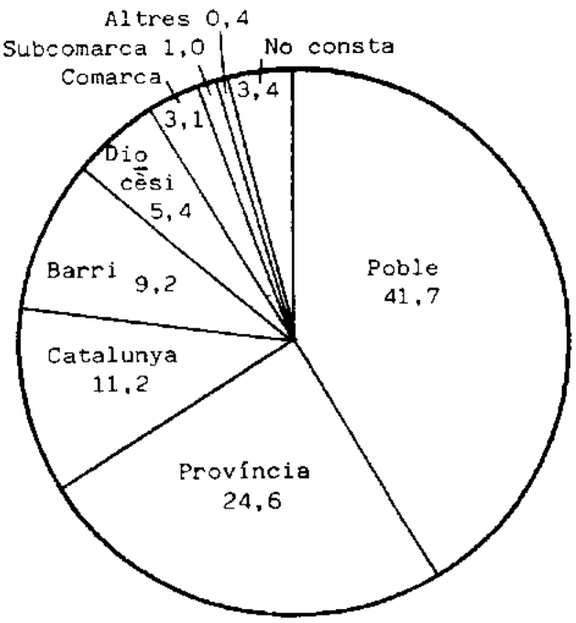

FONT: id.

2.9.2. Personal voluntari.

Quant al personal voluntari, els resultats de les enquestes parlen del nombre de persones que dediquen llur activitat a col.laborar voluntàriament amb els centres. Així mateix es recull el nombre d'hores de dedicació setmanal i la relació d'aquestes persones amb els centres corresponents.

En el Quadre núm. 42 i el Gràfic núm. 44 hi consten el nombre de voluntaris i hores de dedicació, segons el caràcter jurídic del centre.

El voluntariat, tal com es desprèn d'aquest quadre, està majoritàriament lligat a les iniciatives dels centres privats, els quals, tot i representant només el 37% del total, aplega el 80% de persones voluntàries. Quant a hores totals de dedicació, també està molt per sobre en els centres privats (73,3), tot i que el nombre d'hores per voluntari és lleugerament inferior en aquests darrers (6,9 hores) que en els públics (10,2 hores).

QUADRE NOM. 42. NOMBRE DE PERSONAL VOLUNTARI I HORES DE DEDICACIÓ SEGONS EL CARÀCTER JURÍDIC DEL CENTRE.

Caràcter jurídic	Nombre persones	%	Hores dedicació setmanal	%	Hores setmanals/voluntari
Públic	200	19,9	2.035	26,7	10,2
Privat	806	80,1	5.575	73,3	6,9
TOTAL	1.006	100,0	7.610	100,0	7,6

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 44. DISTRIBUCIÓ DEL PERSONAL VOLUNTARI, SEGONS EL CARÀCTER JURÍDIC DELS CENTRES.

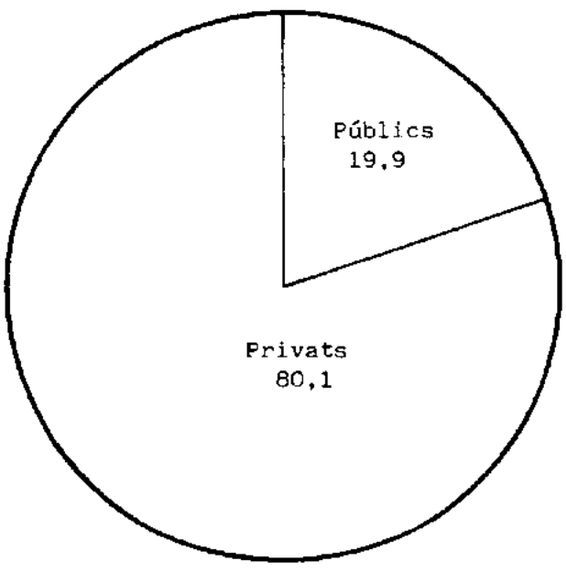

FONT: id.

La relació, lligam o motiu existent entre el personal voluntari i els centres on hi col.laboren es concreta en el Quadre núm. 43.

QUADRE NÚM. 43. RELACIÓ DEL PERSONAL VOLUNTARI AMB ELS CENTRES.

Relació existent	Nombre voluntaris	%
Conveni amb institució educativa	112	18,1
Programa desenvolupament voluntariat	291	46,9
Associació de suport (A.P.A., etc.)	13	2,1
Col.laboració espontània	204	32,9
TOTAL	620	100,0

FONT: id.

Sobresurt el lligam basat en programes de desenvolupament del voluntariat que duen a terme diferents institucions, sobretot privades, com Caritas, Creu Roja, etc., i que apleguen prop del 50% del personal voluntari. Un 33% d´aquestes persones col.laboren amb els centres d´una manera espontània. Prop del 20% restant aplega estudiants que realitzen les seves pràctiques temporalment en aquestes centres, com a conseqüència de convenis suscrits entre ells i institucions educatives diverses. Només un 2% pertanyen a associacions d´alguna forma lligades als centres, com poden ser associacions de pares d´alumnes en determinades escoles.

Si hom distribueix aquest voluntariat segons l'àmbit territorial on hi actuen els centres on col.laboren, resalta el nombre de persones que ofereix la seva aportació voluntària en centres amb una projecció territorial més aviat reduïda (barri o municipi), segons es desprèn del Quadre núm. 44 i el Gràfic núm. 45. El 42,7% s'hi concentra en aquests àmbits on la irradiació dels centres és propera a la gent. Un percentatge prou significatiu (23,6) el representen les persones que hi col.laboren en centres l'àmbit territorial dels quals és tot Catalunya. L'àmbit de diòcesi -integrat bàsicament pels centres de Caritas- també s'apropa al 20% del total de voluntaris. Els àmbits subcomarcals i provincials no representen un punt de referència prou important pel voluntariat (només un 10% global).

El percentatge d'hores de dedicació que esmercen aquests voluntaris, introdueix certes variacions en relació al nombre de voluntaris. Puja la dedicació en l'àmbit de barri (24,3), de Catalunya (27,1) i provincial (12,9); i davalla el del municipi (15,7), el de diòcesi (15,4) i el comarcal (3,6).

QUADRE NÚM. 44. DISTRIBUCIÓ I DEDICACIÓ DEL PERSONAL VOLUNTARI SEGONS L'ÀMBIT TERRITORIAL DELS CENTRES.

Àmbit territorial	Nombre voluntaris	%	Hores dedicació	%
Barri	166	16,3	1.873	24,3
Poble	268	26,4	1.215	15,7
Subcomarca	14	1,4	276	3,6
Comarca	39	3,8		
Província	54	5,3	941	12,9
Catalunya	240	23,6	2.090	27,1
Diòcesi	201	19,8	1.188	15,4
Altres	24	2,4	124	1,6
No consta	10	1,0	14	0,2
TOTAL	1.016	100,0	7.721	100,0

FONT: id.

GRAFIC NOM. 45. DISTRIBUCIÓ DEL PERSONAL VOLUNTARI, SEGONS L'ÀMBIT TERRITORIAL EN QUÈ ACTUEN ELS CENTRES.

NOMBRE VOLUNTARIS

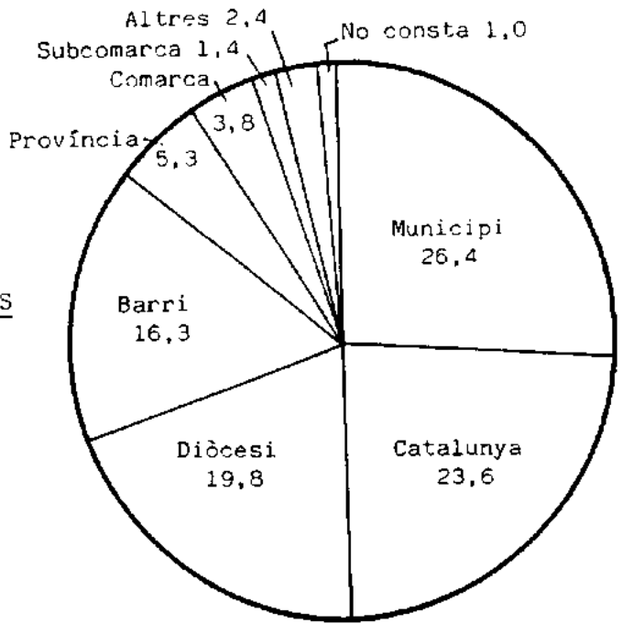

HORES DEDICACIÓ

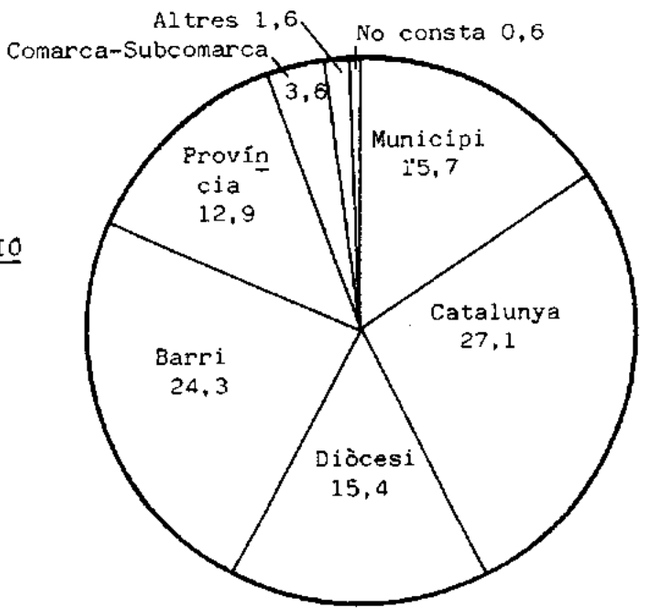

FONT: id.

MAPA DE LA POBRESA A CATALUNYA

INTRODUCCIÓ METODOLÒGICA A L'ANÀLISI DE LES INICIATIVES SOBRE LA POBRESA A CATALUNYA

VOLUM II (TERCERA PART)

COMARCALITZACIÓ DE LES POLITIQUES SECTORIALS

(IV DOCUMENT DE TREBALL)

INDEX

Pàgina

1. SECTOR DE LA VELLESA..... 2
   1.1. Resultats de les enquestes..... 2
   1.2. Beneficiaris del FAS Vellesa..... 4
   1.3. Altres ajuts per a la gent gran pobra..... 11

2. SECTOR DE LA INFÀNCIA-ADOLESCENCIA..... 15
   2.1. Resultats de les enquestes..... 15
   2.2. Menors atesos pels serveis específics de protecció i tutela..... 17
   2.3. Servei de prevenció i seguiment de la Diputació de Barcelona..... 30
   2.4. Ajuts Beques-menjador depenents del Departament d'Ensenyament de la Generalitat..... 40

3. SECTOR DE DISMINUITS..... 45
   3.1. Resultats de les enquestes..... 45
   3.2. Beneficiaris del FAS de Malaltia..... 47
   3.3. Altres prestacions socials i econòmiques..... 51

4. SECTOR DE LA JOVENTUT..... 54
   4.1. Resultats de les enquestes..... 54
   4.2. Atur i formació subsidiada per als joves de menys de 25 anys..... 56

Pàgina

5. SECTOR DE FAMILIES NECESSITADES..... 59
5.1. Resultats de les enquestes..... 59
5.2. Ajuts per a pagaments de lloguers..... 61

6. SECTOR DELS ATURATS AMB RESPONSABILITATS FAMILIARS..... 69
6.1. Resultats de les enquestes..... 69
6.2. Beneficiaris de les Ajudes d'Urgència de l'ICASS..... 71
6.3. Atur i Formació subsidiats..... 76
6.3.1. Atur subsidiat..... 77
6.3.2. Subsidis a la Formació..... 83
6.3.3. Convenis de col.laboració INEM i altres institucions..... 85

7. SECTOR FAMILIES MONOPARENTALS..... 87
Resultats de les enquestes..... 87

8. SECTOR DE MINORIES ETNIQUES..... 89
Resultats de les enquestes..... 89

9. SECTOR DE TRANSEUNTS..... 91
Resultats de les enquestes..... 91

10. SECTOR DE RECLUSOS I EX-RECLUSOS..... 93
Resultats de les enquestes..... 93

11. SECTOR D'ESTRANGERS..... 95
Resultats de les enquestes..... 95

Pàgina

12. EL CAS ESPECIFIC DE LA CIUTAT DE BARCELONA..... 96
12.1. Els centres enquestats..... 96
12.2. L'atur a Barcelona..... 103
12.3. Beneficiaris del FAS Vellesa i Malaltia a Barcelona..... 106
12.4. Els Serveis d'Assistència Primària de l'Ajuntament de Barcelona..... 114

ANNEX núm. 1. RELACIÓ DEL FAS DE VELLESA I MALALTIA A CATALUNYA PER MUNICIPIS (DESEMBRE DE 1986)..... 120

ANNEX núm. 2. ATUR REGISTRAT PER MUNICIPIS DE TOT CATALUNYA (31/III/86 i 31/III/87)..... 140

Un cop fet el balanç, en el Document núm. III, dels resultats recollits a les enquestes, hom fa un pas endavant i dedica aquest IV Document a l'anàlisi de cadascun dels sectors sobre els quals actuen els centres i les institucions a què es va fent referència tot al llarg d'aquesta recerca, tenint com a base, la seva distribució comarcal.

L'anàlisi d'aquest Document es fonamenta no només en les dades que es desprenen de les respostes dels centres enquestats, sinó també en tota la documentació complementària que s'ha pogut aplegar, procedent dels organismes públics que actuen a Catalunya i que intervenen d'alguna manera sobre les situacions de pobresa existents a casa nostra.

Metodològicament s'anirà fent referència a ambdues fonts (enquestes i documentació complementària) en el tractament de cadascun dels sectors contemplats.

Cal dir que aquest tractament per comarques, es veu complementat (apartat 12) per una anàlisi específica de la ciutat de Barcelona pel gran pes que suposa aquesta en el conjunt de Catalunya.

1. SECTOR DE LA VELLESA.

1.1. Resultats de les enquestes.

En primer lloc, a les enquestes consten, per comarques, els ancians (vegi's Quadre núm. 45) que han arribat als centres en sol.licitud d'ajuda.

Si hom compara les persones grans que han estat ateses en els citats centres amb el conjunt de població majors de 65 anys, hom constata algunes comarques en les quals els percentatges són prou significatius. Així, a l'Anoia, un 12% de les persones de més de l'esmentada edat han acudit a aquests serveis. Dues comarques rurals (Alt Camp i Terra Alta) obtenen percentatges prou elevats (4,3 i 6,07, respectivament). Al voltant del 5% de la població total vella passen per aquests centres en tres comarques força industrials (Baix Llobregat, 5,44; Vallès Oriental, 4,95, i Tarragonès, 4,42).

Per sobre de la mitjana global a nivell de Catalunya (1,48%), hom troba Baix Camp (2,8), Baix Ebre (3,23), Solsonès (2,85) i Vall d'Aran (2,38). La resta se situa per sota de la mitjana, i en concret al Barcelonès, els 2.578 ancians que recorren als centres enquestats, només representen el 0,82 de la població vella.

QUADRE NOM. 45. NOMBRE D'ANCIANS QUE HAN SOL.LICITAT AJUDA EN ELS CENTRES ENQUESTATS DURANT 1986. PER COMARQUES.

COMARCA	Nombre de vells atesos	Població de més de 65 anys	% atesos sobre població de més de 65 anys
Alt Camp	229	5.570	4,11
Alt Empordà	32	12.625	0,25
Alt Penedès	-	9.204	-
Alt Urgell	32	3.254	1,0
Anoia	1.231	10.274	11,98
Bages	152	21.907	0,69
Baix Camp	418	14.915	2,80
Baix Ebre	355	10.979	3,23
Baix Empordà	133	11.933	1,11
Baix Llobregat	2.396	43.987	5,44
Baix Penedès	25	3.652	0,68
Barcelonès	2.578	315.555	0,82
Berguedà	41	7.050	0,58
Garraf	55	8.668	0,63
Garrigues	18	4.641	0,38
Garrotxa	42	7.494	0,56
Gironès	259	18.387	0,14
Maresme	172	30.150	0,57
Montsià	32	8.279	0,38
Osona	155	14.310	1,08
Priorat	30	2.451	1,22
Ribera d'Ebre	45	4.287	1,05
Ripollès	61	5.291	1,15
Segarra	24	3.144	0,76
Segrià	-	23.108	-
Selva	11	10.469	0,10
Solsonès	45	1.577	2,85
Tarragonès	689	15.568	4,42
Terra Alta	167	2.751	6,07
Urgell	29	6.451	0,45
Vall d'Aran	19	800	2,38
Vallès Occidental	360	61.357	0,58
Vallès Oriental	1.079	21.766	4,95
TOTAL	10.914	736.966	1,48

FONT: Elaboració pròpia a partir de les dades de les enquestes i el padró de 1986.

1.2. Beneficiaris del FAS de Vellesa.

A aquesta relació cal afegir les dades sobre els 24.363 beneficiaris que reben l'ajuda del FAS per vellesa (Quadre núm. 46). Aquestes persones hi entren plenament dins el marc de pobresa que es contempla en aquesta recerca, atès que els criteris d'adjudicació del FAS (vellesa) són els següents:

- Tenir 69 anys o més.
- Tenir uns ingressos o pensió inferior a la pensió del FAS.
- Que la renda per capita familiar sigui inferior a 211.680 pessetes anuals (o 17.640 ptes. al mes).
- No posseir cap propietat.

Són criteris, doncs, que situen els beneficiaris en unes condicions clares de pobresa.

En aquest quadre, a part de l'import de les ajudes i el nombre absolut de les persones que reben el FAS per comarques, es comparen amb la població de més de 65 anys que hi viu. La mitjana de Catalunya se situa en el 3,31%, és a dir, que aquest és el percentatge de persones que reben l'ajut del FAS en relació amb les persones de més de 65 anys. En el Mapa núm. 3 també es recullen les comarques que es troben per sobre o per sota de la mitjana de Catalunya.

Ressalta el baix percentatge de beneficiaris que reben el FAS a les comarques gironines, per sota del 2.1% (excepte Gironès), igual com al Berguedà i Bages.

En sentit contrari, al capdavant se situa amb més del 4% el Baix Ebre, Terra Alta, Baix Penedès i Alt Urgell. Per sobre de la mitjana hom troba tant comarques industrials com Baix Llobregat, Vallès Oriental, Barcelonès, Garraf i Tarragonès, com comarques rurals i de muntanya com Cerdanya, Solsonès, Priorat, Garrigues, etc.

QUADRE NÚM. 45. NOMBRE DE BENEFICIARIS DEL FAS VELLESA I PERCENTATGE SOBRE LA POBLACIÓ COMARCAL DE MÉS DE 65 ANYS (1986).

COMARCA	Nombre beneficiaris FAS VELLESA	% beneficiaris sobre població de més de 65 anys
Baix Ebre	462	4,21
Terra Alta	115	4,18
Baix Penedès	151	4,13
Alt Urgell	133	4,09
Cerdanya	72	3,99
Baix Llobregat	1.815	3,94
Alt Penedès	357	3,88
Solsonès	61	3,87
Priorat	94	3,80
Garrigues	169	3,64
Barcelonès	11.936	3,61
Vallès Oriental	739	3,39
Garraf	290	3,34
Tarragonès	516	3,31
Urgell	213	3,30
Baix Camp	489	3,28
Vall d´Aran	25	3,12
Vallès Occidental	1.858	3,03
Ribera d´Ebre	143	3,03
Montsià	250	3,02
Conca de Barberà	101	2,90
Osona	415	2,90
Segarra	91	2,89
Pallars Sobirà	33	2,87
Segrià	657	2,84
Noguera	224	2,75
Maresme	773	2,42
Anoia	243	2,36
Alt Camp	127	2,28
Pallars Jussà	82	2,27
Gironès	408	2,22
Alt Empordà	260	2,06
Berguedà	140	1,99
Selva	204	1,95
Baix Empordà	221	1,85
Bages	333	1,52
Ripollès	70	1,32
Garrotxa	93	1,24
CATALUNYA	24.363	3,31

FONT: Elaboració pròpia a partir de les dades de l´ICASS* i del Padró de 1986.

---

* La relació conjunta de FAS vellesa i malaltia per municipis es troba com a primer ANNEX d´aquest Document.

MAPA NOM. 3. BENEFICIARIS DEL FAS VELLESA SOBRE LA POBLACIO DE MES DE 65 ANYS PER COMARQUES (Desembre de 1986).

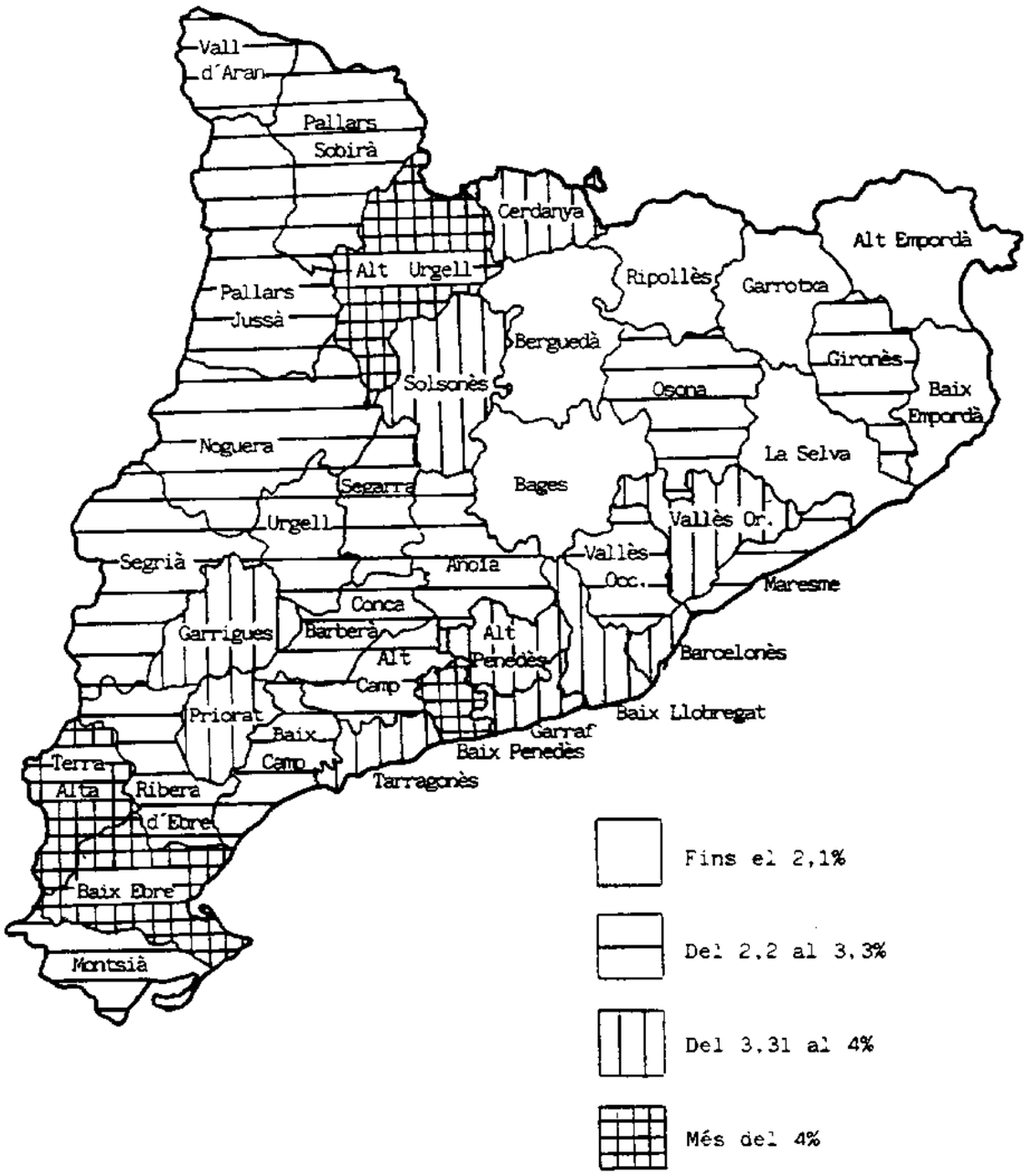

FONT: Id.

Segons això poden semblar paradoxals certs alts percentatges, sobretot referits a comarques més aviat industrials. L'explicació pot radicar en el fet que aquestes tenen una població més aviat jove, la qual cosa fa que els majors de 65 anys representin un nombre relativament baix i el seu pes dins el conjunt de la població comarcal sigui reduït. En aquest context demogràfic els ajuts del FAS, tot i que en relació a la població global de la comarca siguin més aviat reduïts, representen un percentatge prou elevat.

Aquest raonament es fa més evident si se sumen els ajuts del FAS malaltia i es comparen tots plegats amb la població global de les comarques (Quadre núm. 47). En ell apareixen al capdavant comarques totes elles rurals i amb escassa població com Priorat, Terra alta, Garrigues, Alt Urgell, Baix Ebre, Solsonès, Urgell, Pallars Sobirà. Aquestes se situen molt per sobre de la mitjana de Catalunya (6,7‰) i arriben -en el cas del Priorat- fins el 13,2‰, o Terra Alta (11,4). En el Mapa núm. 4 es reflecteixen els diferents percentatges de beneficiaris d'un o altre FAS en relació a la població global de la comarca.

Es planteja també l'interrogant sobre si les ciutats grans o els municipis caps de comarca tenen una major o menor proporció de FAS vellesa que la resta de municipis de la comarca. Hom ha analitzat diferents casos.

A les comarques gironines, per exemple, Girona ciutat té 0,5 punts de FAS vellesa més que a la resta del Gironès. El mateix succeeix a Olot respecte a la resta de municipis de la Garrotxa. En el cas de l'Alt Empordà, Figueres supera en 0,4 a la resta de municipis. En aquests casos, la concentració d'hospitals o residències per a vells en els municipis de cap de comarca sembla ésser una explicació suficient per a justificar el major percentatge d'ancians que reben l'ajut del FAS.

En les comarques de Lleida, per exemple en el Segrià també es dóna 0,3 punts més que a la resta de la comarca, i a Tremp un 0,5 més respecte al conjunt de la resta de municipis del Pallars Jussà.

A Tarragona ciutat, també el percentatge és superior en 0,4 punts a la resta del Tarragonès. En canvi, en el Baix Ebre, Tortosa està 0,8 per sota del conjunt.

De les comarques de la província de Barcelona, en el Baix Llobregat Cornellà i Sant Boi estan lleugerament per sobre de la mitjana comarcal; el mateix succeeix a Vilafranca (Alt Penedès) i a Manresa (Bages). Al Vallès Occidental, Sabadell se situa 0,5 punts per sota i Terrassa 0,1 per sobre; aquest mateix percentatge s'aplica a la ciutat de Barcelona en el conjunt del Barcelonès. A l'Anoia, Igualada està 0,3 punts per sota de la mitjana comarcal, atès probablement l'envelliment de la comarca.

La quantitat global que s'ha dedicat a la prestació del FAS vellesa durant l'any 1986, atès que els beneficiaris reben 14 mensualitats de 14.000 ptes. cadascuna, s'eleva a uns quatre mil set-cents setanta-cinc milions de pessetes.

QUADRE NUM. 47. NOMBRE GLOBAL DE BENEFICIARIS DEL FAS DE VELLESA I MALALTIA I PERCENTATGE SOBRE LA POBLACIÓ COMARCAL (1986).

COMARCA	Total beneficiaris FAS	‰ beneficiaris sobre població total
Priorat	135	13,2
Terra Alta	153	11,4
Garrigues	234	10,4
Alt Urgell	197	10,4
Baix Ebre	654	9,6
Solsonès	93	8,7
Urgell	297	8,4
Tarragonès	1.248	8,3
Pallars Sobirà	45	8,2
Cerdanya	100	8,2
Ribera d'Ebre	192	8,1
Conca de Barberà	140	7,7
Segarra	131	7,7
Gironès	1.072	7,5
Barcelonès	18.229	7,5
Alt Penedès	486	7,4
Baix Llobregat	3.841	7,3
Baix Camp	887	7,2
Segrià	1.225	7,2
Montsià	347	6,9
Noguera	309	6,9
Pallars Jussà	111	6,4
Garraf	469	6,4
Baix Penedès	206	6,3
Vallès Occidental	3.674	5,8
Alt Camp	194	5,7
Osona	612	5,5
Vallès Oriental	1.168	5,1
Berguedà	207	5,1
Vall d'Aran	31	5,1
Alt Empordà	426	5,0
Maresme	1.256	4,7
Anoia	358	4,5
Garrotxa	193	4,3
Baix Empordà	356	4,2
Bages	619	4,1
Ripollès	116	3,7
Selva	333	3,6
CATALUNYA	40.344	6,75

FONT: id.

MAPA NUM. 4. PERCENTATGE DE BENEFICIARIS DEL FAS DE VELLESA I MALALTIA SOBRE LA POBLACIÓ COMARCAL (Desembre de 1986).

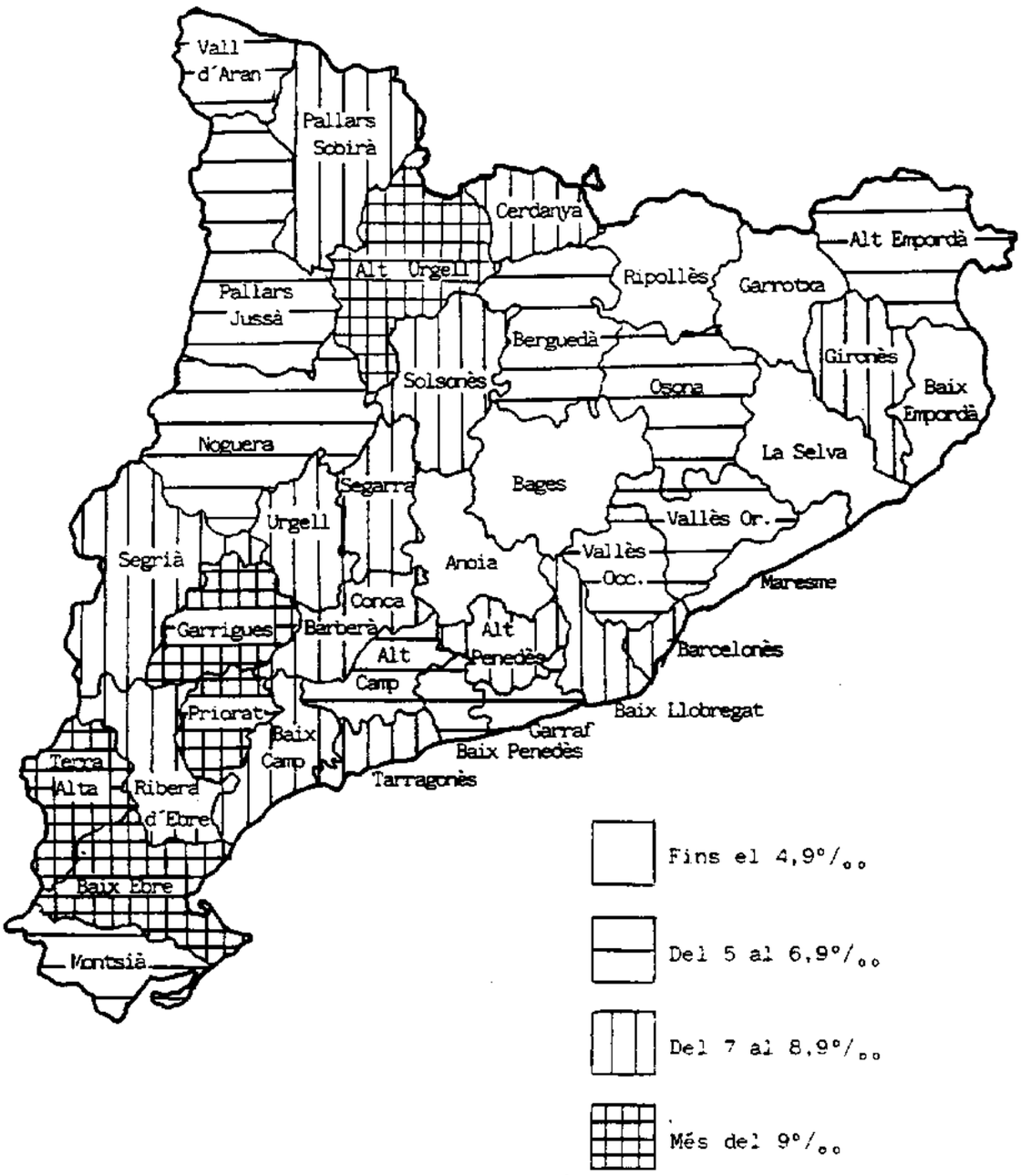

FONT: id.

1.3. Altres ajuts per a la gent gran pobra.

A part del FAS, i també depenent del Servei d'Atenció a la Vellesa de l'ICASS, hi ha dos programes més dirigits tant als ancians beneficiaris del FAS, com de la Seguretat Social: el programa de beques menjador i el programa de colònies.

En ambdós casos es tracta d'unes iniciatives que comencen en els casals de la província de Barcelona durant l'any 1987, i encara, durant aquest any, no es fan extensives a la resta de Catalunya. En els Quadres núm. 48 i 49 s'ofereixen les dades corresponents al nombre de beneficiaris i a l'import que han suposat.

A partir de 1988, aquests serveis s'oferiran també en els casals de les províncies de Girona, Tarragona i Lleida. No obstant això, les previsions que s'han fet de cara a 1988 semblen apuntar de moment vers una demanda força reduïda.

En el Quadre núm. 48 hi consten els beneficiaris que han rebut beques menjador, fent la distinció si són beneficiaris del FAS o de la Seguretat Social. Aquesta darrera aplega el 75% del total. Quant a comarques, es comprova que el servei no està gaire desenvolupat i arriba només a cinc comarques, de les quals només el Barcelonès (73,4%), i el Bages i el Vallès Occidental (11% cadascuna) realment se'n beneficien. L'import mitjà d'aquestes beques és de 45.535 ptes. (de gener a setembre) per beneficiari. La quantitat global esmerçada amb aquesta finalitat i durant l'esmentat període és de 5.828.455 ptes. Es constata, a nivell de la província de Barcelona, un increment de les demandes durant els darrers mesos de l'any.

El Quadre núm. 49 ofereix les dades referents als beneficiaris dels programes de colònies, el nombre d'aquests i la seva situació de validesa. El nombre és molt superior al que es constatava quant a beques menjador, i el 84% es tracta d'ancians vàlids que assisteixen als Casals de l'ICASS. El 16% restant es refereix a beneficiairs que reben atenció domiciliària. Quant a comarques, són set les que se'n beneficien destacant el Barcelonès amb el 57,8%, i el Vallès Occidental amb el 18,7%. Seguei-xen Maresme, Bages i Osona amb un 6%. L'import global de les beques de colònies per als 490 ancians vàlids suposa 7 milions de ptes., amb una mitjana de 14.286 per persona. El cost mitjà, en el cas de beneficiaris d'atenció a domicili, és lògicament major (63.830 ptes.), i el cost global d'aquest tipus de beques representa 6 milions de ptes.

QUADRE NUM. 48. BEQUES MENJADOR PER ANCIANS BENEFICIARIS DEL FAS I SEGURETAT SOCIAL (Setembre de 1987).

	NOMBRE BENEFICIARIS			% sobre total beneficiaris	Import mitjà per beneficiari
	FAS	Seguretat Social	TOTAL		
Vilafranca del Penedès	2	2	4		
ALT PENEDES	2	2	4	3,1	79.853
Manresa	1	13	14		
BAGES	1	13	14	11,0	49.584
Barcelona	14	45	59		
Hospitalet	2	12	14		
Badalona	5	16	21		
BARCELONES	21	73	94	73,4	41.313
Montcada i Reixac	3	1	4		
Terrassa	1	6	7		
Sabadell	4	-	4		
VALLES OCCIDENTAL	8	7	15	11,7	62.722
Ribera de Cornellà	-	1	1		
BAIX LLOBREGAT	-	1	1	0,8	39.800
T O T A L	32 (25%)	96 (75%)	128	100,0	45.535

FONT: ICASS.

QUADRE NUM. 49. BENEFICIARIS DEL PROGRAMA DE COLÒNIES (1987).

	NOMBRE BENEFICIARIS			
	Vàlids (Casals de l'ICASS)	Beneficiaris del Pla Atenció Domiciliària	TOTAL	% sobre total beneficiaris
Manresa	20	-	20	
Sant Joan Vilatorrada	6	-	6	
Sallent	9	-	9	
BAGES	35	-	35	6,0
Cornellà de Llobregat	14	1	15	
Sant Boi de Llobregat	6	-	6	
Sant Joan Despí	10	-	10	
BAIX LLOBREGAT	30	1	31	5,3
Esplugues de Llobregat	5	-	5	
Barcelona	160	69	229	
Hospitalet	35	11	46	
Badalona	50	5	55	
Santa Coloma	-	3	3	
BARCELONES	250	88	338	57,8
Torelló	10	-	10	
Vic	25	-	25	
OSONA	35	-	35	6,0
Montcada i Reixac	35	1	36	
Terrassa	17	-	17	
Sabadell	35	3	38	
Sant Cugat	18	-	18	
VALLES OCCIDENTAL	105	4	109	18,7
Granollers	-	1	1	
VALLES ORIENTAL	-	1	1	0,2
Mataró	35	-	35	
MARESME	35	-	35	6,0
T O T A L	490 (84%)	94 (16%)	584	100,0

FONT: id.

2. SECTOR DE LA INFÀNCIA-ADOLESCÈNCIA.

2.1. Resultats de les enquestes.

Aquest és un dels sectors en què major nombre de persones afectades arriben als centres on s'ha passat l'enquesta (Quadre núm. 50). En aquest quadre es recull la distribució comarcal dels menors atesos en els esmentats serveis.

En primer lloc, la comarca de la Segarra amb un 3,9%. A continuació el Tarragonès (3,40) i l'Anoia (2,20). Per sota del 2%, però encara per sobre de la mitjana de Catalunya -que se situa en el 0,97%-, el Baix Llobregat (1,71), Vall d'Aran (1,66), Gironès (1,60), Baix Camp (1,58). De les comarques amb major nombre de població infantil, el Barcelonès (0,86) es troba per sota de l'esmentada mitjana, així com els dos Vallès, l'Occidental (0,56) i l'Oriental (0,86), i el Maresme (0,23).

QUADRE NOM. 50. NOMBRE DE MENORS ATESOS EN ELS CENTRES ENQUESTATS DURANT 1986, PER COMARQUES.

COMARCA	Nombre de menors atesos	Població de 0 a 14 anys	% sobre població de 0 a 14 anys
Alt Camp	66	7.026	0,94
Alt Empordà	192	17.943	1,07
Alt Penedès	-	14.246	-
Alt Urgell	8	3.343	0,24
Anoia	400	18.162	2,20
Bages	75	30.071	0,25
Baix Camp	462	29.254	1,58
Baix Ebre	160	13.835	1,16
Baix Empordà	190	17.920	1,06
Baix Llobregat	2.303	134.889	1,71
Baix Penedès	90	7.649	1,17
Barcelonès	4.161	485.365	0,86
Berguedà	60	7.158	0,84
Garraf	170	16.686	1,02
Garrigues	6	3.743	0,16
Garrotxa	46	7.196	0,64
Gironès	531	33.257	1,60
Maresme	147	64.059	0,23
Montsià	113	10.352	1,09
Osona	225	23.584	0,95
Priorat	15	1.608	0,93
Ribera d'Ebre	12	4.569	0,26
Ripollès	29	5.595	0,52
Segarra	117	2.945	3,98
Segrià	230	36.260	0,63
Selva	92	33.092	0,28
Solsonès	5	2.116	0,23
Tarragonès	1.243	36.577	3,40
Terra Alta	20	2.180	0,92
Urgell	53	6.332	0,84
Vall d'Aran	20	1.205	1,66
Vallès Occidental	867	155.069	0,56
Vallès Oriental	492	57.035	0,86
TOTAL	12.600	1.290.321	0,97

FONT: Elaboració pròpia a partir de les dades de les enquestes i del Padró de 1986.

2.2. Menors atesos pels serveis específics de protecció i tutela.

De la Direcció General de Protecció i Tutela de Menors de la Generalitat de Catalunya depenen quatre tipus de serveis que van dirigits al sector de Menors: els Centres d'Internament, els Centres d'Acollida, els Serveis de Medi Obert (DAM) i els serveis de Diagnòstic i d'Acolliment Familiar (1).

En primer lloc, la raó d'ésser dels Centres d'Internament "és atendre les necessitats del menor en aquells casos en què la família no pot fer-ho, així com quan cal protegir-lo d'alguna forma d'abandó, crueltat o explotació, si està en perill la seva integritat física, psíquica i moral, o presenta problemes de conducta que necessiten tractament específic.

"Els menors arriben als centres per decisió dels Tribunals Tutelars de Menors, bé perquè l'infant o l'adolescent ha infringit les disposicions legals o bé perquè la seva situació personal, familiar o social és tan precària que està exposat a greus perills per a la seva persona.

"Es determina l'internament en un centre quan la situació familiar i social està tan deteriorada que resulta inviable qualsevol altre tipus d'ajut material al menor en el propi medi.

"La finalitat dels centres és acollir els nens en un ambient d'afecte, comprensió i seguretat. El centre haurà de satisfer les necessitats del menor procurant una educació integral, tenir cura de la seva salut física i psíquica, vetllant pel desenvolupament harmoniós de la seva persona i respectant sempre els seus drets i garanties" (2).

---

(1) Hom creu oportú recollir una breu informació sobre els esmentats serveis per poder situar millor després la documentació recollida.

(2) "Cinc anys per a la dignitat i l'educació en llibertat dels nostres infants i adolescents". Direcció General de Protecció i Tutela de Menors. Generalitat de Catalunya. Pàgina 51 i ss.

Els Centres d'Acollida estan destinats a acollir momentàniament els menors abandonats, maltractats, fugits de la llar, etc., que necessitin una atenció immediata.

Els Serveis de Medi Obert tenen com a funcions principals, d'una banda, la preparació, definició i control de plans i programes a dur a terme pels Delegats d'Assistència al Menor (DAM) i altres institucions dependents o en col.laboració amb el servei, estudi i proposta de nous projectes i actuacions en el tractament no institucional del menor; d'altra banda, la instrucció i tramitació dels expedients derivats de l'àmbit de col.laboració amb les corporacions locals, pel que fa a la protecció i tutela de menors.

Els Delegats d'Assistència al Menor (DAM) són els professionals encarregats de dur a terme les mesures de tractament en llibertat, és a dir, qualsevol mesura judicial o administrativa adreçada al tractament del menor en el seu medi familiar o social.

Les mesures que se'n deriven són les següents: Llibertat vigilada, aplicada pels Tribunals Tutelars a menors d'edat penal que han comès una infracció a l'ordenament penal vigent. Vigilància protectora, quan es planteja un inadequat exercici de la pàtria potestat o del dret de guarda i educació. Seguiment de menors desinternats, és una mesura preventiva per a facilitar una bona reinserció en el medi familiar i social. Seguiment d'acció preventiva, adreçat a menors que presenten una conducta que fa preveure un elevat risc de comissió d'infraccions penals.

El Servei de Diagnòstic i d'Acolliments Familiars es preocupa dels dossiers en què hi hagi les dades més destacades de la personalitat social i familiar del menor, juntament amb aquelles mesures d'atenció i cura que facilitin la seva educació i inserció social.

També s'ocupa de buscar les famílies, d'estudiar i treballar l'acoblament amb l'infant i de donar-li el suport necessari.

Cal distingir, en qualsevol de les iniciatives que es deriven dels serveis esmentats, un doble àmbit (protector o de reforma) segons la causa per la qual el menor es troba en relació amb el Tribunal Tutelar.

En el Quadre núm. 51 s'especifiquen per províncies els menors que, el mes de juny de 1987, es trobaven sota l'assistència de la Direcció General de Protecció i Tutela de Menors.

Territorialment, sobresurt el 75,4% de menors de la província de Barcelona. La resta es reparteix prou proporcionalment en les altres tres províncies, amb un percentatge menor a Lleida.

Quant a tipus d'assistència, prop de la meitat (45,9) es troben en centres d'internament. Una proporció significativament alta (27%) és objecte de seguiment a càrrec d'algun professional (DAM). A Lleida i a Girona aquesta mesura s'aplica en més del 40% dels casos, mentre que a Barcelona només en el 23,4%. Un 52,% està en observació en algun dels centres d'acollida. La resta viu en alguna família, o bé acollits per altres famílies (14,5), o bé en la pròpia (7,4) amb unes ajudes complementàries que se li fan arribar. Cal fer constar que aquest darrer tipus només s'aplicava, en aquell moment, a la província de Barcelona.

QUADRE NOM. 51. MENORS SOTA L'ASSISTÈNCIA DE LA DIRECCIÓ GENERAL DE PROTECCIÓ I TUTELA DE MENORS, PER PROVINCIES (Juny de 1987).

SITUACIÓ MENORS	BARCELONA	TARRAGONA	LLEIDA	GIRONA	TOTAL	% sobre total situacions
En centres	1.771	226	156	185	2.338	45,9
Seguiment a càrrec d'un DAM	899	151	132	192	1.374	27,0
En acolliment familiar	586	58	23	69	736	14,5
En centres d'observació acollida o estudi del cas	204	36	8	16	264	5,2
En la seva família amb ajudes complementàries	377	-	-	-	377	7,4%
T O T A L	3.837	471	319	462	5.089	100,0
% sobre total CATALUNYA	75,4	9,3	6,3	9,0	100,0	

FONT: Direcció General de Protecció i Tutela de Menors. Departament de Justícia. Generalitat de Catalunya. Elaboració pròpia a partir d'aquestes dades.

El Quadre núm. 52 precisa per edats la població a la qual s'ha obert expedient durant el 1986 tant en l'àmbit de reforma com en el de protecció.

El percentatge més alt correspon a les edats de 10 a 14 anys, prop del 40%. El més petit correspon a infants fins a 5 anys. Els altres dos grups d'edat compten amb un percentatge semblant, al voltant del 23%.

QUADRE NÚM. 52. POBLACIÓ PER EDATS SOTA L'ASSISTÈNCIA DE LA DIRECCIÓ GENERAL DE PROTECCIÓ I TUTELA DE MENORS (Expedients oberts 1986).

Edat	Nombre	% s/Total
0 a 4 anys	161	13,5
5 a 9 anys	281	23,6
10 a 14 anys	458	38,4
15 a 19 anys	269	22,6
N/S	22	1,9
TOTAL	1.191	100,0

FONT: id.

En el Quadre núm. 53 s'especifica els expedients oberts segons la seva facultat, si pertanyen a la protectora o a la reformadora. Tan sols, però, es compta amb dades corresponents a les comarques del territori de Barcelona.

QUADRE NOM. 53. POBLACIÓ ATESA PEL TRIBUNAL TUTELAR DE MENORS EN LA FACULTAT PROTECTORA I DE REFORMA SEGONS LA COMARCA DE RESIDÈNCIA (expedients oberts, 1986, província de Barcelona).

COMARCA	FACULTAT PROTECTORA		FACULTAT REFORMADORA		TOTAL GLOBAL	% sobre TOTAL GLOBAL
	NOMBRE	% sobre TOTAL	NOMBRE	% sobre TOTAL		
Barcelonès	340	54,7	222	60,3	562	56,7
Vallès Occidental	64	10,3	36	9,8	100	10,1
Baix Llobregat	62	10,0	48	13,0	110	11,1
Vallès Oriental	42	6,7	-	-	42	4,2
Maresme	37	5,9	18	4,9	55	5,5
Bages	24	3,9	15	4,1	39	3,9
Anoia	13	2,1	-	-	13	1,3
Osona	12	1,9	-	-	12	1,2
Garraf	9	1,4	-	-	9	0,9
Alt Penedès	2	0,3	-	-	2	0,2
Berguedà	2	0,3	-	-	2	0,2
N/S	16	2,5	29	7,9	45	4,5
TOTAL	623 (62,9)	100,0	368 (37,1)	100,0	991 (100)	100,0

FONT: id.

Dos terços dels expedients oberts, durant l'any 1986, a les comarques corresponents a la província de Barcelona s'engloben dins l'àmbit protector (62,9). Només un terç, per tant, s'emmarca dins la facultat reformadora, i aquest, en el seu 83% correspon només a tres comarques (Barcelonès, Baix Llobregat i Vallès Occidental). No hi ha informació sobre la resta de províncies.

Quant a comarques, les tres esmentades apleguen, tant en la facultat protectora com en el còmput global, uns percentatges elevadíssims, per sobre del 75% en el seu conjunt. Dues més Vallès Oriental i Maresme tenen percentatges de menors sota facultat protectora per sobre del 5% del total, i el Bages, amb 24 menors en àmbit protector, s'apropa al 4% i el supera amb 15 en el de reforma. A la resta de comarques els percentatges són poc significatius.

En els Quadres núm. 54 i 55 es parla de l'escolarització dels menors atesos en aquests serveis durant el 1986.

Cal ressaltar les importants diferències entre els dos grups de menors (protecció o reforma). En el primer grup, tan sols el 3,2% estan desescolartizats, i el 18,4%, tot i que estan matriculats, no assisteixen a classe. Prop del 80% d'aquests menors, per tant, estan matriculats i hi assisteixen a classe.

En contrast, pel que fa a l'àmbit de reforma, només van a classe el 32,5%. La meitat estan desescolaritzats, i prop del 18%, tot i estar matriculats, no assisteixen a classe.

Hom pot concloure que dels 335, que estan matriculats i van a classe amb regularitat, només el 19,7 estan sota la facultat de reforma.

QUADRE NOM. 54. ESCOLARITZACIÓ DE LA POBLACIÓ ATESA EN L'ÀMBIT DE PROTECCIÓ (1986).

Situació escolar	Nombre casos	% sobre el total
Matriculats que van a classe	269	78,4
Matriculats que no van a classe	63	18,4
Desescolaritzats	11	3,2
TOTAL	343	100,0

FONT: id.

QUADRE NOM. 55. ESCOLARITZACIÓ DE LA POBLACIÓ ATESA EN L'ÀMBIT DE REFORMA (1986).

Situació escolar	Nombre casos	% sobre el total
Matriculats que van a classe	66	32,5
Matriculats que no van a classe	36	17,7
Desescolaritzats	101	49,8
TOTAL	203	100,0

FONT: id.

En el Quadre núm. 56 s'exposa la referència al nombre de germans que tenen els menors atesos en ambdós àmbits. Sobresurt, aquí, que no hi ha gaires diferències entre els dos grups; els percentatges són similars, amb un percentatge lleugerament més elevat en els de reforma, a partir dels 3 germans (64,5%, per 59,5 en els de protecció). En conjunt, més del 60% de les famílies dels menors atesos tenen més de quatre fills, i d'aquestes, més de la meitat passen de sis.

QUADRE NÚM. 56. NOMBRE DE GERMANS DE LA POBLACIÓ ATESA (ÀMBIT DE PROTECCIÓ I DE REFORMA) EN ELS EXPEDIENTS OBERTS EL 1986.

Nombre de germans	PROTECCIO		REFORMA		Nombre total de fills
	Nombre casos	%	Nombre casos	%	
Cap	31	5,4	10	3,9	1
D'1 a 2	202	35,1	81	31,6	De 2 a 3
De 3 a 4	187	32,5	73	28,6	De 4 a 5
De 5 i més	155	27,0	92	35,9	De 6 i més
TOTAL	575	100,0	256	100,0	

FONT: id.

Es podria argumentar que hom està analitzant un sector (menors) i unes circumstàncies (atenció per part del Tribunal Tutelar de Menors) que no necessàriament han d'emmarcar-se dins l'àmbit de la pobresa. Tot amb tot, i sumant les dades que es van evidenciant en aquest grup de població i de llurs famílies, s'apleguen unes característiques socials que no s'allunyen pas d'altres sectors afectats per situacions de pobresa (desescolarització, famílies nombroses, etc.).

En aquesta línia, els Quadres núm. 57 i 58 mostren la situació laboral dels pares biològics dels menors atesos. En ell destaca que només el 25% dels 876 pares/mares biològics tenen un treball fix. És una dada, d'entrada, prou significativa per reforçar el que es deia sobre la situació sòcio-econòmica de les famílies d'aquests menors.

Un altre 25,7% dels pares/mares d'aquests menors es troba en una situació laboral d'eventualitat, amb el que aquests contractes comporten d'inseguretat i manca de possibilitat de planificació/previsió del futur a mig termini en l'àmbit familiar. Un altre 18% estan en situació d'atur, i un 10% estan malalts o són pensionistes. Hi ha 11 pares/mares que es declaren com a captaires. De les mares restants, 164 són mestresses de casa, és a dir el 35% del total de mares.

Si es tenen en compte els àmbits de reforma i de protecció, hom constata que el percentatge d'aturats és més alt en l'àmbit de protecció (23,2%) que en el de reforma (només el 8,6%). Quant als contractes eventuals, en ambdós àmbits es constata un volum que se situa al voltant del 25%. Treball fix el tenen el 20,7 dels pares/mares en l'àmbit de protecció, percentatge que puja fins el 33% en l'àmbit de reforma.

Comparant la situació familiar dels menors que es troben dins l'àmbit de reforma o bé dins l'àmbit de protecció, es pot concloure en primer lloc que els primers formen part de famílies més nombroses. En segon lloc, la situació laboral dels pares biològics és millor en els casos de menors en reforma, pel fet que l'eventualitat és semblant en ambdós casos, el treball fix dels pares és superior en els menors en àmbit de reforma, i així mateix l'atur està més estès en els d'àmbit de protecció.

QUADRE NOM. 57. SITUACIÓ LABORAL DELS PARES BIOLÒGICS EN L'ÀMBIT DE REFORMA (1986).

P A R E S B I O L Ò G I C S			M A R E S B I O L O G I Q U E S		
Situació laboral	Nombre casos	% sobre el total	Situació laboral	Nombre casos	% sobre el total
Treball fix	73	51,8	Treball fix	35	19,0
Treball eventual	22	15,6	Treball eventual	62	33,8
Aturats	18	12,8	Mestresses de casa	65	35,4
Malats i Pensionistes	28	19,8	Aturades	10	5,4
Captaires	-	-	Pensionistes	8	4,3
D'Altres	-	-	Captaires	1	0,5
			D'altres	3	1,6
TOTAL	141	100,0	TOTAL	184	100,0

FONT: id.

QUADRE NOM. 58. SITUACIÓ LABORAL DELS PARES BIOLÒGICS EN L'ÀMBIT DE PROTECCIÓ (1986).

P A R E S B I O L Ò G I C S			M A R E S B I O L Ò G I Q U E S		
Situació laboral	Nombre casos	% sobre el total	Situació laboral	Nombre casos	% sobre el total
Treball fix	68	25,6	Treball fix	46	16,1
Treball eventual	60	22,6	Treball eventual	81	28,4
Aturats	87	32,7	Mestresses de casa	99	34,7
Malalts i Pensionistes	43	16,2	Aturades	41	14,4
Captaires	3	1,1	Pensionistes	7	2,5
D'altres	5	1,8	Captaires	6	2,1
			D'altres	5	1,8
TOTAL	266	100,0	TOTAL	285	100,0

FONT: id.

Des de la Direcció General de Protecció i Tutela de Menors es donen als diferents serveis i a les famílies diversos tipus d'ajudes econòmiques que, en el que fa a l'any 1986, es recullen en el Quadre núm. 59, i representen una quantitat superior als 23 milions de pessetes, dins el territori de la província de Barcelona.

QUADRE NOM. 59. AJUDES ECONOMIQUES A SERVEIS I FAMILIES DES DE LA DIRECCIÓ GENERAL DE PROTECCIÓ I TUTELA DE MENORS (1986).

Tipus d'ajudes	Import	% sobre el total
Ajudes de menjador escolar	588.028	2,5
Ajudes escolars	2.680.143	11,4
Ajudes esport, esbarjo i esplai	958.005	4,1
Tractament de medi obert	4.445.888	19,0
Estades de menors en famílies	4.999.554	21,3
Ajudes per desinternament	2.178.622	9,3
Ajudes per prevenció de delinqüència	766.000	3,3
Altres ajudes	6.834.250	29,1
TOTAL	23.450.490	100,0

FONT: id.

Deixant de banda el concepte "altres ajudes" sense especificar i que respresenten el 29,1% del total, els dos tipus d'ajudes que suposen major percentatge de despeses econòmiques són les estades dels menors en famílies (21,3) i el tractament d'aquests en medi obert (19%). Prop d'un 14% en total es dirigeixen a ajudes escolars (11,4) o bé a ajudes de menjador escolar (2,5). A desinternament es dediquen més de 2 milions (9,3) i a la prevenció de la delinqüència un 3,3%. Prop d'un milió més (4,1) a activitats d'esport, esbarjo i esplai en general.

2.3. Servei de prevenció i seguiment de la Diputació de Barcelona.

Aquest servei va adreçat a la infància i a l'adolescència amb problemes psico-individuals i sòcio-econòmics.

La informació de què es disposa correspon a juny de 1987, abasta 319 menors atesos i la seva distribució per comarques es recull en el Quadre núm. 60.

QUADRE NÚM. 60. NOMBRE D'ATESOS PELS SERVEIS DE PREVENCIÓ I SEGUIMENT DE LA DIPUTACIO DE BARCELONA I PROCEDÈNCIA PER COMARQUES (Juny de 1987).

COMARCA	Nombre atesos	% sobre el total
Barcelonès	265	83,1
Baix Llobregat	19	6,0
Ancia	2	0,6
Maresme	4	1,3
Osona	3	0,9
Vallès Occidental	25	7,8
Vallès Oriental	1	0,3
TOTAL	319	100,0

FONT: Departament de Prevenció i Seguiment de la Diputació de Barcelona.

Com es palesa en aquest quadre, la majoria dels menors (83,1%) provenen de la comarca del Barcelonès, en total 265. Dues comarques més, Vallès Occidental i Baix Llobregat, amb el 7,8 i el 6%, respectivament, comp ten amb uns percentatges que sumats al del Barcelonès, s'apropen al 100%.

Quant a la classificació social de les famílies dels menors acollits, es pot fer com una triple tipologia.

En primer lloc, famílies que s'han vist forçades a internar els seus fills, principalment per motius econòmics o grans canvis en l'estructura familiar, però que han continuat mantenint una relació afectiva complint el règim de visites, vacances, etc.

El segon tipus, famílies que es troben en una situació marginal acceptada, assumint la categoria de ciutadans de segon o tercer ordre. El nen viu en un medi de gran pobresa moral, cultural i econòmica, que ben segur serà determinant per al seu futur escolar, laboral, etc.

Finalment, el tercer tipus de famílies són aquelles que, a més a més de patir les problemàtiques esmentades en les anteriors tipologies, pateixen unes patologies cronificades, pràcticament insuperables.

La situació econòmica viscuda per aquestes famílies és un factor prou determinant com per analitzar-la i aprofundir-la més en concret, cosa que es fa a continuació.

Els Quadres núm. 61 i 62 evidencien la situació econòmica de les famílies dels menors atesos.

QUADRE NÚM. 61. NIVELLS ECONÒMICS FAMILIARS CLASSIFICATS EN QUATRE GRUPS (INGRESSOS PER CAPITA ANUALS, SENSE COMPTAR DESPESES D'HABITATGE).

Membres per família	GRUP I	GRUP II	GRUP III	GRUP IV
2	0 a 210.000	> 220.000 a 292.500	> 292.500 a 357.500	> 357.500
3	0 a 200.000	> 200.000 a 260.000	> 260.000 a 303.333	> 303.333
4	0 a 180.000	> 180.000 a 227.500	> 227.500 a 260.000	> 260.000
5	0 a 168.000	> 168.000 a 208.000	> 208.000 a 234.000	> 234.000

FONT: id.

QUADRE NOM. 62. DISTRIBUCIÓ PER COMARQUES DELS MENORS SEGONS LA SITUACIÓ ECONÒMICA FAMILIAR.

COMARQUES	GRUP I (Més pre càries)		GRUP II		GRUP III		GRUP IV		TOTAL	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Barcelonès	127	47,9	78	29,4	52	19,6	8	3,0	265	100,0
Baix Llobregat	-	-	7	36,8	9	47,4	3	15,8	19	100,0
Anoia	1	50,0	1	50,0	-	-	-	-	2	100,0
Maresme	1	25,0	-	-	3	75,0	-	-	4	100,0
Osona	3	100,0	-	-	-	-	-	-	3	100,0
Vallès Occidental	8	32,0	3	12,0	11	44,0	3	12,0	25	100,0
Vallès Oriental	-	-	1	100,0	-	-	-	-	1	100,0
TOTAL	140	43,9	90	28,2	75	23,5	14	4,4	319	100,0

FONT. id.

Hom ha dividit les famílies dels menors en quatre grups segons els seus nivells d'ingressos i tenint en compte el nombre de membres d'aquestes famílies (Quadre núm. 61). Com es veu, es fa una gradació que va des de les 210.000 ptes. per capita en el cas de famílies de dos membres, en el primer grup, fins a les 357.500, per a famílies amb el mateix nombre de membres, en el quart grup. I en el cas de famílies amb cinc membres, les diferències van des de 168.000 ptes. per capita en el primer grup, a les 234.000 en el quart.

Un cop feta aquesta classificació econòmica en quatre grups, en el Quadre núm. 62 es fa la distribució per comarques de les famílies dels menors, segons la seva inclusió en els diversos grups. Les tres quartes parts de les famílies pertanyen al primer (43,9) o al segon grup (28,2). Només el 4% se situa en el quart grup, amb ingressos econòmics més alts. Fàcilment es dedueix el baix nivell econòmic de la majoria de les famílies implicades.

A continuació es presenta la informació sobre la gravetat dels menors assistits, tant des del punt de vista psico-individual com del psico-familiar.

En aquesta ocasió també s'han categoritzat quatre grups de població segons el nivell de gravetat dels menors. Els grups A i B són els més greus. En el primer conflueix la marginació amb malaltia i patologia social. El B presenta les característiques típiques de les persones o famílies marginals (formes d'actuació marginals, inseguretat afectiva, dificultats d'aprenentatge, nucli familiar molt feble). Els grups C i D corresponen a grups de població i famílies afectades fortament per la crisi econòmica, sense massa problemes d'altres tipus.

QUADRE NOM. 63. NIVELL DE GRAVETAT PSICO-INDIVIDUAL DELS MENORS PER COMARQUES.

COMARQUES	GRUP A		GRUP B		GRUP C		GRUP D		TOTAL	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Barcelonès	36	13,7	73	27,8	109	41,4	45	17,1	263	100,0
Baix Llobregat	2	11,2	-	-	8	44,4	8	44,4	18	100,0
Anoia	-	-	2	100,0	-	-	-	-	2	100,0
Maresme	-	-	4	80,0	1	20,0	-	-	5	100,0
Osona	2	66,7	1	33,3	-	-	-	-	3	100,0
Vallès Occidental	-	-	7	28,0	12	48,0	6	24,0	25	100,0
Vallès Oriental	1	100,0	-	-	-	-	-	-	1	100,0
TOTAL	41	12,9	87	27,5	130	41,0	59	18,6	317	100,0

FONT: id.

QUADRE NOM. 64. NIVELL DE GRAVETAT PSICO-FAMILIAR DELS MENORS PER COMARQUES.

COMARQUES	GRUP A		GRUP B		GRUP C		GRUP D		TOTAL	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Barcelonès	31	19,5	55	34,6	53	33,3	20	12,6	159	100,0
Baix Llobregat	1	1,1	-	-	7	7,8	1	1,1	9	100,0
Anoia	1	50,0	1	50,0	-	-	-	-	2	100,0
Maresme	-	-	2	66,6	1	33,4	-	-	3	100,0
Osona	-	-	-	-	1	100,0	-	-	1	100,0
Vallès Occidental	4	36,4	4	36,4	2	18,2	1	9,0	11	100,0
Vallès Oriental	1	100,0	-	-	-	-	-	-	1	100,0
TOTAL	38	20,4	62	33,3	64	34,4	22	11,8	186	100,0

FONT: id.

Tal com manifesten aquests dos darrers Quadres (63 i 64), els percentatges dels grups A i B no arriben a les elevades proporcions que suposaven aquests dos grups en el cas dels nivells econòmics (Quadres núm. 61 i 62) en què aconsegueien més del 70%. En el tema de la gravetat psico-individual i psico-familiar el percentatge d'aquests dos grups se situen al voltant del 50%, i encara, dintre d'aquest percentatge, el grup A (el més greu) només suposa un 12 i un 20%. Els grups C i D, que reflecteixen situacions gairebé exemptes de gravetat, suposen ben bé la meitat dels menors.

D'aquest raonament, hom pot deduir que els problemes més greus per a aquestes famílies radiquen en la situació econòmica de baixos ingressos. Si aquesta estigués solventada, els problemes dels menors derivats de mancances psico-individuals i/o familiars perdrien importància perquè són menys els menors afectats per elles.

Quant al tipus d'intervenció que s'aplica i als professionals que treballen amb els menors, cal posar en primer terme l'Educador que hi és present en la pràctica totalitat dels casos. En una bona part dels casos (2/3) els seguiments són preventius.

En un 27% dels menors (86), intervé l'Assistent Social. Aquests casos li vénen derivats de l'Educador, i són potser aquells en què el "risc social" és més elevat. Afecta unes 60 famílies en conjunt.

La intervenció psiquiàtrica no està avaluada, però la seva actuació es considera molt freqüent en el conjunt de la població tractada, si s'inclouen aquí les consultes de sensibilització a menors i llurs famílies.

Els treballadors especialitzats també intervenen, però en no estar adscrit al departament de la Diputació sinó als diferents ajuntaments, la seva actuació no es pot determinar ni quantificar des del citat departament.

Finalment, pel que fa a aquest grup de menors atesos en el Departament de Prevenció i Seguiment de la Diputació, s'adjunten diverses consideracions provinents del propi departament sobre l'avaluació dels resultats.

Segons aquest departament, s'observa una carència d'infrastructura per part dels organismes públics per atendre la població marginal, sobretot a Barcelona.

En segon lloc es constata que la crisi econòmica que afecta tota la classe treballadora aguditza més aquesta problemàtica social.

També es precisa que els recursos comunitaris són escassos i els resultats es veuen obstaculitzats per la lentitud dels tràmits burocràtics.

Es treballa amb una població d'alt risc. Aproximadament el 40% dels atesos es troben en una situació de dèficit sòcio-educatiu i laboral. Així mateix són molt importants les carències econòmiques, tant individuals com familiars.

El principal punt de contacte familiar amb què treballen els diferents professionals són les mares, i se subratlla el baix nivell cultural d'aquestes, sovint amb deficiències de personalitat i carències afectives, amb una relació de dependència econòmica del cap de família o de la institució per resoldre els dèficits econòmics familiars.

Si s'observen els genogrames, es repeteix la història institucional de generació en generació, creant una cadena de marginació.

El capítol de recursos econòmics de l'esmentat servei puja fins els 67,8 milions de ptes. (vegi's Quadre núm. 65). D'aquests, la partida més important és la de personal (43,8 milions). A atenció directa a menors i famílies es dediquen en conjunt 23,8 milions, incloent tant els ajuts procedents de Prevenció i Seguiment (18,6 milions) com del Departament d'Inserció Sòcio-Laboral (5,2 milions). Dintre d'aquests ajuts directes hi ha 1,2 milions adreçats a transports públics dels menors i 2 milions al treball amb els Ajuntaments.

QUADRE NOM. 65. RECURSOS ECONÒMICS PER A L'ATENCIÓ ALS MENORS (PROGRAMES D'INSERCIÓ SOCIO-LABORAL I DE PREVENCIÓ I SEGUIMENT). PRESSUPOST 1987.

Conceptes	Quantitat (milers)	%
Personal	43.872	64,8
Atenció directa (Programa Prevenció i Seguiment)	18.650	27,5
Atenció directa (Inserció sòcio-laboral)	5.200	7,7
TOTAL	67.722	100,0

FONT: id.

2.4. Ajuts de Beques-menjador depenents del Departament d'Ensenyament de la Generalitat.

Dins de l'àmbit de la pobresa cal incloure els ajuts que determinades famílies reben per als seus fills en forma de beques-menjador.

Aquestes beques -dins el citat Departament- provenen de dues fonts diferents. D'una banda, les que concedeix la Direcció General de Promoció i Serveis Escolars i que van adreçades als centres públics qualificats d'Escoles d'Acció Especial; d'altra banda, les que provenen de la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa, dins del Programa de Compensatòria "Marginats Socials".

En el Quadre núm. 66 es recopilen els ajuts corresponents al curs 1987-88 i la seva distribució per municipis i comarques.

Són en total 11 les comarques que es beneficien d'aquests ajuts beques-menjador. Gairebé la meitat correspon al Barcelonès (46,6%). Segueixen dues comarques amb percentatges al voltant del 10%: Tarragonès (10,7%) i Baix Llobregat (9,7). Per sobre del 5% del total se situen les comarques de Segrià (7,6), Vallès Occidental i Baix Ebre (6,2); i per sota d'aquest darrer percentatge: Gironès (4,5), Baix Camp (4,4), Alt Empordà, Selva i Maresme amb poc més de l'1%.

Segons el Departament d'Ensenyament és difícil quantificar l'import total que s'ha satisfet per beques-menjador, atès que una part del cost del menú ha de cobrir-la la família del nen/nena. Com a mitjana es pot parlar d'unes 200 ptes. per beca, dia i nen. Es pot donar com a quantitat global d'un curs, tenint en compte que han estat 5.909 els nens beneficiaris i els dies lectius uns 150 per curs, 177 milions destinats a beques-menjador.

QUADRE NUM. 66. ALUMNES AMB NECESSITAT D'AJUTS INDIVIDUALS DE MENJADOR (CURS 1987/1988).

Àmbit	Nombre ajuts	%
Cornellà de Llobregat	100	
Gavà	15	
El Prat de Llobregat	297	
Sant Boi de Llobregat	111	
Sant Vicenç dels Horts	50	
BAIX LLOBREGAT	573	9,7%
Barcelona	1.429	
Badalona	85	
Esplugues de Llobregat	70	
Hospitalet de Llobregat	370	
Sant Adrià del Besòs	661	
Santa Coloma de Gramenet	138	
BARCELONES	2.753	46,6%
Mataró	60	
MARESME	60	1,0%
Sabadell	34	
Terrassa	206	
Santa Perpètua de La Moguda	55	
Montcada	29	
Cerdanyola	40	
VALLES OCCIDENTAL	364	6,2%
Lleida	453	
SEGRIA	453	7,6%
Blanes	79	
SELVA	79	1,3%
Figueres	92	
Santa Llogaia d'Alguema	15	
ALT EMPORDA	107	1,8%
Girona	263	
GIRONES	263	4,5%
Tarragona	385	
Constantí	97	
Vilaseca-Salou	150	
TARRAGONES	632	10,7%
Reus	260	
BAIX CAMP	260	4,4%
Tortosa	365	
BAIX EBRE	365	6,2%
T O T A L	5.909	100,0%

FONT: Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya.

Quant als criteris per concedir aquests ajuts, no queden prou concretes les directrius del Departament d'Ensenyament, i es deixa que siguin les pròpies escoles, mitjançant el propi reglament intern, les que ho concretin, tenint en compte la situació econòmica familiar, nombre de germans, estat sanitari i/o nutritiu del nen, prioritat als més petits... Amb tot, però, queda clar que la població a la qual van adreçades és una població amb situació sòcio-econòmica de fortes mancances.

A més de les beques menjador, la Direcció General de Promoció i Serveis Escolars concedeix beques per colònies escolars. Els darrers criteris econòmics per donar-les són els que s'expressen a continuació:

Ingressos per capita/any	Ajuts que es concedeixen
Fins 70.000 ptes.	10.000 ptes.
De 70.0001 a 140.000 ptes.	8.000 ptes.
De 140.001 a 196.000 ptes.	6.000 ptes.
De 196.001 a 252.000 ptes.	4.000 ptes.
De 252.001 a 308.000 ptes.	2.000 ptes.

S'han dedicat a aquests ajuts uns 13 milions de pessetes. Els nens que han participat en aquestes colònies han estat 3.208. D'aquests, 1.192 (37,2) han aconseguit l'ajut-beca corresponent. Aquests darrers han hagut de pagar 4.000 ptes. que és l'aportació mínima exigida. La resta de participants en aquestes colònies han d'aportar cadascú 13.500 ptes.

No es té la informació de la distribució territorial d'aquestes beques. Només hi ha la corresponent al total d'assistents a colònies per província: Barcelona (1.704), Tarragona (624), Lleida (404), Girona (476).

Pel que fa a la resta de les beques escolars, cal dir que la Conselleria d'Ensenyament només fa de gestora i que els criteris per atorgar les beques i la pròpia concesió depèn del Ministeri d'Educació i Ciència de Madrid.

Les beques atorgades, excepte al nivell universitari, corresponents al curs 1986/1987 es recullen en el Quadre núm. 67.

QUADRE NOM. 67. CONJUNT DE BEQUES ESCOLARS, EXCEPTE UNIVERSITARIES, GESTIONADES DURANT EL CURS 1986/1987 PER LA CONSELLERIA D'ENSENYAMENT.

Delegacions territorials	Nombre beques	%
Barcelona-ciutat	13.664	26,8
Barcelonès (excepte Barcelona)	15.000	29,5
Vallès Occidental	5.000	9,8
Baix Llobregat	3.800	7,5
Girona	2.789	5,5
Lleida	7.049	13,8
Tarragona	3.591	7,1
T O T A L	50.893	100,0

FONT: id.

La distribució de les beques està feta segons les delegacions territorials de la Conselleria, és a dir que no hi ha una concreció comarcal. Per províncies, el 73,6% correspon a la província de Barcelona, seguida de Lleida (13,8), Tarragona (7,1) i Girona (5,5).

Aquests ajuts signifiquen econòmicament a la província de Barcelona 465 milions de pessetes, distribuïdes el 84,5% en la convocatòria general, i la resta correponen als Ajuts d'Educació Especial (13,5). Si s'apliquen aquestes quantitats a la resta de províncies, es pot deduir que les citades beques representen en el conjunt de Catalunya uns 630 milions de pessetes.

A aquestes, cal afegir-hi les beques de nivell universitari que durant el curs 1986/1987 van ser 15.814 per tot Catalunya amb un cost global de 1.093 milions de pessetes. No es tenen dades més desagregades referent a aquest nivell.

Es pot concloure, doncs, que el cost econòmic del conjunt d'ajuts-beques concedides durant el curs 1986/1987 en tots els nivells d'ensenyament és de 1.723 milions de pessetes.

Els criteris d'atorgació d'aquestes beques es determinen des del Ministeri d'Educació i Ciència i afecten fonamentalment a persones/famílies amb ingressos econòmics baixos, tenint present, a més, el nombre de germans.

3. SECTOR DE DISMINUITS.

3.1. Resultats de les enquestes.

En els diferents centres que han contestat a l'enquesta han estat atesses 3.785 persones, afectades per diferents tipus de disminucions. En el Quadre núm. 68 es recullen per comarques els usuaris atesos en ells.

Els percentatges més alts es troben sobretot a la comarca del Baix Llobregat (35,5) i al Barcelonès (19,7). També es constaten percentatges significatius als dos Vallès, a l'Occidental (8%) i a l'Oriental (5,5). El Tarragonès amb 6,3 i el Baix Camp (5,4) són també comarques remarcables quant a disminuts atesos en els esmentats centres. A la resta de comarques, només Osona (2,5), Berguedà (2,2), Gironès i Ribera d'Ebre (1,1) superen l'1% del total de casos atesos.

QUADRE NÚM. 68. NOMBRE DE DISMINUITS ATESOS EN ELS CENTRES ENQUESTATS DURANT 1986, PER COMARQUES.

COMARCA	Nombre de disminuïts	% sobre total atesos
Alt Camp	27	0,7
Alt Empordà	23	0,6
Alt Urgell	33	0,9
Anoia	15	0,4
Bages	35	0,9
Baix Camp	204	5,4
Baix Ebre	52	1,4
Baix Empordà	64	1,7
Baix Llobregat	1.330	35,5
Baix Penedès	33	0,9
Barcelonès	738	19,7
Berguedà	83	2,2
Garraf	10	0,3
Garrigues	2	0,05
Gironès	42	1,1
Maresme	32	0,9
Montsià	17	0,5
Osona	92	2,5
Priorat	10	0,3
Ribera d´Ebre	40	1,1
Ripollès	18	0,5
Segarra	32	0,9
Solsonès	24	0,6
Tarragonès	237	6,3
Terra Alta	14	0,4
Urgell	19	0,5
Vall d´Aran	14	0,4
Vallès Occidental	300	8,0
Vallès Oriental	205	5,5
TOTAL	3.745	100,0

FONT: Elaboració pròpia a partir de les dades de les enquestes.

3.2. Beneficiaris del FAS de Malaltia.

L'ajuda del FAS a disminuïts hi consta en el Quadre núm. 69 distribuït per comarques (per municipis, consta en l'Annex núm. 1 d'aquest IV Document). En ell es recull així mateix el percentatge que suposen aquests ajuts del FAS en relació al conjunt de la població comarcal. La mitjana de Catalunya se situa en un 2,7°/$_{oo}$ de beneficiaris del FAS malaltia sobre la població total. El nombre absolut de beneficiaris és de 15.981.

Els beneficiaris del FAS per malaltia entren de ple dins els grups de persones afectades per situacions de pobresa ateses les condicions sòcio-econòmiques que s'exigeixen individualment i familiarment per rebre la citada prestació. Aquestes són, d'una banda, que la renda per capita familiar no podrà superar l'import de la prestació de malaltia, que el beneficiari no sigui titular de la Seguretat Social per no desenvolupar una activitat laboral, ni tingui dret a beneficiar-se d'altres ajudes anàlogues d'igual o superior quantia. D'altra banda, els qui reben la prestació per malaltia han d'estar compresos entre els 16 i els 69 anys, i han de tenir un grau de disminució que va des del 65% per als compresos entre els 16 i els 55 anys, al 33% per als majors de 65.

La quantitat global dedicada, durant 1986, a aquesta subvenció, atès que els beneficiaris reben 14 mensualitats de 14.000 ptes. cadascuna, suposa uns tres mil cent trenta milions de ptes. amb la distribució comarcal que recull el Quadre núm. 69.

Al capdavant del percentatge de beneficiaris se situa el Tarragonès i el Gironès per sobre del 4°/$_{oo}$ (4,9 i 4,6, respectivament). Hom troba sis comarques més que superen el 3°/$_{oo}$ (Baix Llobregat, Priorat, Segrià, Alt Urgell, Baix Camp i Solsonès). El Barcelonès està una dècima per sota de la mitjana de Catalunya.

QUADRE NOM. 69. NOMBRE DE BENEFICIARIS DEL FAS MALALTIA I PERCENTATGE SOBRE LA POBLACIÓ TOTAL (1986).

COMARCA	Nombre beneficiaris FAS MALALTIA	°/₀₀ beneficiaris sobre població total
Tarragonès	732	4,89
Gironès	664	4,62
Priorat	41	4,03
Baix Llobregat	2.026	3,86
Alt Urgell	64	3,39
Segrià	568	3,33
Baix Camp	398	3,22
Solsonès	32	3,00
Garrigues	65	2,89
Vallès Occidental	1.816	2,87
Baix Ebre	192	2,83
Terra Alta	38	2,82
Barcelonès	6.293	2,58
Garraf	179	2,44
Urgell	84	2,38
Segarra	40	2,34
Cerdanya	28	2,30
Noguera	85	2,22
Garrotxa	100	2,20
Pallars Sobirà	12	2,20
Conca de Barberà	39	2,13
Ribera d'Ebre	49	2,07
Alt Camp	67	1,97
Alt Penedès	129	1,97
Alt Empordà	166	1,94
Montsià	97	1,92
Bages	286	1,90
Vallès Oriental	429	1,86
Maresme	483	1,79
Osona	197	1,75
Baix Penedès	55	1,69
Pallars Jussà	29	1,66
Berguedà	67	1,65
Baix Empordà	135	1,61
Ripollès	46	1,45
Anoia	115	1,43
Selva	129	1,41
Vall d'Aran	6	1,00
CATALUNYA	15.981	2,67

FONT: Elaboració pròpia a partir de les dades del'ICASS* i del Padró de 1986.

* La relació conjunta de FAS vellesa i malaltia per municipis es troba com a primer ANNEX d'aquest Document.

El Mapa núm. 5 també ofereix el panorama percentual dels beneficiaris del FAS per comarques, agrupant-les en quatre grups: dos que estan per sobre de la mitjana i dos per sota.

Sobre l'interrogant plantejat abans el cas dels beneficiaris del FAS de vellesa, en el sentit si es constatava un major percentatge de persones que reben la subvenció en les capitals de comarca o municipis grans, o bé en la resta de municipis de la comarca, cal precisar que existeix una lleugera variació -no massa significativa- i que generalment se situa en diferències inferiors a un punt. Influeix, sens dubte, la distribució dins la comarca de centres que acullen en residència un nombre significatiu de beneficiaris.

Els exemples més explícits en aquest sentit són els dels municipis de Salt al Gironès, que fa davallar el percentatge de la ciutat de Girona a -0,2, i el de Sant Boi de Llobregat que té una mitjana de 4,7 punts per sobre de la mitjana del Baix Llobregat. En ambdós influeix ben segur l'existència de sengles Psiquiàtrics.

Terrassa també supera en 2,1 punts la mitjana del Vallès Occidental, i fa davallar el percentatge de Sabadell i la resta de municipis. Tortosa, així mateix, que posseeix un Centre d'Educació Especial per a disminuïts, supera en un 0,4 la mitjana del Baix Ebre. A la Garrotxa i l'Alt Empordà, Olot i Figueres -amb centres destinats a internament de malalts- superen en 0,5 i 0,9, respectivament, el conjunt de municipis de la comarca respectiva. A les comarques lleidatanes de Segrià i Pallars Jussà, per la raó aplicable gairebé arreu, Lleida i Tremp compten amb 0,4 i 0,6 punts per sobre del conjunt de la resta de municipis de la corresponent comarca.

MAPA NOM. 5. BENEFICIARIS DEL FAS MALALTIA SOBRE LA POBLACIÓ TOTAL (Desembre 1986).

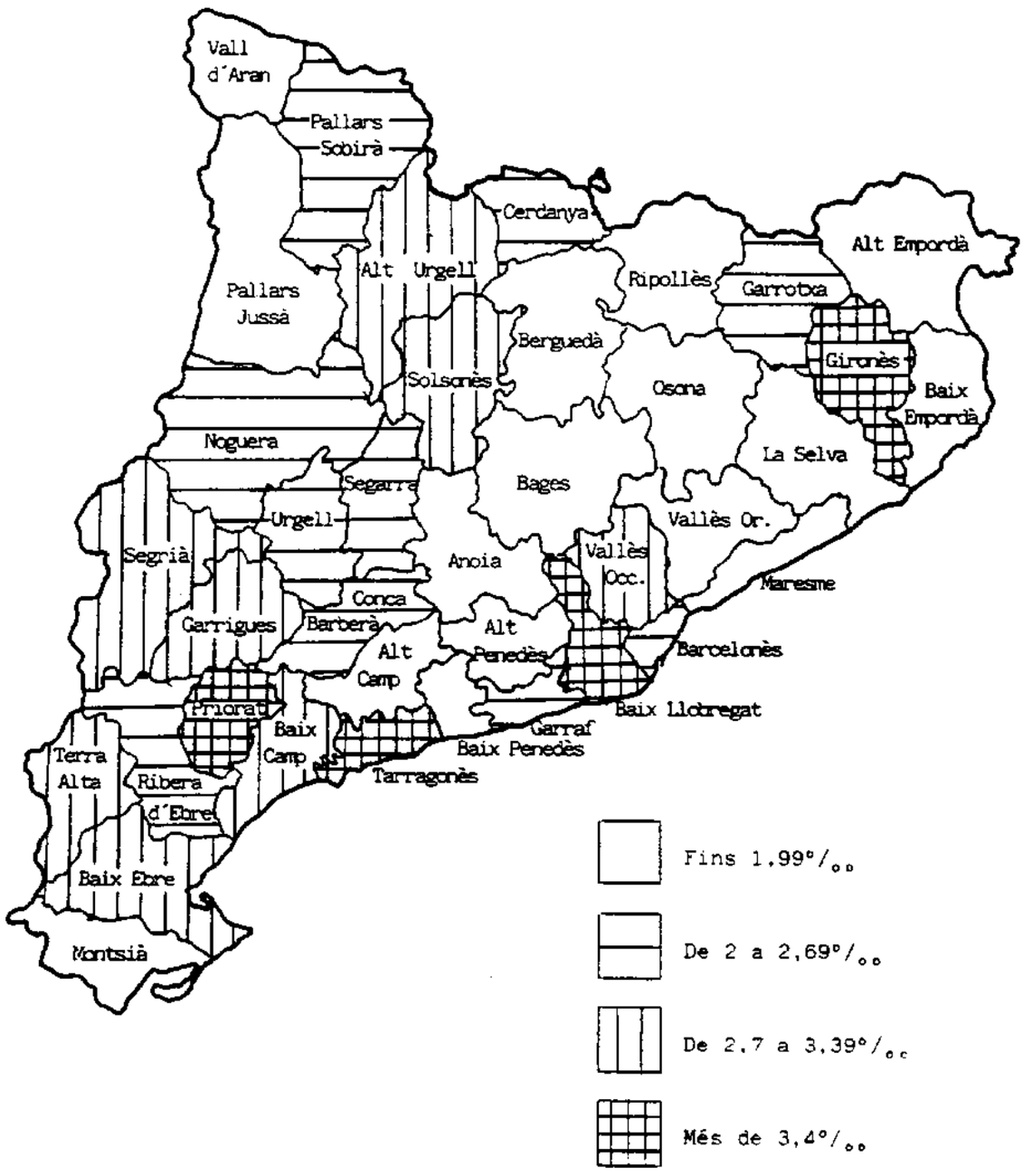

FONT: id.

3.3. Altres prestacions socials i econòmiques.

A més a més de les prestacions del FAS per malaltia, i canalitzades per l'ICASS, a partir de 1984 es regulen uns altres pagaments corresponents a prestacions socials i econòmiques regulades pel Reial Decret 383/84. Aquestes prestacions, però, a Catalunya no s'han començat a pagar fins el març de 1986. Es tracta dels tres tipus de prestacions següents: Subsidi de Garantia d'Ingressos Mínims, Subsidi d'Ajuda a Tercera Persona, Subsidi de Mobilitat i Despeses de Transport.

Els beneficiaris de qualsevol d'aquestes prestacions ha de tenir uns ingressos que no superin el 70% del salari mínim, i en el cas que tinguin persones al seu càrrec s'incrementarà un 10% per cada membre. Tampoc no han d'ésser titulars de la Seguretat Social, ni han de tenir dret a beneficiar-se d'altres ajudes anàlogues d'igual o superior quantia. En els dos primers tipus es cobren 14 mensualitats i en el darrer només 12.

El primer tipus va adreçat a persones de més de 18 anys amb un grau mínim de disminució del 65% i superar un barem específic. Si es tracta de disminuïts internats finançats per fons públics, la subvenció que reben els interessats va del 10% fins el 50% segons el grau de finançament.

El Subsidi per Ajuda a Tercera Persona va adreçat a persones majors de 18 anys afectades per una disminució que, a conseqüència de pèrdues anatòmiques o funcionals, precisen l'assistència d'una altra persona per realitzar actes essencials com vestir-se, desplaçar-se, menjar, etc. Els beneficiaris d'aquest subsidi han de tenir un grau mínim de disminució del 75% i superar un barem específic.

El Subsidi de Mobilitat i Compensació per Despeses de Transport vol atendre les despeses originades per desplaçaments fora del domicili habitual d'aquelles persones disminuïdes que, per la seva disminució, tinguin greus dificultats per utilitzar transports col.lectius. Això s'aplica a partir dels 3 anys d'edat i amb un grau de disminució mínim del 33%.

En el Quadre núm. 70 consten l'evolució de les quantitats corresponents a cadascun dels subsidis.

QUADRE NÚM. 70. PRESTACIONS MENSUALS PER A DISMINUITS REGULADES PEL REIAL DECRET 383/84.

PRESTACIONS	1984	1985 I-VII	1985 VII-XII	1986	1987
Subsidi de Garantia d'Ingressos Mínims.	10.000	11.000	12.000	14.000	15.210
Subsidi d'Ajuda a Tercera Persona.	5.000	5.500	6.000	7.000	7.560
Subsidi de Mobilitat i Despeses de Transport.	3.000	3.000	3.000	3.500	3.780

FONT: ICASS.

Hom ha pres en aquest cas les dades referents a 1987, reflectides en el Quadre núm. 71, atès que, tal com s'ha dit, aquestes prestacions van començar a lliurar-se el març de 1986. Segons aquest quadre, el nombre de beneficiaris, de qualsevol d'aquests tres subsidis, a tot Catalunya és de 2.291.

Referent a la seva distribució per províncies, destaca la baixa proporció de beneficiaris de Barcelona (només el 34,5% del total). Això s'explica per l'existència de més de 4.000 expedients pendents de resoldre d'ençà l'entrada en vigor de l'esmentat decret. A la resta de províncies, Lleida i Tarragona apleguen el 25% de beneficiaris cadascuna i Girona només el 16%.

L'import total de les prestacions lliurades durant l'any 1987 puja a uns 900 milions de pessetes, de les quals el 90% pertanyen al primer tipus, és a dir, al Subsidi de Garantia d'Ingressos Mínims.

Aquestes quantitats contrasten, però, tot i que aquestes prestacions sembla que tendeixen a anar augmentant, amb les despeses que suposa el subsidi del FAS per a disminuïts (més de tres mil milions de pessetes).

D'altra banda, el fet que els beneficiaris del FAS, tant de malaltia com de vellesa, han davallat en un 1% (1.945 persones menys en termes absoluts) si hom compara el seu nombre corresponent al maig de 1987 amb el de desembre de 1986, podria obrir la hipòtesi d'una certa disminució progressiva, atès que cada cop les persones es troben acollides en major nombre a la Seguretat Social.

QUADRE NÚM. 71. QUANTIA GLOBAL DELS SUBSIDIS REGULATS PEL REIAL DECRET 383/84 (1987).

AMBIT TERRITORIAL	Nombre beneficiaris	QUANTIA DELS SUBSIDIS			
		S.G.I.M.	S.A.T.P.	S.M.D.T.	TOTAL
BARCELONA	790	32.347.695	1.403.677	1.024.140	34.775.512
GIRONA	365	6.425.597	1.360.800	343.980	8.130.377
LLEIDA	560	6.589.772	1.285.200	525.420	8.400.392
TARRAGONA	576	12.117.491	1.237.543	446.040	13.801.074
TOTAL MES	2.291	57.480.555	5.287.220	2.339.580	65.107.355
TOTAL ANUAL	2.291	804.720.000	74.018.000	28.068.000	906.806.000

FONT: id.

4. SECTOR DE LA JOVENTUT.

4.1. Resultats de les enquestes.

La joventut no és el sector que més sovint recorre als centres que han estat enquestats. Uns 3.785 han passat, però, per aquests centres, un 25% dels quals han argumentat trobar-se en atur com la seva principal problemàtica. El Quadre núm. 72 precisa la seva distribució per comarques.

Com es desprèn del quadre, els percentatges més elevats hom els troba al Barcelonès, amb el 29,8 del total, i al Baix Llobregat amb prop del 20 (19,2). Percentatges més reduïts són els corresponents al Tarragonès (8,3), Osona (7), Vallès Occidental (6,3). Encara per sobre del 3% estan les comarques d'Anoia (3,9), Garraf (3,2), Gironès i Maresme (3,1). Superant l'1%, les comarques de Baix Empordà, Vallès Oriental, Baix Penedès, Baix Camp, Berguedà, Bages i Alt Penedès. La resta no arriba a l'1% del conjunt de joves que han demanat ajut en els citats centres.

QUADRE NÚM. 72. DISTRIBUCIÓ COMARCAL DELS JOVES QUE HAN RECORREGUT ALS CENTRES ENQUESTATS.

COMARCA	Nombre joves	% sobre total atesos
Alt Camp	2	0,05
Alt Empordà	58	1,5
Alt Penedès	40	1,1
Anoia	148	3,9
Bages	42	1,1
Baix Camp	63	1,7
Baix Empordà	92	2,4
Baix Llobregat	726	19,2
Baix Penedès	83	2,2
Barcelonès	1.127	29,8
Berguedà	60	1,6
Garraf	120	3,2
Garrigues	3	0,08
Garrotxa	5	0,1
Gironès	119	3,1
Maresme	116	3,1
Montsià	10	0,3
Osona	265	7,0
Ribera d'Ebre	24	0,6
Ripollès	5	0,1
Segarra	30	0,8
Solsonès	7	0,2
Tarragonès	315	8,3
Terra Alta	2	0,05
Urgell	5	0,1
Vall d'Aran	4	0,1
Vallès Occidental	237	6,3
Vallès Oriental	77	2,0
TOTAL	3.785	100,0

FONT: Elaboració pròpia a partir de les dades de les enquestes.

4.2. Atur i formació subsidiada per als joves de menys de 25 anys.

Els joves que reben el subsidi d'atur ja estan inclosos en l'anàlisi que es fa en l'apartat 6 d'aquest Document sobre els aturats amb responsabilitats familiars. No hi ha cap estadística encara sobre l'atur juvenil subsidiat. És per això que no se'n poden fer consideracions més concretes i diferenciades.

Pel que fa a la formació professional ocupacional dirigida als joves aturats, aquesta té com a objectiu obvi millorar aquelles qualificacions professionals que resultin insuficients o inadequades.

Les ajudes, durant 1986, consistien en 500 ptes. diàries per dia lectiu, a part de la subvenció concedida als corresponents centres col.laboradors de l'INEM. Tenen prioritat aquells joves que tinguin responsabilitats familiars, que no posseeixin rendes de qualsevol classe superior al salari mínim interprofessional. En aquests casos la subvenció arriba fins el 75% del salari mínim. Les accions formatives a què hom es refereix tenen una duració mínima de 6 mesos i es comptabilitzen per a rebre posteriorment el subsidi corresponent d'atur.

En el Quadre núm. 73 s'exposen les quantitats esmerçades en aquest camp, a nivell de Catalunya amb una distribució provincial, i el nombre de beneficiaris als quals han arribat les beques de formació i inserció professional. El nombre de beneficiaris es compara amb el total d'aturats joves menors de 25 anys.

QUADRE NÚM. 73. BENEFICIARIS DE LES BEQUES DE FORMACIÓ PER A MENORS DE DE 25 ANYS I IMPORT (1986). DISTRIBUCIÓ PROVINCIAL.

PROVÍNCIA	Aturats < 25 anys	Beneficiaris aturats < 25 anys	(1)	Import (milers)	Import mitjà per beneficiari
Barcelona	163.365	15.552	9,5	881.798	56.700
Girona	9.218	2.193	23,8	41.659	18.997
Lleida	5.095	539	10,6	N.C.	N.C.
Tarragona	14.665	1.377	9,38	N.C.	N.C.
CATALUNYA	192.343	19.661	10,2	-	-

(1) % sobre total aturats de < 25 anys.

FONT: INEM.

Com es comprova en el Quadre núm. 73, només al voltant del 10% dels aturats joves assisteixen a cursos per millorar llur formació professional.

Hom creu convenient, d'altra banda, adjuntar les dades sobre l'atur juvenil existent a les diferents comarques, el desembre de 1986 (Quadre núm. 74).

No es pot fer la comparació amb la població activa comarcal de 16 a 24 anys, atès que aquesta dada no es va explotar en el Padró de 1981, i la del 1986 encara no ha estat facilitada.

QUADRE NUM. 74. NOMBRE D'ATURATS DE MENYS DE 25 ANYS I POBLACIO TOTAL COMARCAL DE 16 A 24 ANYS.

COMARCA	Nombre aturats joves	Total població comarca de 16 fins a 24 anys (1986)
Alt Penedès	1.737	9.073
Anoia	2.192	11.176
Bages	5.316	20.193
Baix Llobregat	25.026	79.868
Barcelonès	81.095	350.605
Berguedà	1.100	4.839
Garraf	2.569	10.426
Maresme	6.906	38.817
Osona	2.563	15.580
Vallès Occidental	27.108	94.329
Vallès Oriental	7.606	33.786
TOTAL BARCELONA	163.365	668.688
Alt Empordà	1.563	11.672
Baix Empordà	2.029	11.621
Garrotxa	691	5.473
Gironès	3.200	19.676
Ripollès-Cerdanya	807	5.504
Selva	1.126	13.187
TOTAL GIRONA	9.218	67.131
Alt Urgell	151	2.426
Noguera	414	5.989
Pallars Jussà i Sobirà	108	2.871
Segrià-Garrigues	3.641	27.180
Solsonès	174	1.419
Urgell-Segarra	524	6.933
Vall d'Aran	83	801
TOTAL LLEIDA	5.095	47.617
Alt Camp-Conca Barberà	1.295	6.865
Baix Camp	3.534	17.651
Baix Ebre	1.711	8.932
Baix Penedès	1.405	4.865
Montsià	862	6.518
Ribera Ebre-Terra Alta-Priorat	721	5.597
Tarragonès	5.117	22.032
TOTAL TARRAGONA	14.665	72.458
CATALUNYA	192.343	855.894

FONT: Elaboració pròpia a partir del padró municipal de 1986 i Butlletí d'Ocupació de 1986, Departament de Treball, Generalitat de Catalunya.

5. SECTOR DE FAMÍLIES NECESSITADES.

5.1. Resultats de les enquestes.

El sector de població més nombrós que ha passat pel conjunt de centres enquestats és el corresponent a les famílies necessitades. Aquestes, en el seu conjunt, representen 20.147 persones que, personalment o indirectament, per mitjà d'algun altre membre de la pròpia família, han recorregut als serveis d'aquells centres.

En el Quadre núm. 75 es faciliten les dades corresponents a la distribució comarcal de les persones integrades en aquest sector i el percentatge que representen amb el conjunt de la població de la comarca.

Aquí destaquen certs percentatges de comarques que superen l'1% de membres de famílies necessitades sobre el total de la població total comarcal. Així doncs, Ripollès (2,02), Alt Camp (1,8) i Tarragonès (1,5) ocupen els primers llocs. Prop de l'1 se situen les comarques de Garraf (0,96), Baix Ebre (0,94), Osona (0,83). Al voltant del doble de la mitjana, situada en el 0,34%, hom troba Baix Llobregat (0,74), Anoia (0,70), Berguedà (0,68), Vallès Oriental (0,65), Bages (0,64) i Baix Camp (0,63). Molt per sota de la mitjana, el Barcelonès (0,13). Ressalten els baixíssims percentatges de les comarques gironines -excepte Ripollès-: Garrotxa (0,04), Alt Empordà (0,06), Baix Empordà (0,08), La Selva (0,1) i Gironès (0,24).

QUADRE NUM. 75. DISTRIBUCIÓ COMARCAL DEL SECTOR DE FAMÍLIES NECESSITADES QUE HAN ACUDIT ALS CENTRES ENQUESTATS (1986).

COMARCA	Nombre usuaris	Població total comarca	% usuaris sobre població total
Alt Camp	611	34.014	1,80
Alt Empordà	58	85.398	0,06
Alt Penedès	250	65.612	0,38
Alt Urgell	27	18.865	0,14
Anoia	560	79.729	0,70
Bages	976	150.421	0,64
Baix Camp	784	123.615	0,63
Baix Ebre	640	67.939	0,94
Baix Empordà	70	83.911	0,08
Baix Llobregat	3.883	524.305	0,74
Baix Penedès	82	32.544	0,25
Barcelonès	3.125	2.435.649	0,13
Berguedà	276	40.677	0,68
Garraf	700	73.209	0,96
Garrigues	36	22.484	0,16
Garrotxa	19	45.368	0,04
Gironès	350	143.766	0,24
Maresme	283	269.502	0,10
Montsià	70	50.540	0,14
Osona	932	111.931	0,83
Priorat	6	10.181	0,06
Ribera d'Ebre	26	23.650	0,11
Ripollès	640	31.640	2,02
Segarra	56	17.085	0,33
Segrià	224	170.658	0,14
Selva	90	91.238	0,10
Solsonès	60	10.661	0,56
Tarragonès	2.240	149.547	1,50
Terra Alta	20	13.449	0,15
Urgell	87	35.332	0,24
Vall d'Aran	17	6.034	0,28
Vallès Occidental	1.447	631.193	0,23
Vallès Oriental	1.502	230.057	0,65
TOTAL	20.147	5.880.304	0,34

FONT: Elaboració pròpia a partir de les dades de les enquestes i el Padró de 1986.

5.2. Ajuts per a pagaments de lloguers.

Existeix un Fons d'Ajuda, aprovat pel Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya, dirigit a totes aquelles persones que, afectades d'una manera particularment intensa per context de la crisi econòmica generalitzada, no poden fer front al pagament del lloguer de llurs habitatges.

Hom pensa que aquest tipus d'ajuda encaixa perfectament en el sector analitzat de famílies necessitades, atès que aquestes són generalment les més afectades per desnonaments o amenaces.

Segons els criteris existents, aquests ajuts s'apliquen a persones en situació d'atur, sense subsidi ni mitjans econòmics. Els ajuts no poden superar com a màxim 9 mesos de lloguers endarrerits, i es lliuren en forma de crèdit sense interès a retornar en quatre anys.

Una condició que es requereix és que es tracti de lloguers "baixos" segons els següents barems:

Renda inicial mensual	Municipis > 50.000 h.	Municipis < 50.000 h.
- Abans de juliol de 1964	3.000	2.400
- 1964/1966	4.000	3.200
- 1967/1972	5.000	4.000
- 1973/1978	8.000	6.400
- 1979/1981	12.000	9.600
- 1982/1985	16.000	12.800

En el Quadre núm. 76 es detallen els ajuts concedits, durant l'any 1986, per municipis i comarques. Cal dir que el funcionament d'aquest fons va començar el 1983. Durant aquest any, les xifres de sol.licituds i resolucions van ser molt més baixes que en els anys posteriors com a conseqüència encara d'un escàs coneixement del tema. El 1984, en canvi, va ser l'any de màxim moviment amb un total de 1.161 a tot Catalunya. Es constata una forta diferència entre les sol.licituds presentades i les admeses a tràmit, atès que moltes d'elles no compleixen les condicions exigides, bé respecte a les condicions de treball o situació econòmica del sol.licitant i de la seva família, o bé respecte a les rendes base mensuals assenyalades com a màximes per a poder aconseguir l'ajut.

Segons aquest quadre, el 60,8% dels ajuts són absorbits per la comarca del Barcelonès amb 352 famílies beneficiàries. Cal citar a continuació l'alt percentatge relatiu de la ciutat de Lleida amb un 9,8% del total, i 57 casos atesos, molt per sobre de la tercera comarca -el Baix Llobregat-, amb un 6,9% i 40 famílies. Dues comarques més se situen al voltant del 4% (Vallès Occidental i Tarragonès). Per sobre del 2% encara hom troba Baix Camp (3,1) i Vallès Oriental (2,2). La resta de comarques té percentatges més reduïts de beneficiaris.

Globalment aquests 579 crèdits-ajudes representes prop de 50 milions de pessetes per a tot Catalunya, amb una mitjana aproximada de 83.000 pessetes per beneficiari.

QUADRE NOM. 76. AJUTS DE LLOGUERS PER MUNICIPIS I COMARQUES (1986).

MUNICIPIS/COMARQUES	NOMBRE AJUDES	% sobre total	IMPORT ANUAL (milers)	% sobre total	IMPORT MITJÀ (milers)
Abrera	1		63		63,0
Castelldefels	3		197		65,5
Cornellà de Llobregat	10		818		81,7
Esparreguera	1		76		76,1
Gavà	3		185		61,8
Martorell	1		132		132,0
Olesa de Montserrat	1		48		47,5
El Prat de Llobregat	5		499		99,9
Sant Boi de Llobregat	11		1.034		93,9
Sant Feliu de Llobregat	2		28		27,7
Sant Joan Despí	1		60		60,0
Viladecans	1		90		90,0
BAIX LLOBREGAT	40	6,9%	3.230	6,7%	80,8
Badalona	36		3.082		85,6
Barcelona	244		21.377		87,6
Esplugues de Llobregat	3		292		97,2
Hospitalet de Llobregat	32		3.117		97,4
Santa Coloma Gramenet	32		2.348		73,4
Sant Adrià de Besòs	5		465		93,0
BARCELONES	352	60,8%	30.681	63,3%	87,2
Arenys de Mar	1		112		112,3
El Masnou	1		72		72,0
Mataró	4		300		75,1
Premià de Mar	1		69		68,7
MARESME	7	1,2%	553	1,1%	79,0
Barberà del Vallès	2		97		97,2
Cerdanyola	1		128		127,8
Rubí	3		327		109,0
Sabadell	7		650		92,8
Sant Cugat del Vallès	2		188		94,0
Terrassa	6		411		68,5
Montcada i Reixac	2		191		95,7
VALLES OCCIDENTAL	23	4,0%	1.992	4,1%	86,6
Canovelles	2		135		67,5
Granollers	4		376		94,1
Llinars	1		45		45,0
Mollet del Vallès	3		175		58,2
Montornès del Vallès	2		174		86,9
Parets del Vallès	1		49		48,6
VALLES ORIENTAL	13	2,2%	954	2,0%	73,4
Sant Sadurní d'Anoia	1		32		31,5
Torrelles de Foix	1		48		48,0
ALT PENEDES	2	0,3%	80	0,2%	40,0

(Continua

QUADRE NUM. 76. (Continuació).

MUNICIPI/COMARQUES	NOMBRE AJUDES	% sobre total	IMPORT ANUAL (milers)	% sobre total	IMPORT MITJA (milers)
Vilanova i la Geltrú	5		332		66,3
GARRAF	5	0,9%	332	0,7%	66,3
Carme	1		72		72,0
ANOIA	1	0,2%	72	0,1%	72,0
Manresa	10		721		72,1
Súria	1		54		54,3
BAGES	11	1,9%	775	1,6%	70,5
Girona	6		623		103,9
Salt	2		284		141,8
GIRONÈS	8	1,4%	907	1,9%	113,4
Sant Feliu de Guíxols	2		154		77,0
BAIX EMPORDA	2	0,3%	154	0,3%	77,0
Les Borges Blanques	1		43		43,4
GARRIGUES	1	0,2%	43	0,1%	43,4
Alfarràs	1		39		39,5
Bellcaire d'Urgell	1		45		45,0
NOGUERA	2	0,3%	84	0,2%	42,0
Cervera	1		86		85,5
SEGARRA	1	0,2%	86	0,2%	85,5
Lleida	57		4.585		80,4
SEGRIA	57	9,8%	4.585	9,4%	80,4
Valls	2		95		47,6
ALT CAMP	2	0,3%	95	0,2%	47,6
L'Arboç	1		90		90,0
Sant Jaume dels Domenys	1		90		90,0
El Vendrell	2		126		63,0
BAIX PENEDÈS	4	0,7%	306	0,6%	76,5
Tarragona	20		1.736		86,8
Vila-Seca i Salou	8		698		87,2
TARRAGONÈS	28	4,9%	2.434	5,0%	86,9
Reus	17		1.010		59,4
Cambrils	1		13		12,5
BAIX CAMP	18	3,1%	1.023	2,1%	56,8
Falset	1		36		36,0
PRIORAT	1	0,2%	36	0,1%	36,0
Tortosa	1		34		34,0
BAIX EBRE	1	0,2%	34	0,1%	34,0
TOTAL	579	100,0%	48.456	100,0%	83,7

FONT: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge. Generalitat de Catalunya.

En el Quadre núm. 77 es fan constar els ajuts corresponents a l´any 1985, per reflectir a continuació en el Quadre núm. 78 l´evolució percentual entre ambdós anys (85/86).

Durant el 1985 el pes del Barcelonès arriba al 55,2% i se situa en el primer lloc. El Segrià encara té major percentatge que l´any 86 (16,6). El tercer lloc l´ocupa el Baix Camp (7,1), seguit del Baix Llobregat (6,5) i el Tarragonès (6,3). Per sobre del 2,5 hi ha tres comarques: Vallès Occidental (3,5), Maresme (3,0) i Gironès (2,5).

L´import total d´aquests ajuts estan força per sota del que representa per l´any 1986 (30 milions) i els beneficiaris són 367.

En el Quadre núm. 78 es precisa l´evolució percentual dels esmentats ajuts entre el 1985 i 1986. En el global, l´augment a nivell de Catalunya, tant en el nombre dels ajuts com de l´imports destinat, està al voltant del 60%. A nivell comarcal, es constata, en general, una evolució positiva, excepte en algunes de concretes com Maresme, Alt Camp i Baix Camp quant a l´import dels ajuts distribuïts, i, a més, Gironès i Segrià, quant a nombre dels beneficiaris.

QUADRE NUM. 77. AJUTS DE LLOGUERS PER MUNICIPIS I COMARQUES (1985).

MUNICIPI/COMARQUES	NOMBRE AJUDES	% sobre total	IMPORT ANUAL (milers)	% sobre total
Castelldefels	4		14	
Cornellà	5		376	
El Prat de Llobregat	5		490	
Sant Andreu de la Barca	2		16	
Sant Boi de Llobregat	5		308	
Sant Feliu de Llobregat	2		147	
Viladecans	1		69	
BAIX LLOBREGAT	24	6,5%	1.420	4,8%
Badalona	28		2.258	
Barcelona	119		10.959	
Esplugues de Llobregat	1		146	
Hospitalet de Llobregat	21		2.051	
Santa Coloma de Gramenet	8		800	
Sant Adrià del Besòs	1		65	
BARCELONES	178	48,5%	16.279	55,2%
Mataró	11		783	
MARESME	11	3,0%	783	2,6%
Barberà del Vallès	1		68	
Cerdanyola del Vallès	2		249	
Rubí	1		74	
Sabadell	5		401	
Terrassa	3		273	
Montcada i Reixac	1		90	
VALLES OCCIDENTAL	13	3,5%	1.155	3,9%
Canovelles	2		81	
Mollet del Vallès	4		261	
VALLES ORIENTAL	6	1,6%	342	1,2%
Vilanova i la Geltrú	1		56	
GARRAF	1	0,3%	56	0,2%
ALTRES (no codificats)	7	1,9%	891	3,0%
Girona	5		420	
Salt	3		294	
Sarrià de Ter	1		135	
GIRONES	9	2,5%	849	2,9%
Palafrugell	1		90	
BAIX EMPORDA	1	0,3%	90	0,3%
Vidreres	1		23	
SELVA	1	0,3%	23	0,1%

(Continua)

QUADRE NOM. 77. (Continuació).

MUNICIPIS/COMARQUES	AJUDES	% sobre total	IMPORT ANUAL (milers)	% sobre total
La Seu d'Urgell	1		144	
ALT URGELL	1	0,3%	144	0,5%
Lleida	61		4.226	
SEGRIA	61	16,6%	4.226	14,3%
Valls	2		169	
ALT CAMP	2	0,5%	169	0,6%
El Vendrell	3		209	
BAIX PENEDES	3	0,8%	209	0,7%
Tarragona	21		1.261	
Vila-Seca i Salou	2		144	
TARRAGONES	23	6,3%	1.405	4,8%
Reus	25		1.342	
Cambrils	1		90	
BAIX CAMP	26	7,1%	1.432	4,9%
TOTAL	367	100,0%	29.473	100,0%

FONT: id.

QUADRE NOM. 78. EVOLUCIÓ PERCENTUAL DELS AJUTS DE LLOGUERS PER COMARQUES (1985/1986).

COMARQUES	Nombre ajudes augment/disminució (85/86)	Import augment/disminució (85/86)
Alt Penedès	(Absència d'ajuts a l'any 1985)	
Anoia	(Absència d'ajuts a l'any 1985)	
Bages	(Absència d'ajuts a l'any 1985)	
Baix Llobregat	66,7%	127,5%
Barcelonès	97,8%	88,5%
Garraf	400,0%	493,0%
Maresme	-36,4%	-8,9%
Vallès Occidental	76,9%	72,5%
Vallès Oriental	116,7%	178,9%
Baix Empordà	100,0%	71,1%
Gironès	-11,1%	+6,8%
Selva	(Absència d'ajuts a l'any 1986)	
Alt Urgell	(Absència d'ajuts a l'any 1986)	
Garrigues	(Absència d'ajuts a l'any 1985)	
Noguera	(Absència d'ajuts a l'any 1985)	
Segarra	(Absència d'ajuts a l'any 1985)	
Segrià	-4,9%	+8,5%
Alt Camp	-	-43,8%
Baix Camp	-30,8%	-28,6%
Baix Ebre	(Absència d'ajuts a l'any 1985)	
Baix Penedès	33,3%	46,4%
Priorat	(Absència d'ajuts a l'any 1985)	
Tarragonès	21,7%	73,2%
TOTAL	57,8%	64,4%

FONT: id.

6. SECTOR DELS ATURATS AMB RESPONSABILITATS FAMILIARS.

6.1. Resultats de les enquestes.

Unes 6.400 persones adultes, que han manifestat trobar-se en situació d'atur, han passat pels diferents centres enquestats, en recerca generalment d'ocupació i d'ajut, sobretot de tipus econòmic. La seva distribució comarcal es concreta en el Quadre núm. 79.

El percentatge més alt correspon al Baix Llobregat amb el 39,1% dels aturats que han visitat aquests centres. En segon lloc se situen els centres del Barcelonès (20,2). Amb percentatges significatius hom troba el Vallès Oriental (2,4), Gironès (2,0) i Baix Camp (1,1). La resta de comarques no arriben a l'1%. Les vuit comarques esmentades apleguen el 96% dels 6.463 aturats amb responsabilitats familiars que han estat atesos en els centres.

QUADRE NÚM. 79. DISTRIBUCIÓ COMARCAL DELS ATURATS AMB RESPONSABILITATS FAMILIARS QUE HAN ACUDIT ALS CENTRES ENQUESTATS.

COMARCA	Nombre aturats	% sobre total atesos
Alt Empordà	19	0,3
Alt Urgell	7	0,1
Anoia	41	0,6
Baix Camp	70	1,1
Baix Ebre	610	9,4
Baix Empordà	25	0,4
Baix Llobregat	2.529	39,1
Baix Penedès	30	0,5
Barcelonès	1.305	20,2
Berguedà	12	0,2
Garraf	2	0,03
Garrotxa	5	0,1
Gironès	128	2,0
Maresme	25	0,4
Osona	60	0,9
Segarra	15	0,2
Selva	33	0,5
Solsonès	3	0,05
Tarragonès	226	3,5
Vallès Occidental	1.166	18,0
Vallès Oriental	152	2,4
TOTAL	6.463	100,0

FONT: Elaboració pròpia a partir de les dades de les enquestes.

6.2. Beneficiaris de les Ajudes d'Urgència de l'ICASS.

A part dels aturats a què hom s'ha referit analitzant els resultats de les enquestes, hi ha un grup de beneficiaris que s'acullen a les Ajudes d'Urgència depenents de l'ICASS, que formen part dels serveis socials d'assistència primària.

Per poder-se acollir a aquests ajuts, cal que els interessats portin un informe de l'assistent social corresponent, i el principal criteri d'adjudicació és que no hagi cap membre de la família que treballi. Els ajuts són, en qualsevol cas, puntuals, i només es poden rebre una sola vegada.

En els Quadres núm. 80 i 81 hi consten en primer lloc el nombre de persones que se'n beneficien i el tipus d'ajut que reben (alimentació, habitatge, etc.). En el concepte "altres" generalment es consideren els ajuts que es destinen a la compra de bitllets de bus o de tren perquè els beneficiaris puguin traslladar-se al seu punt d'origen o a domicilis familiars. A més, la quantitat que reben, si està per sota o per sobre de les 12.000 ptes., que és el nivell que divideix els diferents casos, segons la importància o les situacions dels qui s'acullen; també es fa constar l'import mitjà per beneficiari de cadascuna de les modalitats d'ajudes.

La informació territorial és provincial, no està comarcalitzada (Quadre núm. 82). Excepte a Lleida, a les altres províncies la majoria de les ajudes d'urgència es dediquen a alimentació. En el cas de Lleida, més de la meitat es troben dins el concepte "altres", que, com s'ha dit, generalment recull necessitats plantejades pels transeünts amb l'objectiu de trasllat a llur poble d'origen o al municipi on es troba la pròpia família. Els ajuts per habitatge prenen un relleu especial a la província de Tarragona. En el conjunt de Catalunya, en primer lloc hom troba els ajuts per aliments (55,2) i, en segon, el concepte "altres" (26,6).

Segons la qualitat que reben els beneficiaris, el 85% no arriba a les 12.000 ptes., amb una mitjana de 9.693 ptes. per cas. El restant 15% rep quantitats per sobre de l'esmentada quantitat, amb una mitjana de 42.075 ptes. per cap.

A aquestes ajudes d´urgència cal afegir una altra quantitat (9.463.000 ptes.), que són considerades així mateix com a d´urgència social, i que són concedides a càrrec d´un fons existent adjudicat al Director General del Departament de Serveis Socials. Aquests ajuts durant 1986 han anat dirigits a institucions o organismes com ara Caritas, Hora de Déu, Centre Joan Salvador Gavina, Ajuntament de Sant Adrià del Besòs, Menjador OCPD del carrer Canuda, etc.

QUADRE NOM. 80. BENEFICIARIS DE LES AJUDES D'URGENCIA A CATALUNYA SEGONS EL TIPUS D'AJUT QUE REBEN (1986).

	MENYS DE 12.000 Ptes.					MÉS DE 12.000 Ptes.				
	Aliments	Habitatge	Ajut Sòcio-Sanitari	Altres	Total	Aliments	Habitatge	Ajut Sòcio-Sanitari	Altres	Total
Barcelona	229	15	8	70	322	32	15	12	28	87
(%)	71,1%	4,7%	2,5%	21,7%	100%	36,8%	17,2%	13,8%	32,2%	100%
Girona	63	15	1	15	94	-	2	1	2	5
(%)	67%	16%	1%	16%	100%	-	40%	20%	40%	100%
Lleida	34	14	4	64	116	1	-	-	4	5
(%)	29,3%	12,1%	3,4%	55,2%	100%	20%	-	-	80%	100%
Tarragona	51	29	20	5	105	-	-	1	2	3
(%)	48,6%	27,6%	19%	4,8%	100%	-	-	33,3%	66,7%	100%
Serveis Centrals	6	-	-	5	11	6	1	1	8	16
(%)	54,5%	-	-	45,5%	100%	37,4%	6,3%	6,3%	50%	100%
CATALUNYA	383	73	33	159	648	39	18	15	44	116
(%)	59,1%	11,3%	5,1%	24,5%	100%	33,6%	15,5%	12,9%	38%	100%

FONT: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'ICASS.

QUADRE NÚM. 81. TOTAL BENEFICIARIS DE LES AJUDES D'URGÈNCIA A CATALUNYA * (1986).

	Aliments	%	Habitatge	%	Ajut Sòcio-Sanitari	%	Altres	%	Total	%	< 12.000 Pts. Import mitjà per beneficiari	> 12.000 Pts. Import mitjà per beneficiari
Barcelona	261	61,8	30	33,0	20	41,7	98	48,3	409	53,5	11.460	40.343
Girona	63	14,9	17	18,7	2	4,2	17	8,4	99	13,0	8.375	42.558
Lleida	35	8,3	14	15,4	4	8,3	68	33,5	121	15,8	7.129	26.600
Tarragona	51	12,1	29	31,9	21	43,8	7	3,4	108	14,1	8.143	48.333
Serveis Centrals	12	2,9	1	1,0	1	2,0	13	6,4	27	3,6	11.091	55.000
CATALUNYA	422	100	91	100	48	100	203	100	764	100	9.693	42.075

(*) L'import total de les ajudes d'urgència durant el 1986 és d'11.162.000 pessetes.

FONT: id.

QUADRE NOM. 82. TIPUS D'AJUDES D'URGENCIA PER PROVINCIES (1986).

	Barcelona	%	Girona	%	Lleida	%	Tarragona	%	Serveis Centrals	%	Total	%
Aliments	261	63,8	63	63,6	35	28,9	51	47,2	12	44,4	422	55,2
Habitatge	30	7,3	17	17,2	14	11,6	29	26,8	1	3,7	91	11,9
Ajut Sòcio-Sanitari	20	4,9	2	2,0	4	3,3	21	19,5	1	3,7	48	6,3
Altres	98	24,0	17	17,2	68	56,2	7	6,5	13	48,2	203	26,6
TOTAL	409	100	99	100	121	100	108	100	27	100	764	100

FONT: id.

6.3. Atur i Formació subsidiats.

Dins les iniciatives que es duen a terme per atendre o mitigar els efectes de la manca d'ocupació, és evident que la major quantitat que s'esmerça en aquest objectiu és la que prové de l'Institut Nacional d'Ocupació (INEM).

Cal remarcar, de bon començament, que no es pot identificar, sense més ni més, atur i pobresa. Cal matisar amb molta cura qualsevol intent de globalitzar i igualar ambdues situacions. Es cert, però, que l'atur i la pobresa tenen generalment molts punts de contacte i interconnexió. Els circuits que duen vers la pobresa passen, molt sovint, per la manca d'ocupació del cap de família i/o de la resta dels seus membres. Es per això que, evitant qualsevol generalització, hom permet en aquest apartat oferir les dades referents al subsidi de l'atur registrat a Catalunya i a les diferents ajudes que es concedeixen per als plans de formació lligats amb l'ocupació.

En l'Annex núm. 2 s'ofereixen les dades de l'atur existent distribuït per municipis arreu de Catalunya. Hom creu que el coneixement d'aquestes dades concretes és prou important i orientador.

6.3.1. Atur subsidiat.

En primer lloc, hom analitza l'atur subsidiat per comarques i per províncies. És a dir el percentatge de persones que estan registrades a les oficines de l'INEM i cobra el subsidi com a aturats.

En el Quadre núm. 83 es reflecteix l'atur subsidiat per províncies. La mitjana de Catalunya se situa en 37,8% del conjunt d'aturats registrats. El percentatge de cobertura varia notablement d'una província a una altra. Així doncs, mentre a Barcelona la cobertura només arriba al 35,2% dels aturats, a Girona aconsegueix el 60,7%. A Lleida, prop de la meitat dels aturats (48,7) reben el subsidi d'atur, igual que a Tarragona, amb un 47,6%.

Com és fàcil deduir, no coincideixen les províncies amb major percentatge d'aturats amb les que tenen major cobertura. Així, Barcelona amb un 22,2% d'aturats sobre la població, és la que menys cobertura posseeix.

El Quadre núm. 84 recull la distribució dels subsidis concedits per comarques a la província de Barcelona. No hi ha pas una uniformitat de cobertura entre unes comarques i altres. La diferència més forta supera els 13 punts entre Maresme (45,5), que té el màxim de cobertura, i Berguedà (32,3), que és la comarca amb una proporció més reduïda d'aturats subvencionats. El Barcelonès (33,9), Bages (34,6) i Vallès Occidental (34,8) estan per sota de la mitjana provincial. La resta supera aquesta mitjana: Anoia (45,1), Garraf (43,6), Osona (38,9), Alt Penedès (37,8) i Vallès Oriental (36,5). La cobertura del Baix Llobregat es correspon amb la mitjana de la província de Barcelona.

Tampoc en el nivell comarcal no coincideix l'elevat percentatge d'aturats amb una semblant cobertura del subsidi d'atur. Així les dues comarques amb una cobertura de més del 45% (Maresme i Anoia) hom les troba més aviat en la part mitjana/baixa del percentatge d'aturats. En canvi, Vallès Occidental i Baix Llobregat, amb un percentatge d'atur al voltant del 29%, no superen gairebé la mitjana de cobertura. El Barcelonès, com a comarca que aplega el major nombre absolut d'aturats, també està 1,3 punts per sota de la mitjana provincial. Només en el Garraf es comprova una cobertura alta i un percentatge d'atur també elevat.

QUADRE NÚM. 83. ATUR SUBSIDIAT PER PROVÍNCIES (Desembre de 1986).

Províncies	Nombre aturats	Nombre beneficiaris	% Cobertura sobre total aturats	Import (milers)	Import per beneficiari i any (milers)	% aturats sobre població activa
Barcelona	397.264	139.979	35,2	95.656.752	688,4	22,3
Girona	27.320	15.435	56,5	10.626.004*	688,4	14,1
Lleida	12.686	6.263	48,7	4.311.449*	688,4	9,3
Tarragona	34.943	16.649	47,6	11.461.171*	688,4	18,2
CATALUNYA	472.213	178.326	37,8	122.055.376	688,4	20,5

(*) Import aproximat atès que no se'ns han facilitat les dades.

FONT: INEM.

QUADRE NOM. 84. ATUR SUBSIDIAT A LES COMARQUES DE LA PROVINCIA DE BARCELONA (Desembre de 1986).

COMARQUES	Nombre aturats	Nombre persones amb subsidi	% Cobertura sobre total aturats	% aturats sobre població activa
Alt Penedès (*)	3.618	1.199	33,1	16,47
Anoia	5.310	2.395	45,1	17,38
Bages	11.925	4.126	34,6	19,87
Baix Llobregat	55.405	19.601	35,4	28,40
Barcelonès	204.650	69.134	33,8	20,84
Berguedà (**)	2.479	801	32,3	14,34
Garraf	6.358	2.773	43,6	24,06
Maresme (***)	18.414	8.380	45,5	21,07
Osona	6.257	2.435	38,9	13,47
Vallès Occidental	64.442	22.413	34,8	28,62
Vallès Oriental	18.406	6.722	36,5	21,12
TOTAL (Província de Barcelona)	397.264	139.979	35,2	22,32

(*) Comprèn part de la comarca del Garraf.

(**) Inclou part de la comarca d'Osona.

(***) Comprèn part de la Selva.

FONT: Id.

La informació referent a les províncies de Girona, Lleida i Tarragona, en no estar encara totalment mecanitzades les diferents oficines de l'INEM, no es té a nivell comarcal.

Així doncs, a nivell provincial, a Girona el percentatge d'aturats és del 14,1% de la població activa, és a dir es troben registrats en les oficines de l'INEM 27.320 persones. D'aquestes el 60,7 (15.435) reben el subsidi d'atur.

A Lleida, no és pas tan elevat el percentatge de treballador en atur que reben la corresponent subvenció; no arriba al 50% (48,7). En aquesta província, només el 9,3 de la població activa està en atur, que representen 12.686 persones, 6.263 de les quals reben el subsidi.

Tarragona és la província que, després de Barcelona, té una taxa més alta d'atur (18,2); dels 34.943 aturats registrats, el 47,6 (16.649) rep el subsidi d'atur.

El Mapa núm. 6 reflecteix gràficament la cobertura comarcal i/o provincial de l'atur i la seva relació amb els percentatges d'atur en els corresponents territoris.

El subsidi de l'atur en el conjunt de Catalunya suposa al cap de l'any una xifra aproximada de 122 mil milions de pessetes; el que significa una cobertura mitjana de prop de 700.000 pessetes anuals per beneficiari. Quantitativament, tot i que té la cobertura percentual més baixa, sobresurt la província de Barcelona amb més de 95 mil milions de pessetes.

Hom presenta en el Quadre núm. 85, com a complement de l'anterior, on s'especificava l'atur registrat a les comarques de la província de Barcelona, l'atur registrat a les comarques de les altres tres províncies. D'aquesta manera hom pot tenir una informació completa comarcalitzada de la quantificació d'aquesta manca d'ocupació, factor que, com s'ha palesat, tant influeix en els circuits de la pobresa.

MAPA NUM. 6. COBERTURA DE L´ATUR I PERCENTATGE D´ATURATS SOBRE POBLACIO ACTIVA PER COMARQUES I/O PROVINCIES (Desembre de 1986).

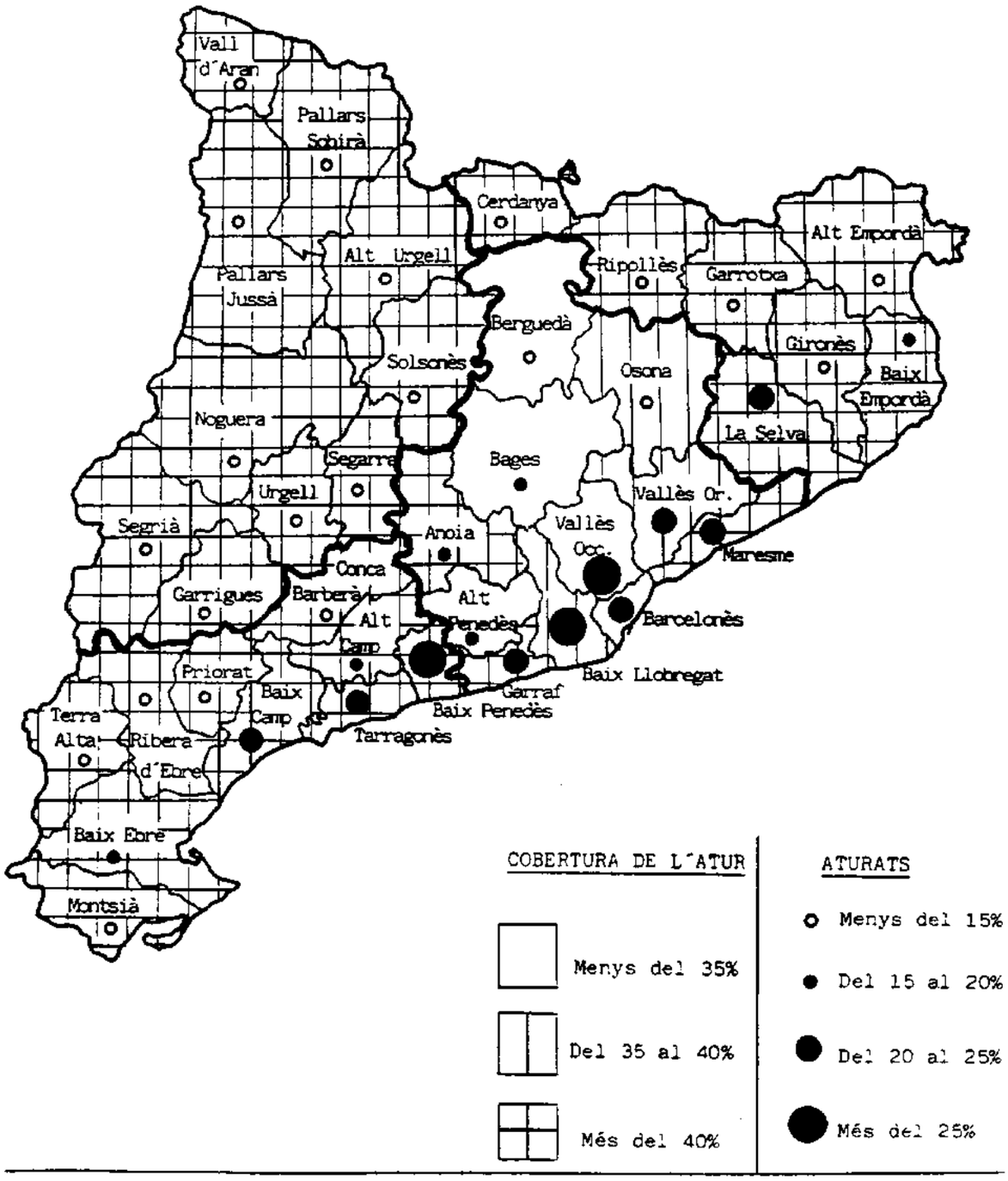

FONT: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l´INEM i del Butlletí d´Ocupació del Departament de Treball de la Generalitat.

QUADRE NOM. 85. ATUR REGISTRAT A LES COMARQUES DE CATALUNYA (EXCEPTE PROVINCIA DE BARCELONA), DESEMBRE DE 1986.

COMARCA	Nombre aturats	% atur sobre població activa
Alt Empordà	3.557	12,09
Baix Empordà	5.504	17,91
Garrotxa	2.090	10,64
Gironès	8.214	12,52
Ripollès-Cerdanya	2.256	14,32
Selva	5.699	31,91*
TOTAL GIRONA	27.319	14,08
Alt Urgell	512	6,07
Noguera	1.073	7,93
Pallars Jussà	374	5,42
Segrià	8.407	11,95
Solsonès	383	9,21
Urgell	1.684	7,65
Vall d´Aran	253	7,37
TOTAL LLEIDA	12.686	9,31
Alt Camp	2.955	15,14
Baix Camp	8.834	20,57
Baix Ebre	3.870	16,58
Baix Penedès	2.888	25,27
Montsià	2.148	12,55
Ribera d´Ebre	2.180	12,89
Tarragonès	11.983	22,47
TOTAL TARRAGONA	34.943	18,21

(*) Cal observar que a la Selva es dóna un atur estacional que oscil.la entre el 13% i el 31%, segons si són mesos àlgids o no de turisme.

FONT: Butlletí d´Ocupació. Departament de Treball. Generalitat de Catalunya.

6.3.2. Subsidis a la Formació.

A més de l'atur subsidiat, cal fer referència als subsidis o beques que l'INEM atorga als alumnes que assisteixen als cursos dirigits a la formació professional ocupacional.

Aquests cursos i les corresponents beques van dirigits, tant a aturats joves de menys de 25 anys (vegi's l'apartat 4 d'aquest Document), com a aturats de llarga durada, majors de 25 anys, és a dir que faci més d'un any que estiguin inscrits en l'INEM i no rebin cap prestació o subsidi d'atur. Tampoc no han de tenir rendes de qualsevol tipus superiors al salari mínim interprofessional.

La subvenció que reben els assistents als cursos, quan es tracta d'aturats de més de 25 anys i de llarga durada, així com de joves de menys de 25 anys amb responsabilitats familiars, és del 75% del salari mínim interprofessional.

L'objectiu d'aquesta formació és facilitar una qualificació bàsica i el perfeccionament o reciclatge professional de l'esmentat col.lectiu.

Els aturats que reben aquestes beques tenen dret, a part de rebre el citat subsidi, a l'assistència gratuïta als cursos desenvolupats. I en el cas que aquests hagin de desplaçar-se de la seva localitat de residència per assistir-hi, reben, en concepte de transport i manutenció, una ajuda de 840 ptes. per dia lectiu, sempre que el curs tingui una durada mínima de 20 hores/setmana.

Aquestes beques i ajudes econòmiques són incompatibles amb els subsidis procedents de prestacions d'atur, com ja s'ha apuntat, exceptuant les que corresponen pels conceptes de transport, allotjament i manutenció.

En el Quadre núm. 86 es detallen per províncies els beneficiaris de les beques dins els Plans de Formació i Inserció Professional i l'import que elles representen.

QUADRE NÚM. 86. ATURATS BECATS DINS EL PLA DE FORMACIÓ I INSERCIÓ PROFESSIONAL (1986).

Província	Beneficiaris > 25 anys	Import (milers)	Mitjana per beca
Barcelona	8.123	1.467.257	180.630
Girona	277	13.886	50.131
Lleida	484	N.C.	N.C.
Tarragona	422	N.C.	N.C.
TOTAL	9.306	-	-

FONT: INEM.

La informació facilitada més completa correspon a la província de Barcelona, en què se'n beneficien més de 8.000 aturats, amb una subvenció mitjana d'unes 180.000 i un import global de prop dels 1.500 milions de pessetes. A Lleida i Tarragona els beneficiaris d'aquests plans de formació es mouen entre els 400 i 500 per província, sense que s'hagi ofert la dada sobre l'import que això representa. A Girona, contràriament al que succeeix quant a l'atur juvenil -en què prop de la quarta part dels aturats de menys de 25 anys són beneficiaris de beques de formació-, només 277 aturats reben és de 50.131 ptes. per aturat (menys de la tercera part del que suposa a la província de Barcelona per aturat i beca).

Segons aquestes dades, només el 3,3% dels aturats de més de 25 anys assisteixen a cursos de formació subsidiada.

6.3.3. Convenis de col.laboració INEM i altres institucions.

A més de l'atur i la formació subsidiats, existeix una altra modalitat de subvenció econòmica que arriba als aturats i que es canalitza per mitjà d'uns plans de col.laboració entre l'INEM i altres institucions (Corporacions locals, Generalitat, MOPU, MEC, CSIC, Interior...). Aquests plans consisteixen en projectes que presenten les citades institucions a l'INEM per donar ocupació a aturats dels diferents municipis. Aquests projectes poden ésser o bé de realització d'obres o de serveis.

Aquestes subvencions van dirigides directament als aturats i les institucions assumeixen les despeses d'infrastructura, etc. La condició per acollir-se a aquests plans és estar aturat i registrat en la/les oficines del corresponent municipi. Aquí estan inclosos tant aturats joves com de més de 25 anys amb responsabilitats familiars.

El Quadre núm. 87 recull el que suposa l'esmentada col.laboració entre l'INEM i les citades institucions al llarg de l'any 1986.

QUADRE NÚM. 87. OBRES I SERVEIS FINANÇATS EN BASE AL CONVENI DE COL.LABORACIÓ ENTRE INEM I ALTRES INSTITUCIONS (1986).

Província	Beneficaris	Import total (milers)	Import mitjà per beneficiari (milers)	Durada mitjana contractació
Barcelona	5.019	2.215.871	441,5	5,7 mesos
Girona	568	141.092	248,4	6 mesos
Lleida	368	120.000	326,0	13 mesos
Tarragona	600	266.780	444,6	4,6 mesos
TOTAL	6.555	2.743.743	418,6	6 mesos

FONT: Elaboració pròpia sobre dades dels INEM provincials.

La durada mitjana dels contractes que se´n deriven d´aquests convenis és d´uns 6 mesos a nivell de tot Catalunya. La durada dels contractes no és homogènia, atès que, per exemple, a la província de Barcelona, la mitjana se situa en 5,7 mesos, en canvi a Lleida puja fins els 13 mesos, tenint en compte que en aquesta província 144 contractes es realitzen tan sols de 4 hores diàries.

7. SECTOR DE FAMILIES MONOPARENTALS.

Resultats de les enquestes

Aquest sector generalment planteja problemàtiques referents a mares que es troben soles i les necessitats derivades de la cura dels seus fills. Són en total 3.492 persones les que han acudit als centres enquestats.

En el Quadre núm. 88 es presenta la distribució d'aquests usuaris per comarques.

El mayor nombre d'usuaris correspon a la comarca del Barcelonès amb prop de la meitat del total (49,1). El Baix Llobregat també aporta una forta presència de persones amb la problemàtica d'aquest sector (23,7). Entre ambdues representen prop del 75%. Un percentatge prou considerable el reflecteix també el Vallès Occidental amb un 7,7%. Amb un 3%, Anoia. Per sobre del 2%, Osona, Garraf, Tarragonès i Vallès Oriental.

QUADRE NUM. 88. DISTRIBUCIÓ COMARCAL DELS USUARIS DEL SECTOR DE FAMILIES MONOPARENTALS.

COMARCA	Nombre atesos	% sobre total atesos
Alt Empordà	13	0,4
Anoia	105	3,0
Baix Camp	16	0,5
Baix Ebre	38	1,1
Baix Empordà	15	0,4
Baix Llobregat	826	23,7
Baix Penedès	16	0,5
Barcelonès	1.713	49,1
Berguedà	10	0,3
Garraf	90	2,6
Garrigues	1	0,03
Gironès	46	1,3
Maresme	7	0,2
Osona	93	2,7
Ripollès	60	1,7
Solsonès	7	0,2
Tarragonès	81	2,3
Terra Alta	4	0,1
Urgell	6	0,2
Vallès Occidental	269	7,7
Vallès Oriental	76	2,2
TOTAL	3.492	100,0

FONT: Elaboració pròpia a partir de les dades de les enquestes.

8. SECTOR DE MINORIES ÈTNIQUES.

Resultats de les enquestes

A Catalunya, les minories ètniques es redueixen pràcticament a la població gitana, atès que la resta de col.lectius que s'hi podrien considerar s'analitzen en l'apartat d'estrangers (nordafricans, negres africans, etc.).

En el Quadre núm. 89 es comarcalitzen els gitanos que han recorregut als serveis dels centres analitzats plantejant llur problemàtiques i necessitats. En total han estat 5.113 persones.

D'aquest quadre es deriva que, tot i que el percentatge més elevat de persones pertanyents a minories ètniques radica en el Barcelonès (33%) (La Mina, La Perona, a cavall entre Sant Adrià i Barcelona), la distribució comarcal té unes característiques pròpies a causa de la concentració de la població gitana a diverses comarques. Així, cal remarcar l'existència de col.lectius nombrosos de gitanos a les comarques del Vallès Occidental (Ripollet, Sabadell), Alt Empordà (Figueres), Baix Ebre (Tortosa), Baix Llobregat (Sant Boi, Prat) i Tarragonès. Una certa presència, per bé que més escassa, també es constata al Bages, Gironès, Urgell, Osona i Anoia.

QUADRE NUM. 89. DISTRIBUCIÓ COMARCAL DELS USUARIS DEL SECTOR DE MINORIES ETNIQUES ATESOS EN ELS CENTRES.

COMARCA	Nombre atesos	% sobre total atesos
Alt Camp	2	0,04
Alt Empordà	431	8,4
Anoia	57	1,1
Bages	140	2,7
Baix Camp	40	0,8
Baix Ebre	568	11,1
Baix Empordà	21	0,4
Baix Llobregat	707	13,8
Barcelonès	1.689	33,0
Berguedà	32	0,6
Garraf	8	0,2
Gironès	101	2,0
Maresme	36	0,7
Montsià	19	0,4
Osona	62	1,2
Ribera d´Ebre	2	0,04
Segrià	1	0,02
Tarragonès	264	5,2
Terra Alta	6	0,1
Urgell	92	1,8
Vallès Occidental	822	16,1
Vallès Oriental	13	0,2
TOTAL	5.113	100,0

FONT: id.

9. SECTOR DE TRANSEÜNTS.

Resultats de les enquestes

Es un sector prou difícil de comarcalitzar, atesa la mobilitat pròpia de les persones que l'integren. La distribució comarcal es fa tenint present els centres visitats per aquests usuaris, generalment sense un domicili estable i permanent.

El Quadre núm. 90 recull el nombre de persones que han anat passant pels diferents centres de les distintes comarques. Generalment els centres, atès que es tracta de persones passavolants, no els hi obren fitxes ni porten un registre d'aquests usuaris, i, en tot cas, només d'aquells que amb més periodicitat hi recorren, o bé que hi viuen en algun municipi concret. Això dificulta, doncs, avaluar quantitativament les persones pertanyents a aquest sector per la seva mobilitat.

El mayor percentatge de transeünts el presenta la comarca del Barcelonès amb un 28,3%. En la resta de les 26 comarques que han rebut usuaris d'aquest sector es donen percentatges que com a màxim arriben al 8,2 a l'Alt Empordà.

En aquest sector cal ressaltar els percentatges significatius de les comarques gironines, que generalment, en la resta de sectors estan bastants per sota de la resta. A més del percentatge citat de l'Alt Empordà (8,2), es comptabilitza un 7,6 a la Selva, un 5,6 en el Baix Empordà, un 5,4 al Gironès, un 3,5 a la Garrotxa.

Percentatges remarcables, a part dels ja citats, apareixen a l'Urgell (7,4), Vallès Occidental (5,5), Baix Llobregat i Vallès Oriental (3), Maresme (2,9) i Osona (2,4).

QUADRE NÚM. 90. DISTRIBUCIÓ COMARCAL DE LES PERSONES ATESES EN ELS CENTRES PERTANYENTS AL SECTOR DE TRANSEUNTS.

COMARCA	Nombre atesos	% sobre total atesos
Alt Empordà	379	8,2
Alt Penedès	18	0,4
Alt Urgell	77	1,7
Bages	230	5,0
Baix Ebre	10	0,2
Baix Empordà	260	5,6
Baix Llobregat	137	3,0
Baix Penedès	72	1,6
Barcelonès	1.303	28,3
Berguedà	12	0,3
Garraf	6	0,1
Garrotxa	160	3,5
Gironès	248	5,4
Maresme	135	2,9
Osona	110	2,4
Priorat	20	0,4
Ribera d'Ebre	51	1,1
Ripollès	14	0,3
Segarra	68	1,5
Segrià	5	0,1
Selva	351	7,6
Solsonès	74	1,6
Tarragonès	55	1,2
Terra Alta	88	1,9
Urgell	339	7,4
Vallès Occidental	253	5,5
Vallès Oriental	137	3,0
TOTAL	4.612	100,0

FONT: id.

10. SECTOR DE RECLUSOS I EX-RECLUSOS.

Resultats de les enquestes

Als centres enquestats han acudit 1.105 persones relacionades amb una situació present o pretèrita de reclusió, plantejant problemàtiques derivades de l'esmentada circumstància.

En aquest sector, com es detalla en el Quadre núm. 91, el Barcelonès és la comarca que acull més de les dues terceres parts dels usuaris (69,4).

El Baix Llobregat és la comarca amb el segon més elevat percentatge (10,9). En el Vallès Occidental es dóna un 5,1. Percentatges més baixos es constaten a l'Alt Empordà (2,9), Baix Ebre (2,2), Anoia (1,6), Vallès Oriental (1,5) i Urgell (1,4).

QUADRE NUM. 91. DISTRIBUCIO COMARCAL DELS ATESOS EN ELS CENTRES ENQUESTATS ENGLOBATS EN EL SECTOR DE RECLUSOS I EX-RECLUSOS.

COMARCA	Nombre atesos	% sobre total atesos
Alt Empordà	32	2,9
Alt Urgell	1	0,1
Anoia	18	1,6
Baix Camp	4	0,4
Baix Ebre	24	2,2
Baix Empordà	3	0,3
Baix Llobregat	120	10,9
Baix Penedès	11	1,0
Barcelonès	767	69,4
Berguedà	3	0,3
Garraf	5	0,5
Garrotxa	2	0,2
Gironès	3	0,3
Maresme	3	0,3
Osona	7	0,7
Solsonès	2	0,2
Tarragonès	13	1,1
Urgell	15	1,4
Vallès Occidental	56	5,1
Vallès Oriental	16	1,5
TOTAL	1.105	100,0

FONT: id.

11. SECTOR D´ESTRANGERS.

Resultats de les enquestes

El 95% dels estrangers que han arribat als centres enquestats es troben a la ciutat de Barcelona. La resta de comarques, vegi´s Quadre núm. 92, tenen uns percentatges reduidíssims: Baix Llobregat (1%), Alt Empordà (0,8), Urgell (0,74), Gironès (0,66).

QUADRE NÚM. 92. NOMBRE D´ESTRANGERS ATESOS EN ELS CENTRES ENQUESTATS, PER COMARQUES.

COMARCA	Nombre atesos	% sobre total atesos
Alt Camp	1	0,02
Alt Empordà	49	0,80
Anoia	2	0,04
Bages	3	0,06
Baix Empordà	23	0,40
Baix Llobregat	64	1,00
Barcelonès	5.899	95,00
Garraf	2	0,04
Garrotxa	1	0,02
Gironès	41	0,70
Segrià	33	0,50
Tarragonès	25	0,40
Terra Alta	1	0,02
Urgell	46	0,74
Vallès Occidental	2	0,04
Vallès Oriental	10	0,20
TOTAL	6.202	100,00

FONT: id.

12. EL CAS ESPECÍFIC DE LA CIUTAT DE BARCELONA.

La territorialització de les polítiques sectorials examinada fins ara en aquest Document, necessita un complement obligat pel que fa a la ciutat de Barcelona.

12.1. Els centres enquestats.

Són 66 els centres enquestats tal com es fa palès el Quadre núm. 93 i el Gràfic núm. 46, que estan ubicats dins de l'àmbit d'aquest municipi. D'aquests, 37 (56,1) són dirigits per la iniciativa privada, 1 és mixt, i la resta, 28 (42,4), són públics.

Aquest nombre de centres signifiquen el 34,55% de tots els enquestats arreu de Catalunya, per la qual cosa cal parar atenció sobre ells i sobre la seva distribució dins de la ciutat.

Quant a la relació d'aquests centres amb el total dels del conjunt de Catalunya, cal subratllar que mentre els públics només representen el 23,9% del total, els privats ubicats a Barcelona superen el 50% dels existents a tot Catalunya. La qual cosa posa en evidència que la iniciativa privada s'aboca majoritàriament sobre les necessitats existents a Barcelona en la lluita contra la pobresa, mentre que les institucions públiques es troben repartides més homogèniament per tot el territori català (bàsicament a través dels ajuntaments).

Destaca així mateix que les tres quartes parts dels atesos (Gràfic núm. 47) en els centres de Barcelona ho han estat en centres privats, mentre que només la cinquena part ha estat acollida en centres d'iniciativa privada.

QUADRE NOM. 93. NOMBRE DE CENTRES I PERSONES ATESES EN ELS CENTRES DE LA CIUTAT DE BARCELONA, SEGONS EL SEU CARÀCTER JURÍDIC.

Caràcter jurídic	Centres	%	% sobre total Catalunya	Nombre persones ateses	%
Públics	28	42,4	23,9	7.029	19,5
Privats	37	56,1	52,1	27.469	76,2
Mixt	1	1,5	33,3	1.546	4,3
TOTAL	66	100,0	34,55	36.044	100,0

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 46. DISTRIBUCIÓ DELS CENTRES ENQUESTATS UBICATS A BARCELONA, SEGONS EL SEU CARÀCTER JURÍDIC.

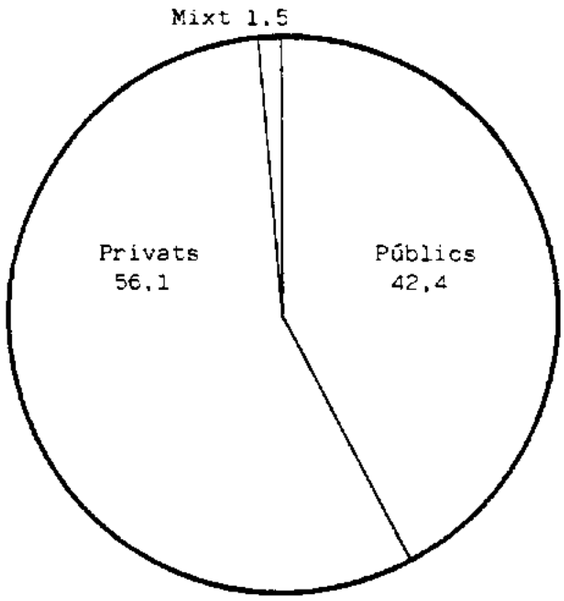

FONT: id.

GRÀFIC NOM. 47. DISTRIBUCIÓ DE PERSONES ATESES, SEGONS EL CARÀCTER JURÍDIC DELS CENTRES.

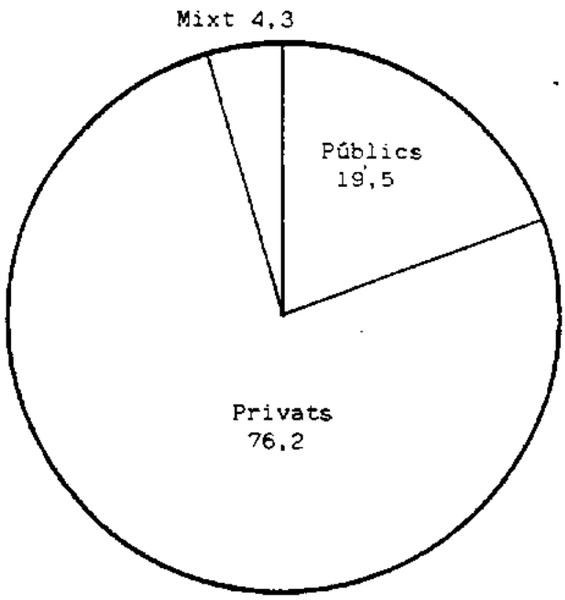

FONT: id.

La ciutat de Barcelona no és pas homogènia, està dividida en barris i districtes. Aquests darrers són la base que s'utilitza per examinar la distribució existent dels diferents centres i usuaris que hi recorren (Quadre núm. 94 i Gràfics núm. 48 i 49).

Abans de tot, fer constar que hom ha separat centres que, tot i que estan ubicats geogràficament en el Districte I, se suposa que van dirigits a tot el conjunt de la població barcelonina (Caritas, Patronat Municipal de l'Habitatge, Caixa de Pensions, etc.).

A part d'aquests, cal ressaltar que més de la quarta part dels centres es troben el Districte I (Ciutat Vella), i el mateix percentatge d'usuaris són acollits en aquests centres (27,6). Sobresurt així mateix el Districte de l'Eixample (Districte II) com a lloc on s'hi ubiquen onze centres més, que representen el 16,7 del total, i els 20,1% dels usuaris. Així com la raó primera de l'existència de nombrosos centres en la Ciutat Vella sembla ésser les especials mancances detectades, en el Districte II semblen estar més lligats a la ubicació geogràfica en el centre de la ciutat. Entre els dos districtes -els més cèntrics de Barcelona- apleguen prop de la meitat dels centres (44%).

El Districte III (Sants-Montjuic) també compta amb 8 centres destinats preferentment a la política sectorial d'infància i adolescència, acollint, per raó de la seva especialització, només 551 persones (1,5%).

Prop del 5% dels usuaris s'acullen en centres localitzats en el Districte X (Sant Martí) que abasta barris conflictius com La Mina.

De la resta de Districtes, pot cridar l'atenció el nombre de centres (7) del Districte V (Sarrià-Sant Gervasi). Aquests bàsicamente estan relacionats amb problemàtiques de salut i famílies monoparentals, dirigits per la iniciativa privada religiosa, abundant en el citat districte.

QUADRE NUM. 94. DISTRIBUCIÓ DELS CENTRES I PERSONES ATESES PER DISTRICTES DE LA CIUTAT DE BARCELONA.

DISTRICTES	Centres que actuen	%	Persones ateses	%
I - Ciutat Vella	18	27,3	9.966	27,6
II - L'Eixample	11	16,7	7.243	20,1
III - Sants-Montjuic	8	12,1	551	1,5
IV - Les Corts	3	4,5	291	0,8
V - Sarrià-Sant Gervasi	7	10,6	1.039	2,9
VI - Gràcia	1	1,5	700	1,9
VII - Horta-Guinardó	4	6,1	257	0,7
VIII - Nou Barris	3	4,5	62	0,2
IX - Sant Andreu	-	-	-	-
X - Sant Martí	5	7,6	1.659	4,6
Tot Barcelona	6	9,1	14.279	39,6
TOTAL	66	100,0	36.044	100,0

FONT: id.

GRAFIC NUM. 48. DISTRIBUCIÓ DELS CENTRES ENQUESTATS, PER DISTRICTES.

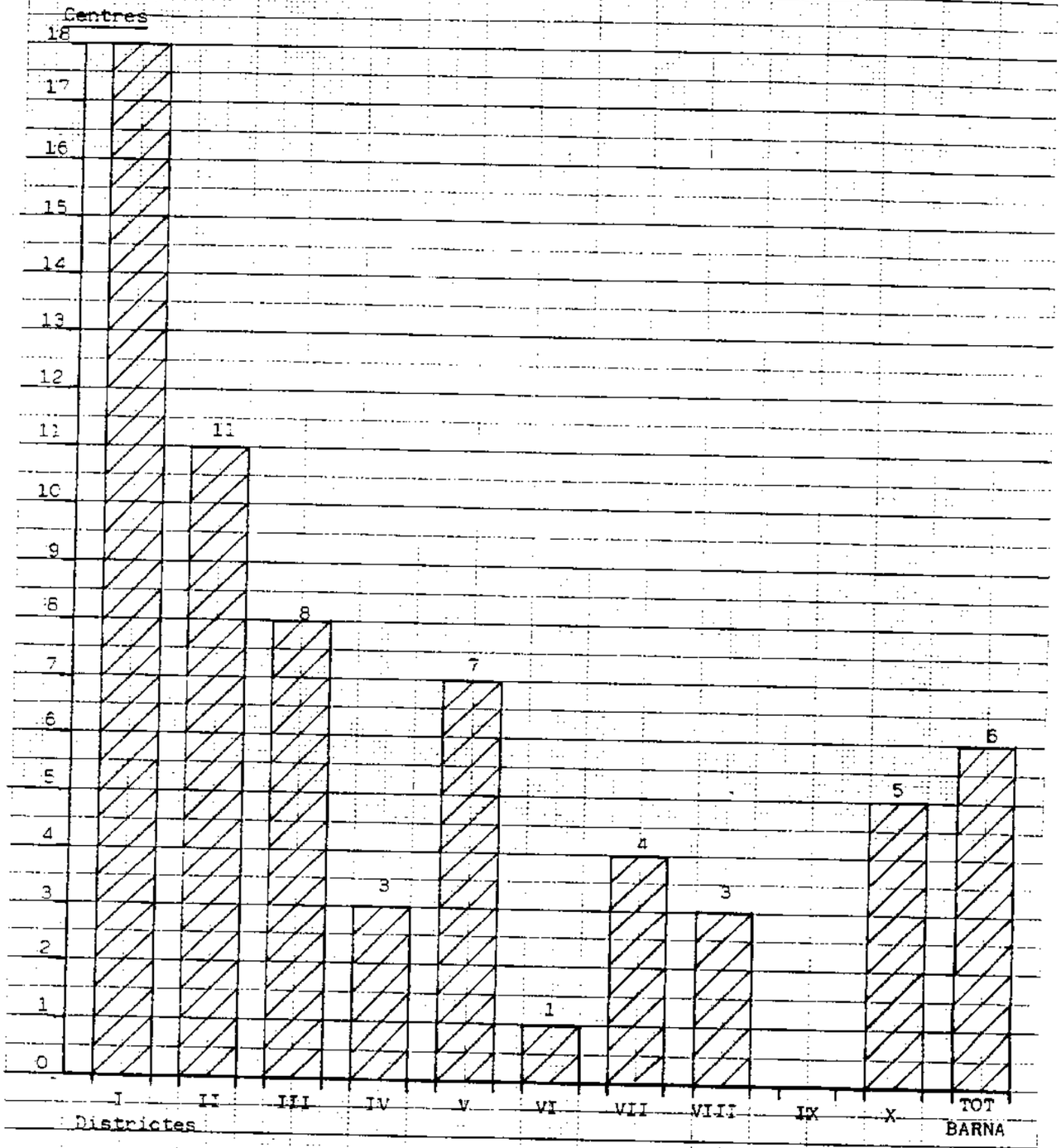

FONT: id.

GRAFIC NOM. 49. PERSONES ATESES EN ELS CENTRES, PER DISTRICTES.

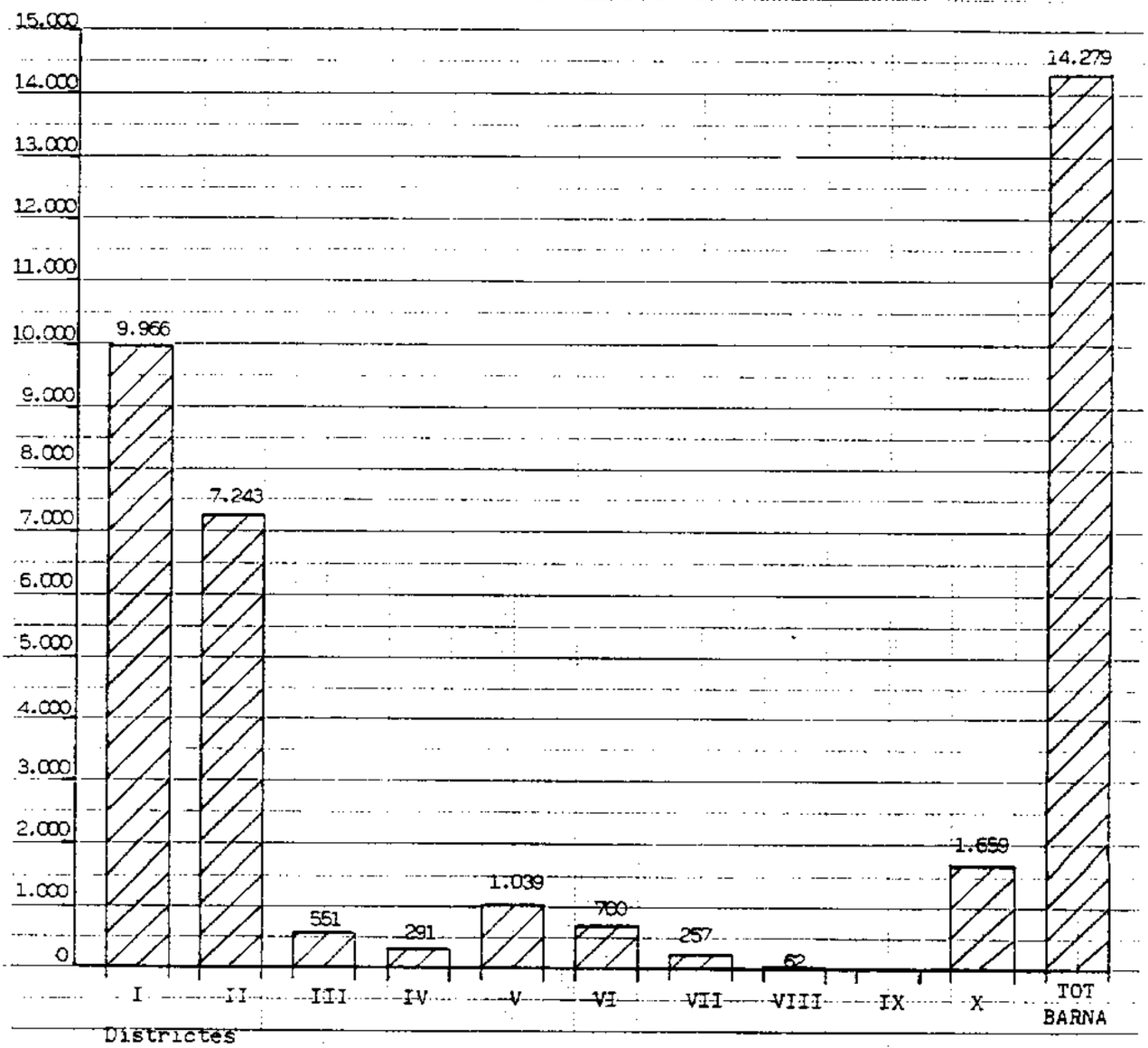

FONT: Id.

12.2. L'atur a Barcelona.

Tampoc, tal com es pot comprovar en el Quadre núm. 95 i en el Gràfic núm. 50, l'atur no és homogeni en el conjunt de la ciutat. Els percentatges d'aturats, si es comparen amb la població activa dels respectius districtes, ofereixen unes variacions prou fortes. Així, mentre en el Districte I (Ciutat Vella) gairebé un 30% de la població activa està desocupada, els percentatges més baixos d'atur es constaten en els Districtes II, IV i V (17,38, 15,22 i 14,01, respectivament), molt per sota de la mitjana del conjunt de la ciutat (21%).

Un atur molt fort (27,1) és el que correspon al Districte VIII (Nou Barris), el segon en importància després de Ciutat Vella. També per sobre de la mitjana cal esmentar el Districte X (Sant Martí), el IX (Sant Andreu), el III (Sants-Montjuic) i el VII (Horta-Guinardó), amb unes taxes que es mouen entre el 22 i el 23% de la població activa sense ocupació.

QUADRE NOM. 95. ATUR A BARCELONA PER DISTRICTES (DESEMBRE DE 1986).

DISTRICTES	Busquen 1a. ocupació	Aturats	Total	Població activa	Relació aturats població activa
I - Ciutat Vella	3.538	8.184	11.722	39.282	29,84
II - L'Eixample	6.782	13.408	20.190	116.174	17,38
III - Sants-Montjuic	5.592	11.087	16.679	74.761	22,31
IV - Les Corts	1.991	3.641	5.632	37.012	15,22
V - Sarrià-Sant Gervasi	3.396	5.020	8.416	60.069	14,01
VI - Gràcia	3.233	6.716	9.949	47.691	20,86
VII - Horta-Guinardó	6.242	11.338	17.580	79.459	22,12
VIII - Nou Barris	8.408	13.097	21.505	79.326	27,11
IX - Sant Andreu	4.660	8.973	13.633	60.687	22,46
X - Sant Martí	7.297	13.187	20.484	88.214	23,22
TOTAL	51.139	94.651	145.790	689.391	21,00

FONT: Elaboració pròpia a partir de les dades del Padró Municipal de 1986.

GRAFIC NOM. 50. PERCENTATGES D'ATUR EN ELS DISTRICTES DE LA CIUTAT DE BARCELONA.

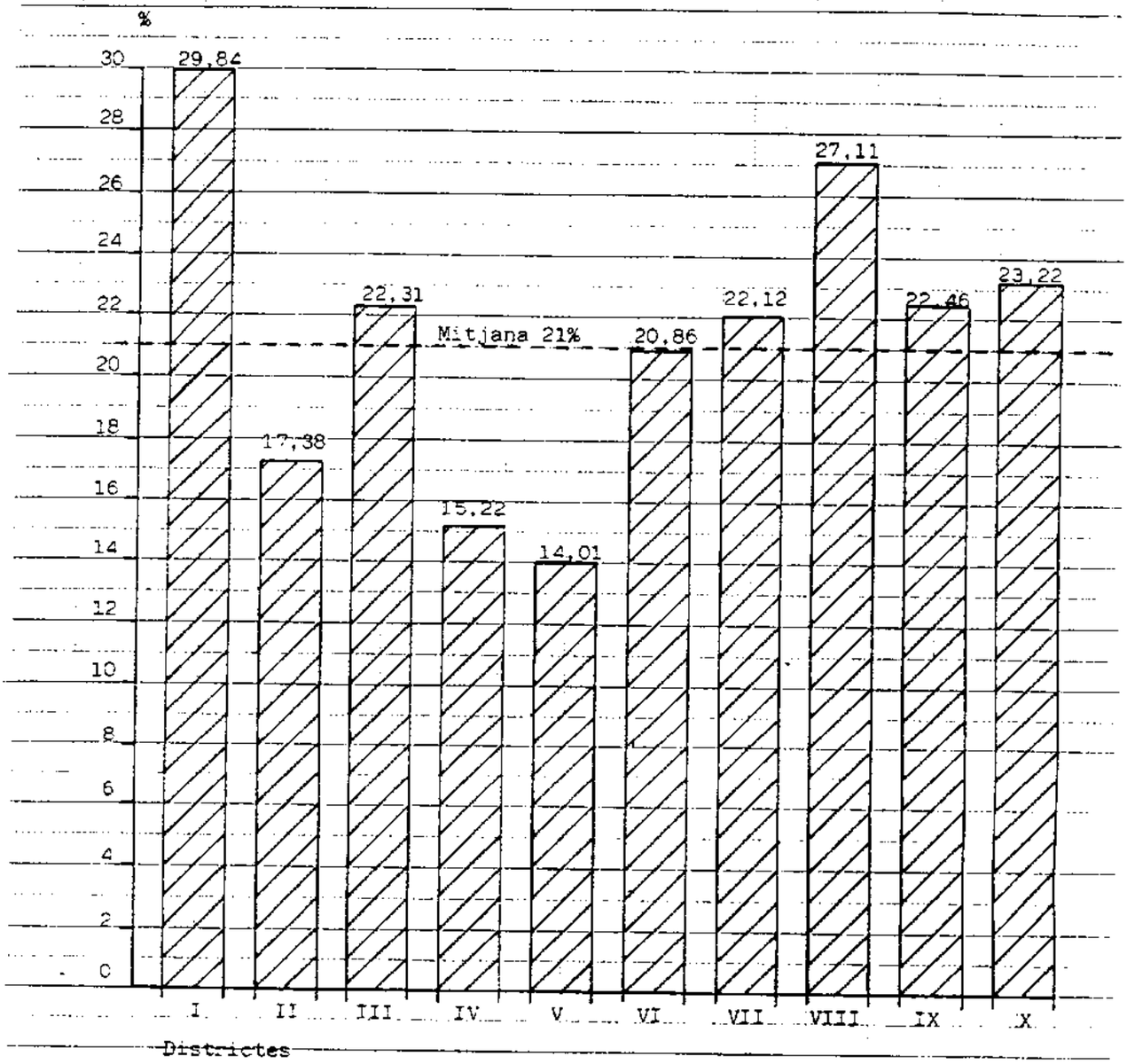

FONT: id.

12.3. Beneficiaris del FAS Vellesa i Malaltia a Barcelona.

Una altra variable molt significativa de la situació de mancances de la població dels diferents districtes de Barcelona és l'examen dels ajuts que reben les persones grans o les afectades per alguna disminució psíquica o física, sense recursos econòmics. Els citats ajuts s'especifiquen per districtes en el Quadre núm. 96 i Gràfics núm. 51, 52 i 53.

En primer lloc, quant al FAS de Vellesa, cal comparar el nombre de beneficiaris amb la població de més de 69 anys de cada districte. La major concentració de persones grans es dóna a l'Eixample (Districte II) i, ja a molta distància, als Districtes I, III, VI i X.

Si hom compara els FAS que reben els vells amb l'esmentada població, en primer lloc se situen Ciutat Vella (Districte I) i Horta-Guinardó (Districte VII, amb el 5,72% de les persones d'aquesta edat.

A continuació, i per sobre de la mitjana del conjunt de la ciutat, Les Corts (Districte IV) i Gràcia (Districte VI). Molt a prop de la mitjana, però sense arribar-hi, Nou Barris (Districte VIII) i l'Eixample (Districte II). Ja, a més de mig punt per sota del nivell mitjà, hom troba la resta de Districtes: Sants-Montjuic (III), Sant Martí (X), Sarrià-Sant Gervasi (V) i Sant Andreu (IX).

Pel que fa als beneficiaris del FAS malaltia, si es comparen amb la població total dels districtes (°/$_{oo}$), també ocupa el primer el Districte I, molt per sobre de la resta (5,5), i amb un percentatge que dobla els beneficiaris de qualsevol altre districte. Lleugerament per sobre de la mitjana de Barcelona, que se situa en 1,9, apareixen els districtes VIII, VII i X. Els districtes de Sants-Montjuic (III) i Gràcia (VI) estan una mica per sota de la mitjana, i ja més allunyats d'aquesta el II, IV, V i IX, els quals (excepte Sant Andreu) són els considerats com a zones més residencials.

Si hom apunta els beneficiaris d'ambdós tipus de FAS, i es compara amb el conjunt de la població dels districtes, encara es palesa percentualment amb major claretat la situació de Ciutat Vella, molt per sobre de la resta de districtes, quant a nombre de subsidis que hi rep la seva població: el 16,7 °/$_{oo}$ dels seus habitants són beneficiaris d'un dels dos subsidis del FAS. Tota la resta de districtes se situen amb percentatges per sota de la meitat del percentatge constatat al Districte I.

La mitjana correspon al 6,9 °/$_{oo}$, i per sobre d'ella se situen tres districtes amb percentatges gairebé idèntics (VI, II i VII). El districte de Sant Andreu és el situat en darrer lloc, amb només el 4,1 °/$_{oo}$. La resta apareixen amb uns percentatges entre el 5 i el 6 °/$_{oo}$.

QUADRE NOM. 96. BENEFICIARIS DEL FAS VELLESA I MALALTIA A LA CIUTAT DE BARCELONA, PER DISTRICTES (1986).

DISTRICTES	Nombre FAS vellesa	Població >69 anys	Relació ajuts FAS vellesa i població > 69 (%)	Nombre FAS malaltia	Població total districte	Relació Ajuts FAS malaltia i població total (‰)	TOTAL FAS vellesa i malaltia	Relació FAS vellesa i malaltia amb població total (‰)
I - Ciutat Vella	1.126	19.685	5,72	565	101.264	5,5	1.691	16,7
II - L'Eixample	1.902	48.104	3,95	358	288.512	1,2	2.260	7,8
III - Sants-Montjuic	805	22.506	3,57	296	183.250	1,6	1.101	6,0
IV - Les Corts	350	7.595	4,60	100	89.668	1,1	450	5,0
V - Sarrià-Sant Gervasi	631	18.484	3,41	162	151.878	1,0	793	5,2
VI - Gràcia	842	19.961	4,22	218	133.605	1,6	1.060	7,9
VII - Horta-Guinardó	1.009	17.624	5,72	430	192.022	2,2	1.439	7,4
VIII - Nou Barris	667	16.246	4,10	457	197.228	2,3	1.124	5,6
IX - Sant Andreu	435	13.318	3,27	177	147.575	1,2	612	4,1
X - Sant Martí	752	21.819	3,44	472	216.810	2,1	1.224	5,6
TOTAL	8.519	205.342	4,15	3.235	1.701.812	1,9	11.754	6,9

FONT: Elaboració pròpia a partir de les dades del Padró de Barcelona (1986) i de l'ICASS.

GRÀFIC NOM. 51. RELACIÓ DELS BENEFICIARIS DEL FAS VELLESA AMB LA POBLACIÓ DE MÉS DE 69 ANYS, PER DISTRICTES.

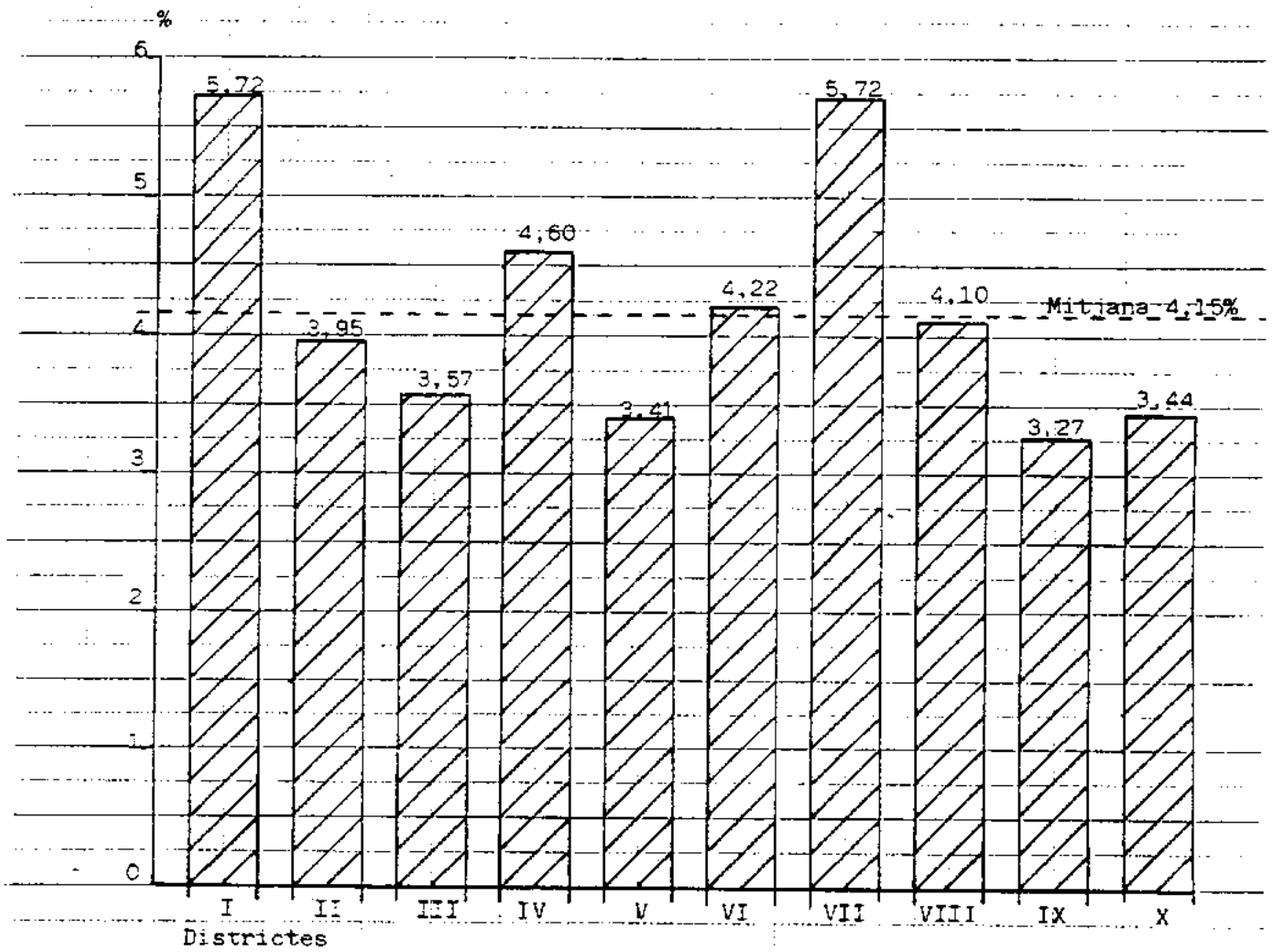

FONT: id.

GRAFIC NOM. 52. RELACIO DELS BENEFICIARIS DEL FAS MALALTIA AMB LA POBLACIO TOTAL (°/₀₀), PER DISTRICTES.

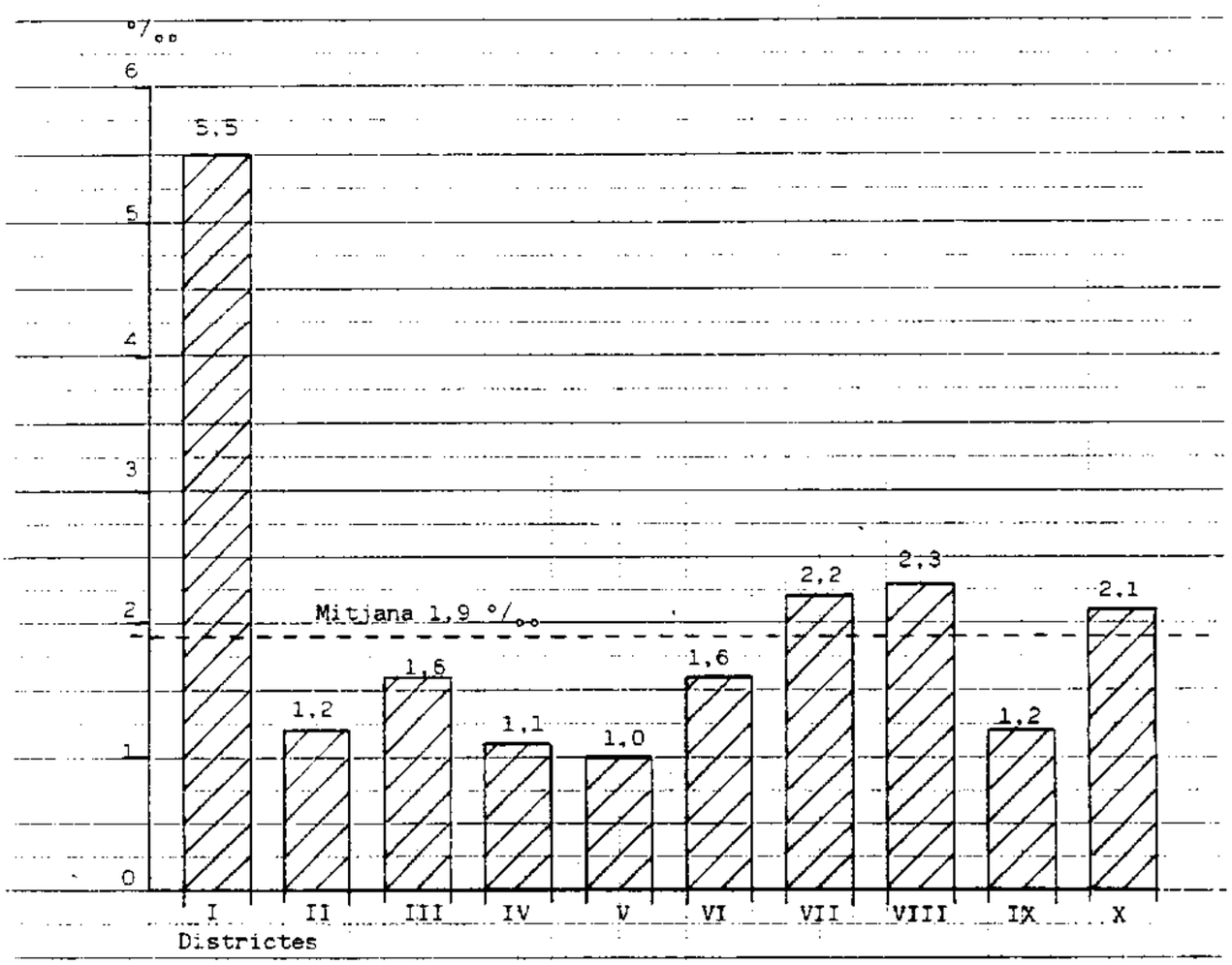

FONT: id.

GRÀFIC NÚM. 53. RELACIÓ DEL CONJUNT DE BENEFICIARIS DEL FAS VELLESA I MALALTIA AMB LA POBLACIÓ TOTAL, PER DISTRICTES.

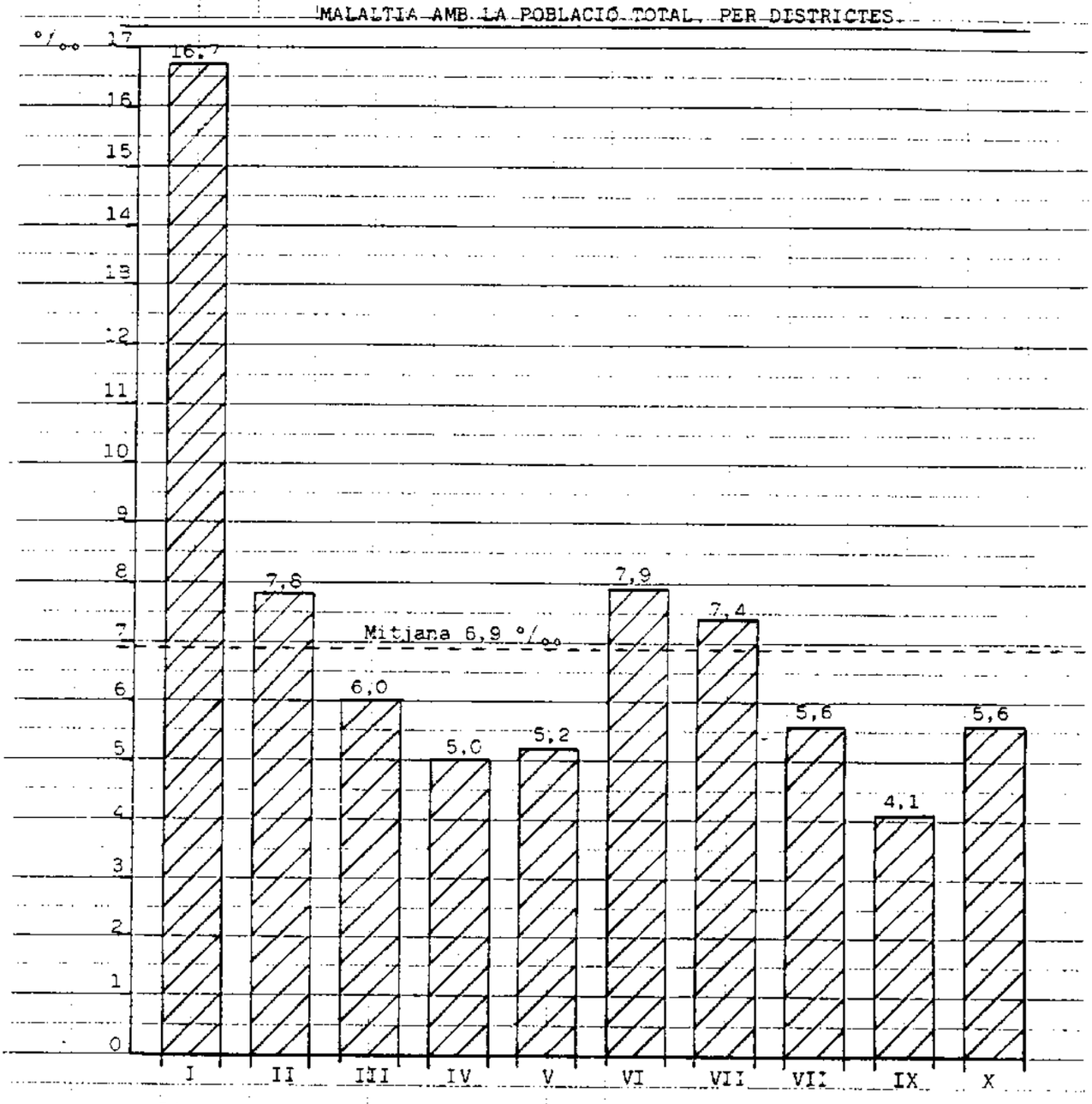

FONT: id.

En el Quadre núm. 97 es resumeixen els nivells de mancances de cadas cun dels Districtes atenent a les taxes d'atur i al percentatge de beneficiaris que reben el FAS de vellesa i/o de malaltia. Són poques variables, però prou significatives, per classificar els diferents sectors geogràfics de la ciutat de Barcelona.

Hom ha ordenat els districtes (de l'1 al 10), segons el nivell de mancances (de majors a menors), en els aspectes indicats: atur i FAS. Els resultats són prou eloqüents!

Ciutat Vella destaca en primer lloc en els tres capítols, amb un fort avantatge sobre la resta. Un atur que arriba gairebé al 30% de la seva població activa i uns percentatges elevats de beneficiaris que reben el FAS vellesa (el 5,72% del conjunt de població de més de 69 anys) o el de malaltia (1,67 sobre el conjunt global de la població del Districte I).

Nou Barris apareix a continuació en un segon lloc global. Aquesta mateixa posició l'ocupa en el que fa a l'atur i al FAS de malaltia (i només un cinquè lloc en el de vellesa).

En l'altre extrem, molt destacat, el Districte Sarrià-Sant Gervasi mostra la cara oposada de la ciutat. L'Eixample i Les Corts hom els troba en els penúltims llocs.

Entre ambdós extrems, per odre de mancances, se situen Horta-Guinardó, Sant Martí, Sants-Montjuic, Gràcia i Sant Andreu.

QUADRE NOM. 97. SÍNTESI, PER DISTRICTES, DE LA SITUACIÓ D'ATUR I DEL NOMBRE DE BENEFICIARIS DEL FAS VELLESA I MALALTIA (PER ORDRE DE MÉS A MENYS).

DISTRICTES	Número ordre total	Número ordre FAS vellesa en relació amb la població > 69 anys	Número ordre FAS malaltia en relació amb la població global	Número ordre total
I - Ciutat Vella	1	1	1	3
II - L'Eixample	8	6	8	22
III - Sants-Montjuic	5	7	5	17
IV - Les Corts	9	3	9	21
V - Sarrià-Sant Gervasi	10	9	10	29
VI - Gràcia	7	4	6	17
VII - Horta-Guinardó	6	2	3	11
VIII - Nou Barris	2	5	2	9
IX - Sant Andreu	4	10	7	21
X - Sant Martí	3	8	4	15

FONT: id.

12.4. Els Serveis d'Assitència Primària de l'Ajuntament de Barcelona.

Una altra font d'informació sobre situacions properes a la pobresa a la ciutat de Barcelona són els Serveis d'Assistència Primària de l'Ajuntament. Aquests estan distribuïts per tots els districtes de la ciutat, per bé que no amb un caràcter homogeni.

El Quadre núm. 98 reflecteix la citada distribució dels Serveis d'Assistència Primària, concretant, a més a més el nombre de centres, el de professionals que hi treballen, les hores setmanals de dedicació i el d'entrevistes realitzades (especificant primeres i segones).

Quant a les entrevistes, destaca, un cop més, Ciutat Vella amb el 25,2% del total de les realitzades en tots els Districtes. Un percentatge molt alt també es constata a Sants-Montjuic (18,3), a Sant Martí (14,0) i a Nou Barris (10,3). Entre els quatre, apleguen les dues terceres parts del total. El terç restant correspon, doncs, a sis Districtes.

El percentatge del nombre de professionals i de les hores de dedicació s'apropa a l'anterior, en el que fa a Ciutat Vella. A Sants-Montjuic, però, només representa la meitat del que suposen les entrevistes realitzades. El desequilibri d'ambdós percentatges també consta en els Districtes de Sant Martí i Nou Barris, tot i que no amb el mateix nivell. Un desequilibri invers es fa sentir en el Districte VII, on només es recullen el 3,7% de les entrevistes i els professionals i les hores de dedicació suposen al voltant del 12%. També a Sant Andreu les entrevistes signifiquen un 7,4 i els professionals i les hores de dedicació estan sobre un 13. A la resta de districtes són prou paral.lels els percentatges que es refereixen a les entrevistes, d'una banda, i al nombre de professionals i hores de dedicació, de l'altra.

QUADRE NÚM. 98. NOMBRE DE CENTRES, PROFESSIONALS I ENTREVISTES DELS SERVEIS D'ASSISTÈNCIA PRIMÀRIA DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA.

DISTRICTES	Nombre centres	Nombre professionals	%	Hores dedicació/setmana	%	Nombre entrevistes	%
I - Ciutat Vella	4	37	21,9	1.340	22,3	7.092	25,2
II - L'Eixample	2	13	7,7	457,5	7,6	2.511	8,0
III - Sants-Montjuic	3	16	9,5	570	9,5	5.756	18,3
IV - Les Corts	1	8	4,7	285	4,7	837	2,7
V - Sarrià-Sant Gervasi	1	8	4,7	257	4,3	1.302	4,1
VI - Gràcia	1	12	7,1	400	6,7	1.976	6,3
VII - Horta-Guinardó	3	21	12,4	795	13,2	1.162	3,7
VIII - Nou Barris	1	12	7,1	405	6,7	3.245	10,3
IX - Sant Andreu	2	22	13,0	795	13,2	2.324	7,4
X - Sant Martí	4	20	11,8	700	11,7	4.401	14,0
TOTAL	22	169	100	6.004	100	31.416	100

FONT: Elaboració pròpia sobre dades del Departament de Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona.

A continuació s'ofereixen dades derivades dels citats Serveis d'Assistència Primària de l'Ajuntament, tot i constatant que hi ha una sèrie de limitacions en la seva concreció.

En primer lloc, els casos registrats no es corresponen amb el nombre de persones que hi han acudit, atès que la mateixa persona pot haver anat al servei vàries vegades, i tal com es registren les visites és impossible de saber el nombre exacte de beneficiaris que hi han estat atesos.

Pel que fa a les problemàtiques, no existeixen criteris clars sobre la seva definició, i per tant, el seu registre es realitza sovint de manera arbitrària en funció dels criteris de cada professional. Es per això que la quantificació té una validesa merament orientativa.

No existeix tampoc una informació clara i sistemàtica de les respostes, derivacions o solucions que s'han ofert, a través dels Serveis d'Assistència Primària, a les problemàtiques presentades.

Cal afegir, a més, que la major part del pressupost destinat a l'Assistència Primària correspon a despeses de personal, el que fa que els recursos existents per a pal.liar les problèmatiques o necessitats "econòmiques" de la població demandant siguin molt minsos.

El Quadre núm. 99 determina quines són les problemàtiques manifestades en les entrevistes sostingudes en els esmentats serveis, seleccionant les que fan referència a situacions de mancances econòmiques o de pobresa. Aquest tipus de problemàtiques representen aproximadament la quarta part del total.

QUADRE NÚM. 99. PROBLEMÀTIQUES ECONÒMIQUES O D'ATUR RECOLLIDES A LES ENTREVISTES EFECTUADES EN ELS CENTRES D'ASSISTÈNCIA PRIMÀRIA DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA.

DISTRICTES	Entrevistes	% sobre població districte	PROBLEMÀTIQUES: Atur Nombre	Atur %	Deutes i/o Desnonaments Nombre	Deutes i/o Desnonaments %	Pressupost insuficient Nombre	Pressupost insuficient %	Absència ingressos econòmics Nombre	Absència ingressos econòmics %	Absència ingressos econòmics fixos Nombre	Absència ingressos econòmics fixos %	TOTAL PROBLEMÀTIQUES Nombre	TOTAL PROBLEMÀTIQUES %
I - Ciutat Vella	7.902	7,80	571	7,23	81	1,03	350	4,43	334	4,23	111	1,40	1.447	19,67
II - L'Eixample	2.511	0,87	108	4,30	-	-	134	5,32	54	2,15	35	1,39	331	4,50
III - Sants-Montjuic	5.756	3,14	709	12,32	223	3,88	429	7,45	210	3,65	-	-	1.571	21,40
IV - Les Corts	837	0,93	58	6,88	10	1,18	62	7,36	30	3,56	28	3,32	188	2,55
V - Sarrià-Sant Gervasi	1.302	0,86	126	9,65	15	1,15	233	17,88	15	1,15	-	-	389	5,29
VI - Gràcia	1.976	1,48	172	8,68	111	5,60	129	6,55	69	3,47	21	1,06	502	6,80
VII - Horta-Guinardó	1.162	0,61	107	9,18	30	2,55	-	-	40	3,40	32	2,72	209	2,84
VIII - Nou Barris	3.245	1,64	320	9,87	184	5,67	268	8,25	162	5,00	153	4,73	1.087	14,80
IX - Sant Andreu	2.324	1,57	114	4,90	24	1,02	132	5,70	39	1,66	-	-	309	4,20
X - Sant Martí	4.401	2,03	470.	10,69	196	4,45	371	8,42	179	4,07	107	2,43	1.323	18,00
TOTAL	31.416	1,85	2.755	8,80	874	2,80	2.108	6,70	1.132	3,60	487	1,60	7.356	100,00

FONT: Elaboració pròpia a partir de la Memòria d'Activitat 1986. Centres Socials d'Atenció Primària de l'Ajuntament de Barcelona. 1987.

En primer lloc, si s'examina el percentatge que suposen les entrevistes realitzades en relació a la població global de cada Districte, hom se n'adona que el 7,8% de la població de Ciutat Vella passa pels serveis d'assistència primària de l'Ajuntament (això suposant que cada entrevista és una persona diferent).

A la resta de Districtes, davalla molt l'esmentat percentatge. Així, en segona posició, Sants-Montjuic aconsegueix un 3,12 i Sant Martí un 2,03. La resta de Districtes se situen ja per sota de la mitjana de Barcelona (1,85). A Nou Barris i a Sant Andreu un 1,64 i un 1,57 de la població fa cap als serveis socials. Menors percentatges corresponen a la resta de Districtes (Eixample, Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi, etc.).

De totes les problemàtiques que s'expliciten en aquests serveis, les més directament lligades a situacions de pobresa són les següents: atur (8,8), deutes i/o desnonaments (2,8), pressupostos insuficients (6,7), absència d'ingressos econòmics (3,6), absència d'ingressos fixos econòmics (1,6).

Els Districtes que més alt percentatge tenen d'aquest tipus de problemàtiques són Sants-Montjuic (21,4), Ciutat Vella amb prop del 20%, Sant Martí (18) i Nou Barris (14,8). La resta estan per sota del 7%.

Finalment en el Quadre núm. 100 es desglossen els usuaris dels ajuts a la llar i el nombre de treballadors familiars que intervenen, així com els diversos col.lectius als quals va dirigida aquesta iniciativa dels Serveis Socials d'Assistència Primària.

Per Districtes, és Ciutat Vella la primera (18,5), Sant Andreu (16,2) i Sant Martí (14,9), a continuació.

Els col.lectius que en major nombre se'n beneficien són els vells (150), seguit de famílies (63), disminuïts (58) i malalts (25).

Quant a professionals, Sant Andreu (7) i Ciutat Vella i Sant Martí (5) són els Districtes amb major nombre. Pel que fa, però, a Ciutat Vella la relació usuaris/professionals és la més alta (10/1), mentre que a la resta de Districtes la relació és més baixa.

QUADRE NÚM. 100. BENEFICIARIS DE L'AJUDA A LA LLAR A LA CIUTAT DE BARCELONA, PER DISTRICTES.

DISTRICTES	Famílies	Vells	Disminuïts	Malalts	Altres	Total	%	Treballadors familiars
I - Ciutat Vella	15	29	4	9	-	57	18,5	5
II - L'Eixample	-	9	3	-	1	13	4,2	4
III - Sants-Montjuic	-	9	9	-	-	18	5,8	2
IV - Les Corts	3	14	3	-	1	21	6,8	2
V - Sarrià-Sant Gervasi	-	14	3	5	-	22	7,1	3
VI - Gràcia	3	20	3	-	-	26	8,4	3
VII - Horta-Guinardó	7	15	6	6	-	34	11,0	4
VIII - Nou Barris	3	5	6	5	2	21	6,8	4
IX - Sant Andreu	15	15	12	-	8	50	16,2	7
X - Sant Martí	17	20	9	-	-	46	14,9	5
TOTAL	63	150	58	25	12	308	100,0	39

FONT: id.

ANNEX núm. 1.

RELACIO DEL F.A.S. DE VELLESA I MALALTIA

A CATALUNYA PER MUNICIPIS (DESEMBRE 1986)

FONT: ICASS.

BARCELONA	Municipi	Nombre beneficiaris		
		Malaltia	Vellesa	Total
	ALT PENEDÈS			
	Avinyonet	4	10	14
	Cabanyes	-	2	2
	Castellví de la Marca	2	12	14
	Font-Rubí	5	18	23
	Gelida	14	16	30
	Granada	3	4	7
	Mediona	3	7	10
	Olèrdola	3	6	9
	Pacs del Penedès	1	2	3
	Pla del Penedès	3	14	17
	Pontons	1	7	8
	Puigdalber	-	2	2
	Sant Cugat de Sesgarrigues	2	4	6
	Sant Llorenç d'Hortons	-	7	7
	Sant Martí Sarroca	3	15	18
	Sant Pere de Riudebitlles	2	8	10
	Sant Quintí de Mediona	2	12	14
	Sant Sadurní d'Anoia	9	17	26
	Santa Fe del Penedès	-	2	2
	Santa Margarida i Monjos	10	19	29
	Subirats	4	19	23
	Torrelles de Foix	3	6	9
	Vilobí	-	6	6
	Vilafranca del Penedès	55	142	197
	TOTAL ALT PENEDÈS	129	357	486
	ANOIA			
	Bruc	-	1	1
	Cabrera d'Igualada	-	1	1
	Calaf	9	26	35
	Calonge de Segarra	-	4	4
	Capellades	2	10	12
	Carme	-	4	4
	Castellfullit de Riubregós	1	4	5
	Castellolí	-	1	1
	Copons	-	1	1
	Igualada	40	90	130
	Jorba	1	2	3
	La Llacuna	2	5	7
	Masquefa	1	7	8
	Montmaneu	-	1	1
	Òdena	4	4	8
	Piera	5	9	14
	Pierola	-	10	10
	Pobla de Claramunt	1	1	2
	Prats de Rei	4	4	8
	Sant Martí de Tous	-	5	5
	Sant Pere Sallavinera	1	2	3
	Santa Margarida de Montbuí	23	17	40
	Santa Maria de Miralles	-	1	1

Municipi	Nombre beneficiaris		
	Malaltia	Vellesa	Total
ANOIA (Continuació)			
Torre de Claramunt	2	1	3
Vallbona	3	3	6
Vilanova del Camí	16	29	45
TOTAL ANOIA	115	243	358
BAGES			
Aguilar de Segarra	-	2	2
Artés	3	2	5
Avinyó	1	1	2
Balsareny	6	4	10
Callús	4	3	7
Cardona	17	12	29
Castellbell i Vilar	1	6	7
Castellfullit del Boix	1	1	2
Castellgalí	4	-	4
Estany	-	1	1
Fonollosa	-	3	3
Gaià	-	2	2
Manresa	124	169	293
Monistrol de Montserrat	3	23	26
Moià	7	4	11
Navarcles	10	9	19
Navas	10	13	23
Pont de Vilumara	6	10	16
Sallent	11	6	17
Santpedor	6	6	12
Sant Feliu de Sasserra	1	-	1
Sant Fruitós de Bages	8	4	12
Sant Joan de Vilatorrada	37	26	63
Sant Salvador de Guardiola	-	1	1
Sant Vicenç de Castellet	9	7	16
Suria	17	18	35
TOTAL BAGES	286	333	619
BAIX LLOBREGAT			
Abrera	3	5	8
Begues	2	5	7
Castelldefels	77	129	206
Castellví de Rosanes	-	1	1
Cervelló	4	7	11
Collbató	4	4	8
Corbera de Llobregat	5	6	11
Cornellà de Llobregat	445	374	819
Esparreguera	35	24	59
Gavà	108	122	230
Martorell	39	52	91
Molins de Rei	53	50	103
Olesa de Montserrat	27	38	65

Municipi	Nombre beneficiaris		
	Malaltia	Vellesa	Total
BAIX LLOBREGAT (Cont.)			
Pallejà	9	24	33
Papiol	9	8	17
Prat de Llobregat	192	185	377
Sant Andreu de la Barca	28	44	72
Sant Boi de Llobregat	617	251	868
Sant Esteve de Sesrovires	-	10	10
Sant Climent de Llobregat	2	6	8
Sant Feliu de Llobregat	78	103	181
Sant Joan Despí	78	102	180
Santa Coloma de Cervelló	-	5	5
Sant Vicenç dels Horts	71	78	149
Torrelles de Llobregat	7	5	12
Vallirana	7	18	25
Viladecans	126	159	285
TOTAL BAIX LLOBREGAT	2.026	1.815	3.841
BARCELONES			
Badalona	1.131	655	1.786
Barcelona	3.507	9.293	12.800
Esplugues de Llobregat	187	204	391
L'Hospitalet	582	1.134	1.716
Sant Adrià del Besòs	213	144	357
Sant Just Desvern	26	61	87
Santa Coloma de Gramenet	647	445	1.092
TOTAL BARCELONES	6.293	11.936	18.229
BERGUEDA			
Avià	3	7	10
Bagà	-	4	4
Berga	23	50	73
Borreda	1	2	3
Capolat	-	2	2
Casserres	5	9	14
Castellar de N'Hug	1	-	1
Ceros	4	-	4
Espunyola	1	5	6
Fígols	1	1	2
Gironella	13	18	31
Gisclareny	1	-	1
Guardiola de Berguedà	2	6	8
Montclar	-	5	5
Montmajor	-	3	3
Olvan	2	-	2
Pobla de Lillet	2	10	12
Puig-Reig	5	8	13
Quart	-	1	1
Sagas	1	2	3
Santa Maria de Merles	1	1	2
Vilada	-	1	1
Viver i Serrateix	1	5	6
TOTAL BERGUEDA	67	140	207

Municipi	Nombre beneficiaris		
	Malaltia	Vellesa	Total
GARRAF			
Canyelles	-	1	1
Castellet i la Gornal	1	5	6
Cubelles	-	13	13
Olesa de Bonesvalls	1	1	2
Sant Pere de Ribes	35	33	68
Sitges	36	61	97
Vilanova i la Geltrú	106	176	282
TOTAL GARRAF	179	290	469
MARESME			
Alella	11	11	22
Arenys de Mar	36	47	83
Arenys de Munt	11	10	21
Argentona	3	13	16
Cabrera de Mar	1	5	6
Cabrils	-	5	5
Caldes d'Estrac	-	10	10
Calella	13	30	43
Canet de Mar	11	19	30
Malgrat de Mar	25	60	85
Masnou	17	56	73
Mataró	213	313	526
Mongat	21	12	33
Palafolls	9	15	24
Pineda	22	31	53
Premià de Dalt	9	8	17
Premià de Mar	38	40	78
Sant Andreu de Llavaneres	3	14	17
Sant Cebrià de Vallalta	1	-	1
Sant Iscle	2	2	4
Sant Pol de Mar	-	2	2
Sant Vicenç de Montalt	-	6	6
Santa Susanna	-	4	4
Teià	2	2	4
Tiana	3	6	9
Tordera	20	27	47
Vilassar de Dalt	4	6	10
Vilassar de Mar	8	19	27
TOTAL MARESME	483	773	1.256
OSONA			
Alpens	-	1	1
Brull	1	2	3
Calldetenes	2	7	9
Centelles	4	19	23
Collsuspina	1	1	2
Espinelves	-	2	2
Folgueroles	4	7	11
Gurb	2	6	8
Hostalets de Balenyà	5	8	13
Sobremunt	1	-	1

Municipi	Nombre beneficiaris		
	Malaltia	Vellesa	Total
OSONA (Continuació)			
Lluçà	1	1	2
Malla	1	10	11
Manlleu	23	31	54
Masies de Voltregà	3	4	7
Montanyola	-	3	3
Olost	1	7	8
Oris	1	1	2
Orista	-	1	1
Perafita	1	5	6
Prats de Lluçanès	8	15	23
Roda de Ter	6	6	12
Rupit Pruit	-	2	2
Sant Agustí de Lluçanès	1	2	3
Sant Bartolomé del Grau	2	3	5
Sant Boi de Lluçanès	-	1	1
Sant Hipòlit de Voltregà	2	6	8
Sant Joan de Vilatorta	2	11	13
Sant Llorenç Savall	1	3	4
Sant Martí de Centelles	1	7	8
Sant Martí d'Albars	2	1	3
Sant Pere de Torelló	3	4	7
Sant Vicenç de Torelló	1	2	3
Santa Eugènia de Berga	4	8	12
Santa Eulàlia de Riuprimer	1	4	5
Santa Maria de Corcó	2	6	8
Seva	2	13	15
Sora	1	-	1
Taverncles	1	1	2
Taradell	6	9	15
Tavertet	-	1	1
Tona	11	25	36
Torelló	11	14	25
Vic	77	150	227
Viladrau	-	5	5
Vilanova de Sau	1	-	1
TOTAL OSONA	197	415	612
VALLÈS OCCIDENTAL			
Barberà del Vallès	122	80	202
Caldes de Montbuí	12	19	31
Castellar del Vallès	24	23	47
Castellebisbal	2	3	5
Cerdanyola	106	116	222
Matadepera	-	8	8
Montcada i Reixac	35	72	107
Palau Solitar	9	15	24
Polinyà	2	8	10
Ripollet	57	83	140
Rubí	103	106	209
Sabadell	463	559	1.022

Municipi	Nombre beneficiaris		
	Malaltia	Vellesa	Total
VALLES OCCIDENTAL (Cont.)			
Sant Cugat del Vallès	63	140	203
Sant Quirze del Vallès	9	11	20
Santa Perpètua de la Moguda	27	29	56
Sentmenat	2	13	15
Terrassa	775	565	1.340
Ulastrell	2	-	2
Vacarisses	-	2	2
Viladecaballs	3	6	9
TOTAL VALLES OCCIDENTAL	1.816	1.858	3.674
VALLES ORIENTAL			
Ametlla del Vallès	3	10	13
Aiguafreda	2	5	7
Bigues i Riells	3	3	6
Campins	-	2	2
Canovelles	40	68	108
Cardedeu	17	34	51
Castellterçol	1	6	7
Franqueses del Vallès	23	31	54
Garriga, La	22	42	64
Granollers	113	137	250
Gualba	1	2	3
Llagosta, La	25	45	70
Llinars del Vallès	9	26	35
Lliçà de Munt	4	12	16
Lliçà de Vall	2	4	6
Martorelles	11	6	17
Martorelles de Dalt	-	2	2
Mollet	64	86	150
Montmany	-	8	8
Montmeló	6	20	26
Montornès del Vallès	23	31	54
Montseny	-	5	5
Parets	11	21	32
Roca,La	4	9	13
Sant Antoni de Vilamajor	3	11	14
Sant Celoni	21	44	65
Sant Esteve de Palautordera	2	1	3
Sant Fost de Campsentelles	6	10	16
Sant Feliu de Codines	2	5	7
Sant Pere de Vilamajor	1	4	5
Sant Quirze Safaja	-	1	1
Santa Eulàlia de Ronçana	5	20	25
Santa Maria de Palautordera	5	12	17
Vallgorguina	-	2	2
Vallromanes	-	1	1
Vilanova del Vallès	-	7	7
Vilalba Saserra	-	6	6
TOTAL VALLES ORIENTAL	429	739	1.168

GIRONA

Municipi	Nombre beneficiaris		
	Malaltia	Vellesa	Total
ALT EMPORDÀ			
Agullana	1	6	7
Albanya	1	-	1
Armentera, L'	1	4	5
Avinyonet de Puigventós	1	-	1
Bascara	-	1	1
Biure	-	2	2
Borrassa	1	2	3
Cabanes d'Empordà	4	4	8
Cabanelles	1	1	2
Cadaqués	1	5	6
Campmany	-	1	1
Cantallops	-	2	2
Castelló d'Empúries	6	10	16
Cistella	1	-	1
Colera	1	1	2
Darnius	-	2	2
Escala, L'	1	13	14
Espolla	-	1	1
Far, El	-	2	2
Figueres	90	90	180
Fortia	1	2	3
Garrigas	-	1	1
Garriguella	-	3	3
Jonquera, La	4	10	14
Lladó	-	4	4
Llançà	3	15	18
Llars	-	3	3
Maçanet de Cabrenys	5	2	7
Masarac	-	1	1
Mollet de Perelada	1	-	1
Navata	4	3	7
Ordis	1	2	3
Palau	-	1	1
Perelada	1	3	4
Pont de Molins	2	2	4
Pontós	-	1	1
Portbou	-	4	4
Port de la Selva	-	1	1
Riumors	-	4	4
Roses	17	21	38
Sant Climent	-	2	2
Sant Miquel de Fluvià	1	6	7
Sant Pere Pescador	2	3	5
Santa Llogaia	1	-	1
Saus	2	4	6
Siurana d'Empordà	1	-	1
Torroella de Fluvià	-	2	2
Ventalló	2	1	3
Vilabertran	2	-	2
Viladamat	-	3	3
Vilafant	2	2	4
Vilajuiga	1	-	1
Vilamaccolum	-	1	1
Vilamaniscle	1	3	4
Vilanant	2	1	3
Vila-Sacra	-	2	2
TOTAL ALT EMPORDÀ	166	260	426

Municipi	Nombre beneficiaris		
	Malaltia	Vellesa	Total
BAIX EMPORDÀ			
Albons	2	8	10
Begur	3	9	12
Bellcaire	-	2	2
Bisbal	15	16	31
Calonge	2	10	12
Castell d'Arc	1	3	4
Colomers	-	2	2
Corca	-	6	6
Cruïlles	-	6	6
Foixà	1	6	7
Forallac	2	7	9
Garrigoles	-	2	2
Jafre de Ter	2	2	4
Mont-Ras	5	2	7
Palafrugell	55	33	88
Palamós	8	31	39
Palau-Sator	-	2	2
Pals	2	3	5
Parlavà	1	-	1
Regencós	-	1	1
Rupià	-	1	1
Sant Feliu de Guíxols	25	36	61
Santa Cristina	-	5	5
Serra de Daró	1	2	3
Tallada, La	-	1	1
Torrent	-	1	1
Torroella de Montgrí	5	15	20
Ultramort	1	1	2
Ullà	1	1	2
Ullastret	1	1	2
Verges	2	6	8
TOTAL BAIX EMPORDÀ	135	221	356
CERDANYA			
Alp	-	3	3
Bellver	2	13	15
Bolvir	3	-	3
Das	1	-	1
Fontanals	-	1	1
Ger	2	2	4
Guills	-	4	4
Llers	-	1	1
Llívia	-	1	1
Meranges	-	1	1
Montellà	3	3	6
Prats i Samsor	-	1	1
Prullans	-	2	2
Puigcerdà	17	40	57
TOTAL CERDANYA	28	72	100

Municipi	Nombre beneficiaris		
	Malaltia	Vellesa	Total
GARROTXA			
Besalú	6	1	7
Castellfollit	2	1	3
Maià	1	1	2
Mieres	-	1	1
Montagut	1	3	4
Olot	68	66	134
Planes d'Hostoles	4	2	6
Preses, Les	1	2	3
Riudaura	1	1	2
Sales Llierca	1	-	1
Sant Feliu Pallerols	2	1	3
Sant Ferriol	1	-	1
Sant Jaume de Llierca	2	-	2
Sant Joan Les Fonts	1	3	4
Santa Pau	2	2	4
Tortellà	3	3	6
Vall de Bianya	-	4	4
Vall d'en Bas	4	2	6
TOTAL GARROTXA	100	93	193
GIRONES			
Aiguaviva	-	1	1
Banyoles	25	49	74
Bescanó	1	4	5
Bordils	-	5	5
Canet d'Adri	-	3	3
Cassà de la Selva	14	15	29
Celrà	4	4	8
Cornellà de Terri	1	1	2
Esponella	1	2	3
Flaçà	1	6	7
Fontcoberta	2	-	2
Fornells de la Selva	2	5	7
Girona	289	187	476
Juia	1	1	2
Llagostera	7	14	21
Madremanya	-	1	1
Palol de Revardit	1	2	3
Porqueres	1	1	2
Quart d'Onyar	1	1	2
Salt	292	84	376
Sant Andreu	-	2	2
Sant Gregori	1	-	1
Sant Joan Mollet	2	1	3
Sant Jordi Desvalls	-	2	2
Sant Julià de Ramis	3	1	4
Sant Martí Llémena	4	-	4
Sant Martí Vell	1	-	1
Sant Miquel Campmajor	-	2	2
Sarrià de Ter	3	4	7
Serinyà	4	4	8
Vilablareix	2	1	3
Viladasens	1	-	1
Vilademuls	-	5	5
TOTAL GIRONES	664	408	1.072

Municipi	Nombre beneficiaris		
	Malaltia	Vellesa	Total
RIPOLLÈS			
Campdevànol	6	5	11
Camprodon	4	16	20
Gombreny	2	-	2
Llanars	1	1	2
Lloses, Les	2	1	3
Molló	-	1	1
Montesquiu	1	2	3
Ogassa	1	1	2
Pardines	-	1	1
Planoles	-	1	1
Queralbs	-	4	4
Ribes de Fresser	3	6	9
Ripoll	11	20	31
Sant Joan Abadeses	4	3	7
Sant Pau Segúries	-	1	1
Sant Quirze Besora	3	2	5
Santa Maria de Besora	2	1	3
Setcases	1	-	1
Vallfogona de Ripollès	1	1	2
Vidrà	2	2	4
Villallonga de Ter	2	1	3
TOTAL RIPOLLES	46	70	116
SELVA			
Amer	1	4	5
Anglès	6	13	19
Arbúcies	12	16	28
Blanes	47	53	100
Breda	1	8	9
Brunyola	-	1	1
Caldes de Malavella	9	10	19
Cellera de Ter, La	6	6	12
Hostalric	4	11	15
Lloret	19	22	41
Maçanet de la Selva	3	2	5
Massanes	-	2	2
Osor	1	4	5
Sant Feliu Buixalleu	1	2	3
Sant Hilari Sacalm	5	17	22
Sant Julià Llor	1	1	2
Santa Coloma de Farners	4	20	24
Sils	3	1	4
Tossa	5	2	7
Vidreres	1	8	9
Vilobí	-	1	1
TOTAL SELVA	129	204	333

LLEIDA

Municipi	Nombre beneficiaris		
	Malaltia	Vellesa	Total
ALT URGELL			
Alàs	-	3	3
Arseguel	-	1	1
Bassella	1	2	3
Cavà	-	2	2
Coll de Nargó	3	7	10
Estamariu	-	1	1
Fígols i Alinyà	2	3	5
Montferrer	-	1	1
Oliana	3	3	6
Organyà	5	3	8
Peramola	1	4	5
Ribera d'Urgellet	-	3	3
Seu d'Urgell	46	93	139
Valls d'Aguilar	-	1	1
Valls de Valira	2	3	5
Vansa i Fornols	1	3	4
TOTAL ALT URGELL	64	133	197
GARRIGUES			
Albagés, L'	6	7	13
Albi, L'	3	3	6
Arbeca	4	13	17
Bellaguarda	1	5	6
Borges Blanques	17	32	49
Bovera	2	2	4
Castelldans	1	1	2
Cervià	-	8	8
Cogul	-	1	1
Espluga Calba	-	3	3
Floresta	-	2	2
Fulleda	1	1	2
Granadella	9	23	32
Granyena	-	2	2
Juncosa	4	7	11
Juneda	7	30	37
Pobla de Cérvoles	1	1	2
Puiggrós	-	3	3
Soleras	-	5	5
Torms, Els	1	-	1
Torregrossa	7	11	18
Vilosell	-	2	2
Vinaixa	1	7	8
TOTAL GARRIGUES	65	169	234

Municipi	Nombre beneficiaris		
	Malaltia	Vellesa	Total
NOGUERA			
Ager	-	6	6
Albesa	-	4	4
Alfarràs	5	5	10
Algerri	3	-	3
Artesa	9	15	24
Avellanes	-	4	4
Balaguer	26	47	73
Baronia de Rialb	2	1	3
Bellcaire	5	24	29
Bellvis	2	17	19
Camarasa	1	3	4
Castelló de Farfanya	3	3	6
Cubells	-	2	2
Foradada	-	1	1
Linyola	-	15	15
Menarguens	-	5	5
Montgai	3	4	7
Oliola	1	1	2
Os de Balaguer	3	5	8
Penelles	2	6	8
Poal, El	1	16	17
Ponts	5	13	19
Portella	-	5	5
Preixens	-	4	4
Sentiu, La	2	-	2
Termens	3	2	5
Tiurana	2	1	3
Torrelameu	1	1	2
Vallfogona de Balaguer	5	10	15
Vilanova de l'Aguda	-	2	2
Vilanova de Meià	1	2	3
TOTAL NOGUERA	85	224	309
PALLARS JUSSA			
Barruera	2	-	2
Castell	-	1	1
Gavet	2	4	6
Isona	3	10	13
Llimiana	-	3	3
Pobla de Segur	4	19	23
Pont de Suert	1	7	8
Salàs de Pallars	3	2	5
Sarroca	-	1	1
Talarn	-	2	2
Tremp	13	31	44
Vilaller	1	2	3
TOTAL PALLARS JUSSA	29	82	111

Municipi	Nombre beneficiaris		
	Malaltia	Vellesa	Total
PALLARS SOBIRÀ			
Alt Aneu	-	2	2
Baix Pallars	1	1	2
Esterri	1	2	3
Farrera	1	-	1
Guingueta	-	1	1
Lladorre	-	1	1
Llavorsí	1	6	7
Rialb	-	6	6
Soriguera	-	1	1
Sort	4	12	16
Tírvia	1	1	2
Vall de Cardós	3	-	3
TOTAL PALLARS SOBIRÀ	12	33	45
SEGARRA			
Biosca	1	2	3
Cervera	16	37	57
Estaràs	1	-	1
Granyanella	1	2	3
Granyena	1	1	2
Guissona	2	7	9
Massoteres	2	2	4
Montoliu	-	2	2
Montornés	-	2	2
Oluges, Les	-	2	2
Plans de Sió, Els	-	2	2
Sanaüja	2	5	7
Sant Guim de Freixenet	2	4	6
Sant Guim de la Plana	-	1	1
Sant Ramon Portel	1	3	4
Talavera	-	1	1
Tarroja de Segarra	5	2	7
Torà de Riubregós	2	6	8
Torreflor	3	8	11
Vallfogona	1	2	3
TOTAL SEGARRA	40	91	131

Municipi	Nombre beneficiaris		
	Malaltia	Vellesa	Total
SEGRIÀ			
Aitona	16	16	32
Albatarrec	3	9	12
Alcanó	-	1	1
Alcarràs	11	24	35
Alcoletge	-	9	9
Alfés	2	2	4
Alguaire	8	4	12
Almacelles	36	19	55
Almatret	4	4	8
Almenar	11	8	19
Alpicat	8	11	19
Artesa de Lleida	3	5	8
Aspa	1	-	1
Bell-Lloc	3	10	13
Benavent	2	3	5
Corbins	5	2	7
Fondarella	-	4	4
Golmés	3	1	4
Granja d'Escarp	-	3	3
Llardecans	5	8	13
Lleida	396	398	794
Maials	1	7	8
Massalcoreig	1	1	2
Miralcamp	3	8	11
Mollerussa	13	36	49
Montoliu	2	5	7
Palau d'Anglesola	4	5	9
Puigverd de Lleida	1	8	9
Rosselló	2	3	5
Sarroca	2	4	6
Serós	3	9	12
Sidamon	1	1	2
Soses	3	9	12
Sonadell	2	3	5
Torrebesses	3	3	6
Torrefarrera	4	4	8
Torres de Segre	3	6	9
Torre-Serona	1	-	1
Vilanova de la Barca	2	1	3
Vilanova de Segrià	-	3	3
TOTAL SEGRIÀ	568	657	1.225

Municipi	Nombre beneficiaris		
	Malaltia	Vellesa	Total
SOLSONES			
Castellar de la Ribera	1	1	2
Clariana de Cardener	1	2	3
Coma, La	-	1	1
Guixers	1	1	2
Llobera	-	3	3
Navés	-	4	4
Oden	5	1	6
Olius	-	3	3
Pinell	1	2	3
Pinós	1	6	7
Riner	-	4	4
Sant Llorenç de Morunys	2	5	7
Solsona	20	28	48
TOTAL SOLSONES	32	61	93
URGELL			
Agramunt	7	25	32
Anglesola	2	9	11
Barbéns	5	6	11
Belianes	3	4	7
Bellpuig d'Urgell	7	18	25
Castellnou de Seana	7	8	15
Castellsera	4	8	12
Ciutadilla	1	3	4
Fuliola, La	3	7	10
Guimerà	1	2	3
Ivars d'Urgell	4	11	15
Maldà	1	-	1
Omells de Na Gaia, Els	2	3	5
Ossó de Sió	-	3	3
Preixana	2	5	7
Puigverd d'Agramunt	1	-	1
Sant Martí de Riucorb	1	1	2
Tàrrega	22	65	87
Tornabous	1	9	10
Vallbona Monges	2	3	5
Verdú	2	8	10
Vilagrassa	1	3	4
Vilanova de Bellpuig	3	11	14
Vila-Sana	2	1	3
TOTAL URGELL	84	213	297
VALL D'ARAN			
Bausén	-	1	1
Bossost	1	4	5
Canejan	-	2	2
Les	-	2	2
Vielha	5	16	21
TOTAL VALL D'ARAN	6	25	31

TARRAGONA — Municipi	Nombre beneficiaris		
	Malaltia	Vellesa	Total
ALT CAMP			
Alguamúrcia	1	4	5
Alcover	7	26	33
Alió	1	2	3
Brafim	2	2	4
Cabra del Camp	-	5	5
Figuerola del Camp	-	1	1
Masllorenç	1	5	6
Masó, La	-	1	1
Milà, El	-	2	2
Nulles	-	2	2
Pla de Santa Maria	1	10	11
Port d'Armentera	2	-	2
Puigpelat	-	1	1
Querol	1	-	1
Riba, La	2	3	5
Rodonyà	-	4	4
Vallmoll	-	2	2
Valls	42	42	84
Vilabella	1	8	9
Vila-Rodona	6	7	13
TOTAL ALT CAMP	67	127	194
BAIX CAMP			
Aleixar	3	1	4
Alforja	4	9	13
Almoster	-	1	1
Borges del Camp, Les	3	3	6
Cambrils	22	31	53
Capafonts	-	2	2
Castellvell del Camp	3	3	6
Colldejou	-	2	2
Maspujols	-	2	2
Montbrió del Camp	1	2	3
Mont-Roig	11	23	34
Prades	2	10	12
Pratdip	1	1	2
Reus	324	306	630
Riudecanyes	-	10	10
Riudecols	1	4	5
Riudoms	13	32	45
Selva del Camp	5	15	20
Vandellós	3	30	33
Vilanova	-	1	1
Vilaplana	1	1	2
Vinyols	1	-	1
TOTAL BAIX CAMP	398	489	887

Municipi	Nombre beneficiaris		
	Malaltia	Vellesa	Total
BAIX EBRE			
Aldea, L'.....	3	40	43
Aldover.....	1	10	11
Alfara.....	1	4	5
Ametlla de Mar.....	11	24	35
Benifallet.....	1	7	8
Camarlés.....	5	21	26
Deltebre.....	37	89	126
Pauls de Ports.....	3	6	9
Perelló, El.....	8	8	16
Roquetes.....	18	29	47
Sant Jaume d'Enveja.....	6	27	33
Tivenys.....	-	11	11
Tortosa.....	91	183	274
Xerta.....	7	3	10
TOTAL BAIX EBRE.....	192	462	654
BAIX PENEDÈS			
Albinyana.....	2	5	7
Arboç, L'.....	6	15	21
Banyeres del Penedès.....	1	4	5
Bellvei.....	6	4	10
Bisbal del Penedès, La.....	2	7	9
Calafell.....	8	19	27
Cunit.....	-	4	4
Llorenç del Penedès.....	3	17	20
Montemell.....	-	1	1
Sant Jaume dels Dorenys.....	5	18	23
Santa Oliva.....	2	5	7
Vendrell.....	20	52	72
TOTAL BAIX PENEDÈS.....	55	151	206
CONCA DE BARBERÀ			
Barberà.....	4	-	4
Espluga de Francolí.....	7	19	26
Forés.....	2	-	2
Llorac.....	1	-	1
Montblanc.....	10	34	44
Passanant.....	-	2	2
Pira.....	-	1	1
Rocafort de Queralt.....	-	7	7
Santa Coloma de Queralt.....	5	6	11
Santa Perpètua Gaia.....	-	1	1
Sarral.....	3	12	15
Solivella.....	2	6	8
Vallclara.....	-	1	1
Vilanova de Prades.....	1	1	2
Vilaverd.....	-	5	5
Vimbodí.....	4	6	10
TOTAL CONCA DE BARBERÀ.....	39	101	140

Municipi	Nombre beneficiaris		
	Malaltia	Vellesa	Total
MONTSIA			
Alcanar	16	96	112
Amposta	30	50	80
Freginals	1	-	1
Galera, La	2	6	8
Godall	2	6	8
Mas de Barberans	-	1	1
Masdenverge	1	1	2
Sant Carles de la Ràpita	16	49	65
Santa Bàrbara	8	6	14
Sènia, La	14	11	25
Ulldecona	7	24	31
TOTAL MONTSIA	97	250	347
PRIORAT			
Bellmunt	5	4	9
Bisbal de Falset, La	4	5	9
Cabassers	1	2	3
Capçanès	-	13	13
Cornudella	4	13	17
Falset	13	17	30
Figuera, La	-	1	1
Gratallops	-	4	4
Guiamets	2	1	3
Lloar, El	-	1	1
Margalef	-	3	3
Marça	3	7	10
Masroig	3	-	3
Molar, El	3	2	5
Morera	-	1	1
Poboleda	2	4	6
Porrerà	1	7	8
Pradell	-	1	1
Torre de Font-Aubella	-	1	1
Ulldemolins	-	6	6
Vilella	-	1	1
TOTAL PRIORAT	41	94	135
RIBERA D'EBRE			
Ascó	4	6	10
Benissanet	3	23	26
Flix	3	18	21
Garcia	2	2	4
Ginestar	-	7	7
Miravet	2	12	14
Mora d'Ebre	9	24	33
Mora la Nova	6	9	15
Palma, La	-	6	6
Rasquera	12	6	18
Riba-Roja	1	13	14
Tivissa	6	11	17
Torre de l'Espanyol, La	-	1	1
Vinebre	1	5	6
TOTAL RIBERA D'EBRE	49	143	192

Municipi	Nombre beneficiaris		
	Malaltia	Vellesa	Total
TARRAGONÈS			
Altafulla	1	2	3
Bonastre	-	2	2
Catllar, El	-	3	3
Constantí	16	6	22
Creixell	2	6	8
Morell	5	7	12
Nou de Gaia, La	-	8	8
Pallaresos, Els	-	4	4
Perafort	2	1	3
Pobla Mafumet, La	1	3	4
Pobla Montornés, La	-	1	1
Riera de Gaia, La	2	5	7
Roda de Barà	2	5	7
Salomó	-	2	2
Secuita	1	4	5
Tarragona	654	399	1.053
Torredembarra	5	16	21
Vilallonga	2	3	5
Vilaseca i Salou	39	39	78
TOTAL TARRAGONÈS	732	516	1.248
TERRA ALTA			
Arnes	4	6	10
Batea	5	20	25
Bot	3	14	17
Caseres	2	-	2
Corbera d'Ebre	4	12	16
Fatarella	2	11	13
Gandesa	6	20	26
Horta de Sant Joan	3	1	4
Pinell, El	3	8	11
Pobla Massaluca, La	3	12	15
Prat del Compte	-	1	1
Vilalba dels Arcs	3	10	13
TOTAL TERRA ALTA	38	115	153

ANNEX núm. 2.

ATUR REGISTRAT PER MUNICIPIS DE TOT CATALUNYA

(31/III/86 i 31/III/87)

FONT: INEM *

(*) Aquest llistat ha estat facilitat "sic" per l'INEM; és per això que sovint la denominació dels municipis es fa en castellà.

PROVINCIA DE BARCELONA (I)

Municipis	Atur reg. a 31/III de 1986	Atur reg. a 31/III de 1987	Variació
ARBERA	330	345	15
AGUILAR DE SEGARRA	2	2	-
ALELLA	180	167	-13
ALPENS	2	3	1
AMETLLA, LA	10-	96	-8
ARENYS DE MAR	598	628	30
ARENYS DE MUNT	301	259	-42
ARGENSOLA	3	4	1
ARGENTONA	425	423	-3
ARTES	323	374	51
AVIA	37	57	20
AVINYO	212	71	-141
AVINYONET	24	21	-3
AYGUAFREDA	114	80	-34
BADALONA	24.843	24.560	-283
BAGA	130	108	-22
BALENYA	202	208	6
BALSARENY	284	88	-196
BARCELONA	105.909	105.651	-258
BEDUES	71	72	1
BELLPRAT	-	2	2
BERGA	707	801	94
BIGAS	92	85	-7
BORREDA	55	44	-11
BRUC, EL	34	28	-6
BRUC	6	3	-3
CABANYES, LES	54	5	-49
CABRERA D'IGUALADA	4	5	1
CABRERA DE MAR	52	56	4
CABRILS	67	67	-
CALAF	141	110	-31
CALDAS DE ESTRACH	68	54	16
CALDES DE MONTBUI	654	577	-77
CALDERS	35	29	-6
CALELLA	1.050	1.244	194
CALONGE DE SEGARRA	5	1	-4
CALLDETENES	53	66	13
CALLUS	99	27	-72
CAMPINS	3	7	4
CANET DE MAR	632	938	306
CANOVELLAS	1.261	1.138	-123
CANOVES	41	44	3
CANYELLAS	24	27	3
CAPELLADES	281	257	-24
CARDEDEU	602	450	-152
CARDONA	349	110	-239
CARME	37	31	-6
CASSERRES	68	75	7
CASTELLAR DEL RIU	1	5	4
CASTELLAR DEL VALLES	891	908	17
CASTELLAR DE NUCH	11	9	-2
CASTELLBELL Y VILAR	179	78	-100
CASTELLBISBAL	313	248	-65
CASTELLCIR	10	7	-3
CASTELLDEFELS	2.433	2.717	284
CASTELLET Y GORNAL	49	334	285
CASTELLFULLIT DEL BOIX	5	4	-1
CASTELLFULLIT DE R.	1	6	5
CASTELLGALI	48	29	-19
CASTELLNOU DE BAGES	4	2	-2
CASTELLOLI	14	8	-6
CASTELLTERSOL	148	147	-1
CASTELLVI DE LA MARCA	66	61	-5
CASTELLVI DE ROSANES	27	34	7
CENTELLES	263	306	43
CERCS	122	118	-4
CERVELLO	275	234	-41
CIUTAT BADIA	2.642	2.535	-107
COLLBATO	44	39	-5
COLLSUSPINA	10	7	-3
COPONS	35	28	-7
CORBERA DE LLOBREGAT	198	198	-
CORNELLA DE LLOBREGAT	10.235	9.904	-331
CUBELLAS	187	181	-6
DOSRIUS	49	54	5

Municipis	Atur reg. a 31/III de 1986	Atur reg. a 31/III de 1987	Variació
ESPARRAGUERA	1.025	1.018	-7
ESPLUGUES DE LLOBREGAT	4.202	4.091	-111
ESPUNYOLA	2	7	5
ESTANY	23	26	3
FOGAS DE MONCLUS	12	12	-
FOGAS DE TORDERA	19	49	30
FOLGAROLAS	47	54	7
FONOLLOSA	5	3	-2
FONTRUBI	48	53	5
FRANQUESAS DEL V., LAS	809	752	-57
GALLIFA	2	1	-1
GARRIGA, LA	481	458	-23
GAVA	3.994	3.969	-25
GAYA	4	3	-1
GELIDA	360	347	-13
GIRONELLA	423	483	60
GISCLARENY	1	3	2
GRANADA, LA	70	69	-1
GRANOLLERS	3.961	3.665	-296
GUALBA	24	24	-
GUARDIOLA	56	47	-9
GUARDIOLA DE BERGUEDA	85	74	-11
GURB	44	46	2
L'HOSPITALET DE LL.	28.784	27.686	-1.098
IGUALADA	2.550	2.070	-480
JORBA	34	25	-9
LLACUNA, LA	16	22	6
LLAGOSTA, LA	1.518	1.307	-211
LLINAS	476	398	-78
LLISSA DE MUNT	273	260	-13
LLISSA DE VALL	191	191	-
LLUSSA	5	4	-1
MALGRAT DE MAR	1.037	1.108	71
MALLA	5	1	-4
MANLLEU	941	881	-60
MANRESA	6.172	6.489	317
MARTORELL	1.624	1.515	-109
MARTORELLAS	398	317	-81
MASIAS DE RODA	18	23	5
MASIAS DE VOLTREGA	94	98	4
MASNOU, EL	975	1.006	31
MASQUEFA	172	201	29
MATADEPERA	96	88	-8
MATARO	8.254	7.659	-595
MEDIONA	19	25	6
MOLINS DE REY	1.695	1.644	-51
MOLLET DEL VALLES	3.993	3.358	-635
MONTCADA I REIXAC	2.660	2.565	-95
MONGAT	520	534	14
MONISTROL DE MONTS.	203	141	-62
MONISTROL DE CALDERS	20	4	-16
MONTANYOLA	6	6	-
MONTCLAR DE BERGA	1	3	2
MONTESQUIU	5	36	31
MONTMAJOR	8	6	-2
MONTMANEU	3	6	3
MONTMANY	19	29	10
MONTMELO	607	601	-6
MONTORNES DEL VALLES	918	927	9
MONTSENY	14	13	-1
MOYA	205	154	-51
MURA	1	1	-
NAVARCLES	326	326	-
NAVAS	342	451	109
NOU, LA	3	3	-
ODENA	239	187	-52
OLVAN	27	29	2
OLERDOLA	76	76	-
OLESA DE BONESVALLS	15	14	-1
OLESA DE MONTSERRAT	1.331	1.382	51
OLIVELLA	10	11	1
OLOST DE LLUSANES	37	41	4
ORIS	11	18	7
ORISTA	44	26	-18
ORPI	10	5	-5

PROVINCIA DE BARCELONA (II)

Municipis	Atur reg. a 31/III de 1986	Atur reg. a 31/III de 1987	Variació
ORRIUS	12	13	1
PACS	33	38	5
PALAFOLLS	262	298	36
PALAU DE PLEGAMANS	345	372	27
PALLEJA	473	486	13
PAPIOL	267	240	-27
PARETS	921	761	-160
PERAFITA	1	-	-1
PIERA	432	344	-88
PIEROLA	85	79	-6
PINEDA DE MAR	1.479	1.597	118
PLA DEL PENADES	14	30	16
PLEBLA DE CLARAMUNT, LA	65	63	-2
PLEBLA DE L'ILLET, LA	92	80	-12
POLINYA	227	230	3
PONTONS	10	13	3
PRAT DE LLOBREGAT	6.035	6.402	367
PRATS DEL REI, ELS	21	13	-8
PRATS DE LLUSANES	91	91	-
PREMIA DE MAR	1.398	1.399	1
PUIGDALBER	15	24	9
PUIGROIG	377	342	-35
PUJALT	5	10	5
QUART, LA	-	1	1
RAJADELL	6	5	-1
RELLINAS	10	10	-
RIPOLLET	3.270	3.109	-161
ROCA, LA	380	319	-61
ROCAFORT-VILUMARA	194	466	272
RODA DE TER	417	342	-75
RUBI	5.505	5.819	314
RUBIO	1	1	-
RUPIT-PRUIT	5	2	-3
SABADELL	20.313	20.034	-279
SAGAS	1	2	1
SALAVINERA	2	3	1
SALDES	10	17	7
SALLENT	570	268	-302
SAMPEDOR	190	369	179
SAN ACISCLO DE V.	18	26	8
SAN ADRIAN DE BESOS	3.425	3.723	298
SAN AGUSTIN DE LL.	6	-	-6
SANT ANDREU DE LA B.	1.419	1.433	14
SAN ANDRES DE LL.	184	182	-2
SAN ANTONIO DE V.	98	72	-26
SAN BARTOLOME DEL GRAU	9	342	333
SAN BOI DE LLOBREGAT	8.382	7.978	-404
SAN BAUDILIO DE LL.	3	5	2
SANT CELONI	745	738	-7
SANT CEBRIA VALLALTA	37	31	-6
SAN CLEMENTE DE LL.	146	139	-7
SAN CUGAT DEL VALLES	2.298	2.673	375
SAN CUGAT SASGARRIGAS	33	31	-2
SAN ESTEBAN DE P.	45	43	-2
SAN ESTEBAN SASROVIRAS	137	148	11
SAN FAUSTO DE C.	245	249	4
SAN FELIU DE CODINAS	248	222	-26
SANT FELIU DE LL.	3.676	3.665	-11
SAN FELIU SASERRA	83	19	-64
SAN FRUITOS DELBAGES	313	336	23
SAN GINES DE VILASSAR	341	289	-52
SAN HIPOLITO DE V.	135	144	9
SAN JOAN DESPI	2.608	2.486	-122
SAN JOAN DE TORROELLA	650	623	-27
SAN JULIAN VILATORTA	96	79	-17
SAN JUST DESVERN	669	673	4
SAN LORENZO DE HORTONS	60	61	1
SAN LORENZO SAVALL	70	63	-7
SAN MARTIN CENTELLAS	39	34	-5
SAN MARTIN DEL BAS	1	1	-
SAN MARTIN DE TOUS	32	13	-19
SAN MARTIN DE SARROCA	122	125	3
SAN MARTIN SASCAYOLAS	9	9	-
SAN MATEO DE BAGES	5	10	5
SAN PEDRO DE PREMIA	343	315	-28
SANT PERE DE RIBES	1.188	1.047	-141

Municipis	Atur reg. a 31/III de 1986	Atur reg. a 31/III de 1987	Variació
SAN PEDRO RIUDEBITLLES	111	106	-5
SAN PEDRO DE TORELLO	89	84	-5
SAN PERE DE VILAMAJOR	20	21	1
SAN POL DE MAR	159	162	3
SAN QUINTIN DE MEDIONA	61	60	-1
SAN QUIRZE DE BESORA	20	76	56
SAN QUIRZE DEL VALLES	439	520	81
SAN QUIRZE SAFAJA	7	9	2
SAN SADURNI DE NOYA	503	505	2
SANTA CECILIA DE M.	2	2	-
SANTA CECILIA DE V.	5	3	-2
SANTA COLOMA CERVELLO	217	220	3
SANTA COLOMA GRAMANET	15.710	15.389	-321
SANTA EUGENIA DE BERGA	64	60	-4
SANTA EULALIA DE R.	33	31	-2
SANTA EULALIA RONSANA	123	129	6
SANTA MARGARITA MONT.	1.028	942	-86
SANTA MARGARITA Y M.	211	188	-23
SANTA MARIA DE BARBARA	2.270	2.065	-205
SANTA MARIA DE BESORA	5	6	1
SANTA MARIA DE CORCO	95	74	-21
SANTA MARIA DE MARLES	4	7	3
SANTA Mª MARTORELLAS	24	19	-5
SANTA MARIA MIRALLES	2	-	-2
SANTA MARIA DE OLO	25	11	-14
SANTA Mª PALAUTORDERA	278	273	-5
SANTA PERPETUA MOGUDA	1.387	1.325	-62
SANTA SUSANA	46	49	3
SAN VICENTE CASTELLET	814	307	-507
SAN VICENC DELS HORTS	2.437	2.449	12
SAN VICENC DE MONTALT	51	63	12
SAN VICENTE TORELLO	118	98	-20
SARDANYOLA	4.188	4.399	211
SENMANAT	274	270	-4
SEVA	74	74	-
SITGES	1.113	1.024	-89
SOBREMUNT	5	6	1
SORA	10	8	-2
SUBIRATS	87	77	-10
SURIA	548	569	21
TABERNOLAS	9	9	-
TAGAMANENT	6	6	-
TARADELL	319	305	-14
TERRASSA	18.039	16.887	-1.152
TAVERTET	1	4	3
TEYA	109	130	21
TIANA	209	218	9
TONA	283	266	-17
TORDERA	561	539	-22
TORELLO	740	629	-111
TORRE DE CLARAMUNT	94	98	4
TORRELAVIT	42	40	-2
TORRELLAS DE FOIX	120	113	-7
TORRELLAS LLOBREGAT	102	117	15
ULLASTRELL	38	38	-
VACARISAS	39	37	-2
VALLBONA	77	70	-7
VALLCEBRE	8	10	2
VALLGORGUINA	17	17	
VALLIRANA	396	408	
VALLROMANAS	12	16	4
VECIANA	4	5	1
VIC	1.836	1.527	-309
VILADA	12	15	3
VILADECABALLS	185	217	32
VILADECANS	5.354	5.281	-73
VILANOVA DEL CAMINO	858	793	-65
VILANOVA DE SAU	10	11	1
VILASSAR DE MAR	475	487	12
VILOVI DEL PENEDES	32	17	-15
VILAFRANCA DEL PENEDES	1.902	1.939	37
VILLALBA SASERRA	-	11	11
VILANOVA I LA GELTRU	4.526	3.814	-712
VIVER Y SERRATEIX	4	6	2
T O T A L	403.019	395.404	-7.615

PROVINCIA DE GIRONA (I)

Municipis	Atur reg. a 31/III de 1986	Atur reg. a 31/III de 1987	Variació
AGULLANA	24	23	-1
AIGUAVIVA	10	10	-
ALBAÑA	2	6	4
ALBONS	11	13	2
ALFAZ	-	10	10
ALP	31	32	1
AMER	159	137	-22
ANGLES	263	224	-39
ARBUCIES	108	99	-9
ARGELAGUER	20	14	-6
ARMENTERA	12	14	2
AVIÑONET PUIG VENTOS	9	8	-1
BAGUR	163	186	23
BAJOL, LA	2	2	-
BANYOLES	402	462	60
BASCARA	29	24	-5
BELLCAIRE	8	10	2
BESALU	55	56	1
BASCANO	117	128	11
BEUDA	-	3	3
BISBAL, LA	405	438	33
BLANES	2.220	2.581	361
BOLVIR	1	3	2
BORDILS	51	52	1
BORRASSA	11	8	-3
BREDA	154	144	-10
BRUÑOLA	8	7	-1
BUADELLA	2	1	-1
CABANAS	29	15	-14
CABANELLAS	3	1	-2
CADAQUES	45	63	18
CAIXANS	1	2	1
CALDAS DE MALAVELLA	98	93	-5
CALONGE	201	209	20
CAMOS	13	9	-4
CAMPDEVANOL	327	278	-49
CAMPELLAS	4	8	4
CAMPLLONCH	5	4	-1
CAMPRODON	175	171	-4
CANET DE ADRI	7	16	9
CANTALLOPS	4	4	-
CAMPMANY	9	9	-
CARALPS	3	8	5
CASSA DE LA SELVA	257	280	23
CASTELLFULLIT DE ROCA	25	31	6
CASTELLO DE AMPURIAS	118	128	10
CASTILLO DE ARO	391	439	48
CELRA	76	90	14
CERVIA DE TER	12	18	6
CISTELLA	2	2	-
CIURANA	2	6	4
COLEDA	11	20	9
COLOMES	2	2	-
CORNELLA DE TERRI	30	34	4
CORSA	43	46	3
CRESPIA	4	3	-1
CRUILLES-MONELLS Y S.S	36	52	16
DARNIUS	7	4	-3
DAS	2	0	-2
ESCALA, LA	189	221	32
ESPINELVAS	5	5	-
ESPOLLA	6	9	3
ESPONELLA	6	6	-
FAR D'EMPORT, EL	20	-	-20
FIGUERAS	1.376	1.410	34
FLASSA	25	47	22
FOIXA	4	6	2
FONTANALS DE CERDANYA	7	6	-1
FONTANILLAS	3	-	-3
FONCUBERTA	10	11	1
FORALLAC	53	66	13
FORNELLS DE LA SELVA	26	24	-2
FORTIA	10	8	-2
GARRIGAS	9	11	2
GARRIGOLAS	2	4	2

Municipis	Atur reg. a 31/III de 1986	Atur reg. a 31/III de 1987	Variació
GARRICUELLA	13	10	-3
GER	4	5	1
GERONA	3.485	3.823	338
GOMBRENY	10	11	1
GUALTA	8	16	8
GUILS DE CERDAÑA	3	4	1
HOSTALRICH	152	204	52
ISOBOL	1	3	2
JAFRE	15	11	-4
JUNQUERA, LA	64	62	-2
JUYA	7	11	4
LLADO	13	15	2
LLAGOSTERA	211	234	23
LLAMBILLAS	10	5	-5
LLANAS	15	16	1
LLANSA	140	142	2
LLELLS	23	27	4
LLIBIA	28	34	6
LLORET DE MAR	1.567	2.031	464
LLOSAS, LAS	17	19	2
MADREHAÑA	3	2	-1
MAIA DEL MONTCAL	5	5	-
MARANGES	2	1	-1
MASARACH	3	4	1
MASSANAS	26	24	-2
MASSANET DE CABRENYS	16	15	-1
MASSANET DE LA SELVA	111	123	12
MIERAS	8	9	1
MOLLET DE PERELADA	2	4	2
MOLLO	10	7	-3
MONTAGUT	12	13	1
MONTRAS	47	56	9
NAVATA	13	9	-4
OGASSA	14	13	-1
OIX	-	2	2
OLOT	1.377	1.479	102
ORDIS	8	12	4
OSOR	16	17	1
PALAFRUGUELL	908	1.130	222
PALAMOS	612	689	77
PALAU DE STA.EULALIA	4	4	-
PALAU SABARDERA	26	26	-
PALAU SATOR	7	6	-1
PALOL DE REBARDIT	13	8	-5
PALS	55	54	-1
PARDINAS	4	4	-
PARLABA	5	6	1
PAU	17	11	-6
PEDRET Y MARSA	2	4	2
PERA, LA	15	13	-2
PERELADA	21	20	-1
PLANAS, LAS	125	147	22
PLANOLAS	9	10	1
PONT DE MOLINS	10	10	-
PONTOS	5	4	-1
PORQUERAS	58	72	14
PORTBOU	53	66	13
PRESAS, LAS	32	37	5
PUERTO DE LA SELVA	17	19	2
PUIGCERDA	298	338	40
QUART	54	67	13
RABOS	3	1	-2
REGENCOS	7	9	2
RIBAS DE FRESER	135	123	-12
RIELS	24	23	-1
RIPOLL	935	778	-157
RIUDARENAS	31	38	7
RIUDAURA	15	21	6
RIUDELLOTS DE LA SELVA	40	40	-
RIUMORS	3	3	-
ROSAS	556	780	224
RUPIA	5	6	1
SALT	1.126	1.296	169
SAN ANDRES SALOU	3	3	-
SAN CLEMENTE SASEBAS	4	7	3

PROVÍNCIA DE GIRONA (II)

Municipis	Atur reg. a 31/III de 1986	Atur reg. a 31/III de 1987	Variació
SAN FELIU BUXALLEU	26	30	4
SAN FELIU DE GUIXOLS	1.005	1.126	121
SAN FELIU PALLAROLS	36	32	-4
SAN FERREOL	-	8	8
SAN GREGORIO	53	54	1
SAN HILARIO SACALM	163	190	27
SAN JAIME DE LLIERCA	38	43	5
SAN JORDI DESVALLS	17	18	1
SAN JUAN DE ABADESAS	201	169	-32
SAN JUAN DE MOLLET	11	13	2
SAN JULIAN DE RAMIS	62	68	6
SAN JULIAN VALLFOGONA	12	5	-7
SAN LORENZO DE LA MUGA	4	3	-1
SAN MARTIN DE LLEMANA	11	13	2
SAN MARTIVELL	9	9	-
SAN MIGUEL CAMPMAJOR	4	4	-
SAN MIGUEL DE FLUVIA	33	32	-1
SAN MORI	6	2	-4
SAN PABLO DE SEGURIES	21	16	-5
SAN PEDRO PESCADOR	15	23	8
SANTA COLOMA DE FARNER	206	184	-22
SANTA CRISTINA DE ARO	48	53	5
SANTA LEOCADIA ALGAMA	9	5	-4
SANT ANTOL DE FINESTRA	11	13	2
SANTA PAU	21	31	10
SANT JOAN LES FONTS	62	72	10
SANT JULIA LLOR I B.	50	53	3
SARRIA DE TER	186	231	45
SAUS	22	26	4
SELVA DE MAR	2	2	-
SELLERA DE TER, LA	129	97	-32
SERIÑA	43	44	1
SERRA DE DARO	4	3	-1
SETCASAS	-	4	4
SILS	81	71	-10
SUSQUEDA	-	3	3
TALLADA, LA	9	9	-
TERRADAS	2	-	-2
TORRENT	9	13	4
TORROELLA DE FLUVIA	2	5	3
TORROELLA DE MONTGRI	230	290	60
TORTELLA	32	20	-12
TOSAS	4	9	5
TOSSA	336	412	76
ULTRAMORT	3	5	2
ULLA	35	55	20
ULLESTRET	6	4	-2
URTG	-	1	1
URUS	4	4	-
VALL DE BAS	33	38	5
VALL DE VIANYA	18	22	4
VALL LLOBREGA	2	2	-
VENTALLO	8	4	-4
VERGES	30	47	17
VIDRA	4	1	-3
VIDRERAS	197	192	-5
VILABERTRAN	13	10	-3
VILABLAREIX	18	24	6
VILADASENS	5	9	4
VILADEMAT	7	8	1
VILADEMULS	13	15	2
VILADRAU	19	28	9
VILAFANT	80	75	-5
VILAHUR	6	3	-3
VILAJUIGA	26	21	-5
VILALLONGA DE TER	20	26	6
VILAMACOLUM	4	4	-
VILAMALLA	18	12	-6
VILAMANISCLE	-	2	2
VILANANT	5	9	4
VILASACRA	9	14	5
VILOPRIU	3	5	2
VILOVI DE OÑAR	70	81	11
VIURE	6	10	4
T O T A L	24.614	27.244	2.630

PROVINCIA DE LLEIDA (I)

Municipis	Atur reg. a 31/III de 1986	Atur reg. a 31/III de 1987	Variació
ABELLA DE LA CONCA	6	10	4
ACEF	4	6	2
AGRAMUNT	279	257	-22
ALAMUS	12	9	-3
ALAS SERCH	3	5	2
ALBAGES	8	12	4
ALBATARSCH	48	53	5
ALBESA	10	15	5
ALBI	28	34	6
ALCANO	8	8	-
ALCARRAS	139	113	-26
ALCOLETGE	82	65	-17
ALFARRAS	102	114	12
ALFES	8	11	3
ALGERRI	23	23	-
ALGUAIRE	150	144	-6
ALINS	8	2	-6
ALMACELLAS	185	127	-58
ALMATRET	8	15	7
ALMENAR	132	137	5
ALOS DE BALAGUER	2	-	-2
ALPICAT	95	94	-1
ALTO ANEU	13	2	-11
ALTO ARAN	23	15	-8
ANGLESOLA	60	53	-7
ARBECA	108	87	-21
ARISTOT TOLERIU	4	4	-
ARRES	1	-	-1
ARSEGUEL	3	1	-2
ARTESA DE LERIDA	28	19	-9
ARTESA DE SEGRE	89	91	2
ASENTIU	11	9	-2
ASPA	2	2	-
AVALLANES SANTA LIRA	6	-	-2
AYTONA	56	41	-15
BAIX PALLARS	14	10	-4
BALAGUER	792	620	-172
BARBENS	7	8	1
BARONIA DE RIALP	5	7	2
BARRUERA	19	11	-8
BASELLA	3	3	-
BELIANES	7	9	2
BELLCAIRE DE URGEL	30	20	-10
BELL LLOCH	65	62	-3
BELLMUNT	3	4	1
BELLPUIG	121	98	-23
BELLVER DE CERDERA	36	23	-13
BELLVIS	40	45	5
BENAVENT DE LERIDA	9	11	2
BIOSCA	4	2	-2
BOBERA	14	10	-4
BORDAS, LAS	9	2	-7
BORJAS BLANCAS	253	236	-17
BOSOST	21	17	-4
CABANABONA	4	6	2
CABO	2	4	2
CAMARASA FONTLLONGA	35	26	-9
CANEJAN	1	2	1
CASTELLAR DE LA RIBERA	2	2	-
CASTELLDANS	14	13	-1
CASTELL DE MUR	2	2	-
CASTELLNOU DE SEANA	16	15	-1
CASTELLO DE FARFAÑA	11	29	18
CASTELLSERA	25	36	11
CERVERA	371	290	-81
CERVIA	28	33	5
CIUTADILLA	1	4	3
CLARIANA	6	4	-2
COCUDL	11	13	2
COLL DE NARGO	23	18	-5
CORBINS	10	10	-
CUBELLS	11	8	-3
ESPLUGA CALVA	3	4	1
ESPOT	7	7	-
ESTARAS	4	4	-

Municipis	Atur reg. a 31/III de 1986	Atur reg. a 31/III de 1987	Variació
ESTERRI DE ANEU	18	20	2
ESTERRI DE CARDOS	2	-	-2
ESTIMARIU	2	1	-1
FARRERA	2	5	3
FICOLS-ALIÑA	9	9	-
FLORESTA	4	4	-
FONDARELLA	12	13	1
FULIOLA	57	48	-9
FULLEDA	4	6	2
GABET DE LA CONCA	6	5	-1
GOLMES	19	27	8
GRANADELLA	23	32	9
GRANJA DE ESCARPE	46	68	22
GRAÑANELLA	3	4	1
GRAÑENA DE SEGARRA	8	5	-3
GRAÑENA DE LAS G.	6	4	-2
GUIMERA	18	9	-5
GUINGUETA, LA	3	1	-2
GUISONA	71	60	-11
GUIXES	3	3	-
IBARS DE NOGUERA	10	10	-
IBARS DE URGEL	42	38	-4
ISONA Y CONCA D'ALLA	18	22	4
JUNCOSA	11	17	6
JUNEDA	97	90	-7
LERIDA	6.192	5.860	-332
LES	16	10	-6
LIÑOLA	38	34	-4
LLADORRE	9	15	6
LLADURS	1	1	-
LLARDECANS	9	9	-
LLAVORSI	5	3	-2
LLES	2	4	2
LLIVIANA	2	2	-
LLOVERA	7	4	-3
MALDA	8	9	1
MASALTOREIG	9	9	-
MASOTERAS	1	-	-1
MAYALS	16	21	5
MENARGUENS	31	21	-10
MIRALCAMP	30	30	-
MOLSOSA	2	2	-
MOLLERUSA	265	256	-9
MONGAY	33	21	-12
MONTELLA	14	11	-3
MONTFERRER-CASTELLBO	16	13	-3
MONTOLIU DE CERVERA	3	2	-1
MONTOLIU DE LERIDA	5	5	-
MONTORNES	1	-	-1
NAVES	3	5	2
ODEN	4	9	5
OLIANA	73	39	-34
OLIOLA	1	-	-1
OLIUS	11	12	1
OLUJA	10	3	-7
OMELLONS	-	1	1
OMELLS DE NAGAYA	3	5	2
ORGAÑA	25	27	2
OS DE BALAGUER	12	13	1
OSSO DE SIO	9	9	-
PALAU DE ANGLESOLA	51	40	-11
PALLARS JUSSA	4	8	4
PEDRA Y COMA	1	5	4
PENELLAS	9	34	25
PERAMOLA	6	8	2
PINELL	9	4	-5
PINOS	7	6	-1
PLANS DE SIO	11	5	-6
POAL	14	16	2
POBLA DE CIERVOLES	6	5	-1
POBLA DE GRANADELLA	11	11	-
POBLA DE SEGUR	135	107	-28
PONS	46	82	36
PONT DE SUERT	122	60	-62
PORTELLA, LA	12	16	4

PROVINCIA DE LLEIDA (II)

Municipis	Atur reg. a 31/III de 1986	Atur reg. a 31/III de 1987	Variació
PRATS Y SAMPSOR	1	-	-1
PREIXANA	7	7	-
PREIXENS	13	13	-
PRULLANS	4	2	-2
PUIG GROS	5	2	-3
PUIGVERT DE AGRAMUNT	8	10	2
PUIGVERT DE LERIDA	26	23	-3
RIALP	11	9	-2
RIBERA DEL DONDARRA	9	8	-1
RIBERA DE URGELLET	13	14	1
RIMER	3	5	2
ROSELLO	79	70	-9
SALAS DEL PALLARS	15	11	-4
SANAHUJA	7	8	1
SAN GUIM DE FREIXANET	34	38	4
SAN LORENZO DE M.	18	22	4
SAN MARTI DE RIUCORP	11	8	-3
SAN RAMON	3	6	3
SAN ESTEVE DE LA SARGA	2	1	-1
SANT GUIM DE LA PLANA	3	2	-1
SARROCA	6	5	-1
SARROCA DE BELLERA	1	-	-1
SENTERADA	11	8	-3
SEO DE URGEL	312	306	-6
SEROS	49	47	-2
SIDAMUNT	11	11	-
SOLERAS	5	7	2
SOLSONA	321	276	-45
SORIGUERA	1	6	5
SORT	46	54	8
SOSES	47	39	-8
SUDANELL	4	9	5
SURE	2	6	4
TALARN	11	5	-6
TALAVERA	1	-	-1
TARREGA	431	471	40
TARRES	2	2	-
TARROJA	8	5	-3
TERMENS	60	36	-24
TIRVIA	9	3	-6
TIURANA	1	-	-1
TORA	85	81	-4
TORMS	3	5	2
TORNABOUS	24	27	3
TORREBESES	8	9	1
TORRE DE CAPDELLA	14	8	-6
TORREFARRERA	30	29	-1
TORREFLO	7	7	-
TORREGROSA	64	48	-16
TORRELAMEC	8	6	-2
TORRES DE SECRE	17	23	6
TORRESERONA	3	10	7
TREMP	159	154	-5
TUIXENT-JOSA	1	1	-
VALLBONA DE LAS MONJAS	4	5	1
VALL DE CARDOS	8	10	2
VALLES DEVALIRA	7	3	-4
VALLFOGONA DE BALAGUER	26	30	4
VANSA-FORNOLS, LA	1	-	-1
VALLS D'AGUILAR	1	-	-1
VERDU	14	17	3
VIELLA MITG ARAN	73	40	-33
VILAGRASA	24	23	-1
VILALLER	53	19	-34
VILAMOS	4	1	-3
VILANOVA DE BELLPUIR	18	20	2
VILANOVA DE LA AGUDA	2	-	-2
VILANOVA DE LA BARCA	24	29	5
VILANOVA DE MEYA	3	3	-
VILANOVA DE SEGRIA	13	21	8
VILASANA	10	8	-2
VILOSELL	8	10	2
VINAIXA	15	21	6
T O T A L	13.885	12.865	-1.020

PROVINCIA DE TARRAGONA (I)

Municipis	Atur reg. a 31/III de 1986	Atur reg. a 31/III de 1987	Variació
AIGUAMURCIA	31	10	-21
ALBINANA	41	37	-4
ALBIOL	-	2	2
ALCANAR	162	184	22
ALCOVER	245	205	-40
ALDEA, LA	131	151	20
ALDOVER	38	37	-1
ALEIXAR	25	25	-
ALFARA DE CARLES	23	20	-3
ALFORJA	53	39	-14
ALIO	4	8	4
ALMOSTER	22	25	3
ALTAFULLA	79	80	1
AMETLLA DE MAR, LA	67	117	50
AMPOSTA	746	786	40
ARBOLI	1	3	2
ARBOS	374	378	4
ARGENTERA	1	2	1
ARNES	15	18	3
ASCO	154	156	2
BAÑERAS	94	88	-6
BARBARA	12	17	5
BATEA	61	60	-1
BELLMUNT DE CIURANA	23	22	-1
BELLVEY	80	95	15
BENIFALLET	63	65	2
BENISANET	30	35	5
BISBAL DE FALSET	14	13	-1
BISBAL DEL PANADES	84	102	18
BLANCAFORT	13	18	5
BONASTRE	17	11	-6
BORGES DEL CAMP,LES	61	49	-12
BOT	62	42	-20
BOTARELL	20	14	-6
BRAFIM	10	12	2
CABACES	4	9	5
CABRA DEL CAMPO	16	19	3
CALAFELL	461	435	-26
CAMARLES	123	128	5
CAMBRILS	641	766	125
CAPAFONS	1	-	-1
CAPSANES	22	31	9
CASERAS	8	5	-3
CASTELLVELL	43	35	-8
CATLLAR	42	49	7
CENIA	230	323	93
COLLDEJOU	5	4	-1
CONESA	4	3	-1
CONSTANTI	543	524	-19
CORBERA DE EBRO	54	44	-10
CORNUDELLA	22	40	18
CREIXELLS	34	31	-3
CUNIT	72	82	10
CHERTA	102	117	15
DELTEBRO	729	622	-107
DOSAIGUAS	12	10	-2
ESPLUGA DE FRANCOLI	176	201	25
FALSET	91	134	43
FATARELLA	130	130	-
FIGUERA,LA	5	2	-3
FIGUEROLA	-	10	10
FLIX	185	200	15
FREGINALS	13	19	6
GALERA,LA	24	21	-3
GANDESA	139	143	4
GARCIA	31	31	-
GARIDELLS	5	11	6
GINESTAR	37	36	-1
GODALL	24	35	11
GRATALLOPS	11	10	-1
GUIAMETS	13	15	2
HORTA DE SAN JUAN	42	52	10
LLOA	4	3	-1
LLORACH	2	7	5
LLORENS DEL PANADES	60	56	-4

Municipis	Atur reg. a 31/III de 1986	Atur reg. a 31/III de 1987	Variació
MARGALET	7	7	-
MARSA	33	44	11
MAS DE BARBERANS	18	20	2
MASDENVERGE	70	83	13
MASLLORENS	10	11	1
MASO,LA	4	8	4
MASPUJOLS	11	15	4
MASROIG	32	32	-
MILA	2	4	2
MIRAVET	31	34	3
MOLA	23	26	3
MONTBLANC	259	333	74
MONTBRIO DE TARRAGONA	56	70	14
MONTFERRI	8	6	-2
MONTMELL	8	10	2
MONTREAL	7	14	7
MONTROIG	220	273	53
MORA DE EBRO	288	280	-8
MORA LA NUEVA	163	210	47
MORELL	129	96	-33
MORERA DE MONTSANT,LA	5	5	-
NOU DE GAYA,LA	12	10	-2
NULLES	11	10	-1
LA PALMA DE EBRO	12	14	2
PALLARESOS	14	17	3
PASANANT	4	9	5
PAULS	34	39	5
PERAFORT	23	25	2
PERELLO	154	170	16
PILAS,LAS	8	5	-3
PINELL DE BRAY	58	56	-2
PIRA	11	14	3
PLA DE STA. MARIA	72	130	58
POBLA DE MAFUMET	54	35	-19
POBLA DE MASALUCA	23	20	-3
POBLA DE MONTORNES	40	41	1
POBOLEDA	7	-	-7
PONT DE ARMENTERA	47	66	19
PORRERA	5	-	-5
PRADELL	2	3	1
PRADES	6	10	4
PRAT DE COMPTE	12	20	8
PRATGIP	13	17	4
PUIGPELAT	18	12	-6
QUEROL	3	1	-2
RASQUERA	48	52	4
REUS	7.075	6.461	-614
RIBA,LA	35	22	-13
RIBARROJA DE EBRO	126	108	-18
RIERA,LA	48	38	-10
RIUDECARNYES	23	17	-6
RIUDECOLS	34	37	3
RIUDOMS	244	210	-34
ROCAFORT DE QUERAL	25	20	-5
RODA DE BARA	136	125	-11
RODOÑA	18	12	-6
ROQUETAS	344	336	-8
ROURELL	3	10	7
SALOMO	24	22	-2
SAN CARLOS DE LA RAPI.	349	428	79
SAN JAIME DE ENVEIJA	166	232	66
SAN JAIME DELS DOMENYS	54	53	-1
SANTA BARBARA	119	131	12
SANTA COLOMA DE QUER.	129	96	-33
SANTA OLIVA	64	97	33
SANTA PERPETUA	6	2	-4
SARREAL	82	73	-9
SAVALLA DEL CONDADO	3	2	-1
SECUITA,LA	31	39	8
SELVA DEL CAMPO,LA	192	151	-41
SENANT	1 1	2	1
SOLIVELLA	33	32	-1
TARRAGONA	8.579	8.548	-31
TIVENYS	41	44	3
TIVISA	70	65	-5

PROVINCIA DE TARRAGONA (II)

Municipis	Atur reg. a 31/III de 1986	Atur reg. a 31/III de 1987	Variació
TORRE DE FONTAUBELLA	4	2	-2
TORRE DEL ESPAÑOL	41	60	19
TORREDEMBARRA	395	388	-7
TORROJA	7	14	7
TORTOSA	1.735	1.757	22
ULLDECONA	229	214	-15
ULLDEMOLINS	14	14	-
VALLCLARA	2	2	-
VALLFOGONA DE RIUCORP	6	1	-5
VALLMOLL	47	39	-8
VALLS	1.248	1.362	114
VANDELLOS	119	192	73
VENDRELL,EL	1.147	1.169	22
VESPELLA	4	3	-1
VILABELLA	30	18	-12
VILALLONGA	62	57	-5
VILANOVA DE ESCORNAL.	11	8	-3
VILANOVA DE PRADES	4	5	1
VILAPLANA	9	13	4
VILARRODONA	31	33	2
VILASECA	1.470	1.543	73
VILAVERT	15	18	3
VILELLA ALTA	4	10	6
VILELLA BAJA	7	4	-3
VILLALBA DE LOS ARCOS	29	38	9
VINBODI	50	53	3
VINEBRE	34	35	1
VIÑOLS Y ARCHS	24	19	-5
T O T AL	33.923	34.160	1.237